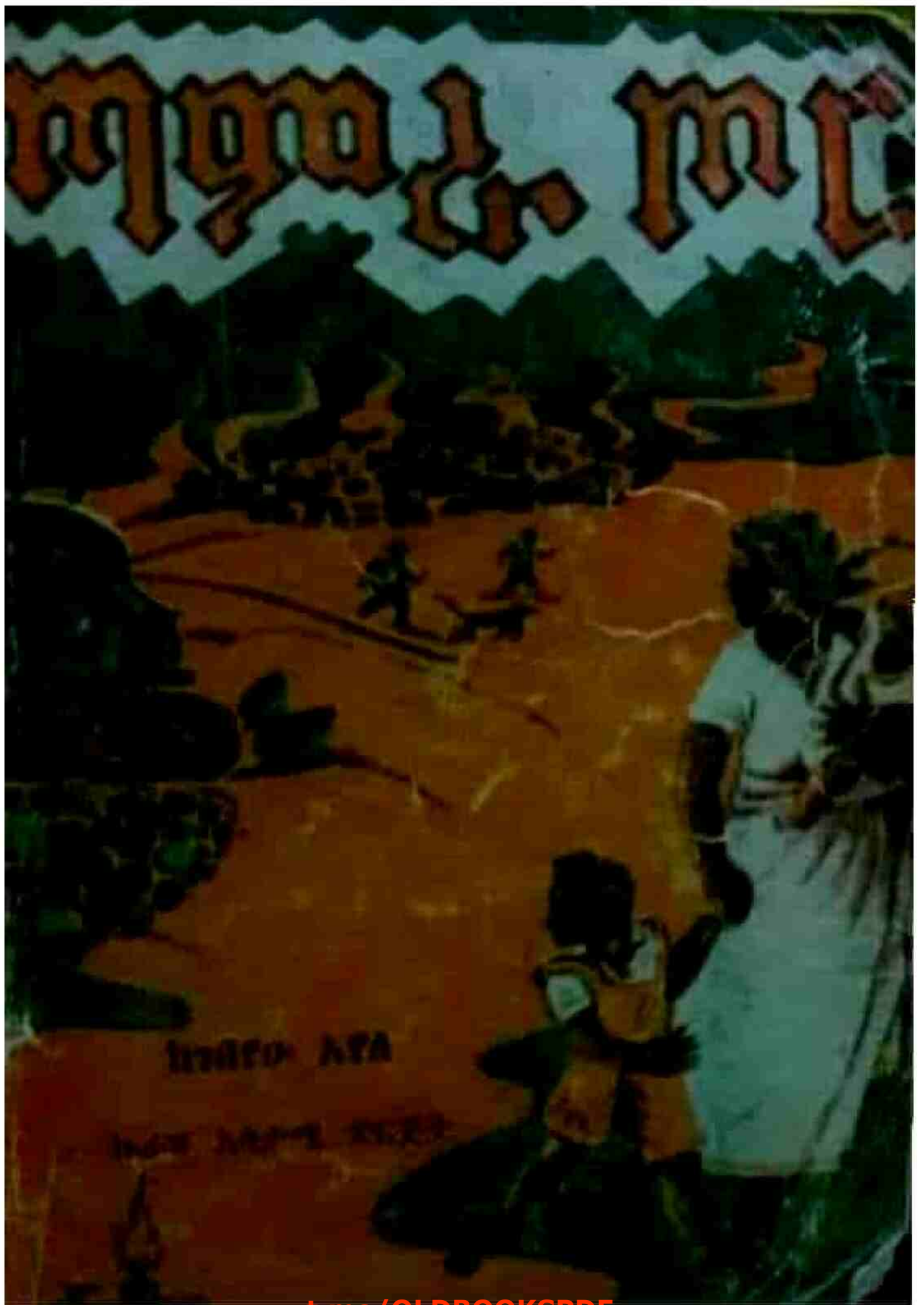

© መብቱ በሕግ የተከበረ ነው

0912007335

የሽፋን ስዕል ጥበብ ተረፋ

ምዕራፍ አንድ

1969 ሰኔ ረፋዱ ላይ ሸራቸው የተገለጠ ሁለት የወታደር ማርቸዲስ ካሚየኖች በቆራሄ አሸዋማ ሜዳ ላይ በመካከለኛ ፍጥነት ይሸከረከራሉ። ካሚየኖቹ ጀርባ ላይ ያሉት ወታደሮች ሸራ መወጠሪያ ብረቶች ላይ በመደገፍ ፊታቸውን በየአቅጣጫው ዙረው ቆመዋል። የጠመንጃዎቻቸውን አራመባቸውና አይኖቻቸውን ፊት ለፊት አትኩረው በንቃት ይመለከታሉ።

በአካባቢው የጠላት እንቅስቃሴ እየከፋ በመምጣቱ ማንኛውም ነገር ትኩረትን ይጠይቃል፤ የሞትና የሽረት ወቅትና አካባቢ ነውና። ሜዳው፣ ቁጥቋጦው፣ ሸለቆው፣ ቦዩ . . . በጥንቃቄ እየተፈተሽ መታለፍ አለበት። ከጠላት በድንገት አደጋ ቢጣል ቅጽበታዊ እርምጃ ለመውሰድ ቀልጣፋነት፣ በቂ ወታደራዊ ትምህርትና መሣሪያ እንደሁም አካባቢውን ጠንቅቆ ማወቅ ያስፈልጋል። በዚህ ሞያ የተካኑት የፈጥኖ ደራሽ ፖሊስ አባሎች በአጋዴንና በሌላውም አካባቢ ጠላት እያሰረገ የሚልካቸውን ወንበዴዎች አባሮ በመምታት የሰለጠኑ ናቸው። ይህን ሞያቸውን እንኩዋን ወገን ጠላትም ያምንላቸዋል።

በካሚዎኖቹ ላይ ተሳፍረው የሚጓዙት ወታደሮች እንዲህ ባለው ተግባር ተሰማርተው የቆዩ ናቸው። በተለይ በቆራሄ፣ መረራሌ፣ ሺላቦ፣ ደበወይንና በሌቹም የጠላት እንቅስቃሴ አለ በተባለሳቸው አካባቢዎች ሁሉ እየተዘዋወሩ ተልእኮዋቸውን በመፈጸም ሳይ ነበሩ። የባሰና አስጊ መስሎ የተገመተ ሌላ ግዳጅ ስላጋጠመ፣ ጠቅላይ ሰፈሩ ቀብሪ ደሃር

የነበረው የ12ኛ ሽለቃ ፈጥኖ ደራሽ መምሪያቸው በአስቸኳይ
አንዲመጡ በቴሌግራም ትእዛዝ ያስተላለፈላቸው።

ካሚሮኖቹ በአሸዋማው ሜዳ ላይ እየተምዘገዘጉ፣ ውሃ በቦረቦረው
ቦይ ላይ እየዘለለ፣ ዳገቱን እየቡዋጠጡና ቆንጥሩን እየጣሱ
ይሽከረከራሉ። አጋዴን በረሃ ውስጥ በአብዛኛው ቦታ ዝናብ ካልዘነበ
የመንገድ ችግር የለም። ስለዚህም በአጫጭር የግራር ዛፎች ፣ እጅብ
እጅብ ባሉ የቆንጥር ቁጥቁዋጦዎች እየተሽሎከለኩ ይጓዛሉ። ለጥ
ባለው ሜዳ ላይ በያለበት ተበታትነውና የሚታዩት ኩይላዎች (የምስጥ
ጎጆዎች)፣ ልዩ ልዩ ቅርጾች አሉዋቸው። ቀረብ ተብሎ ምንነታቸው
እስኪረጋገጥ ዛፍ፣ ሰው፣ ሌላም ለዓይን እንግዳ የሆነ አውሬ እየመሰሉ
ያሳስታሉ።

ካሚሮኖቹ እየሰነጠቁ በሚያልፉባቸው መንገዶች ላይ
የሚትጎሰገለው አቡዋራ ከሩቁ ሲታይ ጠሮ ንፋስ (ሽምልምል ነፋስ)፣
ከሚያነሳው አቡዋራ ጋር ይፎካከራል። እየተሽመለመሉ የሚነሱት
የአሸዋ አመልማሎዎች በየቦታው ቀጥ ብለው ሲታዩ፣ በጭጋግ
የተጋረደውን ሰማይ የደገፉ ምስሶዎች ይመስላሉ። ወታደሮቹ
የሚገዝቡት እንደ አካባቢው፣ እንደ መንገዱ አመቺነትና ሁኔታ ነው።
አንዳንዴ በአቡዋራው ምክንያት ካሚሮኖቹ ተከታትለው መገዋዝ
ያቅታቸውና በመሃላቸው መጠነኛ ክፍተት በመተው ግራና ቀኝ ጎን
ለጎን ይሽከረከራሉ። አንዳንዴ ደግሞ አካባቢው አጠራጣሪና ጫካ ሲሆን፣
ወታደሮቹ ከካሚሮኖቹ ላይ ይወርዱና ግራና ቀኝን እያለሱ ወይም
እየፈተሹ በአግራቸው ሲጓዙ ካሚሮኖቹ መንገዱን ይዘው በዝግታ
ያልፋሉ።

በአካባቢው ጠላት ካጋጠመ ተኩስ ይከፈትና፣ በጥይት ተጠዛጥሏል።

በሰንጃ ተዘናጥሎ፤ በቦምብ ተሰናጥሮ ማለፍ ነው። የሞቱት ተቀብረውና ቁስላኞች ተጭነው ጉዞው ይቀጥላል። ቀደም ባለው ጊዜ ስርጎ ገቦቹ አደጋ ጥለው መሸሽ እንጂ፤ ፊት ለፊት ስለማይታኮሱ እንዲህ ያለ ሁኔታ አዘውትሮ አይገጥምም ነበር። አሁን ግን እየተጠናከሩ በመምጣታቸው የሚያደርሱት ጉዳት ቀላል አልሆነም።

ካሚሮኖቹ በፍጥነት ሲበሩ፤ ዝግ ሲሉና ሲቆሙ ውለው ፀሃይ ወደ መጥለቂያዋ ስታዘቀዝቅ ቀብሪደሃር ከተማ ደረሱ። ፈጥኖ ደራሹ ፖሊስ ካምፕ አካባቢ ብቅ ሲሉ፤ እንደ ወትሮው ቤተሰቦቻቸውና ጉዋደኞቻቸው እጆቻቸውን እያወዛወዙና እያጨበጩ ከብሩህ ፈገግታ ጋር አልተቀበሉዋቸውም። አንዳንዶቹ እነበሩበት ቆመው እጆቻቸውን ወደላይ ብድግ በማረግ ቀዝቀዝ ያለ ሰላምታ ከሰጡዋቸው በሁዋላ አይኖቻቸውን በገዝ አርገው ወደ መሬት ይመልሳሉ። አንዳንዶቹ ደሞ፤ በተለይም ሴቶችና ህፃናት፤ ወሬ ለመጠየቅና የሆነውን ነገር ለማወቅ እየተሩዋሯጡ ካሚሮኖቹን ይከተላሉ። ካሚሮኖቹ ካምፑ ውስጥ ሲገቡና የውጭ ሰዎች እንዳይገቡ ሲከሰክል ነው ገታ ያሉት።

የነማን አባት፤ የማን ባል፤ የነማን ወንድም ሳይመለስ ቀርቶ ይሆን? ሁሉም አሰፍሰፎ ይጠባበቃል። አባቶቻቸውን በሩቁ ያዩ ህጻናት እቆሙበት በደስታ ይዘላሉ። ባሎቻቸውን ያዩ የቤት እመቤቶችም «ተመስገን አምላኬ ፤ የቀብሪ ደሃር ማርያም ምስጋና ይገባሽ! . . .» እያሉ ባሻገራቸው ወደሚታየው ቤተክርስቲያን እጅ ይነሳሉ፤ ልባቸው በደስታ ይዘላል። ዘግይተው የመጡ ሕፃናትና ሴቶች ደም «አባዬ የታል? ባሌ አልመጣም?...» እያሉ እስፍራው የቆዩትን ሰዎች በጥያቄ ይወተውቱዋቸዋል።

ቀደም ብለው ቢመጡም ባሎቻቸውን ካሚሮኖቹ ላይ ያላዩ ሚስቶች

በድንጋጤ ፈለውና እጆቻቸውን ደረቶቻቸው ላይ አጣምረው ቆመዋል።
ከጥቂት ደቂቃዎች በሁዋላ ወይም በሚቀጥለው ማለዳ ተረኛ መርዶ
ሰሚዎች እንደሚሆኑ በመገመት ትንፋሽ አጥርዋቸዋል። ከካሚየም
የወረዱት ወታደሮች ለቁጥጥር ሠልፍ ሲዘጋጁ፣ ቁስለኞች
ለመጀመሪያ እርዳታ ህክምና በቃሬዛ ወደ ክሊኒክ ተወሰዱ።

ትንሽ እንደቆዩ፣ የፈጥኖ ደራሽ ፖሊስ አዛዥ የሆነው ሻለቃ፣
በወታደራዊ ትጥቁ እንደሆነ መጣ። የመቶ መሪው የተሠለፉ
ወታደሮቹን አስጠንቅቆ ለአዛዥ የሚገባውን ወታደራዊ ሰላምታ ሰጠ።
«አሳርፍ በል! ፣ እንኩዋን በደህና መጣችሁ» አለ አዛዥ በጤው
እየጨበጠና አቡዋራ የለበሱትን ወታደሮች እያየ። ለጥቂት ሰከንዶች
አሰብ አረገና፣

«ሰብሰብ በሉ! ዛሬ ሌሊት ወደ ሌላ ግዳጅ ትሄዳላችሁ፤ አሁን
ወደየቤታችሁ ሄዳችሁ ከቤተሰቦቻችሁ ጋር ጥቂት እረፉ። ጊዜ
እንዳይባክን ነው በቀጥታ ያነጋገርኩዎችሁ፤ ሌላው ትእዛዝ
በአዛዥችሁ በኩል ይደርሳችሁዋል። የሙዋች አባሎች ቤተሰቦች ሃዘ
እንዳያበዙ ምክሩዎቻቸው» አለና የተሰለፈውን ጦር የመቶ መሪ
አስከትሎ ወደ ቢሮው አመራ።

የአስር አለቃ በርሁን ጋሻውና ወታደር አሰግድ ሙሉነህ
እንደሌሎቹ አባሎች ሁሉ መኖሪያቸው ካምቡ ውስጥ ስለሆነ ቤታቸው
ለመድረስ ጊዜ አልወሰደባቸውም።

የበሪሁን ሚስት- ለምለም፣ እጆቻቸውን ግራና ቀኝ ዘርግታ እየበረረች
መጣችና ባልዋ አንገት ላይ ተጠመጠመች። ጥብቅ አርጋ እንዳቀፈችው
ፊትዋን አንገቱ ሥር ሸጉጣ ናፍቆት፣ ለቀቀንና ደስታ የተቀላቀለበት
ሰቅሶ አለቀሰች። ልጆቻቸው ፣ በተለይም ትልቁ ልጅዋ አለም፣ አባቱን

የመሳሞ ተራ እንዲደርሰው ከሁዋላዋ ቀሚስዋን ይጎትታል። ሌሎች ከሩቅና ከቅርብ የተሰበሰቡ ሰዎች አንዳንዶቹ «እንኩዋን በደህና መጣችሁ» ለማለት፣ ሌሎቹ ደግሞ የራሳቸውን መርዶ ለመጠየቅ ተራ ይጠብቃሉ።

መርዶ ዝግጅት ተደርጎ፣ ቤት ድረስ ተሂዶ እንደማይነገር ሁሉ፣ ተረጂዎች አርጂዎች ዘንድ እየሄዱ እሚጠይቁበት ደረጃ ተደርሰዋል። እንዲያ ይሁን እንጂ ሌላማ ምን ሲደረግ? ማን ለማን ንፍሮ ሊቀቅል? ማን ሊያስተዛዝን? ቶሎ ቁርጥን አውቆና የተረፈውን ይዞ እየገፋ ከሚመጣው አደጋ ለመሸሽ ካልሆነ በቀር። በርይሁንና አሰግድ፣ እንኩዋን ደህና መጣህሁ፣ ሌሎቻቸው የመጡ ወዳጆቻቸውን እያሰናበቱ ወደየቤታቸው ሲያመሩ፣ ጥቂቶቹ ተከተሉባቸው።

አቡዋራቸውን ተጣጥበው ምግብ ከበሉ በሁዋላ፣ ቡና ሲጠጡ፣ እዚያ ከነበሩት አንድዋ ስቅስቅ እያለች ድምጽ የለሽ ለቅሶ ታለቅስ ጀመር። ህፃን ልጅዋ በሁኔታዋ ተደናግጦ አይን አይንዋን ይመለከታል። ቤትየይቱ የነበራሁን የቅርብ ጉዋደኛና የሥራ ባልደረባ የነበረ ወታደር ሚስት ናት። ባልዋ ከጥቂት ቀናት በፊት ሽላቦ ላይ ከጠላት ጋር ሲተናነቅ ነው የሞተው።

በርሁን ፀጉርዋን ተላጭታና፣ አንገትዋ ለይ ነጭ ክር አሰራ፣ ሃዘን ጨርቅ ውስጥ የተኮራመቱትን የጉዋደኛውን ሚስት እያየ ሲተክዝ ቆየና፣

«አይዞሽ ፣ ጠንክር በይ። የአንቺ ልቅሶና ሃዘን ባልሽን አይመልሰውም...» እያለ ሲናገር፣ አልፍ ብሎ የተቀመጠ ጉዋደኛው ቀበል አረገና፣

«ትሰማህ እንደሆን ተቆጣት በሪሁን። አስቸግራናለች። ስራዋ

ማልቀስ፤ ማንባት ሆንዋል። በተለይ የባልዋን ጉዋደኞች ባዮች ቁጥር ለቅሶዋ ይከፋል። በመርዶ በተጥለቀለቀችው የቀብሪደሃር ከተማ እስከዋን ሊያጥናና የሚችል የለም። ሁሉም የራሱ መርዶ፣ የራሱ ሃዘን አለው። እንደ አዲስ መርዶ በመጣ ቁጥር፣ ባሎቻቸው የሞቱባቸውን ሚስቶችና አባቶቻቸውን ያጡ ልጆችን እየሰበሰበች ሙሾ ስታወርድና ደረትዋን ስትደልቅ ነው የምትውለው» አለ በንዴት።

አለግድ «መርዶ በመጣ ቁጥር» የሚለውን ቃል ሲሰማ ይወያዩበት የነበረውን ርእስ ለወጥ አረገና፤

«በሌላ አካባቢ ያሉት አባሎቻችን እንዴት ናቸው? እንዴት ነው የጠላት እንቅስቃሴ?» አለ ጉዋዳኞቹን እየተመለከተ።

«ምን ይነገራል! ጦርነቱ ተባብስዋል። ብዙ የጠረፍ ፖሊስ ጣቢያዎች ተደምስሰዋል። በቀላፎ፣ በዋርዴር፣ በጎዴ... ወረዳዎችና ደረቅ ጣቢያዎች የነበሩት የፈጥኖ ደረሽና ሌሎች የፖሊስ አባላት ካቅማቸው በላይ በሆነ ጦር እየተከበቡ ተጨፈጨፉ። በነበራቸው የነፍስ ወከፍ መሣሪያ የተቻላቸውን ያህል ተከላክለው እዚያው ወደቁ። የተረፉት የጦር አባሎችና ሰላማዊው ህዝብ ወደሁዋላ አፈግፍገው ከወገን ጋር እንዳይቀላቀሉ የጠላት ጦር መንገድ ላይ እያደፈጠ አላሳልፍ አላቸው። በመሆኑም፣ በረሃ ውስጥ ተበትነው በርሃብና በውሃ ጥም አለቁ። ሁኔታው በጣም ያላዝናል...» አለ አንዱ እንደመተከዝ እያለ። ሌላው ቀበል አርጎ፤

«በአካባቢው የደረሰው ጉዳት በኛም ሳይደረስ የበላዮቻችን በነገሩ አስበውበት ቤተሰቦቻችንንና ሌላውንም ሰላማዊ ህዝብ በጊዜ ከዚህ ባስወጡልን፤ እኛስ ግዳጃችን ነው፤ የምንችለውን አርገን እንደጉደኞቻችን እንሞታለን» አለ በብስጭት።

"እኔ የሚገርመኝ ይህን ያህል እልቂት መድረሱን አየሰሙ፤
እኛምረዳት ጦርና የተሻለ መሳሪያ ይላክልን እያልን ስንወተውት፤
ከላይ ያሉት አስቆቻችን ዝም ማለታችው ነው" አለ አሰግድ። ይህ ብዙ
ጊዜ የተጠየቀና መልስ ያጣ ነገር ስለሆነ፤ ማንም መልስ ወይም
አስተያየት ሊሰጥበት አለፈለገም። ለትንሽ ጊዜ ቤቱ ውስጥ ዝምታ
ነገሰ። ሁሉም በአካባቢው እያደገ የመጣውን የጠላት እንቅስቃሴ፤
ጦርነቱ ያደረሰውን ጉዳትና ሊያስከትል የሚችለውን እልቂት ያሰላሰሉ
ጀምር።

በሪሁን ከባዱን ዝምታ ለመስበርና፤ በየሰዉ ላይ የነገሰውን ፍርሀት
ለጊዜውም ቢሆን ለማቅለል አስቦ ወደ ሙዋች ጉዋደኛው ሚስት ዞር
አለና፤

«እንግዲህ ጠንከር በይ፤ ማንኛችንም ሙዋቾች ነን፤ የመሞቻችን
ምክንያቶች የተያዩ ቢሆኑም። የባልሽ አሙዋሙዋት የጀግና ነው፤
የሚያኮራ። አባቶቻችን ድንበራቸውን ላለማስደፈር ከጠላት ጋር
እየተናነቁ በወደቁበት ስፍራ ነው የሞተው። እሱና እንደሱ የተሰዉ
ሁሉ ሞቱ አይባሉም፤ በታሪክ ይኖራሉ። እኛም እርዕሳችንን
በመከተል፤ ጠላትን እንበቀልላቸዋለን፤ የወደቁለትንም አላማ
እናስከብራለን፤ ስለዚህ አታልቅሺ አለ።

«ሰሞኑን በሚንቀሳቀሰው ኮንቮይ ወደ መሃል አገር ትሂድ፤ እዚህ
ምንታረጋለች?» አለ አሰግድ።

«ምን እስዋ ብቻ! ሰላማዊው ህዝብ በሙሉ ከአካባቢው ይወጣል
ይባል ነበር፤ ዘገዩ እንጂ። ብቻ ይሄ ህዝብ በጊዜ ከአካባቢው ሊወጣ
ሲችል ለእልቂት ቢዳረግ የዘላለም ጸጸት ይሆናል» አለ ሌላው
ጉዋደኛቸው በሰፊው ተንፍሶ።

እንዲህ ሲወያዩ ቆይና፤ ቀስ በቀስ ሰዎች ወደየቤታቸው ሄዱ።

«በል እንግዲህ አንተም በጊዜ ወደ ቤትህ ሂድና እረፍ፤ ሌሊት መጥቼ ቀስቅስሃለሁ» አለ በሪሁን አሰግድን አያየ።

«ግዴታለም፤ እኔ ቀስቅስሃለሁ። በዘጠኝ ሰዓት አይደለም?»

«አዎ ፣ ብቻ የቀደመ ይቀስቀስ»

በርይሁን አሰግድን ወደ ቤቱ ከሸነ በሁዋላ ትጥቁን እያዘገጃጀና፤ ለጉዞ የሚይዛቸውን እቃዎች እያሳሰረ ከልጆቹ ጋር ሲጫወት አመሸ። እንቅልፋቸው ሲመጣም ተራ በተራ ወደ መኝዋታቸው እየወሰደ አስተኛቸው። ትልቁ ልጁ አለም፤ ከእንቅልፉ ጋር እየታገለ ከአንገቱ ቀና አለና፤

«አባዬ? ፣ ሁለተኛ የትም አትሄድብንም? ፣ ከኛ ጋር እዚህ ትኮያለህ?» አለ የአባቱን አንገት እቅፍ አርጎ።

«የትም አልሄድም፤ ብሄድም ቶሎ መጣለሁ» ብሎ ሳም አረገና መልሶ አስተኛው።

አልጋው አጠገብ ቆሞ የተኛው ልጁን ቁልቁል እየተመለከተ፤ ከቦታ ቦታ ሲንከራተት፤ ቀበሮ ጉድጉዋድና ድንኩዋን ውስጥ ያሳለፈውን ህይወት፤ ቤተሰቦቹ ሳይጠግቡት፤ እሱ ሳይጠግባቸው ያሳለፈውን ጊዜ አስቦ በስጫት አለና፤

«ዘወትር በሰላምና በጸጥታ ከቤተሰቦቹ ጋር የሚኖር ሰው ምንኛ እድለኛ ነው? ተሳቆና የቤተሰብ ሰቀቀን ሆኖ መኖር እንዴት...በሆንም፤ ቢሆንም...» እያለ ዘወር ሲል፤ የጠዋት ቁርሱን አዘገጃጀታ ከመጣቸው ባለቤቱ ጋር ተያየ።

«ምነው በርዬ? » አለች እርጉብ እጆችዋን በቀሚስዋ ጫፍ እያዳረቀችና ቅሬታ ያረበበበትን የባልዋን ፊት እየተመለከተች።

«ምነው? ምን አየሽብኝ?» ቅሬታውን በፈገግታ ለመሸፈን ሞክረ። ቀረብ እያለች ትኩርብላ አየችው። ቀይ ዳማ ፊቱ ጠቁሮ፣ ለጫ ጸጉሩ በረዶ እንደመታው የገብስ ቡቃያ ተመስቃቅሎ፣ በጸሀይ የነደደውና ምጥጥ ያለው ፊቱ ገርጥቶ፣ በስፖርትና በወታደራዊ ትምህርት ዳብሮ የነበረው ሰውነቱ ጥምጥም ብሎ ታያት። በሪሁን አንድ ጊዜ ከግዳጅ ወደቤቱ ብቅ ያለ እንደሆነ፣ በቤተሰቦቹ የሚናፈቅ ትዝታ ትቶ የመሄድ ችሎታ አለው። ለልጆቹ ደግ አባት፣ የሚሰቱ አፍቃሪ ባል ነው። አጆቹን ለምለም ትክሻ ላይ ጣል አረገና፤

«አየሽ ለምለምዬ የአንቺ አዘሀ መቆየት እኔን ከሞት አይጋርደኝም። እንደውም ስጋትና ሃሳብ ነው የሚሆንበኝ፤ እንደምታውቁት በአባባቢው ሰላም የለም። የጠላት እንቅስቃሴ አይልዋል። እቅዱ ወደ መሃል አገር የሚያመሩትን መንገዶች ሁሉ በመዘጋት መሃሉና ዳሩ አገር እንደይገናኙ ማረግ ነው። ለዚህም ነው ወታደሮቹ በጎን አሳብረው በማለፍ ወደ መሃል አገር በሚወስደው መንገድ ላይ የምትገኘውን የሼኮሽ ጣቢያ የሚያጠቁት። ስለዚህ መንገድ ሳይዘጋና የባለ ሁኔታ ሳይመጣ ሰሞኑን በሚንቀሳቀሰው ኮንቦይ ከነ ልጆችሽ ወደ መሃል አገር መሄድ አለብሽ፤ እሺ? የኔ መቤት» አለ።

ፈገግ አለችና «በል ብቻ በጊዜ ተኛ። በጠዋት ለመንቃት እንድትችል፤ ለሱ ግድየለህም» አለች። በሪሁን፣ ቀደም ሲል የጀመረውን ጉትጎታ ወደ መኝታቸው ከሄዱ በሁዋላም አልተወም፤

«ለምለምዬ ባክሽ እሺ በይኝ፣ ባክሽ በጊዜ ወደ መሃል አገር ሂዱ» አለ ጸጉርዋን እያሻሸና ጉነጫን እየሳመ።

«አልሄድም በርዬ፤ እውነቱን ልንገርህ አልሄድም፤ ላንታ የሚመጣው ሞት እኔንም ይዞኝ እንዲሄድ ፈልጋለሁ» አለች የልቅሶ በሚመስል ድምጽ።

«እነዚህ ልጆቼሽ አያሳዝኑሽም? እነሱ እንኩዋን ከዘመድ ቢቀላቀሉ...»

«እነሱን ልካቸዋለሁ በርዬ ። ምናለበት አሁን ይህን ብትተወው? አሁን ሰኔ ተወው። ለኛ አትጨነቅ። ሰዉ እንደሚሆነው እንሆናለን» ብላ እቅፍ አረገችው። እሱም አቀፋት፤ ጣቶቹ ሰውነትዋ ላይ ቢርመሰመሱም ሃባቡ አልተሰበሰበም። ይህን ስለተረዳች፤

«እቀፈኝ በሪዬ፤ ጠበቅ አርገህ አቀፈኝ» አለች ጉንጨን በከንፈሮቿ እየዳሰሰች። እቅፍ አረጋት። በዙሪያቸው የነበረውን የስጋት ቆፈን አስወግደው ለዚጌውም ቢሆን የራሳቸውን የፍቅር ሙቀት በሥፍራው ተኩ። አንገቱን፤ ጉንጨን፤ ከንፈሩን፤ ሁለመናውን በከንፈሮቿ ዳሰሰቻቸው። እሱም እንዲሁ። እርስ በርሳቸውን በርሀብ ወቅት እደተገኝ ምግብ ተሻመ።

«በሪሁንዬ አትልቀቀኝ፤ አትተወኝ፤ እንደሱ ቆይልኝ...» እያለች በደስታ አቃሰተች። ለዘላለም እንዲያ ቢኖሩ፤ ሌሊቱ ባይነጋ... የሁለቱም ምኞት ነበር። የበሪሁን እቅፍ ለለምለም ሰላም፤ ፀጥታና ፍቅር የሞላበት ገነት ነው።

«አፎይ!፤ ይብላኝላት ለዚያች ለሂሩት» አለች ለምለም ሁለመናዋ ባልዋ ላይ ወድቆ፤ ትንፋሽዋ እጥር እጥር እያለ።

«እንዴት ምን ታስበሽ?»

«አሰግድን ያጣች እለት፤ እሱ ሞተ ያልዋት እለት፤ ሰው አትሆንም»

«ምንም አይሆን፤ ግዳጅ የሄደ ሁሉ ይሞታል ያለሽ ማነው?»

ቢሞትም የሞተለት አላማ ምን መሆኑን የምተረዳ ስለሆነች፤

ብታዝንም በጀገናነቱ ትጽናናለች።

ሂሩት የለምለም ታናሽ እህት ናት። የምትኖረው ከቤተሰቦችዋ ጋር አዲስ አበባ ነው። ከአሰግድ ጋር አንድ ሰፈር አድገው፤ አንድ ትምህርት ቤት ውስጥ ይማሩ ነበር። እስከ ዘመነኛ ክፍል አብረው ከተማሩ በሁዋላ፤ ቤተሰቦችዋ ከዚያ በላይ ሊረዱዋት እንደማይችሉ ይነግሩዋታል። ያኔ ነው አሰግድ፤

«አንቺ ትምህርትሽን ግፊበት፤ እኔ ሥራ ይገዢ ረዳሽለሁ» ብሎ በወታደርነት የተቀጠረው። ወታደር ሆኖ ወደ አጋዴን ሲመጣ፤ እነ በሪሁንን ያገኛቸዋል። በሪሁን ከስምንት ዓመታት በፊት በፈጥኖ ደራሽ ፖሊስ ኃይል ውስጥ ተቀጥሮ የአገልግሎት ዘመኑን በመሰሉ አጋዴን ነው የኖረው። አካባቢውን በደንብ አውቆታል፤ ቁዋንቁዋውንም በሚገባ ያቀላጥፈዋል።

አሰግድ የሚባል ወጣት በወታደርነት ተቀጥሮ ወደ አካባቢው መምጣቱን ሂሩት እንደጻፈችለትና፤ እንዲያላምዱትም አደራ እንዳለቻቸው ሁሉንም የሚያውቃቸው ሰው ለለመለም ይነግራታል። እስከዋም በሪሁን ከግዳጅ ሲመለስ ይህንኑ ታሳውቀዋለች። እንደ አጋጣሚ ሆኖ አሰግድ በሪሁን አለበት ሻምበልና መቶ ውስጥ ስለተመደበ፤ በግዳጅ ስፍራዎች ሁሉ አብረው በመንቀሳቀስ ላይ ናቸው

አሰግድ አጋዴን ከመጣ ከአንድ ዓመት በሁዋላ ወደ አዲስ አበባ ሄደና በሂሩትና በሱ መሀል የነበረው ፍቅር በቃል ኪዳን በቀለበት ታሰረ። ሂሩትም ትምህርትዋን ቀጠለች። ትግሉ በመሃልና በዳር በተፋፋመበት ወቅትት፤ አሰግድ ከወራሪዎች ጋር የሚያረገውን

ፍልሚያ እያበረታታች እስከዋም በመሃል በሚደረገው ትግል ውስጥ ገባች።

በዚህ ምሽት አሰግድ ከበሪሁን ተሰናብቶ ወደ ቤቱ ቢመጣም አልተኛም። ለወጉ ያህል ልብሱን ሳያወላልቅ አልጋው ላይ ጋደም በማለት እራስጌው የተሰቀለውን የሂሩት ፎቶግራፍ ትኩር ብሎ ሲመለከት ቆየ። ፎቶግራፉም ፈገግ እንዳለ በአጸፋው አትኩሮ ተመለከተው።

«ሂሩት እኮ የውቦች ውበ ነች፤ የኔ ቆንጆ . . .» እያለ ሲመለከተው፤ ፎቶግራፉ ድብዝዝ እያለ፤ እየራቀ፤ እየጠፋ ሄደ፤ ሂሩት እየሣቀችና እያሩዋሩዋጠች ስታሳስቀው . . . ቀይ ዳማ ፊትዋ ላይ የሚደምቀው ፈገግታ አካባኪውን ሲያበራሰት፤ ንፋስ እያመሰቃቀለ ፊትዋ ላይ የሚበትነውን ጸጉር ወደ ሁዋላ እያለች ወደሱ ስትሮጥ፤ በእቅፉ ሲቀበላት . . . ። ከሀሳብ አለም ድንገት ብንን አለ። ብቻውን መሆኑን አላመነም። ከሂሩት ወደ ሺህ ኪሎ ሜትሮች በሚቆጠር እርቀት እንደ ተለየ ማስታወስ አቃተው። ቆሞ ዙሪያውን እያየ ራሱን ነቀነቀና ጎንበስ ብሎ አልጋው ሥር ያለውን የእንጨት ሳጥን ሳበው። ለጉዞው የሚሆኑ የውስጥ ልቦሶች ለመያዝ ነበር ያለበው፤ እጆቹ ሌላ ነገር ላይ አረፉ እንጂ ። ሂሩት በየጊዜው የጻፈችለትን ደብዳቤዎች አጠራቀመበት ፖስታ ላይ። እንደሚሰበር እቃ ቀስ በሎ አነሳው።

«...አሰግዬ፤ ብትርቀኝም፤ ናፈቆትህ ቢያስጨንቀኝም፤ ነጻነታችንን ላለማስደፈር ድንበራችን ላይ ከሚፋለሙት ጀግኖች ጎን መሰለፍህን ሳስበው እጽናናለሁ። የምትከፍሉትን መስዋእትነት ለማገዝ እዚህ ያለነው በደጅንነት ቆመናል። አይዞህ በርታ፤ በመቶ ሺህ የሚቆጠሩ የህዝባዊ ሰራዊት አባላት (ሚሊሽያዎች) ዝግጅታቸውንና ትጥቃቸውን

አመቃው ጎናችሁ ለመቆም በቅርብ ጊዜ ወደዚያው ይመጣሉ።
እኛም ለእናንተ ስንቅ በማዘጋጀትና በመሃል ካሉት ፀረ-አብዮተኞች ጋር
በመታገል ላይ ነን። ትግላችንን በአሸናፊነት በአጠናቀቅን በመግስቱ
ትዳራችንን እንደምንመሰርት ተስፋዬ የጸና ነው። በተቻለህ መጠን
ቶሎ ቶሎ ጸፍልኝ. . .» ይላል። ፈገግ አለና ደብዳቤውን ስፍራው
መለሰ አሱም ጸፈላት። እቃዎቹን ወደ ሻንጣው እየመለሰ ሰአቱን
ቢመለከት፣ ለጉዞ የቀረው ጊዜ አንድ ሰዓት ነው። ያን በርድሁን ቤት
ማሳለፉ እደሚሻለው አስቦ፣ ወታደራዊ ትጥቁን ታጥቆና ቤቱን ዘግቶ
ወደ ወደዚህ አመራ።

«አሰግድ መጣህ እንዴ?» አለ በሪሁን መኝታው ውስጥ እንዳለ።
ለመነሳት ቢሞክር ለምለም ከእቅፍዋ አላሰወጣ አላችው። ጉንጭዋን
ሳም አረገና፤

«አሰግድ ውጭ ቆምዋል ልክፈትለት። አንቺ ተኚ ልጆቹ ሳይነቁ
መሄድ አለብኝ» አላት። ፊትዋን ጉያው ቀብራና እቅፍዋን እንደበረት
አጠንክራ ዝም አላችው። እንደምንም እጁንና አንገቱን አላቆ ተነሳና
በሩን ከፈተ።

«አልተዘጋጀህም እንዴ? ሰአቱኮ ደርሰዋል» አለ አሰግድ በር ላይ
ቆሞ።

ለምለም ማታ ያዘጋጀችውን ቁርስ ቀማምሰው ለመሄድ ሲነሱ፣
ሁለቱንም አቅፋ ክፉኛ አለቀሰች። በሪሁን እጅዋን ገፋ አርገ፤

«ምነው ለምለምዬ ያለውትሮሽ ለቅሶ ለቅሶ አለሽ? ወደ መቃብር
የምትሸኚን ይመስል፤ ከትናንት ጀምረሽ እንዲህ የምታነቢው
ለምንድነው? ከዚህ ቀደም ለግዳጅ ሄደን አናውቅም እንዴ?» አለ
እንደመቆጣት ብለው።

«ልክ አይደለሽም ለምለም፤ ግዳጃችሁን ፈጽማችሁ በደህና ተመለሱልኝ ብለሽ በመሸኘት ፈንታ ታለቅሻለሽ? በይ እንቺ ደህን ደብዳቤ ለሂሩት ላኪልኝ» አለ አሰግድ በሁኔታዋ እየባባ።

«በሉ ደህና ሁኑ፤ በደህና ተመለሱ» ብላ የአሰግድን ጉንጭ፤ የባልዋን ከንፈሮች ሳመችና እንባዋ እንዳይታይባት ፈትዋን በመዳፎችዋ ጋረደችው። ጥቂት ቆይታ መዳፎችዋን ብታነሳ እነበራሁን የሉም። ከአይኖችዋ የሰወራቸው ጭለማ ራሱ ሞት መሰላት።

ምዕራፍ ሁለት

በሪሁንና አሰግድ ለግዳጅ ወደ ሄዱባት የሼኮሽ መንደር ከደረሱበት አለት ጀምሮ እንደተለመደው ከሌሎቹ አባሎቻቸው ጋር ምሽጋቸው ውስጥ ናቸው። የሼኮሽ መንደር በደገሃቡርና በቀብሪደሀር መካከል ትገኛለች። መንደርዋን አቁዋርጦ ከሚያልፈው አውራ ጎዳና ባሻገር፣ በስተደቡብ ሲል አልፎ አልፎ ጉች ጉች ያሉ ቁጥቋጦዎች ያሉበት ጭው ያለ ሜዳ አለ። በስተሰሜን ደሞ እንደ ሰንሰለት ቀያይዘው፣ በአጣንና በደፊ ዛፎች የተሸፈኑ ኮረብታዎች ይታያሉ። በምሥራቅና በምዕራብ አቅጣጫ፣ ከርቀት እይታ በሚከለክሉና አልፎ አልፎ ጉብ ጉብ ባሉ ኮረብታዎች የተከበበች ናት፣ መንደሪቱ። ባካባቢዋ በቁጥቋጦዎች፣ በሰበርባራ መሬቶችና በኮረብታዎች የተሸፈኑና ከየአቅጣጫው ወደ መንደሪቱ የሚያስገቡ የእግር መንገዶች ስላሉ ወንበዴዎች በነዚያ ሰርገው እየገቡ ነው መንደሪቱን የሚያጠቁዋት።

የአካባቢው ብሄረሰብ አባሎች ከብት አርቢዎች ስለሆኑ፣ ኑሮዎቸው በደሳ፣ (ተንሰሳቃሽና ተገጣጣሚ ጎጆዎች) ውስጥ ነው። ለተወሰኑ ቀናት ወደ መንደሪቱ ተጠግተው ደሳዎቻቸውን ይተክሉና ይቀመጣሉ። ግመሎቻቸውን፣ ፍየሎቻቸውን፣ በጎቻቸውን እና ሌሎችን የቤት እንስሳዎቻቸውን ቀን በአካባቢው ባለው ቁጥቋጦ ውስጥ ሲያግዱ እየዋሉ፣ ሌሊት በእሾህ በሚከልሉት ጊዜያዊ በረት ውስጥ ያገርዋቸዋል።

ከብት አርቢዎቹ በርክት ብለው በመጡ ጊዜ፣ መንደሪቱና ይደምቃሉ። አቡዋራውን እያነሳ ከየአቅጣጫው የሚተመው የከብት

መንጋ ለቁጥር ይታክታል። ነጭ፣ ጥቁርና ዝጉርጉር መልክ ያላቸው ላሞች፣ በጎችና ፍየሎች በአሸዋማው ሜዳ ላይ ፈሰው ሲፋፋዋጡ በፋቁ ለሚያያቸው፣ እጋለ ምጣድ ላይ የሚፈካ ማሽላ ይመስላሉ። በመንደሪው አኑዋኑዋርም ሰውጥ ይታያል። ወተቱና ቅቤው ይረከሳል፤ ጠቦቶች በቀላል ዋጋ ይገኛሉ። አንድ ሰሞን ደሞ እንስሳቱ ውሃና የተሻለ ግጦሽ ፍለጋ ርቀው ሲሄዱ አካባቢው ጭር ይላል።

ሌሎቹ የመንደሪቱ ነዋሪዎች፣ የፖሊስ አባላትና በአነስተኛ ንግድ የሚተዳሩ ሰዎች ናቸው። እነሱም ቢሆኑ ግድግዳቸው ከጨፈቃ በተሰራና ጣራቸው በአሸዋ በተከደነ ጎጆዎች ውስጥ ነው የሚኖሩት።

የሼኮሽ መንደር እንደሌሎቹ የኢትዮጵያ ገጠር መንደሮች በላምንት ውስጥ በተወሰነ ቀን የሚቆም ሰፊ ገበያ የላትም። ወጣ ብሎ «መጋላ» የሚባል መገበያያ ቦታ አለ። የሚሸጠው ነገር ያለው ሰው ረፋዱ ላይ በማንኛውም ሰአት መጋላ ይወጣል። ሽማቹም ይከተላል። ማሽላ፣ በቆሎ፣ ወተት፣ ቅቤ፣ ፍየል... ዘወትር ከመጋላው አይጠፋም። በጣም አነስተኛ ይሁን እንጂ፣ አልፎ አልፎ ጥቃቅን የኮንትሮባንድ እቃዎችም ብቅ ይላሉ።

ባለፉት ሁለትና ሶስት ወራት ጠላት የሚልካቸው ሰርጎ ገብ ወንበዴዎች መንደሪቱን ለመውረርና ለመዘረፍ የተደጋገሙ መከራዎች ቢያረጉም፣ ነዋሪውና የፖሊሱ ሃይል ባረጉት መከላከል ወደኋላ ተመልሰዋል። ቢሆንም ከጊዜ ወደ ጊዜ ሃይላቸውን እያጠናከሩ መምጣታቸው አልቀረም። በሰውና በንብረት ላይ የሚያደርሱት ጉዳት እየከፋ መጥትዋል። በመሆኑም በርከት ያሉ ሰዎች ከመንደሪቱ ሲወጡ፣ የቀሩት ወደ ፖሊሶች ምሽግ አካባቢ መሰብሰብ ጀምረዋል።

በዚህ ወቅት ነበር ተጨባጩን ሁኔታ ለአካባቢው ነዋሪ በዝርዝር

ማስረዳት አስፈላጊ የሆነው። በዚህ መሰረት ፍርሀትና ግራ መጋባታቸውን ትተው እንዲረጋጉ ለማረጋገጥ፤ ድጋፋቸውንም ለመጠየቅ የፈጥኖ ደራሹ ፖሊስ አዛዥ፤ መቶ አለቃ ሲሳይ ረጋሳ ሕዝቡንና በቦታው የነበረውን ጦር ሰብስቦ ሰፊ ገለጻ አረገ፤

« በአካባቢያችን ያለው የጠላት እንቅስቃሴ ከምንጊዜውም ይበልጥ እየጠነከረና እየከፋ መጥቷል። ጠላት ከኛ የተሻለ ትጥቅ ያለውን ጦሩን ወደኛ በማንቀሳቀስ ላይ ነው፤ እንደውም ሰሞኑን በደረሰን መረጃ እንዲረጋገጥነው በተጠናከረ መደበኛ ጦሩ አማካይነት ግልጽ ወረራ ሊሰነዝርብን ተዘጋጅቶታል። አላማው ይህችን የሼኮቭ ጣቢያ ደምስሶ እዚህ በመመሸግ አካባቢውን ለመቆጣጠር ነው። ይህን በማረጋገጥም ከዳር ያለው ሰላማዊ ህዝብና ጦራችን መተላለፊያ እንዲያጣ፤ እንዲሁም እርዳታና ስንቅ እንዳያገኝ ለማረጋገጥ ነው። በዚህ ዘዴው ተጠቅሞ በአንዳንድ ስፍራዎች በህይወትና በንብረት ላይ ከፍተኛ ጉዳት አድርሰዋል። የጠላት ጦር በርዳታ ስም ከውጭ በገፍ ያገኘውን ዘመነዊ የጦር መሳሪያ የታጠቀና ከእኛ በተሻለ ሁኔታ የተደራጀ ነው። ሀገራችን ያላት አነሰተኛ ጦር፤ ሥልጣንና ጥቅማቸውን የተቀመጡ የገዢ መደብ አባላት፤ እንዲሁም አስተባባሪያቸው ኢምፔሪያሊዝም በመሃል ሀገርና በዙሪያችን ባስነሱብን ርኅቶች ተጠምድዋል ...።

"ይህን አጋጣሚ በመጠቀም የረዥም ጊዜ ህልማቸውን እውን ለማረጋገጥ ነው በዚህ ግንባር ያሉ ጠላቶቻችን የሚጣደፉት። ባንዳንድ ቦታዎች ያገኙቸው ጊዜያዊ ድሎች ሊያደናግጡን አይገባም። በሚሊዮን የሚቆጠሩ ወገኖቻችን ከጀርባችን አሉ፤ ከጎኖችን ለመቆምም በከፍተኛ ዝግጅት ላይ ናቸው። ሰሞኑን እንደሰማችሁት የህልውናችንና የአብዮታችን አለኝታ የሆነው አዲሱ የሚሊሺያ

ሰራዊት ወደኛ በመገስገስ ላይ ነው። ሀባዊ መሠረት ካለውና በአይነቱ አዲስ ከሆነው ሰራዊታችን ጋር ሆነን ለጠላቶቻችን የማያዳግም ትምህርት እንሰጣቸዋለን። እስከዚያ ከኛ የሚጠበቀው ነገር፣ ባለን ሃይል እስከ መጨረሻው መከላከልነው። ስንቅና ጥይት በከፍተኛ ጥንቃቄ መቆጠብ አለብን፣ በህይወት እያለን ጠላት የጥበቃ ወረዳችንን አይረግጣትም... »አለ።

ስብሰባው መበተን እንደጀመረ፣ መቶ አለቃ ሲሳይ ወደ ሬዲዮ አፕርተኛ ሄዶ «እስቲ ቀብሪደሃርን ጥራ!» አለው ። ወታደሩ ምሽግ ውስጥ ሆኖ ከፊደሮው ጋር ይታገል ጀመር። ፊደሮው እምቢ ብሎት ሳይሆን፣ ከቀብሪደሃር ለጥሪው መልስ አጣ። ድምጹ እስቲ!! ጋ ሲጮህ ቆይቶ ወደ አለቃው ቦር አለና

«ከጠዋት ጀምራ ጠራለሁ፣ መልስ የለም። ሌሎች ጣቢያዎችንም ጠራሁ፣ ላገኛቸው አልቻልኩም» አለ የመነጋገሪያውን መያዣ በራሱ አውልቆ የግንባሩን ላብ እየጠራረገ። መቶ አለቃ ሲሳይ ከንፈሩን ነከለ፣ የቀብሪደሃር ከተማ በጠላት ጦር ሳትደመስስ አትቀርም የሚል ጥርጣሬ አደረበት።

"ቢሆን ነው እነጂ..." አለና አይኖቹን ፊትለፊት ቡዝዝ አረገ።

ጸሐይ አደመጥለቂያዋ ስትቃረብ አካባቢውን በሩቅ መመልከቻ መንጽር ለመቃኘት በስተሰሜን አለው ኮረብታ ላይ ወጣ። በርቀት ይታዩ የነበሩት ኮረብታዎችና ሸለቆዎች በጭጋግ ተጋርደዋል። አልፎ አልፎ ጉችጉች ያሉት ቁጥቁዋጦዎች ጸጥ ብለው በጨለማው እየጠቆሩ ለአንድ ተንኮል የሚያደፍጡ አራዊት በመምሰል ላይ ናቸው።

ቀን ከንፋስ ጋር ይላፋ የነበረው አሸዋ አስፈሪውን ሌሊት በጸጥታ ለማሳለፍ በጊዜ አንቀላፍቶአል። አእዋፍ በጊዜ በየጎጆዎቹው

ተከተለው። የሜዳ ፍየሎች እንደወትሮው በመንጋ እየሆኑ
አይታዩም። የሚካው ንጉስ አንበሳ እንኩዋን አስፈሪ ድምፁን ከጠፋ
ውሎ አድርዋል።

መቼ አለቃ ሲሳይ ባየው ለውጥ እየተገረመና አካባቢውን እንደ
ብርድ ልብስ በመሸፈን ላይ ያለው ጭለማ እየቀፈፈው ወደምሽት ሄደ።
ጊዜው ከረምት ነው። ሌላው የኢትዮጵያ ክፍል በዝናብ ጠል ርስዋል።
አጋዴን ግን በተገለበጠሹ እንደ አቶን እሳት ያነፍራል።

ለዐይን ያዝ ሲያረግ አካባቢው በከፍተኛ ጸጥታ ተዋጠ።
ወታደሩ ሁሉ በየምሽት ሆኖና ጣቱን ጠመንጃው ምላጭ ላይ አርጎ
በንቃት ይጠባበቅ ጀመር። ዘግየት ብላ የወጣቸው ግማሽ ጨረቃ
ደብዘዝ ፈካ ነው የምትለው፤ ለብርንጌዋ የሰሰተች ትመስላለች።

ፍጡር ሁሉ በፍርሃት መዳፍ የተያዘ በመስለበት በዚያ ምሽት፤
ድንገት ዐይን የሚያስጨፍን ብልጭታ ታየና፤ የጆሮ ከበሮ የሚበሳ
ድምጽ በአቅራቢያው ተሰማ፤ መብረት ከሰማይ የወረደ መሰለ። ባንዴ
አላበቃም፤ እየደጋገመ ይፈነዳ ጀመር።

«ጠላት በመድፍ ድብደባ ጀመረ! እስቲ ጥራ! ሞክር!» አለ መቶ
አለቃ ሲሳይ፤ ወደ ሬድዮ አፕሬተሩ ዞር ብሎ፤ የሬዲዮ ግንኙቱ ግን
ከማለዳው ጀምሮ እንደተቁዋረጠ ነው። አካባቢው የሚወድቀው
የመድፍ ጥይት አፈር እያነሳ ያለብሳቸው ጀመር። የመድፍ ጥይት
ያረፈባቸው እዳንድ ምሽጎች ውስጣቸው የነበሩትን ሰዎች እየዋጡ
አፎቻቸውን ዘጉ።

ይህ ሁሉ ሲሆን፤ መቶ አለቃ ሲሳይ ወታደሮቹ ተኩስ
እንዳይጀምሩ ይከለክል ነበር። ትንሽ ቆይቶ የመድፉ ተኩስ ቆመና
ከሚነድ ደመራ እንደሚወጣ የእሳት ፍንጥርጣሪ የሚያበሩ የጠመንጃ

ጥይቶች ስማይ ላይ ይንጣጡ ጀመር። እያለፉም ቤቶች ላይ በማረፋቸውና ነበልባል በመፍጠራቸው፣ አካባቢው በከፍተኛ ብርሃን ተጥለቀለቀ።

የጠላት ጦር እየቀረበ ሲመጣ በእሳቱ ብርሃን ወለል ብሎ ይታይ ጀመር። የመቶ አለቃ ሲሳይ ጦር መተኮስ ጀመረ፤ የነበረው አንድ ሞርተር ትንሽ አጉዋራና ጥይቱ ስላለቀ ጸጥ አለ። ከሁለት መትረየሶች አንዱም እንዲሁ አፋን ዘጋ። ማስ ጠመንጃዎችና አንዱ መትረየስ ዋይ ዋይ ይሉ ጀመር። እየሮጠና ከመጣው የጠላትት ጦር አብዛኛው ከመሬት እየተላተመ እዚያው ቀረ። የተረፈው በመጣበት ሁኔታ ተመለሰ።

ትንሽ ቆይቶ የመድፉ ድብዳባ እንደገና ከቀድሞው ይበልጥ ያገሳ ጀመር። ምሽጎች ተደረመሱ፤ ብዙ የፈጥኖ ደራሽ ፖሊስ ጀግኖች የእሳት ጎራዴ በሆነው የመድፍ ጥይት እየተመተሩ ወደቁ። በከለላ የተደበቁት ሁለት ማርቸዲስ ካሚሮኖችና አንድ አነስተኛ የሬዲዮ ጀኔሬተር፣ ነደዱ። ግመሎች፣ ፍየሎች፣ የቀንድ ከብቶች ከየበረታቸው እየወጡ ተራወጡ።

የጦሩ አባላት የነፍስ ወከፍ መሣሪያዎች ይዘው፣ ከመድፍና ከሮኬት ጋር መዋጋቱ እጅግ አስቸጋሪ ሆነባቸው። ቁጥራቸውም እጅግ እየቀነሰው መጣ። ቢሆንም ምሽጋቸውን አልለቀቁም፤ ጀርባቸውን ለጠላት አልሰጡም። በቆራጥነት ተከላከሉ።

ከጥቂት ደቂቃዎች ፋታ በሁዋላ በከባድ መትረየሶች የሚረዳ ሌላ የጠላት እግረኛ ጦር ከምእራብ አቅጣጫ ብቅ አለ። በዚህ ጊዜ መቶ አለቃ ሲሳይ በቅጽበት የተረፉትን ወታደሮች ይዞ ቀኝን ረድፍ፣ አስር አለቃ በሪሁን የግራውን ረድፍ፣ አስግድ ደግሞ በመሃል ያለውን የወገን

ጦር በመምራት ውጊያውን አጡዋጡ፡፡ ከፊት ለፊት የሚመጣው የጠላት ጦት እንደቅጠል ሲረገፍ፣ ከሁዋላ ሌላ ይመጣል፡፡ በጨልፉት የማያልቅ ጅረት መሰለ፡፡ አሁንም ከወገን ጦር ብዙ ጀግኖች ወደቁ፤ የተረፉትም ቢሆኑ ተዳከሙ፤ ጥይታቸውም ወደማለቁ ተቃረቡ፡፡ ወድቀው የሚያጉዋሩትን ቁስለኞች የሚያነሳ ጠፋ፡፡ ጥይት የሚያቀብልም ሆነ ከሁላ ወይም ከጎን ብቅ የሚል የወገን ጦር አልደርስ አለ፡፡ ሁሉም ወደፍጻሜው የተቃረቡ መሰሉ፡፡

«ወደፊት!!» አለ መቶ አለቃ ሲሳይ ቆሞና ድምጹን ከፍ አርጎ፤ በሕይወት የነበሩና የተከተሉት ከአምስት አይበልጡም፡፡ በረድፈ ሆነው እየተኮሱ ወደፊት ገሰገሱ፡፡ እልህና ሲቃ እየተናነቃቸው ፣ እየተሳደቡ ፣ እየፎከሩ...፡፡ የእሳት ውስጥ ጉዞ ሆነ፡፡ አካባቢው በቃጠሎ፣ በባሩድና በሚቃጠል የሰው ስጋ ሽታ ታፈነ፡፡

መቶ አለቃ ሲሳይ እሬሣ እየረገጠና እየተራመደ ድምጹን ከፍ አርጎ "አብዮታዊት እናት አገር ወይም..." ሲል ድንገት ድምጹ ቁርጥ አለ፡፡ በሪሁን ዞር ብሎ ቢመለከት ወድቋል፡፡ ወደሱ ሲርጥ ጎኑ የነበረው አሰግድ «ተመታሁ» ብሎ በርከክ አለ፡፡ አጎንብሶ አስየተኮሰ ሄዶ መቶ አለቃ ሲሳይን ቢያየው ከአንገቱ በላይ የለም፡፡ አሰግድ አጎንብሶ መጣና፡፡

«ደህና ነኝ! እጄን ነው የተመታሁት! ያዘው! ያዘው!» አለ፤ ደህና እጁን መቶ አለቃ ሲሳይ ብብት ሥር አስገብቶ፡፡ ተረዳድተው መሬት ለመሬት እይተጎተቱት ሮጡ፡፡ በፈራረሱ ቤቶች መሃል እየተሹለከለኩ ከተኩሱ መሃል ወጡ፡፡

ትንሽ ራቅ እንዳሉ ከለላ ይዘው የአሰግድን ቁስል በጨረቅ አሰሩ፡፡ የአለቃቸውን የማዕረግ ምልክቶች ካወለቁና መታወቂያውን ከወሰዱ በሁዋላ አሸዋውን በሳንጃቸው ማስ ማስ አርገው ቀበሩት፡፡

«አንሂድ፡ ጠላት አቅራቢያችን ነው ያለው» አለ በራሁን የአሰግድን
ደህነኛ እጅ ይዞ።

«ወዴት? በየት በኩል?» አለ አሰግድ በእሳት የምትጋየውን የሼኮሽ
ከተማ በሩቁ አያየ።

ምዕራፍ ሦስት

«ከማን ጋር ነው የሚዋጉት?» አለ አሰግድ ከሁዋላው በሚሰማው የጥይት ተኩስ እየተገረመ።

«እርስ በርሳቸው ይሆናል፤ ከሁለት አቅጣጫ የመጣው የጠላት ጦር በስህተት እርስ በርሱ ሳይገጥም አልቀረም»።

በሪሁንና አሰግድ ከተኩሱ መሃል ወጥተው አለቃቸውን ከቀበሩ በሁዋላ፣ ረባዳ መሬት እየመረጡ ገብዋቸውን ወደ ምሥራቅ አቀኑ። ቀዝቃዛ ንፋስ ሽውሽው ይላል። የአሰግድ ቁስል ለጊዜው በጨርቅ ታሰረ አንጂ ደሙ መሉ በመሉ አልቆመም።

«ያዘኝ፤ ያዘኝ» አለ አሰግድ ትንሽ እንደተጉዋዘ እየተንገዳገደ። በሪሁን ቀልጠፍ ብሎ ብብቱ ስር ገብቶ ሲደግፈው ዝልፍልፍ አለና መሬት ተቀመጠ። በሪሁን ጠማንጃውን አኑሮ በቀስታ በጀርባው ካስተኛው በሁዋላ የልብሱን ቁልፎችና ቀበቶውን አላላለት። ትንሽ ጠብቆ የልቡን አመታት አደመጠ፤ ነቀነቀው፣ በስሙ ጠራው፣ አሰግድ አልነቃ አለ።

ያረገው ሙከራ ሁሉ ውጤት አልባ ቢሆንበት ጠመንጃውን ታፋው ላይ እጋድሞ አጠገቡ ቁጭ አለና ኮዳውን ውጥቶ ነቀነቃት። በጣም ትንሽ ውሃ ነው ያላት። ግማሽ ጉንጭ ፉት አለና ተጉመጥምጦ ተፋው። ጀብርናውን (ዝናፍን) ዳበሰ፤ አስር ጥይቶች ብቻ ቀርተውታል። የጥይት፣ ካርታውን ከጠመንጃው አወለቀና ጥይት ባለበት በኩል በጣቱ ጫን፣ ጫን አረገው ጉደሎ ነው። ከጀብርናው ጥይት እያወጣ ሞላና ካርታውን ሥፍራው መልሶ ጠመንጃውን አቀባበለ።

ራሱን በእጆቹ ደግፎ በማቀርቀር ትንሽ ሲያስብ ቆየና፤ ዘር ብሎ አሰግድን አየው፤ ቀስሎን በቀኝ አመልካች ጣቱ ነካ ነካ አረገው፤ ደመ መፍሰሱን አቁሟል። እንደገና የልቡን ምት አዳመጠና፤

«በዙ ደም ስለ ፈሰሰው አዙሮት ይሆናል። ምን ይሻለል?» እራሱን ይዞ አቀረቀረ። በደብዛዛው የጨረቃ ብርሃን ትኩር ብሎ ቢመለከተው የአሰግድ ጠይም ፊት ጠቆረበት። ጎላ ጎላ ያሉት አይኖቹ ቆባቸውን ደፍተው ተደበቁበት። ድካሙ ፣ ርሃቡ ፣ ውሃ ጥሙ እሱንም ቁልቁል ሳበው። እንደ አሰግድ መጋደም አሰኘው። ግን ጊዜውና ቦታው ከሞት የሚሸሹበት እንጂ፤ የሚያርፉበት ስለ አይደለ ብድግ ብሎ ወደ ሼክሽ መንደር ተመለከተ። አሁንም ጭስዋ ሽቅብ ይትጎለጎላል።

«በእብሪት ተነሳስቶ በሰው ምድርና ህይወት ላይ ይህን ያህል ጥፋት ማድረስ?» አለና በሰፊው ተነፈሰ። ከጎሱ የወደቁት ጉዋዶች፤ የተራመደው እሬሣ ብዛት፤ ከነህይወታቸው የተቃጠሉት የቤት እንስሳት፤ ህፃናት፤ ነፍሰጡሮች... ፤ ላንድ አፍታ በአእምሮው ብልጭ አሉበትና ዘገነነው።

ከመንጋቱ በፊት ካካባቢው መራቅ ስላለባቸው፤ አሰግድን ሊቀሰቅሰው ሞክረ። የሚነቃ አልሆነም። ጠመንጃውን በደረቱ በኩል አነገተና ቀና አርጎ ሊሸከመው ሲታገል፤

«ውሃ ፣ ውሃ አጠጣኝ» አለ አሰግድ ድክም ባለ ድምጽ። ከአንገቱ ቀና አርጎ አስቀመጠውና፤ በደንብ መንቃቱን ካረጋገጠ በሁዋላ፤

«ያንተ ኮዳ ባዶ ነው፤ ያለችን ይህች ናት» ብሎ በኮዳው ክዳን እየቀዳ ሁለቴ አስጎነጨው። አሰግድ ውሃውን ውጦ ራሱን ሲነቀንቅና አይኖቹን ጭፍን ከፍት ሲያርግቆይቶ፤

«በዙ ተኛህ እንዴ?» አለ በሪሁንን እያየ።

«አልተኛህም። እንደምንም በርታና ትንሽ ራቅ ብለን የተሻለ ሰዋራ ሥፍራ እንፈልግ፤ ሳየነጋ» አለ እጁን ወደሱ እየዘረጋ። እንደምንም ብሎ ተነሳና የበሪሁንን ትከሻ ተምርክዞ ቀስ እያሉ ያዘግሙ ጀመር። ነግቶ አካባቢው ወለል ማለት ሲጀምር እጅብ አለ ቁጥቋጦ ውስጥ ገቡና አረፍ አሉ።

«በጣም ጠዘጠዘኝ ምን ይሻላል?» አለ አሰግድ በጀርባው እንደተኛ የቆሰለ እጁን ወደ ላይ አርጎ። ሰውነቱ ይበልጥ ገረጣ፤ ከንፈረሮቹ ደረቁ።

«ጭሮሽ (በክረምት ጎርፍ ከሚወርድበት፤ ወይም ከረባዳ ስፍራ አሸዋው ማስ ማስ ሲደረግ የሚወጣ ውሃ) ልፈልግ፤ ውሃ አግኝተን ቁስሉን ብናጥበው ሻል ይልሃል »

«በአካባቢው የጭሮሽ ውሃ የሚገኝ አይመስለኝም»

«ግድ የለህም ልፈልግ»

«እሽሽሽሽ ድምጽ አይሰማህም?» አለ አሰግድ ቀና በማለት ድምጹ ወደ መጣበት አቅጣጫ ራሱን ዘንበል አርጎ። በሪሁን ጠመንጃውን ትከሻው ላይ ደግኖ ድምጹ ወደ ሚመጣበት አቅጣጫ ፈጠጠ። አሰግድም በደሀነኛ እጁ ቦንቡን ጨበጠ።

የጫካው ቅጠል ይንሹዋሹዋል። የሰው ወይም የሌላ ነገር ድምጽ ግን የለም። ትንፋሻቸውን ውጠው በጸጥታ ሲያዳምጡ፤ ጫካው በሰዎች የተሞላ ይመስል በዙሪያቸው ያለው ቅጠል ጠሰሰሰ ይል ጀመር።

«የጠላት ወታደሮች አካባቢውን በማሰስ ላይ ናቸው መሰለኝ» አለ አሰግድ በሹክሹክታ።

«የያዝከውን ቦምብ እንዳትወረውር፤ ጥይቶችን ሲያልቅ ለኛ ይሆናል» አለ በሪሁን ድምጽ ወደ ሚመጣበት አፍጠ። ግመሎች ናቸው። ፍርሃታቸው ትንሽ መለስ አለ።

«ግመሎቹም ሆኑ እረኞቻቸው እንዳያዩን ጸጥ ብለን ባለንበት እንቆይ። እረኞች ጠመንጃ ይይዛሉ። ብዙም ሊሆኑ ይችላሉ» አለ በሪሁን፤

ከፊት የቀደመት ግመሎች ቅጠል እየቀነጣጠሉ ሲያልፉ፤ ከሁዋላ የነበሩት ሲከተሉ፤ እየራቁ ሄዱና አካባቢው እንደገና ጸጥ አለ።

ትንሽ ቆይቶ አንዲት ትንሽ ልጅ ቅልና በትንሽ የእንገት ልብስ መሳይ ጨርቅ የተቁዋጠረ ነገር ይዛ እያንጎራጎረች ባጠገባቸው አለፈች። በሪሁንና አሰግድ በፍርሃታቸው ራሳቸውን ታዝበው ተያዩና ፈገግ አሉ።

«መጣሁ፤ ከዚህ እንዳትነቃነቅ» አለ በሪሁን ብድግ ብሎ።

«የት ትሄድ?»

«ልጅቱን ውሃ ልለምናት»

«አትሰጥህም፤ እንደውም ካየችህ ትጮሃለች»

«ግድ የለህም የማረገውን አውቃለሁ»

«ልትገላት?»

«ግድ የለህም ጠብቀኝ አልኩህ» አለና ጠመንጃውን ወን ዘቅዝቆ እንደያዘ ከቁጥቋጠው ወጣ። ልጅቱ ከአካባቢው ርቃለች። እየተገላመጠ እሮጥ እሮጥ አለ። ግመሎቹን በሩቁ አያቸው።

«ልጅቱ ውሃውን አልሰጥህም ብትሰኝስ? አሰግድ እንዳለው ስታየኝ ብትጮህስ? በአካባቢው ሰዎች መኖራቸው የማይጠረጠር ነው። እንዴት ባረግ ይሻላል?» እያለ ሲያደባ ድንገት አንድ ሰው አየ፤

ምርኩዝ ይዛ የምታዘግም ባልቴት። እርጅና አገብጥዋታል፤ ግራ
ጡትዋና ግራ እጅዋ ከትከሻዋ ጀምሮ ራቁታቸውን ናቸው። በሪሁንን
ስታየው፤ «እህህ! ሃህ» ብላ የመውደቅ ያህል ቁጭ አለች። ፈጠን ብሎ
ተጠጋትና፤ «ቢዶ ፣ ቢዶ (ውሃ ውሃ) ፈልጋለሁ» አላት በቀኝ አውራ
ጣቱ ወደ አፉ እያመለከተ።

«አሺ! አሺ!» እያለች ተጣራች። ቀደም ብሎ እነበሪሁን ያዩዋት
ትንሽ ልጅ እየሮጠች መጣችና፤ በሪሁንን ስታየው ቀጥ ብላ ቆመች።

«አምጪ ውሃውን» አለች ባልቴትዋ እጅዋን ወደ ልጅቱ ዘርግታ።
ልጅቱ አይኖችዋን ከበሪሁን ላይ ሳታነሳ ቅሱን ለባልቴትዋ ሰጠቻት።
ባልቴትዋ በሚንቀጠቀጥ እጅዋ ለበሪሁን ሰጠችው። «የሚበላ ነገር!»
አለ በሪሁን ውሃውን በእጁ ይዞ ልጅቱ ወደ ያዘችው ቁዋጠሮ
እየተመለከተ። ልጅቱ እያንገራገረች፤ የያዘችውን ቁዋጠሮ ወደ በሪሁን
ወረወረችና፤ በቁጥቋጦው ውስጥ እየተሹለከለከች ሮጠች፤ ሊከተላት
ፈልጎ ሮጥ ቢል፤ እንኩዋን ሊይዛት በአይኖቹም ሊያያት አልቻለም።
የጣለችውን ቁዋጠሮና ውሃውን ይዞ ወደ አሰግድ ተመለሰ።

«ውሃ አገኝህ? ሰጠችህ?» አለ አሰግድ በሪሁን የያዘውን ቅል
እየተመለከተ።

«አዎ፤ መጀመሪያ ግን እንደምንም ብለን ከዚህ መራቅ አሰብን።
ልጅትዋቱ ሮጣ ነው የሄደችው፤ ሰዎች ለመጥራት ሳይሆን አይቀርም»
አለ በሪሁን ወደሁዋላ እየተገላመጠ።

እየተሹለከለከችና እየተገላመጠ ልጅቱ ከሄደችበት አቅጣጫ
በተቃራኒ ሮጠ። እየራቁ በሄዱ መጠን ቁጥቋጦዎቹ እየሳሱ፤ ሜዳው
እየሰፋ የታይ ጀመር። ውሃ በሽረሽረው ቦይ ውስጥ ለግማሽ ሰዓት ያህል
ተጉዋዙና ቆም አሉ። የተከተላቸው ሰው የለም። አካባቢው ጸጥ ያለ

ነው።

አንድ ግራራ ዛፍ ስር አረፍ ብለው፣ ከቅሱ ውሃ ትንሽ ተነካጩና፣ ርሃባቸውን ለማስታገስ እየተጣደፉ ቁዋጠሮውን ቢፈቱት፣ ጥሬ ማሽላ ሆኖ አገኙት። ተያዩና የንዴት ፈገግታ ተለዋወጡ። በምራቅ የራሰው አፋቸው መልሶ ደረቀ፤ በምግብ ፍላጎት የተላወሰው አንጀታቸው የፈለገውን ስለ አጣ እንደ ሐምሌ ሰማይ በቁጣ አስገመገመ።

በሪሁን የቅሱን ውሃ በሁለቱም ኮዳዎች ሞልቶ፣ በተረፈው የአሰግድን ቁስል መልጭ አርጎ ካጠበለት በሁዋል፤

«የረጋው ደም መወገዱ ጥሩ ነው፤ ቁስሉ አያቁምም» አለ። ከዚያ የራሱን ሽሚዝ ቀዶ ቁስሉን ደህና አርጎ አሰረለትና፤

«ትንሽ ተኛ፤ ይሻልሃል፤ ጥላ በረድ ሲል ጉዞዎችንን እንቀጥላለን» አለ እጆቹን እያደራረቀ።

አሰግድ ጋደም እንዳለ እንቅልፍ ሸለብ አረገው። በሪሁን ይህን ሲያይ ጠመንጃውን ይዞ አካባቢውን ሊቃኝ ከቁጥቋጦው ውስጥ ወጣ። ትንሽ እልፍ አለና ጉብታ ላይ አለ ግራራ ዛፍ ላይ ወጣ። አካባቢው ወለል ብሎ ታየው።

«የት ነው ያለነው? የቀብሪደሃር አቅላጫ በየት የሆነ?» አለ ዙሪያ ገባውን እየተመለከተ። በሩቁ ከሚያያቸው ጉብታዎች የሚያውቃቸውን በምልክት ለማስታወስ ሞክረ። መቀቱ እያጥበረበረው አጥርቶ ለማየት አልቻለም። ብቻ አንድ ነገር ልብ አረገ፣ ወደ ቀብሪደሃር ከሚወስደው የመኪና መንገድ ርቀው ወደ ሰሜን አቅጣጫ መጉዋዛቸውን። ወደ መንገዱ ለመጠጋት ቢያንስ የማሻ ቀን ጉዞ እንደሚጠበቃቸውም ገመተ።

ከሺኮሽ ወደ ቀብሪደሃር በመኪና ከሁለት ሰዓት በላይ ያስኬዳል።

ርቀቀም ከመቶ ኪሎ ሜትር በላይ ነው።

«በእነዚህ ጉዞ በሰንት ሰንት እንደርስ ይሆን? ምን እየበላንና እየመጣን? መንገዱ ከመላት ጦር ነፃ ይሆን? ግድ የለም! የሆነው ይሆን? እንሞክራለን። ብዙ አሰጥጥ በበረቃልኝ፤ ሀክምና ካላገኝ ቁስሉ ይመራቅጣል...። ለምለምና ልጆቼ እንዴት ሆነው ይሆን? ምናልባት የወገን ጦር ሼኮቭ ደርሶ መቀየቱ ይታወቃል። አስከሬናቸው ተቀብሮ መርዶው ለቤተሰቦቻቸው ቢነገር፤ ለለምለም ምን ይሉዋት ይሆን? ሞተ ብላና ቁርጥሞን አውቃ እንደሰምቱ አትሆን! ወይ አለ ብላ አትጠብቀን! እንደ ቀን እንኩሞን ሳይደላት...» አሰና ራሱን የነቀነቀ። አይኖቹ እንባ አቀረሩ። «ማን ያውቃል፤ በዙሪያችን ካለው ሞት አምልጠን እንደ ቀን ድንገት ብቅ ስንል ሕልል ባሉ ከመቃብር ወጥቶ መጣልኝ ብላ ትቀበለኝ ይሆናል፤ ብቻ እስቲ እስከም ደህና ትሆን» እያለ ከባሩ ላይ ወረደ። ወደ ነበረበት ሲመለስ አሰግድ ሲያቃስት አገኘው።

«በሪሁን አልቻልኩም፤ በጣም አመመኝ፤ ሰውነቴ ነደደ፤ እራሴ ቦረ» አለ አሰግድ ቁስለኛ እጁን በሌላው ደግፎ። ልብሱ በላብ ርስዋል፤ አይኖቹ ቀልተዋል።

«አይዞህ ፤ መቁቱ ስለ አየሰ ነው። ጥላ በረድ ሲል ይተውሃል» አለ በርድሁን የአሰግድን ቁስል እያየ

"ጨርቁን ፍታው" አለ አሰግድ እየተወራጨ።

«አይዞህ ጠንክር በል፤ ምንም አይልህ። ስጋ ለስጋ የሂደ ጥይት አይደለም እንዴ? መግል ሲይዝ ነው» ቆጣ አለ።

አሰግድ የቁስሉን ስቃይ አልቻለውም። በእንብርኩ እየጻኸ ጥርሱን ነክሶ ያቃስት ይመር። በሪሁን በጣም ጨነቀው፤ የጉዋደኛውን ስቃይ

ሲያይ እሱም ህመም ተሰማው። ሲያበረታታው ኮስተር ቢልም ውስጡ ተጨነቀበትና፡

«ቁጭ ብለህ ስለ ምታሰላስለው ነው ህመሙ የሚሰማህ፡ጩክን በልና እናዝግም» አለ።

«በየት በኩል፤ ወዴት? እስካሁን ወዴት እንደምንሄድ አውቀህልን?»

«አዎ፤ ያለንበትን አውቁዋለሁ። ወደ መኪናው መንገድ ጠጋ ብለን ዳንዳርን እየተጓዝን ቀበሪደሃር እንገባለን»

«ቀበሪደሃር? እህእ፤ እህህህ» ደረቅ ሳቅ ሳቅ።

«ምነው?»

«ምንም፤ እሺ ተነስ እንሂድ» በሪሁን ቀበቶውን ፈቶ አሰግድ አንገት ላይ አጠለቀለትና ለቱስለኛ እጁ መደገፊያ ካበጀለት በሁዋላ "ጠመንጃህን ስጠኝና ቅደም" አለው።

«ግድ የለም እኔ ይዘዋለሁ»

«በምቡን የዝና ጠመንጃውን ስጠኝ፤ አይመችህም»

በጥንቃቄ እየተመለከቱና ቦታ እየመረጡ አቅጫጫቸውን ወደ መኪናው መንገድ በማቅናት ገብውን ተያያዙት። ጸሃይ ዘቅዘቅ እስክትል ረጅም መንገድ ተጓዙ። በሪሁን የአሰግድን ድካም አይቶ ከአንድም ሁለት ጊዜ «እዚህ እንረፍ» ብሎት ነበር። «ደህና ነኝ፤ እንቀጥል» እያለ እምቢ አለው። በሁዋላ ግን እግሮቹ ሲጋጩና ሲንገዳገድ ስላየው አንድ ምቹ ቦታ መርጠ፤

«እዚህ ማረፍ አለብን» አለው። ሌሊቱን እዚያው አደሩ። አሰግድ ጥርሱን ነክሶ ሲያቃስት፤ ሲቃኸ፤ ሲወራጭ፤ በሪሁን አጠገቡ ተቀምጦ ሲጨነቅ ነጋላቸው።

ማለዳ አሰግድ ከተጋደመበት ቀና አለና፤

«ለኔ ብለህ የምትስቃይበት ምክንያት የለም፤ ሂድ ፤ መንገድህን ቀጥል» አለ በተዳከመ ድምጽ።

«ምንም ስቃይ የለብኝ፤ አብረን ነው የምንሄደው። እንዴት ጥዬህ ሄዳለሁ» እያለ ሲናገር አቁዋረጠውና፤

«መሄድ አለብህ። መትረፍ ስትችል ለኔ ብለህ የምትሞትበት ምክንያት አይታየኝም። እኔ በየቀኑ በመሞት ላይ ነኝ። የሞት መጋዝ ይዝግዝኛል፤ ቆርጦ ሊጥለኝ ትንሽ ነው የቀረው። በዚህ ሁኔታዬ ያን ሁሉ መንገድ ልጉዋዝ አልችልም። ይህን አንተም ታውቀዋለህ...ሂድ፤ ቀብራደሃር ለመድረስ የምትችለውን ሁሉ ሞክር። እኔ ግን የምመክርህ ወደ ቀብራደሃር ከምትመለስ በዚህ ወደ ደገሃቡር እንድትሄድ ነው። ከዳር ያለው ሕዝብ ወደ መሃል ሲሸሽ አንተ ወደ ዳር የምትሄድበት ምክንያት አልገባኝም። እህ እህ፤ ብቻ ወደምትሄድበት ሂድ፤ ለኔ ካዘንክልኝና ከወደድክኝ ግን ስቃዬን ቀንስልኝ። መሞቴ ላይቀር ስቃዬ ለምን ይብዛ? አንድ ጥይት አትንፈገኝ፤ ይህን ነው በዚህ ጊዜ አንደትልቅ ውለታ የምቆጥረው »

«አላረገውም አሰግድ፤ አላደረገውም። አብረን እንደወጣን አብረን እንመለሳለን። ካልሆነም የሚመጣውን ነገር አብረን እቀበለዋለን። ሞት እንደሆነ የጠላት ጉዋደዎኛችን ነው፤ አብሮን ነው የኖረው። ስንታገለው እስከ ዛሬ ኖረናል፤ ወደ ፊትም የምንችለውን ያህል ታግለነው ይውሰደን እንጂ በቀላሉ አንንበረከክለትም። እውነተኛ ባልንጀራ ጉዋደኛውን ከሞት ይከላከላል፤ ካልሆነለትም አብሮት ይሞታል እንጂ፤ አይገለውም። ወደ ቀብራደሃር ለምን ትመለሳለህ ላልክኝ ደሞ፤ ሁለት ዋና ዋና ምክንያቶች አሉ። አንደኛ የበላይ አካላችን ማለት የፈጥኖ

ደራሹ ፖሊስ መምሪያ ያለው እዚያ ስለሆነ ሄደን ሪፖርት ማረጋገጥ አለብን። ሁለተኛ፣ እነ ለምለምንም ትተናቸው የመጣነው እዚያ ነው። ስለዚህ እዚያ ደርሰን ሁኔታውን ማየት አለን፤ ጦሩና ሕዝቡ የሚሆነውን መሆን ይኖርብናል።»

"እኔ እዛም ስለማልደርስ ያለኩህን አርግልኝ"

"ኢሆንም፣ አላረገውም አልኩህኩ"

«ተወደደ፣ እኔ አረገዋለሁ። ያኔ አንተም ነፃ ትሆናለህ» አለና በጀርባው ተኛ። ለጥቂት ጊዜ ዝም ተባባሱ። በሪሁን የአሰግድን ንግግር ያሰላስል ጀመር፣ «ራሱን ለገድል?» አለና ጠጋ ብሎ፣

«አየህ አሰግድ፣ ንግግርና ስቃይ እንዳይደርሱ አስቀድሞ መከላከል ብልህነት ነው። ይህ ሳይቻል ቀርቶ ንግሩ ከመጣ ግን፣ እንዳመጣጡ መቀበልና ፊት ለፊት የተጋረደውን የንግግር ተራራ ሰርስሮም ቢሆን፣ ለማለፍ መሞከር እንጂ፣ መሸሽ ተገቢ አይደለም። ብልህነትና ቆራጥነት የሚፈለገውም እንዲህ ባለው ጊዜ ነው። እስከ ዛሬ የምንችለውን ሁሉ አርገናል። ወደፊትም የበለጠ መስዋእትነት ይጠበቀናል። ጠንክሮና ሌላ መስዋዕትነት ከፍሎ መሞት ጀግንነት ነው። ስለዚህ ሳይደርሱ እራስን ማጥፋት ግን ሽሽት ይሆናል» አለ።

አሰግድ በጀርባው እንደተጋደመ ወደ ላይ አፈጠጠ። እንባው በጎደጎዱ አይኖቹ ጠርዝ ቁልቁል ወደ ጆሮዎቹ ወረደ። የተሰነጣጠቁ ከንፈሮቹን ነክሰ። በሪሁን ከአንገቱ ቀና አረገና ትኩር ብሎ አየው።

«ውሃ አጠጣኝ» አለ በሹክሹክታ፣ የቀራቸው ውሃ ከኮዳ ግማሽ ያነሰ ነው። በኮዳው ክዳን እየቀዳ ካጠጣው በሁዋላ፣ በጨርቅ የታሰረውን ጥሬ ማሽላ እየፈታ፣

«ይረዳናል፤ ትንሽ እንቆርጥም» አለ። ዝም ብሎ አየው፣ አሰግድ።

እሱ እየቆረጠመ፣ ለአሰግድም አቃመው። መቆርጠም አቃተውና ተፋው።

በሪሁን ጠመንጃውን ዘቅዝቶ እንደያዘ ከቁጥቋጠው ወጣ። አሰግድ ይሄኔ ቦምቡን ከኪሱ አውጥቶ አየና፤

«እራሴን ስገድልለት ነፃ ይሆንና የማምለጫ እርምጃው ይፈጥንለታል» እያለ ቦምቡን ልቡ ላይ ይዞ ሊያፈነዳ ሲዘጋጅ፤

«ጀግንነት የሚጠይቀውን መስዋዕትነት ሳይከፍሉ እራስን ማጥፋት ሽሽት ነው!!» የሚለው የበሪሁን ንግግር በጆሮው አስተጋባ።

«የቦምቡን ድምጽ በአካባቢው ያለ የጠላት ጦር፣ ወይም ነዋሪው ቢሰማ፣ በሪሁንን ለአደጋ የሚዳርግ ሁኔታም ይፈጠራል» እያለ ሲያመነታ በሪሁን ሁለት ጠፍጣፋ ድንጋዮች ይዞ መጣ።

«ምን ልታረግ ነው አንተ!» እያለ የያዛቸውን ድንጋዮች በቁመ ለቀቃቸውና ቦምቡን ነጥቆት ራሱን ሲነቀንቅ ቀየና፤

«በጣም አዝናለሁ አሰግድ፤ ጎበዝ ጉዋደኛ አለኝ እያልኩ እመካብህ ነበር። እንዲህ በአጭሩ ተስፋ የምትቆርጥና ለቀላል ፈተና የምትንበረከክ ነህ ለካ» ብሎ፣ እንደቀድሞው ሲቆጣውና ሲመክረው ከቆየ በሁዋላ፣ ያመጣቸውን ድንጋዮች አመቻችቶ አንዱን ወፍጮ፣ ሌላውን መጅ በማረግ ማሸላውን ይፈጭ ጀመር። አሰግድ ባረገው መከራ በጣም ተጸጸተ፣ በሪሁንን እንዳሳዘነው ተሰማውና፡

«በሪሁን» አለ በደካማ ድምጹ። በሪሁን ወፍጮው ላይ እንዳጎነበለ ዝም ብሎ አየው።

«ይቅርታ አርግልኝ፣ በጣም አሳዘንኩህ፣ የሁለታችንንም ሰቃይ የምቀንስ መስለሁኝ ነው»

«የኔን ስቃይ የምትቀንስልኝ በምልህ ነገር ስትተባበረኝ ነው።

ያንተ ስቃይ የሚቀንሰው፣ በራስህ ጥንካሬ ቢሆንም፣ እየተመካከርን የሚበጀንን ስናረግም ነው።»።

«እሺ፣ ላለፈው ይቅርታ፣ ወደፊት አልደግመውም።»

በሪሁን የፈጨውን የማሽላ ዱቄት ውሃ ባለበት ኮዳ ውስጥ ጨምሮ በመበጥበጥ፣ አራሱ ፋት ካረገ በሁዋላ፣ አሰግድን ካንገቱ ቀና አርጎ፣

«ውተት ውተት ነው የሚለው፣ ይህን ስትጠጣ ትበረታለህ። ምንም ቢሆን የእህል ዘር ነው፣ በሽታውም ሻል ይልልሃል» አለ። አሰግድ የተሰጠውን እየደጋገመ ተጎነጨና፣

«አንተ ደሞ ጠጣ» አለ። ኮዳውን መልሶ እየገፋለት።

«እኔ በቃኝ አንተ ጠጣ»

በሪሁን ኮዳውን ከድኖ አሰቀመጠው።

«አትጠጣም እንዴ?»

«ግድ የለም፣ የተረፈው ይቀመጥልኝ»

በሪሁን ለቁስለኛ ጉዋደኛው አዝኖ ቆጠበለት እንጂ፣ እሱንም እቡና ሆነ ጥሙ ጎድቶታል። ለሁለት ቀናት ተኩል ያህል እህል አልቀመሱም፣ ጦር ሰፈራቸው በነበሩ ጊዜም ቢሆን ቀለብ አልቆጣቸው ስለ ነበር፣ በግማሽ ርሃብ ነው የሰነበቱት።

«እንዴት ነው ቁስልህ? ትንሽ አልተሻለህም?» አለ በሪሁን የአሰግድን ቁስል እየተመለከተ።

«አታየውም፣ እብጠቱ ትከሻዬ ደርሶ» አለና ገለጥ አርጎ አሳየው። የግራ እጁ ሽሚዝ እጅጌ እሁለት ላይ ተሰንጥቅዋል። የቁስሉ እብጠት እየገፋ በመሄዱ ነበር የተረተፋት።

«ቀስ እያልኝ ብናዘግምስ?» አለ በሪሁን ጭንቅ እያለው።

«እንሞክር» አለና የበሪሁንን ትከሻ ተሞርክዞ ብድግ አለ።

ከነበሩበት ቁጥቋጦ ወጥተው ትንሽ እንደተጉዋዙ ቀጭን የእግር መንገድ አገኙ። በዚያ ሲጉዋዙ ቆይተው ጥቅጥቅ ካለ ጫካ አካባቢ ሲደርሱ የሰዎች ድምጽ ሰሙና ቆሙ። በርይሁን ቦምቡን ለአሰግድ ሰጠው። ጠመንጃ የያዙ ሁለት ሰዎች ድንገት ከፈትለፈታች ብቅ አሉ። በሪሁን ጠመንጃውን ደገነ። አሰግድም ቦምቡን እመቻቸ። ሁለቱ ሰዎች አሮጌ ጠመንጃቸውን በጀርባቸው በኩል ትክሻቸው ላይ አግድም እንደ ዱላ እንደያዙ ዝም ብለው ቆሙ።

እንደኛው ረዘም ያለና ወደ ጥቁረቱ የሚያደላ ጠይም ነው። ከወገቡ በታች በእርጅናና በእድፍ የገረጣ ሻርጉርጉር ሸርጥ አገልጅሞ፣ ከወገቡ በላይ በላብ የጠቆረች አሮጌ ሽማግሌ ለብስዋል። ትልቅ ቢላዋ ታጥቆአል። እንደ ፍየል ጤም የሾለ ጤሙን በቀጭኑ እየላጩ ጆሮው አካባቢ ካለው ጸጉሩ ጋር አገናኝቶታል። ከግንባሩ ገለጥ ያለ ጎፈሬው በመጠኑ ተከርክሞ ስር ስሩ ተላጭቶታል። የአካባቢውን ጎልማሶች የሚወክል ቁመናና መልክ ነው ያለው።

ሌላው ሰውዬ አጠር፣ ፈርጠም ያለ ሆኖ፣ የራስም ሆነ የጺም ጸጉር የለውም፤ ተላጭቶታል። አለባበሱና ሌላ ሁኔታው እንደጉዋደኛው ሆኖ፣ ከወገቡ በላይ እራቁቱን ነው። የደረቱ አጋማሽ በጸጉር ተሸፍንዋል። በኮስታራ ግንባሩ ስር ጭልጭል የሚሉት ትንንሽ ዐይኖቹ ተንኮለኛ አስምለውታል።

በሪሁን ጠመንጃውን መለስ አረገና በሰማሌኛ፣

«እንደምናችሁ ፤ ከየት ነው የምትመጡት?» አለ ሰዎቹ

የአካባቢው ከብት አርቢዎች መሆናቸውን በመገመት። ሰዎቹ ድንጋጤያቸው መለስ አለላቸውና፣

«የአካባቢው ነዋሪዎች ነን» አለ ረዘም ያለው ሰውዬ።

«ለስራ ጉዳይ በአካባቢው ስንዘዋወር ይህን ጉዋደኛዬን አንበሳ ነክሰው» አለ በሪሁን ወደ አሰግድ ቁስል እያመለከተ። ሰዎቹ ቁስሉን ሲመለከቱ ዘገነናቸው።

«ታዲያ ከመኪናው መንገድ ርቃችሁ ወዲህ ለምን መጣችሁ?» አለ አጭሩ ሰውዬ አይኖቹን አሰግድ ቁስል ላይ እንደተከለ።

«አንበሳውን አቁስለነው ስለ አመለጠን እሱን ፍለጋ ነበር » አለ በሪሁን ፣ የፈጠረው ምክንያት ምን ያህል እንዳሳመናቸው ለማወቅ ሰዎቹን እያየ። ሰዎቹ ዝም ብለው እነበሪሁንን በአይኖቻቸው ይመረምሩዋቸው ጀመር።

«ውሃና ምግብ ብትፈልጉልን ትልቅ እርዳታ ነው። ገንዘብ እንከፍላለን» አለ በሪሁን። ሁለቱ ሰዎች ተያዩና፤

«ተከተሉን» ብለው ወደ መጡበት አቅጣጫ ተመለሱ። እነበሪሁን ቀረት ብለው በዝምታ ተያዩና ተከተሉዋቸው።

«እነዚህ ሰዎች ወዴት ነው የሚወስዱን? በርግጥ ዘላኖች ናቸው? በአካባቢው የጠላት ጦር እንቅስቃሴ መኖሩን ሳያውቁ አይቀሩም? የነሱ ደጋፊዎች እንደሆኑስ? ጠቁመው አደጋ ቢያስጥሉብንስ?» ተባባሉ በሹክሹታ።

ምዕራፍ አራት

እነ በሪሁንን ያስከተሉዋቸው ሰዎች ግማሽ ሰዓት ያህል ከተጉዋዙ በሁዋላ ገላጣ ስፍራ ላይ የተተከሉ ሶስት ደሳዎች (ጎጆዎች) አሉበት ሲደርሱ ቆሙ። ሁለቱ ደሳዎች ጎን ለጎን ሲሆኑ፤ በሮቻቸው ትይዩ ናቸው። አንደኛው ደሳ ደሞ አስር እርምጃ ያህል እልፍ ብሎ ጀርባውን ለሁለቱ ደሳዎች በመስጠት ተተክልዋል። ሁለቱ ደሳዎች አጠገብ በእሾህና በደረቀ ጭራሮ የተከለለ የከብቶች በረት አሉ። እልፍ ብሎ ለማገዶ የሚሆን ደረቅ እንጨት ተከምርዋል። አንዱት ህጻን እተቀራረቡት ደሳዎች መሃል አለ ሜዳ ላይ እራቁትዋን ተቀምጣለች። ከአፍንጫዋና ከአፍዋ በሚወጣው ፈሳሽ የራሱን የማሽላ ቂጣ የሚሻማት የዝንብ መንጋ ቀፎው ላይ የሰፈረ ንብ ይመስላል።

እነበሪሁንን ይዘዋቸው ከሄዱት ሁለት ሰዎች ረዘም ያለው ቀየው ሲደርስ፤ ድምጹን ከፍ አርጎ ተጣራ፤ አንዱት ልጅ እግር ሴትዮ ከወደ ጉዋሮ ብቅ አለች።

«ምንጣፍ አምጪልን» አለ ረጅሙ ሰውዬ ሴትዮዮቱን

እየተመለከተ። ከቁጠማ የተሰራ ምንጣፍ ሜዳ ላይ ከተነጠፈ በሁዋላ፤

«ተቀመጡ፤ ውሃ አመጣላቸውሁ» አለ ረጅሙ ሰውዬ።

አሰግድ ምንጣፉ ላይ ጋደም እንዳለ ቀና ብሎ በሪሁንን አየው።

ቃላት የሌለው ጥያቄ ተለዋወጡ።

«አቡዋራችሁን ታጠቡ» አለ ረጅሙ ሰውዬ በትልቅ ቅል ውሃ

አመምጥቶ።

«ይጠጣል?» አለ በሪሁን ቅሉን ከሰውዬው እየተቀበለ።

«አዎ፤ ይጠጣል» አለ ሰውዬው ሳቅ ብሎ።

አሰግድ ውሃውን ከበሪሁን ተቀብሎ ትንሽ እንደተጎነጨ፤ በሪሁን ቅሉን ከአፉ ላይ ያዘበትና፤

«በባዶ ሆኗህ ብዙ አትጠጣ» ብሎ ከውሀው እየተጎነጨ ሁለቱ ተጉመጥምጦ ተፋ።

ምሽት ቢሆንም ወበቁ እንዳለ ነው። አልፎ አልፎ ለብ ያለ የበረሃ ንፋስ ሽው ይላል። አሰግድ፤ በሪሁንና አስተናጋጆቻቸው ውጭ ተቀምጠው ያወሩ ጀመር። የአሰግድን ቁስል የሚያክምለት መድሀኒት አዋቂ እንደሚያያመጡለት ሰዎቹ ገለጡላቸው። የነ አሰግድን አመጣጥ ለማጣራትም አሰግድን በጥያቄ ያዋክቡት ጀመር። አሰግድ በአካባቢው ያለውን እንቅስቃሴ በጥንቃቄ ይመለከታል። ጠመንጃውን ጠበቅ አርጎ እደያዘ ነው፤ የእጁ ህመም ሻል ብሎታል።

ጨረቃ የምትወጣው ዘግይታ በመሆኑ፤ ገና ጸሃይ ከመጥለቅዋ አካባቢው በጭለማ ተጋረደ። በጭስ የጠቆረና ደብዛዛ ብርሀን የሚረጭ ፋኖስ ትንሽ ልጅ አንጠልጥለን፤ በወተት የተቀቀለ ሩዝ ዳርዳሩ ላይ የማሽላ ቂጣ ተደርጎበት በእሮጌ ሳህን፤ አነዲተ ሴት ይዛ ከአንደኛው ደሳ ውስጥ ብቅ አለ። ሁለቱ ወንዶችና፤ እነ በሪሁን በሳህኑ ዙሪያ ተሰብስበው ይመገቡ ጀመር። በሪሁንና አሰግድ ያለሃፍረት እየተሻመ በለ።

«ጠላኸው እንዴ? የግመል ወተትክ መድሃኒት ነው። ቁስልህን ቶሎ ያድንልህል» አለ አንደኛው ሰውዬ አሰግድ በኩባያ የተሰጠውን ወተት አንዳልወደደው ተረድቶ።

«የግመል ወተት ሲጠጣ ያስቀምጠዋል፤ ይቅርበት» አለ በሪሁን

በርሃብ የተጎዳው የአሰግድ ሆኖ በወተቱ ተቆጥቶ እንዳያመው
በማሰብ።

«የላም ወተት ይምጣለት?» አለ አጭሩ ሰውዬ ለልጆች ትእዛዝ
ለመስጠት ዞር አያለ፤

«ይቅርብኝ፤ ለአሁኑ ውሃ እጠጣለሁ» አለ አሰግድ በተሰጣበረ
ሱማሌኛ።

ከእራት በሁዋላ፤ አጭሩ ሰውዬ ብድግ ብሎ እየተንጠራራ፤

«እንግዲህ እንደተነጋገርነው መድሃኒት አዋቂውን ሰውዬ ልጆች
ሌሊት ሄደው ያመጡታል። ሰውዬው የታወቀ ነው። በአንዴ ነው
ቁስሉን የሚያሸረው። አሁን መኝታችሁን እናሳያችሁና እረፉ፤
ደክምዎችሁዋል» አለ። በዚሁ መሰረት፤ አነበሪሁንን አስከትሎ
ለብቻው ወዳለው ደሳ ሄደና፤

«ይሄ የኔ ቤት ነው። እዚህ ታድራችሁ» አለ ፋኖሱን ይዞ ደሳው
ወስጥ እየገባ። እነበርይሁን አልተከተሉትም።

"ግብና ተኝ ተነጥፎላችሁዋል" አለ ሰውዬው ከደሳው እየወጣ።

«እሺ እንገባለን፤ እናንተ ሂዱ ደህና እደሩ» አለ በሪሁን
በአክብሮት።

ሰዎቹ ከሂዱ በሁዋላ እነበርይሁን ደሳው ወስጥ ገቡ። ብዙም ሳይቆዩ
ፋኖሱን አጥፍተው ከደሳው ወጡና፤ ወደ ጉዋሮ በመዞር እልፍ ብሎ
አለው ቁጥቁዋጦ ወስጥ ገቡ። እዚያ ከተጸዳዱ በሁዋላ እልፍ ብለው
ምቹ ቦታ መረጡና አደፈጡ።

«አንተ ትንሽ ጋደም በል እኔ ጠብቃለሁ » አለ በሪሁን
በሽኩሽታ። እስከ እኩለ ሌሊት አሰግድ ካንቀላፋ በሁዋላ፤ በሪሁንን
ላወጠው። ስለተጠራጠሩ ደሳው ወስጥ ለማደር አልደፈሩም። ፡

አንድ ቀን አንዳደሩ መድሃኒት አዋቂው ሰውዬ መጥቶ የአሰግድን ቁስል አጥቦ ከቅጠላቅጠል የተቀመመ መድሃኒት አሰረበት። ቁስሉ ከባድ ስለሆነ በተደጋጋሚ መታከም የሚኖርበት መሆኑንም ነግርዋቸው ሂደ።

በሶስተኛው ቀን ማታ እራታቸውን በልተው፣ ከአስተናጋጆቻቸው ጋር ሲያወሩ አንድ ሰውዬ መጣ። እነበሪሁን ሰውዬውን በጥርጣሪ ይመለከቱት ጀመር። ረጅሙ ሰውዬ ሁኔታቸው ስለገባው፣

«ይህ ሌላ ስፍራ የሚገኝ ዘመዳችን ነው፣ ሊጠይቀን ነው የመጣው» አለ። እንግዳውም አብሮዋቸው ሲጫወት አመሸ። እነበሪሁን ወደ ጎጆዋቸው ከተመለሱ በሁዋላ፣ ቀስ ብለው ወደ ውጭ በመውጣት፣ አካባቢውን ሲቃኙ አመሸ። የጨረቃይቱ ብርሃንዋን ድብዝዝ ያለ ነው። አካባቢውን ሲቃኙ ቆዩና አንድ ሰዋራ ቦታ አረፍ አለ። ጭር ብልዋል። ከፍት የአንበሳ ግሳት ይሰማል። በዚህ ሁኔታ ጥቂት እንደቆዩ፣ በሪሁን ድንገት አሰግድን ያዝ አረገውና «ጎንበስ በል» አለው በሽክሽክታ። ወዲያው አንድ ነገር በአጠገባቸው ልብ ብሎ አለፈ። አሉበት ሆነው በፀጥታ ሲመለከቱ፣ አንድ ሰው አጠገባቸው አለው ጉብታ ላይ ወጥቶ መቆሙን አዩ። ሰውዬው ማታ የመጣው እንግዳ መሆኑንም አረጋገጡ።

«እናፍነው» አለ አሰግድ በሽክሽክታ። በሪሁን "ዝም በል" የሚል ምልክት እያሳየው ወደሰውየው አፈጠጠ። ትንፋሻቸውን ውጠው ይመለከቱ ጀመር። ሰውዬው ለረጅም ጊዜ ከቆየ በሁዋላ ግራና ቀኝ መልክት መልክት አረገና፣ በቀስታ አፍዋጨ። ጠመንጃ የያዙ አራት ሰዎች ተከታትለው መጡ። ሰዎቹ የያዙዋቸውን መሣሪያዎች አይነት ለመለየት በይቻልም፣ አለባበሳቸው ከአካባቢው ነዋሪዎች

የተለየ አይደለም። ከአንግዳው ሰውዬ ጋር በሽክሽክታ ከተነጋገሩ በሁዋላ፣ እነበሪሁን ወደ ነበሩበት ደሳ አመሩ፤ እነበሪሁንም ቀስ እያሉ ሰዎቹን ተከተሉዋቸውና እንቅስቃሴያቸውን በግልጽ ሊያዩ አሚችሉበት ስፍራ ከለላ ይዘው ቆሙ።

ሰዎቹ እነበሪሁን ጎጆ አጠገብ ሲደርሱ ፈንጠርጠር ብለው ጠመንጃዎቻቸውን ወደ ደሳው በር ደግነው ቆሙ። እነሱን እየመራ ያመጣቸው አንግዳ ሰውዬ እነበሪሁንን የሚያስተናግዱዋቸውን ሰዎች አመጣቸው። ሰዎቹ የሚሉት አይሰማ እንጂ፣ ከጎጆዋቸው አንስተው እነበሪሁን ደሳ አጠገብ እስኪደርሱ ከአንግዳው ሰውዬ ጋር ይጨቀጨቁ ነበር። ስፍራው ከደረሱ በሁዋላም እንኩንዋን፣ ሰውዬው የሚያዛቸውን ነገር አንፈጽምም እያሉ አሰቸገሩት።

ጠመንጃ ይዘው ደሳው ፊተሰፊት ከቆሙት ሰዎች አንዱ፣ በንዴት እርምጃ መጣና ጠመንጃውን ሁለቱ ሰዎች ላይ ደገነባቸው። አንደኛው ሰውዬ በድንጋጤ እየተርበተበተና ወደ ነበሪሁን ጎጆ እያየ፣

«አንግዶች! የመንግሥት ወታደሮች!» ብሎ ተጣራ። ከውስጥ ምንም መልስ የለም።

«የመንግሥት ወታደሮች ፣ እናንተን ነው፣ እስቲ አንዴ ብቅ በሉ፣ መድሃኒት የሚያረግላችሁ ሰውዬ ይፈልጋችሁዋል። ከነገ ጀምሮ ወደ ሩቅ አገር መሄዴ ስለሆነ፣ አታገኙኝምና መድሃኒቱን አሁን ልስጣችሁ ይላችሁዋል» አለ ደገመና። አሁንም ከደሳው ውስጥ መልስ የለም።

መሣሪያውን በነበርየሁን አስተናገጆች ላይ ደግኖ የነበረው ሰውዬ አጠገቡ የነበሩትን ሰዎች ወደ ሁዋላ ገለል እንዲሉ በእጁ ምልክት አሳያቸውና የደሳውን በር በርገጫ በረገደው። ቀጠለና ከጉያው ቦምብ አውጥቶ ወደ ውስጥ በመወርወር በደረቱ ተኛ። በዚያው ቅጽበት

ከፍተኛ ብልጭታ ታየና ደሳው ብትንትን አለ። ጠመንጃ የያዙት ሁሉ ጥይቶቻቸውን በመጋየት ላይ ባለቸው ደሳ ላይ አርከፈኩት።

በሪሁንና አሰግድ በእሳቱ ውጋገን እርስ ተያዩ። ሊደርስባቸው የነበረውን አደጋ አይተው ዘገነናቸው። እሳቱ ወደ መጥፋቱ ሲቃረብ ጠመንጃ የያዙት ሰዎችና መሪያቸው፣ አመዱን በእንጨት እየጫሩ መረመሩት፤ ምንም የለም። ከዚያ መለስ ብለው እነ በርድሁንን ያስተናገዱዋቸውን ሰዎች ከነቤተሰቦቻቸው እያቆራኝ በገመድ አሰሩዋቸውና፡

«እዚህ ደሳ ውስጥ የነበሩት ሰዎች ወዴት ሄዱ?» እያሉ በዱላ ይደበድቡዋቸው ጀመር።

«እንበላቸው» አለ አሰግድ ቦምቡን እየመቻቸ። የሰዎቹን ስቃይ ሲመለከት በጣም አዘነ።

«ቆይ፤ ሌሎቹንም እብረን እንዳንፈጃቸው»

«ታዲያ ሰዎቹን እኮ ገደሉዋቸው...»

«ቆይ እስቲ» አለ በሪሁን ቆጣ ብሎ።

የህፃናቱ ወይታ፣ የሴቶች ለቅሶ፣ የወንዶቹ ማቃሰት ያሳዝን ነበር። በዚህ ሁኔታ ከቆዩ በሁዋላ ገሪፊዎቹ ደከማቸውና፣ እልፍ ብለው ቀጥሎ ስለሚያረጉት ነገር ይመካከሩ ጀመር።

«የሚመካከሩት ሊፈጁዋቸው ሳይሆን አይቀርም፤ የነዚህን ሰዎች ህይወት ማትረፍ አለብን። እነዚህን ነፍስ ገዳዮች አሁኑኑ ልንቀድማቸው ይገባል። እኔ በግራ በኩል ተጠግቼ ቦምብ ልጣልባቸው፣ አንተ እዚህ ሆነህ ልቀማቸው» አለ አሰግድ ለመፎጥ እየተዘጋጀ።

«ትችላለህ?»

«አው»

«ቀጥል»

እነበሪሁን በሰከንድ በሚቆጠር ጊዜ ሁሉን ፈጽመው የታሰሩትን ሰዎች ይፈቱዋቸው ጀመር። የፊጥኝ ታስረው ሞታቸውን ይጠባበቁ የነበሩት ሰዎች እነበሪሁንን ሲያዩ፣ በሞት ላይ ስልጣን ያላቸውና አላህ የላከላቸው መላእክት መሰሉዋቸው። አንገታቸው ላይ እየተጠመጠሙ በደስታ አነቡ።

ከዚያም እነበሪሁን የተደበደቡ አስተናጋጆቻቸውን መክረውና አበረታትተው ሲነጋጋ ሲል ለጎብ ተነሱ።

«ወዴት ነው የምትሄዱት አሁን? እዚህ መጥተው የሞቱ አባሎቻቸውን የሚፈልጉ የጠላት ወታደሮች ድንገት ካገኙዋችሁ...» አለ አነደኛው ሰውዬ የምትለቅስ ህጻን ልጄን አቅር።

«ወደ ሼኮሽ ነው የምንመለሰው፤ አያገኙንም፣ ተጠንቅቀን እንጉዋዛለን» አለ በሪሁን ትጥቁን እያጠባበቀ። እውነቱን አልነገራቸውም፤ ምናልባት የጠላት ጦር መጥቶ የመረመራቸው እንደሆነ፤ ከስቃይ የተነሳ ሰዎቹ የነ በርዴሁንን አቅጣጫ መናገራቸው ስለማይቀር የመሄጃ አቅጣጫቸው መደበቅ ነበረበት።

«እኛም እዚህ አንቆይም፤ እንሄደለን። በዚህ ሁኔታማ ምኑን ኖርነው?» አለ አጭሩ ሰውዬ ክንዱ ላይ የተጋደመውን ሰንበር እያሻሸ።

«ወራሪ ጦር የሚያረገው ይህን ነው። ሰላም ማሳጣት፣ ህዝቡን ማስቃየትና መጨፍጨፍ፣ መዝረፍ። ተባብሮ ጠላትን በቆራጥነት መከላከል ያስፈልጋል። እነዚህ ሰዎች መሀላችሁ ያሉ ጠላቶቻችሁ ናቸው...» አለ አሰግድ ሰዎቹን አየተሰናበተ።

ሰዎቹ የማሸላ ቂጣ በአሮጌ ሽርጥ ቁዋጥረው፣ ውሃም

በከዳዎቻቸው ሞልተው ለነበረሁን አስያዙዋቸው። እነሱም ከመዋቸቱ
ካገኙዋቸው መሣሪያዎች ሁለት አውቶማቲክ የክላሽ ጠመንጃዎች፤
እንዲሁም ቦምቦችና ጥይቶች ወስደው፤ የራሳቸውን ጠመንጃዎችና
ሌሎች መሣሪያዎች ለሰዎቹ ተወላቸው። አነበርይሁን የመሣሪያውን
አጠቃቀም ቢያውቁም ክላሽ ጠመንጃ ሲታጠቁ የመጀመሪያ ጊዜያቸው
ነበር።

ምዕራፍ አምስት

እነበሪሁን ካስታመሙዎቸውና ካስተናገዱዎቸው ሰዎች ተለይተው ገብ ከጀመሩ ሶስት ቀናት አልፍዋቸዋል፤ ቀን ከጸሃዩ መቀት፤ ከአሸዋው ግለት፤ ከውሃጥሙ፤ ሌሊት ከአውሬ እየታገለ። የአሰግድ ቁስል አልፎ አልፎ ቢያመረቅዝም እብጠቱና ስቃዩ ቀንሶለታል።

ወደ ቀብሪደሃር የሚወስደውን አውራ ጎዳና በሩቁ እያዩ፤ ሜዳውን እያቁዋረጡና በየቁጥቋጦው እየተሹለኮለኩ ገሰገሱ። አልፎ አልፎ በብዛት የሚርመሰመሰው የጠላት ጦር ሲያጋጥማቸው እየተሸሸጉ ያሳልፉት ነበር።

«ቀብሪደሃር ደህና አትመስለኝም» አለ በሪሁን በሰፊው ተንፍሶ

«ምን ትሆናለች?» አለ አሰግድ።

«ይሄ ሁሉ ጦር በዚያ እያለፈ አይደለም የሚመጣው?»

«የጦሩ ዓላማ መንገድ ለመዝጋት ስለሆነ፤ በሌላ አቅጣጫም ሊመጣ ይችላል»

«ይሆናል»

ገብ በጀመሩ በአምስተኛው ቀን ለአይን ያዝ ሲያረግ ወደ ቀብሪደሃር ተቃረቡ። መሽትሽት እንዲልላቸው ከለላ ይዘው አረፍ አሉ። የተሸከረካሪዎች ድምጽ ከሩቁ ይሰማቸዋል። ከአውራ ጎዳናው ላይ አቡዋራ ወደላይ ይነሳል። ቀደም ብለው ካዩዎቸው የበለጡ የጠላት ታንኮችና ብረት ለበስ ተሸከርካሪዎች እየተከታተሉ አለፉ።

«ያለ ጥርጥር ቀብሪደሃር ተደምስሳላች» አለ በሪሁን አይኖቹን ወደ ከተመይቱ አቅጣጫ ቡዝዝ አርጎ። አሰግድ በበሪሁን ንግግር ያመነበት ቢሆንም፤ ጉዋደኛውን ለማጽናናት በማሰብ፤

«አይመስለኝም፤ አስቲ እናያለን። የለምለምንና የልጆቹን እፊሳቸውን እንኩዋን ማየቱ አንድ ነገር ነው፤ ቁርጡን ማወቁ» የነበረው የተስፋ ብርታት የሰሰበት መሰለ።

ምሽቱ ገፋ ሲያረግ፤ በጭለማው በመከለል በዘጠነኛ ብርጌድ ጦር ሰፈር አልፈው ከተማዋ መዳረሻ ላይ አለው አፋፍ ላይ ብቅ አለ። ለወትሮው እዚህ ተሁኖ ቁልቁል ሲመለከቱዋት ከተማይቱ በኢሌክትሪክ ብርሃን ደምቃ ትታይ ነበር። ዛሬ ግን ጭለማ ውጥዋታል። ጦር ሰፈሩ ውስጥ ጭስ ይታያል። ወደዚያ መሄዳቸውን ትተው ወደ ቀኝ ታጠፉ። በከተማይቱ ዙሪያ አልፎ አልፎ ብልጭ ድርግም የሚል ብርሃን ይታያል፤ የተሽከርካሪዎች ድምጽም ይሰማል። ተሽከርካሪዎቹ ታንኮች መሆናቸውን በድምጻቸውና በመብራታቸው መለየት ይቻላል።

ከኮረብታው ወርደውና በአይሮኝላን ማረፊያው አቁዋርጠው ገነት ካምፕ ይባል ከነበረው የፈጥኖ ደራሽ ፖሊስ ጦር ሰፈራቸው ደረሱ። ለጥቂት ጊዜ ዝም ብለው በአቅራቢያው ተሸሸጉ፤ አካባቢው ጭር ብልዋል። የሚንቀሳቀስ ፍጡር ያለበት አይመስልም። ቀስ እያለ በሪሁን ወደ ነበረበት ቤት ተጠጉ፤ የቤቱ አንድ ጎን ተደርምስዋል። እንዳሉሎቹ ቤቶች ውጪ ላይ ብዙ እቃዎችና ልብሶች ተበታተነዋል። እቃዎቹ መግል የአንድ ሰው እፊሃ ተጋድምዋል። በሪሁን ፊጠን አለና እፊሃውን ገለበጥ አርጎ ደሰሰው፤ ፊቱ በደም የተሸፈነ የአንድ አዛውንት እፊሃ ነው። ጭለማ ስለሆነ ማንነቱን ለማወቅ አይቻልም።

በሪሁን ፈረሰው ቤቱ ውስጥ ገባ። ጭለማው ከውጪ ይብሳል። በዳባሳ ወደ ጉዋዳ ገባና ጨለማው ላይ አፈጠጠ። የሚስቱ ጠረን ሽተተው፣ የልጆቹን ትንፋሽ የለማ መሰለው። እየሄዳኸ አልጋዎቹንና ወለሉን ዳሰሳቸው፣ ከቤቱ ፍርስራሽ አፈር በቀር ምንም የለም። የጠላት ጦር ከተማይቱን እንዳጠቃና እንደያዛትም አረጋገጠ።

በርይሁን ሲቃ ይዞት ከግድግዳ ግድግዳ ሲላጋ በተደረመሰው ጣራ በኩል ሃይለኛ ብርሃን ታየው። በር ላይ ቆሞ የነበረው አሰግድ ድምጹን ዝቅ ድርጎ «ባውዛ በማብራት ላይ ናቸው» እያለ ወደ ውስጥ ገባ። ከተማዋ መግቢያ ላይ የሚበራው ባውዛ ጨረፋን እያዙዋዙዋረ ከተማይቱን በብርሃኑ ከዳር እስከ ዳር ከዳሰሳት በሁዋላ ድርግም አለና ጥቁሩ ጭለማ በቦታው ተመለሰ። በአካባቢው ከሚርመሰመሱት ታንኮች አንዱ ወደ ከተማይቱ እንብርት መጣ።

ባሉበት ቢቆዩ የሚጠብቃቸውን አደጋ በመረዳት ቀስ ብለው በመጠብቅ አኩዋሁዋን ከከተማየቱ ወጥተው ኮረብታው ላይ ቁጭ አሉ።

«ከተማይቱ በከባድ መሣሪያ ትደብደብ እንጂ ብዙ ህዝብ የተጎዳ አይመስለኝም» አለ አሰግድ በሽክሽኩታ።

«ሕዝቡ ወዴትና እንዴት ሄደ? ለምለምና ልጆቼ እንዴት ሆነው ይሆን?» አለ በሪሁን ጨለማው ላይ አፍጠ።

«ሕዝቡ እንደሆነ ይሆናሉዋ፤ በተገኘው ነገር፣ በተሽከርካሪም በእግርም እየሆኑ ጠላት ከመምጣቱ በፊት ጉዞ ጀምረው ይሆናል። ክፉው ነገር በየመንገዱ የሚገኘማቸው አደጋ ነው። ሕዝቡ ከተሰባሰቡና እየተረዳዳ ከተጉዋዙ፣ ግን መንገዱን በሰላም ሊዘልቀው ይችላል»

«ያን ሁሉ የጠላት ጦር እንዴት ያልፉታል?» አለ በሪሁን

የሚሰቱና የልጆቹ ስቃይ እየታየው። ለምለም ትንሹን ልጅዋን አዝላ፤ ትልቁን ይዛ በኦጋዴን በረሃ ስትንከራተት፤ ውሃ ጥመ፤ ርሃቡ፤ መንገዱ፤ አድከሞዋቸው ተዝለፍልፈው ሲወድቁ፤ ጨካኝ የጠላት ወታደር በታንክ ሲወጣባቸው... ለአንድ አፍታ አእምሮው ብልጭ አለበትና ዘገነነው፤ ራሱን አዞረው፤ አጥወለወለው።

«ምንድነው የምናረገው?» አለ አሰግድ ተስፋው መትት ባለ አነጋገር።

«አ? አፍ፤ ምን አልከኝ?»

«ምንድነው የምናረገው? ወዴት ነው የምንሄደው?»

«ወደ መጣንበት እንመለሳለን»

«የመጣንበት ተደምስዋል፤ መንገዱ ሁሉ በጠላት ተይዘዋል»

«በመንገዱ አንሄድም። ወደዚህ በመጣንበት ሁኔታ

እንመለሳለን። ደሞም አገሩ ሁሉ በጠላት አልተያዘም። እስካልተያዘው ስፍራ ተጉዘን እዚያ ካለው የወገን ጦር ጋር በመቀላቀል የምናረገውን እናረጋለን» አለ በሪሁን በእልህ።

በከተማይቱ ዙሪያ የሚርመሰመሱት ታንኮችና ብረት ለበስ ተሽከርካሪዎች ብዛት እየጨመረ መጣ። መብራቶቻቸውን አብርተው፤ በረደፍ እየሆኑ ሲሽከረከሩ በሩቁ ለሚያያቸው፤ አካባቢው የአሸዋ ሜዳ ሳይሆን፤ ትልቅ ከተማ፤ ተሽከርካሪዎቹም የትራፊክን ስርዓት እየጠበቁ የሚጉዋዙ ተሽከርካሪዎች ይመስሉ ነበረ። ድምጻቸው እንደንብ መንጋ «እምም» ይላል።

ጉብታው ላይ ያለው ባውዛ እንደገና በራና ብርሃኑን ወደ ላይ ሰደደው። ይሄኔ ተሽከርካሪዎቹ በመሉ መብራቶቻቸውን አጠፉ፤ ድምጻቸውም ጸጥ አለ። የሌሊቱን ጭጋ እየሰነጠቀ ቀጥ ብሎ

የወጣው የባውዛ ጨረር ጫፉ የማይታይ ምስሶ ይመስላል።

«የወገን አይሮኝላን ሳይመጣ አይቀርም፤ የቦምብ ድብደባ ከጀመረ ሁኔታው አስከፊ ይሆናል፤ እንሂድ» አለ በሪሁን ብድግ ብለው።

ሁለቱም ተነስተው ለመጨረሻ ጊዜ ወደ ከተማዬቱ ተመለከቱ። ጥቁሩ ጭለማ ውጥዋታል። መለስ ብለው በሞት ጥላ ውስጥ ጉዞዋቸውን ቀጠሉ።

ምዕራፍ ስድስት

«አሁን ያለንበት ሁኔታ በቀላሉ የማንወጣው ሊሆን ይችላል። ቢሆንም እጃችንን ጠላት አይዘውም። ጥለን መውደቅ አያቅተንም፤ ሌላው ቢቀር. . .» አለ በሪሁን አንድ ረባዳ ሥፍራ በደረታቸው ተኝተው ለተኩስ ሲዘጋጁ። የጠመንጃዎቻቸውን መጠበቂያዎች ለቀው፣ ጣቶቻቸውን ምላጩ ላይ በማሳረፍ ወደ አንድ አቅጣጫ አነጣጥረው ይጠባበቃሉ።

መንገድ ላይ አደጋ ሲያጋጥማቸው ይህ የመጀመሪያቸው ባይሆንም፣ የአሁኑ ጠንከር ሣይል አይቀርም። ከቀብሪደሃር ተነስተው፣ እንደሰዶም እሣት የጦላትን የሼኮሽ ከተማ አመድ በሩቁ እያዩ አልፈው በስድስት ቀናቸው ብርቆት ከተባለ አካባቢ ደረሱ። ከርሃብ ይልቅ የጎዳቸው ውሃ ጥሙ ነው። ለምግባቸው ሚርሚር የሚባል ዛፍ ፍሬና አንዳንድ ቅጠሎች በመመገብ ረሃባቸውን ሊያስታግሱ ችለዋል። የነበራቸው ውሃ እስከ መንገዳቸው አጋማሽ ሽኝትዋቸው አለቀ። በየደረሱበት የጭሮሽ ውሃ ፈለጉ፤ አልተሳካላቸውም። በየሜዳው ካጋጠሙዋቸው የዱር አራዊት ገድለው መመገብ ሲችሉ፣ አካባቢው የጠላት ጦር ያለ በመሆኑ የሚተኩሱት የጥይት ድምጽ የሚያስከትለውን ጉዳት በገመት ተወት።

በጉዝዋቸው ሁሉ አንድ ቀን ብቻ ነበር የተሳካላቸው። ቁጥቁዋጦ ውስጥ ተሸሽገው፣ የአካባቢው እረኞች ከሚነድዋቸው ብዙ ፍየሎች

አንድዋን አፍነው ለማስቀረት በቻሉበት አለት። ፍየልን፤ በተለይም የአጋይንን ፍየል ይዞ ዝም ማለፍት እጅግ አስቸጋሪ መሆኑን የተረዳው በሪሁን ባሰገራሚ ፍጥነት የፍየሊቱን ጉሮሮ በሳንጃ በመበጠስ ጸጥ አሰኛት። ሌሎቹ ፍየሎችና አረኞቹ ከአካባቢው ሲርቁላቸው፤ ጨጉዋራዋን አወጡና ፈርሱን ጨምቀው ጠጡት፤ ጥሬውን ሊበሉት የሚችሉትን ስጋ በሉ። ያ አጋጣሚ ትንሽ ብርታት ሰጣቸው።

ካደፈጡበት ቁጥቋጦ እልፍ ብሎ በሚታየው ሰፊ ሜዳ ላይ ነበር የጠላት ጦር እየመጣ መከማቸት የጀመረው። ዋናውን መንገድ ይዞ ከቀብሪደሃር አቅጣጫ ይመጣና፤ ብርቆት አቅራቢያ ሲደርስ ወደ ግራ እየታጠፈ ወደ ሜዳው ይገባል። ካሚዮኖች፤ ብረት ለበስ ተሽከርካሪዎች፤ ታንኮች ...እየመጡ ተደረደሩ። ወታደሩ ከየካሚዮኖቹ እየወረደ ሜዳው ላይ ይርመሰመስ ጀመር። ጦሩ ለእረፍት እንጂ እነሱን ለመክበብ ያልመጣ መሆኑን ሲገነዘቡ ነው ትንሽ የተረጋጉትና በጠላት እንዳይታዩ ይበልጥ የተጠነቀቁት። አጋጣሚው የጠላትን ጦር ሁኔታ ለማጥናት አመቺ ሆነላቸው።

ጀንበር ዘቅዘቅ ስትል የጠላት ጦር እንደገና ጉዞ ጀመረ። እንዳመጣጡ ቅደም ተከተል ተንቀሳቅሶ ሲያበቃ አካባቢው ፀጥ አለ። እነበሪሁንም ከተደበቁበት በጥንቃቄ ወጡ። የተለቀለቀ ውድማ ይመስል የነበረው አሸዋማ ሜዳ፤ በምግብ ትርፍራፊ፤ በነዳጅና በዘይት ነጠብጣብ፤ በብጥስጣሽ ወረቀቶችና በምግብ ቆርቆሮዎች ተሸፍኖ፤ የገጠር ገበያ የዋለበት መስልዋል።

እነ በርይሁን በገላጣው ስፍራ እልፍ ብለው ሲመለከቱ፤ አንድ አነስተኛ የወታደር ጂኝ መኪና ከዋናው መንገድ ወጣ ብላ ቆማለች። ቁጥቋጦውን ከለላ አርገው ወደ መኪናይቱ ተጠጉ። ሁለት

ወታደሮች የመኪናይቱን ሞተር ለማስነሳት ይታገላሉ።

«እንበላቸው» አሰግድ ወደሰዎቹ አፈጠጠ።

«ቆይ!» ቆጣ አለ በሪሁን።

ቀደም ብለው ከሰፍራው የተንቀሳቀሱት ተሽከርካሪዎች ድምጽ ለጆሮ እየራቀ ቢሄድም፣ የሚያነሱት አቡዋራ አፈርማ ደመና እየሰራ ከሩቅ ይታያል። ሁለቱ የጠላት ወታደሮች የመኪናይቱን ሞተር ለማስነሳት ታግለው ስላልሆነላቸው፣ አንደኛው ወታደር የሬድዮ መነጋገሪያውን አነሳና እጁን እያወራጩ ከሌላ ሰፍራ ከሚያነጋግረው ሰው ጋር ሲጨቃጨቅ ቆየና፣ መነጋገሪያውን በንዴት ወረወረው። መሀረቡን ከኪሱ አውጥቶ የፊቱንና የአንገቱን ላብ አየጠራረገ እነበሪሃን ወደነበሩበት ቁጥቁዋጦ መጣ።

«ልበለው?» አለ አሰግድ ተቁነጠነጠ።

«ቆይ» አለ በሪሁን የወታደሩን እንቅስቃሴ በትኩረት እየተመለከተ።

ወታደሩ ከኪሱ ሲጃራ አውጥቶ ለኩሶ እያጨሰ በቀጥታ ወደነሱ መጣ። በሪሁን ቀስ ብሎ ጠመንጃውን አስቀመጠና ጎንበስ ብሎ ድኩላ እንደየ ኑብር አደባና ወታደሩ አጠገባቸው ሲደርስ፣ ቀልጠፍ ብሎ ሳንጃውን ጉሮሮው ላይ ሰካበትና ወዳዋላ ዘረጠጠው።

«ያኛውን ልበለው?» አለ አሰግድ ወደ ሌላኛው ወታደር አያነጣጠረ።

«በለው?»

ወታደሩ እንደኩዋስ ወደ ላይ ጉኖ መኪናዋ ስር ተዘረጋ። ሁለቱንም ወታደሮች በርብረው ጠቃሚ ነው የሚሉትን ነገር ሁሉ ወሰዱ። መኪናይቱ ውስጥ ያገኙትን ምግብና ውሃ፣ ...ከያዙ በኋላ የመገናኛ

ፊደሉን ከመኪናው ለማላቀቅ ቢሞክሩ አልሆን ስለአላቸው
አበላሹትና ጉዞዋቸውን ቀጠሉ።

ጸሐይ ከምእራብ አድማስ ጉዋሮ ዞራ፣ መቀታ፣ በርዶ
መንገዳቸውም እየቀና ሲጉዋዙ፣ ሁለት የጦር አይሮኝላኖች ከበላያቸው
እያፋዋጩ አለፉ። በድንገጤ ተያዘተው የተሻለ መሸሸጊያ ሲፈልጉ፣
ፋቅ ሰማይ ላይ እንደሚያስገመግም መብረቅ ያለ ድምጽ ሰሙ። በሪሁን
ቆመና፣

«የወገን አይሮኝላኖች ናቸው፤ ቀደም ብሎ ከዚህ
የተንቀሣቀሰውን የጠላት ጦር አፈር አበሉት፤ ይሄ ነው!» አለ እሩቅ
እያየ። ሁለቱም ቆመው በሩቁ የሚትጉላጉለውን ጥቁር ጭስ
ሲመለከቱ፣ አይሮኝላኖቹ እንደገና መጡና በመንደሩ ላይ በነበረው
የጠላት ጦር ላይ የቦንብና የመትረየስ ተኩስ አወረዱበት። የቃጠሎው
ነበልባል ከጥቁሩ ጭስ ጋር እየተፎካከረና እያሸነፈ ሰማይን ለመላስ
የሚንጠራራ መሰለ።

እነ በሪሁን ባዩትና እነሱም ባደረሱት ጥቃት ተደሰቱ፤ ሃይላቸው
ታደሰ፣ ብርታት ተሰማቸው።

«ከአደጋው የተረፉና የሸሹ የጠላት ወታደሮች ከፊታችን
ያጋጥሙን ይሆናል። ከዚህም ሌላ ጠላት የደረሰበትን ጥቃት ሲረዳ፣
ረዳት ጦር ወደ ስፍራው ይልክ ይሆናል። ስለዚህ፣ የሚቀጥለው
ጉዞዎችን ዝግ ያለና ጥንቃቄ ያልተለየው መሆን አለበት» አለ በሪሁን።

ቀን ዝም ያለው ንፋስ በጸሃይ መራቅ እንደፈነደቀ ሁሉ እንዳሻው
ይጋልብ ጀመር። አንዳንድ ጊዜ ደሞ አሸዋውን እየሸመለለ ጫፉ
የማይታይ የአሸዋ ምስሶ ይሰራል።

«ነገ ደገሐቡር እንደርሳለን፤ እስከም በጠላት ጦር መያዝ

ማይጠረጠር ነው» አለ በሪሁን ሌሊቱን ካረፉበት ተነስተው በንጋት
ጨረቃ ሲጉዋዙ።

«እንዲያ ከሆነ፤ በከተማይቱና በአካባቢዋ የጠላት ጦር
ፍራፍል» አለ አሰግድ።

«ይህ አይቀርም፤ ጠላት ያጋዘውን ሠራዊትና ዘመናዊ የጦር
ጭረያዎች የሚያከማቸው በሚይዛቸው ቁልፍ ቦታዎችና ከተማዎች
ካባቢ ነው። እሰካሁን ካለፍንባቸው አካባቢዎች ይልቅ የጠላት ጦር
ሚበዛው ከፊታችን ነው» አለ በሪሁን።

ምዕራፍ ሰባት

እነበሪሁን እንደገመቱት ወደ ፊት እየገፉ በሄዱ ቁጥር፣ በአካባቢው የሚገኝ መስመሰው የጠላት ጦር ብዛት ጨመረ። በተለይ ወደ ደገሃቡር ሲቃረቡ ገዛቸው አስቸጋሪ ይሆን ጀመር። ቢሆንም ከተማይቱ ውስጥ ሳይገቡ ለማለፍ አልፈለጉም። ቀኑን እንደተለመደው ቁጥቁዋጦ ውስጥ ተሸሽገው ዋሉና ለአይን የገዛ ሲያረግ ገዛ ጀምረው፣ ሲነጋጋ ከተማይቱ አቅራቢያ ደረሱ። ከተማይቱን መሀል ለመሀል ሰንጥቶ በሚያልፈው ጨረር ወንዝ አቅራቢያ ምቹ የመደበቂያ ስፍራ መርጠው ቀኑን ለማሳለፍና እዚያው ለለመቆየት ወሰኑ።

ጸሐይ ምሥራቅ አድማስ ላይ የጋለ አለሎ ስትመስል አካባቢው ወለል አለ።

«አስቲ ዙሪያውን ልቃኝና ልምጣ። አንተ እዚሁ ቆይ» አለ በሪሁን ብድግ ብሎ።

«የከተማ አካባቢ ስለሆነ በቀላሉ ትጋለጣለህ!»

«ግዴሳህም አልጋለጥም። እዚሁ ቆየኝ መጣሁ» ብሎ

ከቁጥዋጦው ወጣ።

አለግድ በጀርባው ተንጋሎ ስለ ደረሰበት አደጋ፣ ከሞት ጋር እየታገለ ስለተገዋዘው ረጅም ጎዳና፣ ወደ ፊት ስለሚገኘው ትግሮች ሲያሰላስል፣ በአቅራቢያው የሰዎች ንግግር ሰማ። ጠመንጃውን በተጠንቀቅ ይዞ ሲመለከት፣ አራት ሰዎች ፍየሎች እየነዱ አለፉ። እነሱ አልፈው ጥቂት እንደቆዩ በሪሁን በሌላ አቅጣጫ ብቅ አለ።

«እንዴት ነው አካባቢው?» ትኩር ብሎ አየው። በሪሁን ቁጭ ብሎ በሰፊው ተነፈሰና፤

«ከተማይቱ በጠላት ጦር ተይዛለች» አለ።

«በአቅራቢያው ብዙ ወታደሮች አሉ?»

«የወታደር ተሽከርካሪዎች ከፋቅ ይታያሉ። ብዙ አይደለም እንጂ፤ ሰላማዊው ሕዝብም ከተማይቱ ውስጥ ውርውር ይላል። ከተማይቱን ይበልጥ ተመልክቼ መምጣት አለብኝ»

«የማያስፈልግ መስዋእትነት ከምትከፍል ለምን አንድ ነገር አርገን አንሞትም?» ቆጣ አለ አሰግድ።

«ምንም አልሆንም፤ ይህን ያልኩት ሁኔታው ምቹ መሆኑን ስለተረዳሁ ነው። ሰላማዊው ህዝብ ከየአቅጣጫው ወደ ከተማይቱ በመግባት ላይ መሆኑን ለመገመት ችያለው። የንግድ ልውውጥም የተጀመረ ይመስለኛል። በዚህ አጋጣሚ ተጠቅሜ አንዳንድ ሁኔታዎችን ለማጣራት ችላለሁ። የጠላት ጦር ወደ መሀል ባረገው ጉዞ የደረሰበትን ስፍራ ማወቁ ይጠቅመናል። ምናልባት ከወገን ጦር ጋር ብንቀላቀል ሊጠቅም የሚችል መረጃ ማጠናቀርም ይኖርብናል። ስለዚህ አንተ እዚህ ቆይ። እኔ ደርሼ መጣለሁ» እያለ ብድግ አለና ማሰኖዳውን (የጦር ሜዳ ሻንጣ) ይከፋፍት ጀመር።

«እኔም ሄዳለሁ» ብድግ አለ፤ ሰግድ።

«አይሆንም፤ አንተ እዚህ ቆይ። ቀደም ሲል የኖርኩበት ስለሆነ፤ ከተማውን በሚገባ አውቀዋለሁ። አካባቢውን መስዬ ቁዋንቁዋውን እየተናገርኩ የምችለውን ለማረግ ሞክራለሁ። አንተ ቁዋንቁዋውን በደንብ ስለ ማትችል በቀላሉ ትጋለጥ ይሆናል። ከዚህም ሌላ ያለን ሽርጥ አንድ ብቻ ነው። እሱን እኔ ለብሼ ሄዳለው ላንተ የሚሆን የለም

ከዚያ በሪሁን የለበሰውን የወታደር ልብስ አውልቆ፣ ቀደም ብሎ አሰግድን ያስታመሙት ሰዎች ምግብ ቁዋጥረውበት የሰጡዋቸውን አሮጌ ሽርጥ አገለጸመ። ከላይ በላብ የጠቆርች ካቴቴራውን ብቻ ለበሰ። ጫማውን አወለቀ። አንድ ቦምብ ጉያው ደበቀና፡-

«በል እንግዲና ከዚህ ንቅንቅ እንዳትል ፣ ራስህን ደብቅ። በአስር ሰአት እመለሳለሁ። ከዚያ ከዘገየሁ እስከ አስራሁለት ሰዓት ጠብቀኝ። በነዚህ ጊዜያት ውስጥ ካልመጣሁ፣ ቦታህን ለውጥና ለጥቂት ጊዜ ሁኔታውን አረጋግጠህ ጉዞህን በመጣንበት ሁኔታ መቀጠል ትችላለህ። ቻዎ!» ብሎት ዙሪያ ገባውን እየቃኝ ከቁጥቁዋጦው ወጣ። ከአካባቢው አልፎ እንዳለ፣ ከብቶች የሚነዱ ሰዎች አገኘና ቀልቀል አለ። ከተማው መግቢያ ላይ ሲደርስ ወታደሮች አየና ደንገጥ ብሎ ቦምቡን ዳበሰ።

"በፍተሻ ያገኙብኝ ይሆን?" ብሎ ሰጋ።

ወታደሮቹ አጠገብ ሲደርሱ አብረውት የነበሩት ሰዎች አንድ በንድ እየተፈተሹ አለፉ። የወታደሮቹ አፈታተሽ መሰላቸት የሚታይበትና ጥንቃቄ የጎደለው ነበር። እየሣቀና ዘና እያለና አብረውት የነበሩትን ሰዎች እየመሰለ ፍተሻውን በሰላም አለፈ። ትንሽ እንደ ሄደ ሌሎች ወታደሮች አቆሙዋቸው። እነዚህኞቹ ቀረጥ አስከፋዮች ናቸው። እሱ የያዘው ከብትም ሆነ ሌላ የሚሸጥ እቃ ስላልነበረው አልፎ ሄደ። ወደ ከተማው እንብርት ሲቃረብ፣ ከርምጃው ዝግ ብሎ አካባቢውን ይቃኝ ጀመር። ደገሃቡርን ቀደም ብሎ የሚያውቃትና የኖረባት ስለሆነ የሚዘዋወርበትን አቅጣጫ ለመምረጥ አልተቸገረም። አልፎ አልፎ የወታደር መኪናዎች ውር ውር ይላሉ። በየቦታው ወታደሮች ቆመዋል። ቀደም ብለው ቡና ቤቶች የነበሩና ሌሎች ጥሩ ጥሩ ቤቶች

የወታደሮቹ መገልገያ ቢሮዎችና ማረፊያዎች ሆነዋል።

የጠላት ጦር ከተማይቱን በወረረ ጊዜ ወደ ገጠር የሸሹት የአካባቢው ብሄረሰብ አባላት በመመለስ ላይ ናቸው። ቢሆንም አብዛኛዎቹ መኖርሪያ ቤቶች አሁንም ዝግ። በጦርነቱ ወቅት የነደዱ የጠላት ታንኮችና ብረት ለበስ ተሽከርካሪዎች ከሰል መሰለው በየመንገድ ዳር ተገትረዋል።

ከተማይቱ ውስጥ እየተዘዋወረ እነዚህን ሁሉ በጥንቃቄ በማጥናት ላይ እንዳለ፣ ድንገት አይኖቹ በአጠገቡ በማለፍ ላይ በነበረ አንድ ሰውዬ ላይ አተኮሩ። ሰውዬውም በአጻፋው ትኩር ብሎ አየው። ከተላለፉ በሁዋላ ሰውዬው ዞር እያለ በሪሁንን ይመለከተው ጀመር። በሪሁን ሰውዬውን የት እንደሚያውቀው ለማስታወስ እየሞከረ ከርምጃው ፈጠን አለ። በጉዞው ላይ እንዳለ በሃሳቡ ብልጭ አለበትና ሰውዬው ቀደም ብሎ አዚያው ደገሃቡር ከተማ ውስጥ የሚኖርና እስማኤል የሚባል ነጋዴ መሆኑን አስተወሰነ።

«ባናግረው ምን ነበረበት? እሱስ ለምን አላናገረኝም? ቢያውቀኝ ነው ልብ አርጎ ያየኝ» እያለ በፍርሀት ጉዞውን ወደ ሌላ አቅጣጫ ሲያቀና እስማኤል ተከተለው።

«ይሄዋ! ሊያስይዘኝ ነው» አለ፣ የልቡ ምት እየፈጠነ፣ ሶምቡን ዳበስ አረገና እንደገና ወደቀኝ እጥፍ በማለት ሰረቅ እያደረገ ወደ ሁዋላ ቢመለከት እስማኤል የሚከተለው መሆኑን ተረዳ። ለመሮጥ አሰበ። በአካባቢው ብዙ ሰዎች ውርውር ስለሚሉና ወታደሮችም ስለሚበዙ ድርጊቱ ለባለ አደጋ እደሚዳርገው አስቦ ፍርሀቱን ዋጥ በማረግ ረጋ አለ።

ሰዎች ከሚበዙበት አካባቢ እልፍ እንዳለ፣ እስማኤል ከበሪሁን

ሁዋላ ሮፕ እያለ።

«ቤሩን! ! ቤሩን!» ብሎ ተጣራ። በርሁን እንዳልሰማ ሆኖ እርምጃውን አፈጠነ።

«ቤሩን አትፍራኝ፤ አይዘህ ቆየኝ፤ እናግረኝ» አለ እስማኤል ድምጹን ዝቅ አርጎ። በርሁን እስማኤልን ሌላ ሰው ያልተከተለው መሆኑን ተረድቶ ከመንገድ ወጣ አለና አንድ ቤት ጥግ ቆመ።

«ቆሞ መነጋገር ክልክል ነው። ዝም ብለህ ተከተለኝ» አለ እስማኤል ጨብጦት እያለፈ። እየተጠራጠረ ተከተለው። ትንች እልፍ አንዳሉ እጥፍ አሉና አንድ ቤት ውስጥ ገቡ። ቤቱ ከጨፈቃ ተሰርቶ ጣራው በአሸዋ የተከደነ ነው። ክፍሉ ውስጥ ሁለት አግዳሚዎችና አንድ ትንሽ ጠረጴዛ አሉ። እስማኤል በቀጥታ ወደ ውስጠኛው ክፍል ሲገባ በርሁን ቆሞ አለ።

እስማኤል ደገሃቡር ከተማ ውስጥ አሉ ከሚባሉት የሸቀጣ ሸቀጥ ነጋዴዎች አንዱ ነበር። በርሁንና አንዳንድ ጉዋደኞች፤ ሲኖራቸው እጅ በእጅ በመክፈል፤ ሳይኖራቸው በዱቤ የሚፈልጉዋቸውን እቃዎች በመውሰድ የረጅም ጊዜ ማሚላቸው (ደንበኛቸው) አርገውት ነበር። ወዳጅነታቸው ከዚያም አልፎ አንዳንድ ውለታዎች እስከመለዋወጥ ከፍ ብሎ ነበር።

«ግባ ወደ ውስጥ አትፍራ፤ እመነኝ። እኔ አንተን ለማስያዝ ብፈልግ ምንም ጊዜ አይወስድብኝም። ግን አላረገውም። ወላሂ እመነኝ ቤሩን» አለ እስማኤል ወደ ሁዋላ መለስ ብሎ እየሣቀ። ተከታትላው ወደ ጉዋዳ እንደገቡም፤

«ተቀመጥ፤ ሻይ ይምጣልህ» እያለ ወደ ውስጠኛው ክፍል ለሊገባ ሲል፤

«የለም፤ ግድ የለም፤ አልቆይም ሄዳለሁ። ይልቅስ የምንነጋገረውን እንነጋገር» አለ በራሁን የእስማኤልን እጅ ያዝ አርጎ።

እስማኤል እበራሁን ጉን ቁጭ አለና አንድ እጁን ትከሻው ላይ ጣል አርጎ አይን አይኑን እያየ፤

«ቤሩን አይዘህ እመነኝ። አብረን ኖረናል። ምንም ሣትጠራጠርና ሳትፈራ ማንኛውንም ነገር ንገረኝ» አለ።

«ስለምኑ?» ትኩር ብሎ አየው።

«ስለማንኛውም ነገር ለመሆኑ ከየት መጣህ?»

«ከሴኮሽ»

«ጣቢያው ተደምስዋል፤ ብዙ ሰው ተጎድቶዋል ሲባል አልሰማሁም?»

«አኔ ተረፍኩ»

«እንኩዋን አላህ አተረፈህ። ከጦርነቱ የተረፈው ህዝብ ሁሉ ቀደም ብሎ ሲያልፍ አንተ እስከዛሬ የት ቆየህ?»

«በእግር ጉዞ ከመንገድ ውጭ በመጉዋዜና ትንሽ ስለ አመመኝ ነው እስከ ዛሬ የቆየሁት። ለመሆኑ የደገሃቡር ህዝብ እንዴት ሆነ?»

«ህዝቡና ጦሩ ለረጅም ጊዜ በታላቅ ጀግንነት ከጠላት ጋር ተዋግቶ፤ በየስፍራው ተገትረው ያየህቸውን ታንኮችና ተሽከርካሪዎች አውድሞ ፤ በብዙ መቶ የሚቆጠሩ የጠላት ወታደሮች ደምስሶ ነው ከተማይቱን የለቀቀው። ጦራችንም ከአቅሙ በላይ ሆነበት። መጠነኛ ከባድ መሣሪያና የነፍስ ወከፍ ጠመንጃዎች ይዞ በመቶ የሚቆጠሩ ታንኮችና ምድፎች እንጋግቶ ከመጣ ጠላት ጋር መዋጋት አስቸጋሪ ነው። በህይወቴ ያላየሁትና ምንጊዜም ከህሊናዬ የማይጠፋ ከባድ ጦርነት ነበር። ከፊት ያለው የጠላት ጦር ሲረገፍ፤ ከሁዋላ እንደወሀ

መላት ይመጣል። ከፊት ያለው ታንክ ሲነድ፤ ሌላው ከሁዋላ እሣት እየተፋ ወዲህ ይገሰግሳል። በአለቱ የሞቱት የጠላት ወታደሮች እሬሣ እስከ ዛሬ ተቀብሮ አላለቀም፤ ሰሞኑን በትእዛዝ በመቅበር ላይ ነን...» እያለ ሲናገር አቁዋረጠውና፡-

«ከተበሪ ደሃርስ? ብዙ ህዝብ ተጎድቶዋል?»

እስማኤል ግንባሩን እንደማሻሽት አለና፤

«አ - ም ህጻናትና ደካማ ሴቶች ተጎድተዋል። ከተማ ውስጥ ሣይሆን መንገድ ላይ፤ ረሃቡና ውሃ ጥመጭምር ነው የጎዳቸው። የተረፉት በደህና አልፈዋል። ብቻ አሳዛኝ ትርኢት ነበር። ወላጆቹን ያጣ ህጻን፤ የልጅዋን እሬሳ ቁጥቋጦ ስር ጥላ የመጣች እናት፤ ሚስቱ ሞታበት ህጻናቱን ያዘለ አባት፤ በአጠቃላይ ቤተሰቡንና ንብረቱን አጥቶ በደመነፍስ የሚሸሸን ሰው ማየት እጅግ ይዘገንናል...» እያለ ሲደር፤ ከተቀመጡበት ቀጥሎ አለው ክፍል ሰዎች ገቡ። እስማኤል ወደ ማድቤት እያሰገገ ተጣራ። አዳፋ ሽርጥ ያገለጸመ ልጅ አግር ሰውዬ እየሮጠ ሄደና ሰዎቹን አነጋገራቸው።

«አይዞህ ሻይ ፍለጋ የመጡ ሰዎች ናቸው። ሻይ ነጋዴ ሁኛለሁ። የምታውቀው መደብሬ ስለ ተደመሰሰና በወራሪው ጦር ስለተዘረፈ ቶሎ ለመቁወቁዋም እልቻልኩም»

እነሱም ሻይ መጥቶላቸው ሲጠጡ በሪሁን ጆሮዎቹን ሌላኛው ክፍል ውስጥ ወዳሉት ሰዎች ንግግር ጣለ አርጎ፤

«በአካባቢው ያለው የጠላት ጦር እንቅስቃሴ እንዴት ነው?» አለ

«በጣም አስከፊ ነው። በየአለቱ ወደ መሀል አገር የሚጉዋዘው የጠላት ወታደርና መሣሪያ ብዛት ለቁጥር ይታክታል። የመሣሪያው አይነት ታይቶ አይታወቅም። ወራሪው መንግሥት ይህን ሁሉ

መሣሪያ ለማጠራቀም ስንት አመት እንደፈጀበት አላህ ይወቀው» ለጥጥር ወደ ሁዋላ አለ።

«ከተማው ውስጥስ ያለው ሁኔታ እንዴት ነው? የጦሩ ጥበቃና ቁጥጥር ማለቴ ነው»

«ጥብቅ ነው፣ ጥብቅ ነው፣ ብቻ ከተማው ውስጥ ሀዝብ እንዲገባላቸው ስለሚፈልጉ በነዋሪዎቹ ላይ የሚያረጉት ቁጥጥር ለጊዜው ትንሽ ላላ ብልዋል። በሁዋላ ግን ቁጥጥሩን እንደሚያጠብቁት አርግጠኛ ነኝ። ደሞ ወታደሮቹ ጉበኞችና ዘራፊዎች ስለሆኑ፣ ግንዛቤ ባለ የነሱ ቁጥጥር ብዙም አስቸጋሪ አይሆንም» አለና ሻዩን ፉት እያለ፤

«ለመሆኑ ምን አቅደህል?» አለ

«እንዴት? ስለምኑ?»

«ወዴት ለመሄድ አስበሃል?»

በሰፊው ተንፈሶ ሻዩን ፉት ይል ጀመር።

«ወደፊት የሄደው የጠላት ጦር እጅግ ብዙ ነው። እርምጃው ግን እንዳለፈው ጊዜ ፈጣን አይመስልም። በየአለቱ ብዙ እስረኞችንና ቁስለኞችን ወደሁዋላ ያግዛሉ። ጉዞህን ወደፊት ለመቀጠል ብትፈልግ ከፍተኛ ፍልሚያ እሚደረግበት ክልል ውስጥ ትገባና ከሁለቱም አቅጣጫ ለሚተኮስ ጥይት ትጋለጣለህ»

«ታዲያ ምን ላርግ?» አለ በሪሁን ወደ እስማኤል ዞር ብለ።

«ጦርነቱ እስኪለይለት እዚሁ ቆይ»

«ይቻላል?»

«አዎ ይቻላል»

«የለም፣ አይሆንም። ፍልሚያው አለበት ግንባር ድረስ እንደምገዥ ሄጄ ከወገን ጦር ጋር በመቀላቀል ጠላትን መደምሰስ፣ ወይም

በመጣበት እግሩ እንዲመለስ ማረግ አለብኝ»

«እኛም እኮ እዚህ ያለነው ህዝቦች የወገን ጦር ነን። ምንም እንክ-ዋን በቂ ትጥቅ ኖሮን የጠላትን ግስጋሴ ልንገታው ባንችል፤ ያቅማችንን ያህል ተዋግተናል። አሁንም ባመቸን መንገድ ሁሉ እንዋጋለን። ጠላትን ወደንና አቅፈን አላስቅጠመንም። እርግጥ በጠላት ነሮቻችን ደግሞ ተወናብደው፤ ወይም ተገደው ከጠላት ጎን የተሰለፉ ወገኖች መካከላችን አሉ። በሕንጻዱ ደግሞ አስተባባሪና መሪ ካገኙ እንደቀደሙት አባቶቻችን ጠላትን ፋታ ለመንሣት የተዘጋጁ ቆራጦች አሉን።

"የጠላት የግፍና የአብራት ወረራ ያንገበገባቸው፤ የንብረታቸው መዘረፍ፤ የሴቶቻቸው መደራር፤ ከእትም በላይ የሆነ ቀረጥ መገፍገፍ፤ ከቦታ ቦታ የመዘዋወርን መብት መገራፍ፤ በጠቅላላው የነጻነት ማጣት ያንገበገባቸው ጥቂት አይደሉም። እነዚህን አስተባብሮ ከፍተኛ ጀብዱ መፈጸም ይቻላል። ይሄ ከዋናው ግንባር ያላነሰ ገድል ሊፈጸምበት የሚችል ስፍራ ነው። እዚህ ቅርና በሁኔታው እንመካከርበት»

በሪሁን እስማኤል ያለውን በማሰላሰል ላየ እነዳለ፤ ራቅ አለ ስፍራ ተኩስ ተሰማ።

«በየት አቅጣጫ ነው? ምንድነው?» አለ በሪሁን መነሳት እየቃጣው።

«የተሰመደ ነገር ነው። የጦርነት ክልል መሆኑን አጣኸው? አይዘህ፤ ጠላት በግድ የመለመለውን ጦር ከተማው አካባቢ ተኩስ ሲያለማምድ ይሆናል» ፈገግ አለ እስማኤል።

«ልሂድ ብችል ማታ፤ ያለዚያም ነገ ብቅ እልና፤ አሁን ስለ አነሳኸው አሣብ እንመካከራለን» ብድግ አለ።

«ወዴት ልትሄድ ነው?» ትኩር ብሎ አየው።

«አየህ እስማኤል ከኔ ጋር የመጣ አንድ ጉዋዳኛዬ አለ፤ ከተማው መግቢያ ላይ ነው ትቼው የመጣሁት።»

«ለምን እስከአሁን አልነገርክኝም? ቆይ አብረን እንሄድና እናመጣዋለን»

በሪሁን ከእስማኤል ጋር አሰግድ ወዳለበት ሲገለግለ፤ ቀደም ብሎ ስለ ሰማው ተኩስ ነበር የሚያሳሳስለው። ተኩሱ አሰግድ አለበት ስፍራ ይሆናል ብሎ ሰግትዋል።

ምዕራፍ ስምንት

በርይሁንና እስማኤል ከቤት ሲወጡ ጀንበር ዘቅዘቅ ብላ መቀቁ በረድ ብሎ ነበር። ለአሰግድ የሚሆን ሽርጥና ሌላም ልብስ ይዘዋል።

«በጣም ትገርመኛለህ!» አለ እስማኤል በርይሁንን አየተመለከተ።

«አለባበሴ ነው? የገረመህ?»

«አለባበሱ ፣ አነጋገርህ፣ ሁኔታህ ሁሉ አይነተኛውን ሱማሌ ነው የምትመስለው»

«ነኝና! ከዚህ ሌላ የምታውቀው ነገር አለ እንዴ?» አለ በቀልድ ወደ እስማኤል አፍጦ።

«ነህ፣ ስምህም ኡስማን ነው፤ አይደለም እንዴ?» አለ እስማኤል ጥያቄውን በጥቂ እየመለሰና እየቀለደ። እየተሳሳቁ ሲሄዱ፣ ባጠገባቸው የሚያልፍ ሰው ሁሉ ዞር እያለ ያያቸው ነበር።

«ጉዋደኛህ ሱማሌኛ ይችላል?» አለ እስማኤል።

«በመጠኑ፣ በደንብ አይችልም። ቁዋንቁዋ አለመቻሉ ችግር ሳይፈጥርብን አይቀርም?»

«ግዴለም፣ ዘዴ እንፈልግለታለን። ከቤት ሳይወጣ ለመኖር ፍቃደኛ መሆን አለበት፣ ቁዋንቁዋውን በደንብ እስኪችል ማለቴ ነው። ያለዚያ ሰላዩ ብዙ ነው»

«እኔስ ብሆን እንዴት ሆናለሁ፣ ማለቴ መታወቂያና መኖሪያዬን ፣ ኅሳዬን ቢጠይቁኝ እንዴት ሆናለሁ?»

«ቀላል ነው፣ በአሁኑ ጊዜ ይህን በተመለከተ ከባድ አይደለም።

በነገው አለት በኛ ቀጣና ወዳለው የመመዝገቢያ ጣቢያ ሄደን ትመዘገበለህ። የሚጠይቁህ ነገር ቢኖር፣ የሚያውቅህ ሰው አቅርብ የሚል ነው። እኔ አውቀዋለሁ፣ ዘመዴ ነው፣ ከኔ ጋር ሲሰራ ከገጠር መጥታለሁ፣ አላቸዋለሁ። ከዚህ ሌላ እድሜህን፣ የመጣህበትን ቦታና የመሳሰለውን ፡፡ ትነግራቸዋለህ። ጉዋደኛህ ግን ቁዋንቁዋችንን በደንብ ካልቻለ በቀላሉ ሊለዩት ይችላሉ። ለዚህ ነው ከቤት ሳይወጣ መኖር አለበት ያልኩት።»

«አንዳልክ እናረጋለን፣ ይህ ችግር የለውም። ለኔ መታወቂያ ይሰጡኛል ማለት ነው?»

«አስካሁን ምዝገባ እንጂ፣ መታወቂያ መስጠት አልጀመሩም። ከተመዘገብክበት ቀን አንስቶ በከተማው ነዋሪነት ትታወቃለህ። ሻይ ቤቴን ለማሻሻልና ምግብ ለመሥራት ስለ አሰብኩ፣ ሃላፊነቴን ተረክበህ ትሰራለህ። ተራው ሰውም ባለስልጣኖችም በኔ ሰራተኛነት ያውቁህል። ጉዋደኛህ ማድቤት ውስጥ ይሠራል። እዚያ ያሉት ሰራተኞች እንዳይጠረጥሩት ዘዴ እንፈጥራለን። በተቻለ መጠን ከሰዎች ጋር ንግግር የሚለዋወጥበት ሁኔታ እንደይፈጠር መጠንቀቅ አለበት።»

«አሁን ያለህን ሻይ አፍይ ምን ያህል ታምነዋለህ?»

«እሱ ይሄዳል ፣ ግድ የለም። በነገው አለት ይሄዳል» እንዲህ እያወሩ አሰገድ አለበት ስፍራ ተቃረቡ። ዙሪያውን እየቃኙና በአካባቢው ተመልካች እንደሌለ እያረጋገጡ ወደ ቦታው ደረሱ። አሰግድ ግን የለም። በጥያቄ ተያዩ።

«እዚህ ነበር የተውከው?» አለ እስማኤል አካባቢውን እየቃኘ።

«አዎ! ስንት ሰዓት ይሆናል?» አለ በሪሁን የራሱን ሰዓት ማመን አቅቶት

«ዘመኝ ሰዓት ተኩል»

እየተዘዋወሩ ቢፈልጉ አጡት። በአካባቢው ሌላ ተልካች ይኖር የሆናል በማለት ጥርጣሬን ለማስወገድ ማገዶ የሚለቅሙ መለሉ። በርይሁን መጀመሪያ ድምጹን ዝቅ አርጎ፣ ቀጥሎ ጉላ በማረግ እየደጋገመ «አሰግድ! አሰግድ!» እያለ ተጣራ፤ መልስ የለም።

«ቅድም የሰማሁት ተኩስ እዚህ ይሆን እንዴ? አሰግድን ይዘውት ይሆን? የቀጠሮ ሰዓታችን ገና ነው፣ ወዴት ሄደ?»

አለ አይኖቼን ፊትለፊት ቡዝዝ አርጎ።

«አጅ ወደላይ! ፤ እንዳትነቅነቁ!!» አለ አንድ ድምጽ በተሰባበረ ለማሌኛ ከሁዋላቸው። እንደታዘዙት አረጉ።

ሰውዬው ጠመንጃውን እንደ ደገነ ከፊት ለፊታቸው ቦረ፣ አዩት። በሪሁን አወቀው ፣ አሰግድነው።

«አሰግድ ሰላም ነው፣ ምንም የለም?» አለበርይሁን እጆቹን እንደሰቀለ። የእስማኤል ልብ ደረቱ ውስጥ ዘለለች፣ መላ ሰውነቱ በላብ ተነከረ።

«ባላችሁበት ተንበርክኩ» አለ አሰግድ ጠመንጃውን ወደነሱ እንደደገነ።

«ሰላም ነው አልኩህ! ፣ ይሄም ጉዋደኛዬ ነው!» አለ በሪሁን በትእዛዙ መሠረት እየተንበረከከ።

«በሱ ተነሱ» አለ አሰግድ ሁኔታውን ከተረዳ በሁዋላ የጠመንጃውን አፈመገ መለስ አርጎ።

«ምነው ተጫወትክብን፤ በዚህ ሰዓት እንደምመጣ ነግሬህ የለም እንዴ?» አለ በሪሁን ሳቅ ብሎ እስማኤልን እያየ።

«ሰው አስከትዬ መጣለሁ አላልክኝም» አለ እስማኤልን በጥርጣሬ

እየተመለከተ።

«ከነበረክበት ቦታ ለጣህ ጊዜ ደንግጬ ነበር» አለ በርዴሁን በጉደኛው ጠንቃቃነት ደስ እያለው።

ጊዜ ሳያባክኑ ጠመንጀዎቻቸውን በጨርቅ ጠቅለው አሳቻ ቦታ ቀበሩ። አሰግድም ልብሱን ለውጦ ከጉደኞቹ ጋር ተመሳሰለና ወደ ከተማ ተመለሰ። በጉዞዎቸው ወቅት በርዴሁን ከተማው ውስጥ ያየውን ጠቅላላ ሁኔታና ከእስማኤል ጋር የተመካከሩትን ሁሉ ዘርዘሮ ለአሰግድ ነገረው። ጀንበር ወደ መጥለቂያዋ ተቃርባ የሰአት እላፊው ጊዜ ስለ ደረሰ የፍተሻ ጣቢያዎችን በጊዜ ለማለፍ በመለስተኛ ፋጫ ገሰገሰ።

እስማኤል ቤት አቅራቢያ ሲደርሱ ጠመንጃ የያዙ ሁለት ወታደሮች አስቆሙዋቸው።

«የትነው የምትኖሩት ?...» አያሉ በጥያቄ ያዋክዋቸው ጀመር። በሪሁንና እስማኤል ልዩ ልዩ ምክንያቶች እየሰጡ በልምምጥ አስረዱዋቸው። አሰግድ ዝም ብሎ ቆመ።

«ኤህ አንተስ?» አለ አንደኛው ወታደር ወደ አሰግድ ጠጋ ብሎ።

«በሽተኛ ነው፤ መስማትም ሆነ መናገር አይችልም» አለ በርዴሁን ፈጠን ብሎ። አሰግድ አይኖቹን አፍጦ የተባለውን ለመምሰል ወታደሮቹን በዝምታ ተመለከታቸው። ወታደሮቹ በቀላሉ የማይተውዋቸው መሆናቸውን ስለገመተ እስማኤል አንደኛውን ወታደር ለብቻው አነጋግረውና በእጁ አንዳች ነገር አስጨብጠው።

«ነከሂ፣ ነመሪ፣ ነመሪ (እንሂድ፣ እንሂድ) ተዋቸው» አለ ወታደሩ ወደ ጉዋደኛው ዘወር ብሎና ከእስማኤል የተቀበለውን ነገር ኪሱ እየከተተ።

እነበሪሁን ድንጋጤውና ጭንቀቱ መለስ ብሎላቸው ጉዞአቸውን ቀጠሉ። እሚሄዱበት ሲደረሱ ኢስማኤል በር ላይ አንድ ረጅም ሰውዬ ቆሞ ጠበቃቸው።

«ከየት ነው የምትመጣው? ሶስት ጊዜ መጥቼ አጣሁህ። ለጥብቅ ጉዳይ ፈልጌህ ነበር» አለ ሰውዬው ወደነሱ እየተራመደና እስማኤልን እየተመለከተ።

«እንደምንዋሉ? ለሻይ ቤቴ የሚሆን እቃና ሰራተኛ ለመፈለግ ሄጀ ነው። ምነው በደህና ፈለጉኝ?» አለ እስማኤል ሰውዬውን ጨብጦና እጁን በሁለት እጆቹ ይዞ።

«ለብቻህ አነጋግራኝ» አለ ሰውዬው አይኖቹን እነ በሪሁን ላይ ተክሎ። እስማኤል ወደ ነበሪሁን ቦር አለና፤

«ቤት ገቡና ቆዩኝ መጣሁ።» ብሎ ከሰውዬው ጋር አልፎ አሉ። እነበሪሁን እንደታዘቡት ቤት ውስጥ በመግባት ፈንታ፤ አልፍ ብለው እስማኤልና ሰውዬው የሚያረጉትን ይመለከቱ ጀመር።

እስማኤልና ሰውዬው ለረጅም ደቂቃዎች አወሩ። ሰውዬው ከእስማኤል ጋር በሚያወራበት ጊዜ እነበሪሁንን በጥርጣሬ ይመለከታቸው ነበር።

«ገቡ! ገቡ! ወደቤት እንግባ፤ ሰአት እላፊው ደርስዋል!» አለ እስማኤል ከሰውዬው ተሰናብቶ ወደነበሪሁን እየመጣ። ተከታትለው ቤት ገቡና በሩ ተዘጋ።

«ሰአት እላፊው የሚጀምረው በአስራ ሁለት ሰአት ነው?» አለ በሪሁን ጉዋዳ ገብተው ሲቀመጡ።

«አዎ እንደውም ግማሽ ሰአት አልፍዋል።» አለ እስማኤል ሰአቱን እያየ።

«የአሁኑ ሰውዬ በሰአት እላፊ ተያዙ በሰዓት» አለ በሪሁን

«እሳቸው በሰአት እላፊ የሚያዙ ሰው አይደሉም» ሳቅ አለ።

አሰግድና በሪሁን በጥያቄ ተያዩ።

እስማኤል የተለከሰ ፋኖስ አምጥቶ ሁለቱን ከፍለውቶ ከሚለየው በር ላይ ካንጠለጠለው በሁጥላ ወደ ነበሪሁን ዞር አለና፤

«ሶላት፣ (ሰግድት) አላደርስኩም። የመክራብ(የምሽት) ሶላት ሰግጄ መጣለሁ። ተጫውቱ፤ እራትም ይዘጋጃል» ብሎ ወጣ።

«ይሄን ሰውዬ ምን ያህል አመኝከው?» በርደሁንን ትኩር ብሎ አየው አሰግድ።

«የቱን?»

«ይሄን ወዳጅህን»

«አንድ ወዳጅ ሊታመን በሚችልበት ደረጃ አምነጥለሁ ግን...»

«እ፣ ግን ምን?»

«የቅድመ ሰውዬ ሁኔታ ትንሽ አጠራጠረኝ። ብቻ እስቲ እናያለን»

ትንሽ ቆይቶ እስማኤል ፊቱን በእጆቹ እያሻሸና ድምጽ የለሽ

ጸሎት እያነበነበ ገባና፤

«ተጫውቱ፤ እራትና ሻይ አሁን ይመጣል» አለና ወደ አሰግድ ዞር ብሎ፡-

«እንዴት ነው ቁስልህ?» አለ

«ደህና ነው፤ አለፎ አለፎ ህመሙ ቢኖርም ቁስሉ በመድረቅ ላይ ነው»

«ግድ የለም ወዳጄ የሆነ ሐኪም አለ ከነገ ጀምሮ እሱ ያክምካል»

«መድኃኒቱ ከተገኘ እኛው ብንረዳው ይሻላል» አለ በርደሁን ፈጠን

ብሎ።

«ግድ የለም ሰውዬው የሚታመን ነው። ቤሬን አሁንም ትጠረጥረኛለህ፤ አታምነኝም? ግድ የለህም እመነኝ፤ በአንተም ሆነ በጉዋደኛህ ላይ አንዳች ክፉ ነገር አይደርስባችሁም። እንተማመን፤ ካልተማመንን ምንም ማረግ አንችልም» አለ እስማኤል ትንሽ ፈርጠም ብሎ።

«አንተን ባለማመን አይደለም እስማኤል። በጥንቃቄ ጉድለት ምክንያት ሊደርስ የሚችልን አደጋ ለመከላከልና አንዳች ቁም ነገር ሳንሰራ በቤሬያችን ከሚያገላው ሞት መንጋጋ ውስጥ እንዳንገባ በማለት ነው» አለ በርሁን።

«በቤሬ ቁም ነገር ትሰራላችሁ፤ አብረን ከፍተኛ ቁም ነገር አንሰራለን። ከዚህ ቀደምም የፈጸማችሁ ቁም ነገርና ጅብዱ በቀላሉ የሚገመት አይደለም። የአገርን ህልውና ለማስከበር ከሚደረግ መጋደል የበለጠ ቁም ነገር ያለ አይመስለኝም።»

«ነው፤ እብራተኛ ወራሪዎች በመሬታችን ላይ እስካሉ ድረስ ግን ፈጸምን የምንለው ቁም ነገር አይኖርም» ከነፈሩን ነክሰ፤ በርሁን።

አሰግድ፤ ቀደም ብሎ እስማኤል «እሣቸው በሰአት እላፊ የሚያዘው አይደለም» ስላላቸው ሰውዬ ማንነት ሊጠይቅ አሰበና «አትጠርጥሩኝ» የሚለውን የእስማኤል አነጋገር ስለ ፈራ ተወው።

የእስማኤል ሰራተኛ ያዘጋጀውን እራት አቀረበ። በርሁንና አሰግድ በጎድጉዋዳ ሳህን የቀረበውን ሩዝ ያለ ምንም ደሉኝታ ተመገቡ፤ ከሻዩም ደጋግመው ጠጡ። አብርዋቸው የቆየውን ረዣብ ለማባረር በጸጥታ ሲመገቡ፤ እስማኤል መመገቡን ቆም እያረገ በአዘኔታ ይመለከታቸው ነበር።

«ቅድም ፈታሾቹ በያዘኩን ጊዜ የፈጠርከው ዘዴ እስካሁን

ይደንቀኛል» አለ እስማኤል በራሁንን እያየ።

«ችግር ብልሃትን ይወልዳል፣ ምን ላርግ? ተጋሰጥን ብዬ ፈርቼ ነበር»

«ያ ዘዴ ባይፈጠር ኑሮ ምን ታረግ ነበር?» አለ እስማኤል ፈገግ ብሎ አሰግድን እያየ።

«በአነጋገሪ ይጠረጠሩኝ እንደሆነ እንጂ ለጥያቄዎቻቸው መልስ መስጠቱ አያቅተኝም ነበር። ብቻ በርይሁን ገላገለኝ »

« እኔ ሳልሆን የእስማኤል ጉቦ ነው የገላገለህ»

«አዎ በጉቦ ብዙ ነገር ይሰራል። የጦሩ አባሎች ከላይ አስከታኝ የጉቦ ሰብኞች ናቸው» አለ እስማኤል አይኖቹን በሰፊው ከፍቶ።

«የተለያዩ አለባበስና ትጥቅ ያላቸው ብዙ ወታደሮች ከተማው ውስጥ አይቻሉሁ፤ እንዴት ነው?» አለ በራሁን ድንገት

«አዎ፣ የተለያዩ ወታደሮች አሉ። የሚኖሩትና የሚሰለጥኑት በተለያዩ የጦር ሰፈሮች ነው። የአንዱ የጦር ክፍል አባል ከሌላው ጋር አይገናኝም፤ ለጦርነት ሲሰማሩም በተለያዩ አቅጣጫዎች ነው።

በጠቅላላው ጦሩ በሶስት ዋናዎች ክፍሎች ይመደባል። የመጀመሪያው እብራተኛው ወራሪ መንግሥት ያዘመተው መደበኛ ጦር ነው። ይህ ጦር በእግረኛ፣ በአየር መቃወሚያ፣ በብረት ለበስ፣ በማድፈኛና በሌሎች ልዩ ልዩ ምድቦች የተከፋፈለ ነው። የጦሩ ዋና ሰፈር በቀድሞው የሃያ ሁለተኛ እግረኛ ሻለቃ ጦር ሰፈር ውስጥ ሆኖ፣ በከተማዋና በአከበቢዋ ብዙ ቦታዎችም ሰፍርዋል።

"ከዚህ ጦር ትንሽ ለየት ያለው <ጥቁር ለባሽ> የሚባልና የነብር አርማ ያለበት መለዮ የሚያረግ ጦር ነው። ይህ ጦር በሌሎች ዘንድ «አፋኝ ጉዋድ » በመባል ይታወቃል። ዋና ስራው ከጦሩም ሆነ

ከህዝቡ መሀል በማንኛውም ነገር በሚጠረጠሩ ሰዎች ላይ አስፈላጊውን እርምጃ መውሰድ ነው። ይህ የጦር በአሁኑ ጊዜ በከተማው መሃል አለው ትልቅ መስጊድ አጠገብ ሰፍርዋል።

"ሌላው የጦር ክፍል ደሞ፣ ዶክተር (የመብረቁ ጦር) በመባል የሚታወቀው ነው። ከአጋዴን ብሄረሰቦች መሃል በውድም ሆነ በግድ የተመለመሉ ወጣቶች አሉበት።

"ሶስተኛው የጦር ክፍል፣ አህመድ ጉሬ (ግራኝ መሐመድ) ይባላል። ጦሩ ከሐረርጌ የደጋው ክፍል በጠላት ፕሮፓጋንዳ በመታለል፤ በመገደድና በመታፈንም ጭምር እየመጡ አጭር ጊዜ የውጊያ ትምህርት የሚሰጣቸው ሲሆኑ፣ ተመልማዮቹ ወደ ጦሩ ለፈር እንደመጡ ጸጉራቸው ስለሚላጁ በአካባቢው ህዝብ ሂረን(መላጣዎቹ) በመባል ይታወቃሉ። ወራሪው ጦር የጦሩ አባሎች እንዲላጩ የሚያረግቡት ምክንያት፣ እየጠፉ ስለሚሄዱ በምልክታቸው እያደገ ለመያዝ ነው።

"ይህ ክፍል ጥሩ ይዞታ የሌለውና በሌሎች የጦር ክፍሎች የተናቀ ነው። የውጊያ ተልእኮው ወደ ደራጣው ያዘነብላል። ማንኛውም የጦሩ አባል ወደ ከተማ እንዲገባ አይፈቀድለትም። ታፍኖ ይመጣና እየተጠበቀ ሰልጥኖ ታፍኖ ይዘምታል። ሶስቱንም ክፍሎች አጠቃሎ በከተማይቱና በአካባቢዋ ያለው ጦር ከአሥራ አምስት እስከ ሃያ ሺህ ይገመታል።

«የጦሩ ሞራልና የውጊያ ብቃቱስ እንዴት ነው?» አለ አሰግድ እስማኤልን እየተመለከተ።

"እውነቱን ለመናገር፣ በመጀመሪያው ሰሞን የጦሩ ሞራል በአብሪት የተሞላ ከመሆኑም በላይ፣ እንቅስቃሴው የሚገታ

አይመስልም ነበር። አሁን ግን ተስፋ መቁረጥና ፍርሃት ይታይበታል።
እንደውም ሰሞኑን ጦሩ እርስ በርስ መጋደልና ለአሰቆቹም
አልታዘዝም ማለት ጀምርዋል"

«ጦሩ በሕዝቡ ዘንድ ያለው ተወዳጅነትና ተቀባይነት ምን ያህል
ነው?» አለ በርይሁን በክሮኖቹ ጠረጴዛው ላይ ተመርኩዞና አገጩን
በመዳፎቹ ደግፎ።

«ወራሪ ጦር ምንጊዜም በሕዝብ ዘንድ ተወዳጅነትና ተቀባይነት
አይኖረውም። እርግጥ በጠላት ኘሮፓ ጋንዳ የተታለሉና ለጊዜው ከጎኑ
የተሰለፉ ጎሳዎችና ግለሰቦች ነበሩ። አሁን ግን ሀቁን እየተረዱት
ወጥተዋል። ጠመንጃ የያዘን ሃይል በባዶ እጅ ፊት ለፊት መቃወም
አይቻልም። የሚረዳው ካገኘ ግን ከጎኑ ተሰልፎ ከንዱን ለማንሳት
ህዝቡ ዝግጁ ነው።

"ባለፉት ጥቂት ቀናት ውስጥ ጦሩ የፈጸመበት ድርጊት (ወይ
ነጻነት) አሰኝቶታል። በዚህ ሰው ንብረት ተዘርፍዋል፤ ሚስቱና ሴቶች
ልጆቹ ተደፍረውበታል። በየምክንያቱ እንደ በግ እየተጎተተ
ይታሰራል፤ ያለፍርድ ይረሸናል» አለና በሰፊው ተነፈሰ።

«ወራሪው መንግስት በውጭ ሀይል እርዳታ ለረጅም ጊዜ ነው
የተዘጋጀው። እጅግ ብዙ ዘመናዊ መሳሪያ ታጥቅዋል። ለዚህ ነው ጦሩ
ብዙ ጉዳት ያደረሰውና ሰፊ መሬት የያዘው" አለ በሪሁን በሰፊው
ተንልፍሶ።

«በመጣበት እግሩ ይመለሳታል፤ ይህ ግብስብስ ጦር" አለ
እስማኤል ጥርሱን ነክሶ።

"እንደሰማ አይመለስም፤ እዚህ መቅረት አለበት!" አሰግድ ተቆጣ።

"ጦራችን ከተጠናከረና እኛም ከበረታን፤ ይህን ማረግ እንችላለን፤

ወላሂ እንችላለን!" እስማኤል እጁን ጨበጠ።

"ህዝቡን ለማነሳሳትና ለፍልሚያ ለማዘጋጀት ያረጋችሁት ጥረት አለ?" አለ አሰግድ።

«መከራም፣ ዝግጅትም አላረግንም። አሳቡን ግን ጥቂት ሰዎች ተወያይተናል። እናንተን ካገኘን ደሞ ብዙ አንሰራለን »

በሪሁንና አሰግድ እስማኤል ያቀረበውን ኃሳብ ያሰላስሉ ጀመር።

«ለሰራችን እንዲያመቸን ንግዴን አስፋፋለሁ። ሻል ያለ ቤት እንዲሰጠኝ ጠይቄ (የፈለከውን መርጠህ ልትገባበት ትችላለህ) ተብያለሁ። በነገው እሱት አንዱን ይዛለሁ። ቀደም ብዬ እንደነገርኩዎችሁ እናንተ በኔ ሰራተኝነት ትታወቃላችሁ፣ በተለይ ቤሩን..." እያለ ሲናገር፣ ከውጭ የሩምታ ተኩስ ተሰማ።

«እንተኛ! እንተኛ! ተኹ!» መብራቱን አጠፋ፣ እስማኤል።

ምዕራፍ ዘጠኝ

«እመንንም አላመንን፤ ወደድንም ጠላን፤ የውርድትና የሞት ተጠቂዎች ሆነናል። ማታ ታያተው ጠዋት የማይገኙ ሰዎች ቁጥር ከቀን ወደ ቀን እየጨመረ መኖሩን አሳይንናል። የሚሰቡትን ባሎች፤ የልጆቻችን አባቶች፤ የንብረታችን ጌቶች ለመሆን አልቻልንም። እስከመቼ ነው ይህን ሁሉ የምንታገሰው? እነዴት በገዛ አገራችን እንደበሬ እየተጎተትን ታርደን እንሰቅ ...?» አሉ ሃጂ ጎደኔ የተባሉ የአካባቢው ታዋቂ ሰው፤ ሌሊት በመካሄድ ላይ በነበረው ምስጢራዊ ስብሰባ ላይ ።

እስማኤል ነው፤ ቀደም ብሎ ለነበሪሁን ባማከራቸው ሃላብ መሠረት ለእትዳቸው ተባባሪ ይሆናሉ ብሎ ያመነባቸውን ሰዎች በምስጢር የሰበሰባቸው። ስብሰባው ለመጀመሪያ ጊዜ በመካሄድ ላይ ነው፤ አሊሃሽ በተባለ ማለሰብ ቤት ውስጥ። አሊሃሽ የከተማው ነዋሪ ሲሆን፤ በወራሪው ጦር መሪዎች ተመርጦ የቀጣና ሃላፊነት ስለጣን ተሰጥቶታል። መኖሪያ ቤቱ ከቀጠናው ጽህፈት ቤት ጋር የተያያዘ በመሆኑና የማይጠረጠር ስለሆነ ነው ለስብሰባ ስፍራነት የተመረጠው።

ለአይን ያዝ አርጎ የሰላት እላፊው ከመድረሱ በፊት እስማኤል፤ በሪሁንንና አሰግድን እስከትሎ ወደ አሊሃሽ መኖሪያ ቤት አመሩ። ስፍራው ሲደርሱ፤ አሊሃሽ እንደ ባለጉዳዮች እያነጋገረ ለስብሰባ ወደ አዘጋጀው ክፍል ወሰዳቸው። ክፍሉ መጠነኛ ሲሆን፤ ሻንጉርጉር

ምንጣፎች የተደጉባቸው ፍራሾች ዙሪያውን ተነጥፈውበታል።

በየማእዘኑ የሰንደል ጭስ ይተናል። በሪሁን፣ አሰግድና እስማኤል ባከባቢው ልማድ መሰረት እግሮቻቸውን አያጠፉ ምንጣፉ ላይ ተቀመጡ። አሊሃሽ ፈገግ እያለ፡-

«ተጫወቱ ሌሎች እንግዶች አሁን ይመጣሉ» አለና በሩን መለስ አርጎ ወጣ

«ሃጂ ኢበራሂም ሰሞኑን ስለሞተ እዚያ ዱአ (ጸሎት) ሲያረጉ ይሆናል የቆዩት» አለ እስማኤል በስብሰባው ላይ የሚካፈሉት ሰዎች በጊዜው ባለመምጣታቸው እነበሪሁን የተሰማቸውን ጥርጣሬ አይቶ።

«ምን ሆነው ነው የሞቱት?» አለ አሰግድ ትኩር ብሎ እያየው።

«ወታደሮች ቤታቸው ድረስ መጥተው ይዘዋቸው ሲሄዱ ለማምለጥ በመሞከራቸው ገደሉዋቸው ነው የሚባለው» አለ እስማኤል በሰፊው ተንፍሶ። በዚህ ጊዜ፣ የቤቱ ጌታ አሊሃሽ ሶስት ሰዎች አስከትሎ ገባ። እነበሪሁን ብድግ አለ።

«አሰላም አሊይኩም ተቀመጡ» አሉ ረበም ያሉና በቀኝ እጃቸው ጥቁር መቁጠሪያ ያንጠሳጠሉ ሰውዬ። ሁሉም ቦታ ቦታቸውን ይዘው ቁጭ አለ። መቁጠሪያ የያዙት ሰውዬ ድምጻቸውን ዝቅ አርገው የጸጥታ ጸሎት ያነበንቡ ጀመር።

«የሚፀልዩት ሰውዬ ሃጂ ጎደኔ ይባላሉ፤ ምናልባት ቤሩን ታውቃቸው ይሆናል። የታወቁ የባህል ሃኪም ናቸው፤ ችግረኞችን የሚረዱና በህዝቡ የተወደዱ። ሶስት ልጆቻቸው በሰሞኑ ጦርነት ሞተውባቸዋል። አራቱ ደሞ በወራሪው ጦር ታፍነው ተወስደዋል። የት እንደደረሱ አይታወቅም። ሰውዬው በሕዝብ ዘንድ ተወዳጅ የመሆናቸውን ያህል፤ በጠላት ይፈራሉ» አለ እስማኤል ወደነበሪሁን

ጎንበሰ ብሎ በሹከሹከታ። እነበሪሁን እንዳጎነበሱ የሃጂን ሹል ጺም፤
የደፉዋትን ሾጣጣ ከፊያ፤ ከከፊያቸው ሥር የሚበረቀርቀውን ሽቦ
ትኩር ብለው ተመለከቱ።

እስማኤል አሁንም ድምጹን ዝቅ አርጉ፤

«ከሳቸው ጉን የተቀመጠው ደሞ ሐሚድ ጣሂር ይባላል።

በአካባቢያችን የጠላት እንቅስቃሴ ከጀመረበት ጊዜ አንስቶ፤ የተቃውሞ
ድምጹን እንዳስማ ነው። አንድ ጊዜ በጠላት ስርጎ ገቦች ተገዶ ከተወሰደ
በሁዋላ፤ ለአመት ያህል በደፈጣ ውጊያ ስልጥኖ አመለጣቸው።

አሁንም በድብቅ ነው የሚኖረው። ህዝቡ ስለሚወደውና ስለ
ሚፈልገው ሽሽጉታል። መሀል የተቀመጠው ልጅ እግር ሰውዬ አብዱ
ኑር ይባላል። እሱም በስርጎ ገቦች ታፍኖ ከተወሰደ በሁዋላ አምልጦ
ነው የመጣው። አስተናጋጃችንን አሊሃሽን ከዚህ በፊት

አስተዋውቁያችኋለሁ። ቀደም ብሎ በጫት ንግድ ይተዳደር ነበር።

እርግጥ መጀመሪያ በጠላት ኘሮጋገንዳ ተታሎ አብርዋቸው

ቆይታዋል። ለደፈጣ ውጊያና ለመረጃ ትምህርት ወደ አንድ የአረብ

አገር ልከውትም ነበር። ከዚያ እንደተመለሰ የአላማቸውን ክንቱነት

በመረዳት ኩባለሎ ወደ ተውልድ አገሩ ተመለሱ። አሁን የጠላት ጦር

በመጣ ጊዜ ከተማይቱን ለመከላከል ከተዋደቁት ጀግኖች ጋር ከፍተኛ

ተጋድሎ እርግዋል። ዛሬ ደሞ ወዳጅ መስሎ ከጠላት ጋር በመስራት

ላይ ስለሆነ፤ ለቡድኖችን በጣም የሚጠቅም ሰው ነው።

ሃጂ ጎደኔ ጸሎታቸውን እንዳበቁ በሁለቱም መዳፎቻቸው
ፊታቸውን ቁልቁል እያሹ ወደነ በሪሁን ቦር ብለው፤

«እንደምናችሁ ወንድሞቼ» አሉ። እነበሪሁን ብድግ ብለው
በድጋሚ እጅ ነሱ። ቤቱ ውስጥ የነበሩት ሁሉ ወደ ነበሪሁን

ተመለከቱ። አስተናጋጁ አሊሃሽ ድምጹን ዝቅ አርጎ።

«ዛሬ ከኛ ጋር ዱአ (ጸሎት) የሚያደርጉ ወዳጆች መካከላችን አሉ። ስለነሱ እስማኤል ያስረዳናል» አለ።

በዚህ መሰረት እስማኤል ስለነበሪሁን በአጭሩ አስረዳ። ሃጂ ጎደኔ ፈገግ ብለው ሁሉን በትኩረት ከቃኙ በዋላ፤ አሊሃሽን ጠቀሱት። ብድግ ብሎ ሁለት ዙርባ (ጥቅል) ጫት አመጣና ፊታቸው አጋደመ። ሃጂ ጥቅሱን ፈቱና ለምለሙን ጫት በጭብጣቸው እየለኩ ለታዳሚዎቹ አደሉ። ጫት የሚታደላቸው ሰዎች እየተነሱ በአክብሮት ከተቀበሉ በሁዋላ የሃጂን እጅ እየሳሙ ወደየቦታቸው ተመለሱ።

የጫት እደላው ሲያበቃ፤ እነበርይሁንን ጨምሮ፤ ሁሉም በጫት ቀንበጥ ጉንጫቸውን እየሞሉ ያኝኩ ጀመር። ጎን ለጎን የተቀመጡት እየተዋወቁ የየራሳቸውን ወሬ ጀመሩ። ትንሽ እንደተቆየ፤ ሃጂ ጎደኔ ጉርሮዋቸውን ሞረዱና፤

«አልሃምድሊላሂ፤ የተሰበሰብነው ለቁምነገር ነውና ስብሰባችንን እንጀምር» ብለው ወደ ነበርይሁን ዞር አሉና፤

"ስለነዚህ ወንድሞቻችን እስማኤል ከሞላ ጎደል ነግሮናል። እስቲ ይበልጥ ከነሱ እንስማ» አለ። በርይሁን ሁሉን አየና፤

«ወንድሞቼና አባቶቼ ሆይ፤ ለአንድ አላማ እንዲህ ለመሰባሰብ በመቻላችን እኔና ጉደኛዬ በጣም ደስ ብሎናል። አገራችንን ለመውረር በየጊዜው የተነሱበን ጠላቶች ከመጡባቸው በሮች አንዱ፤ አጋዴን ነው። በብዙ ሺህ የሚቆጠሩ ወገኖቻችን ድንበራችንን ለማስከበር ከወራሪ ጠላት ጋር እየተናነቁ ለአላዊነታችንን አስከብረው ሀላፊነቱን በእጃችን አኑረዋል። ይህን የታሪክ ሀላፊነት፤ ባለንበት አስቸጋሪ ጊዜ ምንና እንዴት እናርግ ለመባባል ነው እንግዲህ የተሰበሰብነው..." አለ።

"ወራሪው ጦር ከቅርብና ከሩቅ ያሉ ጠላቶቻችን በገፍ ስላስታጠቁትና አገራችንም በውስጥና በዙሪያዋ ባሉ ችግሮች በመወጠርዋ በአጋጣሚው በመጠቀም ወረውናል። ይህ ድፍረታችን ባጭር ጊዜ ይቀለበሳል፤ በህዝቦችዋ የተባበረ ክንድ..." አለ አሰግድ ክንፈሩን እየነከሰ።

አሊሃሽ የያዘውን የጫት እንጨት እሰባበረ፤

"የሚገርመው፤ ጠላቶቻችን የምንዋጋው ነጻ ልናወጣችሁ ነው ማለታቸው ነው" አለ። በርድሁን ሳቀና፤

"እነማንን ነው ነጻ የሚያወጡት? እንደማንኛውም የኢትዮጵያ ጭቁን ህዝብ፤ የኦጋዴን ጭቁን ህዝብም በአድሃሪው ስርአት ሲመዘበርና መብቱ ሲረገጥ ነው የኖረው። ይህ ጭቆናና በዝቦዛ ያንገሽገሽው የኢትዮጵያ ህዝብ ሃይሉን አስተባብሮ በመነሳት ጨቁዋችን የገዢ መደብ ገርስሶታል። ስርአቱንም በማፈራረስ እኩልነትና ፍትህ የሰፈነባት፤ የበለጸገች ኢትዮጵያን ለመገንባት በመታገል ላይ ነው። በዚህ መላውን ጭቁን ህዝብ በሚያቅፍ ትግል ውስጥ ያለውን የኦጋዴን ጭቁን ህዝብ ነው እንግዲህ በነጻነት ስም ሊሸነግሉት የሚረዳቸው። የኦጋዴን ህዝብ፤ ከሌሎች የኢትዮጵያ ህዝቦች ጋር ነው ነጻ የሚወጣው..." አለ።

"ይህን እውነት ለተወናበደው ሕዝባችን ማስገንዘብ ነው ከዋነኞች ትግሎቻችን አንዱ። ይህ ሲሆን ህዝቡ በጠላቶቹ ላይ ይነሳል" አለ እስማኤል በእልህ።

ሃጂ ጎደኔ የያዙትን የጫት ዘለላ ቀንበጥ በጣታቸው መታ መታ እያረጉ፤

«ወንድሞቻችን የተናገራችሁት በልባችን ያለውን ነው። ሁሉም

ይገባናል፤ የነጻነትን ምንነት ያወቅነው አሁን አይደለም። የአንድ ነገር ጥቅሙ ይበልጥ የሚታወቀው፤ ያ ነገር ከታጣ በሁዋላ ነው፤ የሚባለው ነገር ከምንጊዜውም ይበልጥ ዛሬ ነው የገባን። የውርደት ቡትቶ ተከናንቦ ለዛላለም ከመኖር፤ ለአንድ ቀን ብሩህ የነጻነት ሽማ ለብሶ መሞት ይመረጣል። እንዳልከውም አባቶቻችን የአገራቸውን መሬት ጠላት በአብራት እንዳይረግጣት ሲከላከሉ ኑረዋል። ዛሬም ጀግኖች አሉን። የዛሬው ወራሪም ይህን ያውቀዋል፤ ያገኘውን ድል ጨበጠት እንደማይቆይ። ለዚህ ነው ወታደሮቹ ቤቶች እያፈረሱ ቆርቆሮዎችን፤ የቤት እቃዎችን፤ የመኪና ሞተሮችንና ሌሎችንም የህዝብ ሀብቶች በጥድፊያ ወደ ሃገራቸው የሚያግዙት። ለመስረቅ የመጡ ሌቦች ናቸው። ወላጊ ውኑቴን ነው። አሉ በንዴት ፊታቸው ቀልቶ።

ሃጂ የጀመሩት የጫት ጥቅል ስለ አለቀ ሁለተኛውን ጥቅል ፈተው እንደቀድሞው አደሉ። ተሰብሳቢው ሁሉ የጠላትን የግፍ ድርጊት እና ቁጭቱን በተለያዩ ሁኔታ ሲገልጥ ቆየ። በጨረሻም ወደ ፊት በሕብረት መደረግ ስላለበት ነገር የየግሉን አስተያየት ሰጠ።

በቀረቡት ሃሳቦች ላይ ሰፊ ያለ ውይይት ከተደረገ በሁዋላ፤ ለጊዜው ከተማው ውስጥና ባካባቢው ሁኔታዎችን እየገመገመ አስፈላጊውን የሚያረግ አደጋ ጣይ ቡድን እንዲቁዋቁዋም ተወሰነ። ለቡድኑም አስተባባሪነትና ሊቀ መንበርነት ሃጂ ጎደኔ ባንድ ድምጽ ተመረጠ። ለጊዜው ብቁ የሰው ኃይልና መሣሪያ ባይኖርም፤ በአጭር ጊዜ ሊመዋላ እንደሚችል በማመን በየአቅጣጫው አስፈላጊውን ቅድመ ዝግጅት የሚያረጉና በኃላፊነት የሚመሩ ሰዎች ተመረጡ።

በዚህ መሠረት ሃሚድ ጣሂር ከከተማው ውጭ የሚደረገውን

የደፈጣ ውጊያ እንዲመራ፤ ኡስማን ጣሃ (በሪሁን ጋሽው) ዩኑስ
ጅብሪል(አሰግድ አሰሙ)ን እና እስማኤልን ይዞ የከተማውን ወሰጥ
የደፈጣ ውጊያ እንዲመራ፤ በተጨማሪም የሃጂ ጎደኔ ረዳት ሆኖ
በምክትል አስተባባሪነት እንዲሰራ ተወሰነ።

ከዚህም ሌላ አሊሃሽ፤ አብዲ ኑርን ጨምሮ መረጃዎችን
በማጠናቀር ምስጢራዊ ኘሮፓ ጋንዳና ቅስቀሳ በማረግ እንዲሁም
ለቡድኑ ሰዎችን በመመልመልና እርዳታ በማበገኘት እንዲሰራ
ስምምነት ተደረገ።

በመጨረሻም ሃሚድ ጣሂር በቀኝ እጁ በያዘው የጫት እንጨት
የግራ መዳፋን መታመታ እያረገ።

«ወንድሞቼ ከተባበርን፤ በአንድ ልብና በቆራጥነት በተነሳን፤
እንደተአምር የሚቆጠር ስራ እንሰራለን። ትርጣሬ፤ ዘርክርክነትና
ፍርሃት በመካከላችን ካለ ግን ሀሳባችን አይሳካም፤ ምንም ሳንጠራ
እንጠፋለን። በደጋፊዎቻችንም ላይ ስቃይ እናበዛባቸዋለን። ሰነዳችን
የሚሰለፍ የሰው ሃይልና በእጆቻችን የምንጨብጣቸው ሃሳቦችን
ለማግኘት ችግር ያለብን አይመስለንም። ሀዘቡ ዛሬ ከጠላት
የሚሰነዘርበት መጥፎ ድርጊት ሁሉ አንገሽግሾታል ሳንነት ወይም
ሞት?» ብልዋል። የሚመራው ካገኘ በቆራጥነት ይቆጋል።
የጠላቶቻችን ቤት በእጆችን ነው። ብር የማይከፍተው የመሳሪያ ግምጃ
ቤትና የሚሰጠር ካዝና የላቸውም» አለ ገንዘብ እንደሚቆጥር የቀኝ እጅ
ጣቶቹን እያፍተለተለ።

ወንድማማችነትና የአላማ አንድነት የሰፈነበት ይህ ስብሰባ
ከተራራ የገዘፈ ግዳጁን ለመጀመር በጋሰ ስሜትና ወኔ ወሰነ። አባሎቹ
በሙሉ ሃጂ ጎደኔ ዘንድ ቀርበው እጆቻቸውን በማነጣጠር እስከሞት

ለይነጣጠሉና ላይከዳዱ ሚስጥርም ሊጠብቁ በመሃላ ቃል ገቡ።

ስብሰባው እንዲህ ቆይቶ፤ ሲነጋጋ ሲል ሃጂ ጎደኔ ጉሮሮዋቸውን አጠፋና፤

"ሃላባችንን አላህ ያቅናልን ወንድሞቼ ። የወደፊት ግንኙነታችን ሁሉ በአሊሃሽ በኩል በሚሰጠር ይሆናል። ሁላችሁም ከፍተኛ ጥንቃቄ ማረግ አለባችሁ። ጠላቶቻችንን የሚጠረጥሩዋቸውን ሰዎች ለመግደል የማያመነቱ መሆናቸውን እንዳትረሱ። ማንንም ቶሎ ማመን የለባችሁም...» እያሉ ሲናገሩ እስማኤል አንድ ነገር በሃላቡ ብልጭ አለበት። አሰናብተዋለው ያለው የሻይ ቤቱ ሠራተኛ ጉዳይ። ካንዴም ሁለት ሰባቱ፤ "ሂድልኝ፤ ሰራተኛ አግኝቻለሁ" ብሎታል።

«ታዲያ ለምንድነው ያልሄደው? እንደደረሰኩ እቃውን አሸከሜ አባርረዋለሁ። ዛሬም እሱን ቤት ትቼው መምጣ አልነበረብኝም» አለ ለራሱ።

የስብሰባው ሃካፋዮች አንድ በአንድ እየወጡ ሄዱ። እነበሪሁንም ወደ ሁዋላ ቀረት ብለው ከአሊሃሽ ጋር ትንሽ ከተመካከሩ በሁዋላ ወጡ።

ቤታቸው ሲደርሱ የእስማኤልን ሰራተኛ አላገኙትም። ቀኑን መሰሉ ጠበቁት፤ አልተመለሰም። በአቅራቢያቸው ያሉትን ሰዎች ሁሉ ጠየቁ፤ አላየነውም አሉዋቸው።

«ሂድ ሌላ ሰራተኛ አግኝቻለሁ ብዬዋለሁ፤ ብዙ ጊዜ...ለምን በስውር መሄድን መረጠ?» አለ እስማኤል አይኖቹን በዝዝ አርጎ።

«ያለፍላገቱና ከአቅሙ በላይ በሆነ ኃይል ተወስዶ እንደሆነሽ?» አለ አሰግድ

«ታፍኖ እንደሆነ ማለትህ ነው?» አለ በሪሁን አይኖቹን በሰፊው

ገልጸዋል።

«አው»

«ለምን ይታፈናል?» ጠየቀ አሰግድ።

«ከሱ የሚፈልጉትን ምስጢር ለማግኘት፣ ቀደም ብሎ ስለነሱ የሚያውቀው ምስጢር ካለ እንዳያወጣ፣ በተለየ ግዳጅና ተልእኮ ለማሰማራት... ሊሆን ይችላል» አለ በርድሁን የሰጋት ፈገግታ እያሳየ።

ምዕራፍ አሥር

በሪሁንና አሰግድ ደገሃቡር ከተማ ከገቡ አንድ ወር አልፍዋቸዋል። ቀደም ብለው ከተማው መግቢያ ላይ የቀበሩትን መሳሪያ በአላቻ ጊዜ በመውሰድ ቤት ውስጥ ሸሽገው እስማኤል በከፈተው አዲስ ሆቴል ውስጥ ስራቸውን በትጋት ያካሂዳሉ። ሆቴሉ ከገጠር አነስተኛ ምግብ ቤቶች ያልተለየ ቢሆንም በከተማዋ ታወቂ ሆኖ ብዙ ደንበኞችን አፍርቶታል።

በሪሁን በአስተናጋጅነት፣ አሰግድ በምግብ አብላይነት፣ እስማኤል ደግሞ ስራው ከበድ ያለበትን ወገን እየረዳ በገንዘብ ተቀባይነት ይሰራሉ።

በርከት ያሉ የጠላት ጦር አባላት፣ ከተራ ወታደር እስከ ከፍተኛ መኰንኖች የእስማኤል ምግብ ቤት ደንበኞች ሆኑ። እንዲያውም አንዳንዶቹ፣ በተለይም ከአጋድን ተመለመሉት ሚሊሽያዎች፣ ሆቴሉ ውስጥ ልዩ ስፍራ እየተዘጋጀላቸው ጫት ይቅሙ ጀመር። በሪሁን ባስታናጋጅነት ችሎታውና በታዛዥነቱ «ትሁት ሰራተኛ» ተባለ። እስማኤል ደግሞ ለደንበኞቹ የተለየ ክብር በመስጠቱና በችግራቸው ጊዜ በገንዘብ ጭምር ስለረዳቸው፣ «ታማኝ የልብ ወዳጃቸው» ሆነ። ደንበኞቹ የሆኑ የጠላት ጦር አባላት እርስ በርሳቸው ሲጣሉና በመካከላቸው አለመግባባት ሲፈጠር የሚያስታርቃቸው እሱ ሆነ። መኰንኖች ደንበኞቹም ቢሆኑ ብሶትና ብስጭታቸውን ያዋዩታል፤ ምክርም ይጠያይቁታል።

አንድ ቀን የዶፋን ጦር አባላት የሆኑ ሁለት ወታደሮች ጉዋዳ

ውስጥ ተነጥፎላቸው ጫት ሲቅሙ፤ እስማኤልም ሻይና ወተት አፍልቶ፤ ሰንደልም አጭሶ አብሮዋቸው ተቀመጡ።

«እኔኮ በጣም የሚገርመኝ» አለ ረዘም ጠቆር ያለው ወታደር የጫቱን ቀንሰጥ እየቀነጧጠሰ «እኔኮ በጣም የሚገርመኝ ከፊት የምንቀድመውና በጦርነቱ እሳት የምንማገደው እኛ ስንሆን፤ ተጠቃሚዎቹና ፍላጎታቸው ሁሉ የሚሙዋላቸው የመደበኛው ጦር አባላት መሆናቸው ነው። አለቆቻችን ለነሱ ከሚያደርጉት ክብካቤ እሩቡን ያህል እንኩዋን ለኛ አያስቡም። የራሳቸውን ጦር እንደልዩና የተቀደሰ ዘር ይቆጥሩታል። ሞት በፊቱ እንዲያልፍ አይፈልጉም።» አለ ምርር ባሉ እነጋገር።

«ምናለቤት አሁን ይህን ባታነሳብን? አርፈን ጫታችንን እንቃምበት። ጦደሪ የዝግጠት ስለሆነ ይበልን?» አለ አጠር ቀላ ያለው ወታደር።

«ወደን አትበል! ወድጂ በል። እኔ ወድጄ አልገባሁበትም» አለ ረዘም ያለው ወታደር ድምፁን ከፍ አርጎና አይኖቹን አፍጦ።

«አህህ፤ አህእ፤ ነገሩ ጫን እያለ ሲመጣና እቅጹ ሁሉ ሀልም ሲሆን፤ ተገደሄ ነው ማለት ምን ይጠቅማል። በቆረዋከው ቤትር ዝም ብለህ ተጠላኪ አልፈኝ ወታደር አየሰቀ።

«አዎ ጦዳ ሞንግሥት ሰማያት እንደሚወስድ መልአክ ስለቀረቡን እጆቻችንን ሰብተናቸው ይዘር፤ ሲካል በር ላይ ሲጥሉን ነው ሰይጣኖች መሆናቸውን ያወቅነው» አለና በሰፊው ተነፈሰ ሌላው። ለጥቂት ጊዜ ሁሉም ዝም ብለው ጫታቸውን ይቀነጣጥሱ ጀመር። እስማኤል ሻይና ወተቱን እየቀዳ ከማቅረብ በቀር በንግግራቸው መሐል ጣልቃ ሊገባ አልፈለገም።

ረጅሙ ወታደር በጫት እንጨት ራሱን መታመታ አረገና፤

«አሁን ፣ ደሞክሮ የሚገርመው» ብሎ ወደ አስማኤል ጦር አለና

«የመደበኛው ጦር አባላት በኛ ላይ ያላቸው ንቀትና ተጽእኖ ነው።

ፖህ!፤ ዲንቲ አባሃወስ» አለ።

«ይህ ማንኛውም ወራሪ ጦር የሚያሳየው የቅኝ ገዥነት ምልክት ነው» አለ ሌላው ወታደር በተስፋ መቁረጥ ፈገግ ብሎ።

«ለችግሩ መፍትሄ መፋለግ ነው እንጂ፤ መሳጨቱ ምን ፋይዳ

አለው?። ሰው አንዳንዴ ይሳሳታል፤ ይሄ ያለ ነው። ይህ ይቅርታ የለሽ

በደል አይደለም። ዋናው በደል፤ ከገቡበት ክፉ ተግባር ለመውጣት

ነው። ነገሩን ካነሳችሁት ሰሞኑን የተፈጸመ አንድ ነገር ላጫውታችሁ

» አለ አስማኤል ሻይ ሊቀዳላቸው እየተንጠራራ፤ «በከር ፋራህን

ምናልባት ታውቁት ይሆናል። በከተማችን የታወቀ የሸቀጣሽቀጥ ነጋዴ

ነበር። በጦርነቱ ጊዜ የት እንደደረሰ አይታወቅም፤ ከተማችን ስትያዝ

ማለቱ ነው። ከዚያ በሁዋላ አልታየም። በቀደም ጠዋት የዚሁ ሰው

የወንድም ልጅ የሆነ አንድ የናንተው ክፍል አባል፤ እየተበሳጨ

መጣና፤ «የአጎቱን ንብረት በመላው ማቀዝቀዣዎች፤ አልጋዎች፤

ቁም ሳጥኖች፤ የሀጻናት ልብሶች... እንኩዋን ሳይቀሩ በሶስት ትልልቅ

ካሚዮኖች እየጫኑ አጋዙዋቸው» አለኝ። እነማናቸው ይህን

የሚረጉት?፤ ወዴትስ ነው የሚወስዱት? አልኩት። «አለቆቻችን ናቸው

፤ ወደ ሀርጌሳና ሞቃዲሾ ላኩት» አለኝ። ነገሩ ትንሽ ነደድ አደረገኝና

«የአጎትህ ንብረት ስለተነሳ ነው የቆጨህ? ፤ የከተማው ሕዝብ ንብረት

ሲጋዝ፤ የትምህርት ቤቶችና የክሊኒኮች ቆርቆርዎች እየተነቀሉ

ሲወሰዱ፤ እርዳታ ማስተባበሪያና ማቁዋቁዋሚያ ኩሚሽን ያሰራው

ተገጣጣሚ ቤት እንኩዋን ሳይቀር እየተፈታታ ሲወሰድ የት ነበርክ?»

አልኩት፤ «አዎ ሀዘባችንን ለወራሪና ለዘራፊ አሳልፈን የለጠን አኔና እንደኔ ያሉት ነን» እያለ ሲበሳጭ ውሎ ሄደ። በማግስቱ በንዴት ሄደ ከአለቆቹ አንዱን ገደለና ራሱም ሞተ። በሁዋላ እንደሰማነው ወታደሩ ሰፋ ያለ ነብሄ በጽሁፍ ትትዋል ይባላል።

«ሰምተናል፤ ለኛ የተነገረን (ወታደሩ የጠላት ሰላይ ነው፤ አለቃው በድርጊቱ ስለደረሰበት ገደለው) ተብሎ ነው» አለ ራጅሙ ወታደር በሰፊው ተንፍሶ። ሌላው ወታደር አቀርቅሮ የጫት እንጨት እየሰነጣጠረ ዝም አለ።

እስማኤል ውይይቱን በዚህ ጉዳይ ለመቀጠል በመፈለግ፤

«ወታደሩ በተወው የዘዘ ቃል፤ «ወገኖቼ ተነሱ! በወራሪው ጦር ላይ ክንጻችሁን አንሱ፤ ነጻ አወጣችሁዋለሁ የሚለን ጦር ሃሰተኛ ነው፤ በተለይ ጠመንጃ ጨብጠህ ከጦሩ ጎን የተሰለፍከው ወገኔ ከስህተትህ ተመለስ፤ አላማ በሌለው የጦርነት እሳት ውስጥ ራስህን አትማግድ፤ ሌላው ወገንህ አልቅሶብሃል፤ አዝኖብህል... ይህ ጦር ነገ በኢትዮጵያ ጦር ሲባረር፤ በታላቅ ትዝብት ላይ ትወድቃለህ፤ ከወንጀለኛነትም አታመልጥም... ብልዋል እየተባለ ይወራል» አለ።

ወታደሮቹ ዐይኖቻቸውን በብዝሃነት አርገው ጫታቸውን እያኸኩ ዝም አሉ። እስማኤል የወታደሮቹን ውስጣዊ ስሜት በፈታቸው ላይ የሚያነብ ይመስል ትኩር ብሎ ሲመለከታቸው ቆየና፤

«በወጊያውም ቢሆን አልቀናንም ይላሉ ከየግንባሩ የሚመጡ ቁስለኞች» አለ። ረጅሙ ወታደር፤ በሰፊው ተንፈሶና፤

«ከእንግዲህ ወደ ሁዋላ እንጂ ወደ ፊት የለ? መሞት፤ ማለቅ እንጂ፤ መግደል የለ? ከሁዋላችን በሞት እየተገፋን ወደ ሞት እንሄዳለን። በመትረየስ እየተነዳን፤ ከፈታችን አለ እሳት ውስጥ

አየገበን እናልቃልን» አለ፡ ወታደሩ። ድምጹን እንዲቀንስ እስማኤል ምልክት ቢያሳየው እጆቹን አወናጨረፈ። «አባ ሃወስ! የፈለጉትን ያርጉ!» አለ።

የአጭሩን ወታደር ዝምታ እስማኤል አልወደደውም። እሱን ወይይቱ ውስጥ ለማስገባት በማሰብ ዞር አለና።

«ከማዶ የመጡ ብዙ መደበኛ ወታደሮች ከጦር ግንባር ሸሻችሁ ተብለው ታስረዋል። የራሳቸውን ወታደሮች አሰርን እያሉ ወደ ሁዋላ ያሸሹዋቸዋል። የኛ ሰዎች ቢሆኑ ግን እዚያው ነበር የሚረሸንዎቸው እያሉ አንዳንድ ወታደሮች ይናደዳሉ» አለ በጥያቄ እያየው።

«ወደሽ ከተደፋሽ ቢረግጡሽ አይከፋሽ ይባላል። አየህ እስማኤል እንዲህ ተደረግን፤ በደል ደረሰብን... እያሉ የሚወራጩ ሰዎችን ላይ በጣም ይነደኛ፤ ይገርመኛልም። መጀመሪያ የወሰኑትን ሲወስኑ የሚደርስባቸውንም መገመት እንዴት ተሳናቸው?» እያለ ሲናገር ሌላው ወታደር አቁዋረጠውና።

«እንዴት ተሳነን? በል፤ ወይስ አንተ አሁንም በድረጌቱ አምነህበት ነው የምትሳተፈው?» አለና አፈጠጠበት።

«አምኜበት እንኩዋን አይደለ...»

«ታዲያ እንዴ ከተነከርኩ በዚያው ልዝቅጥ ነው?» አለ ረጅሙ ወታደር አይኖቹን እያጉረጠረጠ።

«ታዲያ ምን መውጫ አለን?» አለ።

እስማኤል ጣልቃ ገባና «ይህ ሊደርስ እንደሚችል እንዴት ማወቅ ተሳናቸው ባልከው ላይ በንነጋገርበት ደስ ይለኛል። እውነቱን ለመናገር፤ ብዙ ሰዎች ያኔ የአሁኑ ሃቅ አለተከስተላቸውም። አንተም ምናልባት ከነሱ አንዱ ትሆናለህ። እርግጥ ምንም እንኩዋን

ምኞታቸው ህልም ቢሆን፤ ከወራሪው ጦር ጋር የአላማ አንድነት ኖርዋቸው እስከ አሁን የሚወጉንም አሉ። በሁዋለኞቹና በፊተኞቹ መካከል ብዙ ልዩነት አለ። የፊተኞቹ ስህተታቸውን በተገንዘቡ ጊዜ ወደ ሃቁ ተመልሰው ጠላቶቻቸውን ሊታገሉ የሚችሉ ናቸው። የሁዋለኞቹ ግን የሚፈልጉትን ለማግኘት በሚያርጉት ጉዞ ማንኛውንም በደልና ግፍ ያለርህራሄ ይፈጽማሉ። ስለ ሌላው ሰው ንብረትና ሕይወት ደንታ የላቸውም። እንዲህ ያሉትን በማንበርከክና በመደምሰስ ካልሆነ በቀላሉ መመለስ አይቻልም። ታዲያ ከፊተኞቹ ሃቁን የተረዱና የተጸጸቱ ካሉ በሁዋለኞቹ ላይ ጠመንጃዎቻቸውን ማዞር አለባቸው እንጂ፤ እንዴ ተታለናልና በጀመርነው መቀጠል አሉበን ማለት የለባቸውም። እንዲህ የሚሉ በኔ ግምት ከሁዋለኞቹ ጠላቶች ተለይተው አይታዩም» አለ አጭሩን ወታደር አያየ። ረጅሙ ወታደር በእስማኤል ንግግር በጣም ረክቶ ጉዋደኛውን ቢያየው ጥርሱን በስንጥር እየጎረጎረ አይኖቹን ፊትለፊት ቡዝዝ አርግዋል። ሶስቱም ጸጥ ብለው ጫታቸውን ሲቀነጣጠሱ፤ በሪሁን ብቅ አለና እስማኤልን ጠቅሶት ተመለሰ። ፈጠን ብሎ ቢወጣ፤ ዋናው ቤት በር ላይ ቆሞ ወደ ውጭ ይመለከታል።

«ምነው ቤሩን?» አለ በሹክሹክታ፤ ከሁዋላው እየቀረበና በርይሁን ወዳፈጠጠበት እየተመለከተ።

«(ቤቱን ተመልከት፡መጣሁ)» ብሎት እየተጣደፈ መንገዱን አቋርጦ ሄደ። እስማኤል በር ላይ ቆሞ ሲመለከተው በሪሁን ከዋናው መንገድ ባሻገር አለው መንደር ውስጥ እጥፍ ብሎ ተሰወረበት።

ቆየት ብሎ ጉዋዳ የነበሩት ወታደሮች እስማኤልን እያመለከኑ ሄዱ። በተለይ አጭሩ ወታደር ከእስማኤል ባገኘው ምክር የረካ መሆኑን ገለጸ እየደጋገመ አመለከነው።

እስማኤል ወደ ማድ ቤት ሄደና «ቤፋን ምን አጋጠመው?» ብሎ
አሰግድን ጠየቀው።

«ምን አጋጠመው?» አለ ጥያቄውን በጥያቄ እየደገመ።

«አይ ተወው። የነገረህ ነገር ካለ ብዬ ነው» ብሎ መለሰ ሲል፤
አሰግድ ያዝ አረገና፤

«ነገረኝ እንጂ! ምንድነው የሆነው?» ብሎ አፈጠጠበት።

«ምንም አልሆነም (ቤቴን ጠብቅ መጣሁ) ብሎኝ ስለ ወጣ፤
ምናልባት የሚሄድበትን ነግሮህ እንደሆን ብዬ ነው» ብሎት ወደ
ነበረበት ተመለሰ። አሰግድ ጭንቅ አለውና፤

«አሰጊ ሆኔታ ቢኖር ሳይነግረኝ አይሄድም ነበር። ምን ሆኖ ይሆን?
የትሰ ነው የሄደው?» አለ እርጥብ እጆቹን ሽርጦ ላይ እየጠራረገ።
እነሱ ቢለው፤ ከማድ ቤት ወጥቶ ተመለከተ። ምግብ ቤቴ ተመጋቢ
ለበትም። ገባ ቢል፤ እስማኤልና በርይሁን በፋ ላይ ቆመው ሲነጋገሩ
አያቸው።

በርይሁን ዞር ብሎ፤

«አይዞህ አሰግድ ሰላምነው» አለና ወደ እስማል ጆሮ ጠጋ ብሎ፤

«የጠፋውን አሽከርህን አየሁት» አለ ከንፈሩን ነከሶ።

«የት?» አለ አሽከሩን በሪሁን አይን ውጥስ ይፈልገው ይመስል
አፍጠ።

«እነዚህ ድረስ መጥቶ አየኝና ተመለሰ። ያኔ ነው የጠራሁህ።
ተከትዬው በፋቁ እያደባሁ ስመለከት፤ በቀጥታ ሄዶ፤ መንደር ውስጥ
ጥግ ይዘው ክቆሙ ሁለት ባለጠቁር መለዩ ወታደሮች ጋር ሲነጋገር
ቆየና እየተገላመጠ ተለያቸው»

ሰውነቱን አንዳች ነገር ውርር አረገው፤ እስማኤል። ከንፈሮቹ

ደረቁ። ቀደም ሲል እንደገመቱት፣ ሠራተኛው ከጠላት አንዳች ተልእኮ
ተሰጥቶት የሚከታተላቸው መሆኑን ተረዱ። በቅርብ ጊዜ
ሊደርስባቸው የሚችለውን አደጋ እያሰለሰሱ ሲተክቡ፣ በርከት ያሉ
ምግብ ፈላጊዎች ስለገቡ ስጋት ባጠላበት ስሜት ወደ የሰራቸው
ተሰማሩ።

ምዕራፍ አሥራ አንድ

«በሪሁን»

«ወይ» አሰማውና በርዕሁን ብቻቸውን ይወያያሉ።

«የዚህ የእስማኤል ሰራተኛ ነገር ምን ይመስልሃል?»

«ከአንድ ወር በፊት አንተ እንዳልከው ጠላቶቻችን በሰላይነት ሳይመድቡት አልቀሩም»

«ማንን እንዲሰልል፣ እኛን?»

«እኛንም ሌሎችንም»

«ሰውዬውን ባየኸው እለት ስለ ሁኔታው ስትነግረው እስማኤል ምን አለ?»

«ምንም»

«ታዲያ ይሄን ነገር እንዴት ታየዋለህ? ታሰታውስ እንደሁ፣ እዚህ ቤት የገባን እለት፣ በሰዓት እላፊ የማይያዝ ሰው ማየታችን ትዝ ይለኛል። እስማል ስለ ሰውየው ምንም አልነገረን። አሁን ደሞ፣ ጠፋ የተባለው ሰራተኛው ቤት ድረስ መምጣቱን ሲሰማ ምንም አስተያየት አለመሰጠቱ ገርሞኛል። በዙሪያችን የሚደራ የተንከፊ ድር አለ ብዬ ሰጋሁ»

«በሰዓት እላፊ ስለማይያዘው ሰውዬ እንኩዋን እኛም በጊዜው አልጠየቅነው። እኔ እንደሚገባኝ ሰውዬው የወራሪው ጦር የመረጃ ሰራተኛ ነው። እስማኤል ሰውዬውን የሚቀርበው ለተለየ አላማ

ይመስለኛል፡ አሁን ለጀመርነው ስራ ቀና ሁኔታ ለመፍጠር፡፡
 በቀደምለት ከተማው ውስጥ ስለ ምንጀምረው እንቅስቃሴ ስንነጋገር
 ትዝ ይልህ እንደሁ ይህን ነገር ነካክቶታል፡፡ ስለ ስራተኛውም ስነግረው
 በጣም ከመደንገጡ የተነሣ ምንም አስተያየት ለመሰነዘር አልቻለም፡፡
 ደሞስ ምን ይበል? ቀደም ብለን የገመትነው ሁኔታ ነው የደረሰው፡፡
 ዛሬ ጠዋት ያለውን ለምሳሌ የለም? በቅርብ ቀን እርምጃዎች መውሰድ
 ካልጀመርን መቀደማችን እርግጥ ነው፡፡ ሲል ይህንኑ ስጋቱን መግለጡ
 ነው፡፡ እስከ አሁን በተግባር እንዳየነው ከሆነ፤ እስማኤል የሚታመን
 ሰው ነው፡፡ ራሱ እንዳለው እኛን ማጋለጥ ቢፈልግ የሚችግረው ነገር
 አለንበረም፡፡ እና ግድየለህም አትስጋ » አለ በሪሁን የአሰግድን ትክክ
 መታ መታ እያረገ፡፡

ይህን የሚወያዩት በእለቱ በማደረገው ሌላ ስብሰባ ላይ ለመገኘት
 ወደ ስጋ ነጋዴው አብዱ ኑር ቤት በመሄድ ሰይ ሳሉ ነበር፡፡ በዚያን
 እለት ስብሰባ ላይ እስማኤል አልተገኘም፤ ቤት ቀርቶዋል፡፡ ይህ የሆነው
 ማጽሐፍውን የሚመጡ ሰዎች ስለነበሩና ከነሱ ጋር የሚሠራው ሥራ
 ስላለ ነው፡፡

ስብሰባው ሥፍራ ሲደርሱ አባሎቹ ሁሉ ቦታ ቦታቸውን ይዘው
 አገኙዋቸው፡፡ በመዘግየታቸው ይቅርታ እየጠየቁና ሰላምታ እየሰጡ
 አልፈው በተዘጋጀላቸው ሥፍራ ተቀመጡ፡፡

እንደ ተለመደው እጣን ጭሶ፤ ምርቃቱ ወርዶ ፤ የስብሰባው
 ስርዓት ተጀመረ፡፡ በስብሰባዎች ወቅት አዘውትረው ይህን ስርዓት
 የሚያረጉት፤ በአካባቢው ልማድ መሰረት ዱአ (ጸሎት) በየቤቱ ስለ
 ሚደረግ ስርአቱን ሽፋን በማረጋገጥ ተግባራቸውን ለማከናወን ነው፡፡
 ስርአቱ ጋብ ብሎ ወደ ውይይቱ ሲገቡ፤ ሃጂ ጎደኔ ጉረሮዋቸውን

ሰሎሞን፡-

«አስቲ አስከዛሬ ስለተከናወነትና ወደፊትም ስለሚከናወነት
በፊት ከየሃላፊዎቹ እንሰማ» አሉ በዙሪያቸው ያሉትን ሁሉ
እየተመለከቱ፡፡ ሁሉም ለውይይቱ በሚቀናቸው ሁኔታ እየተመቻቹ
ተቀመጡ፡፡

«አንተ ጀምርልን» አሉ ሃጂ የመረጃና የፕሮፓጋንዳ ክፍሉ ኃላፊ
ወደ ሆነው ወደ አሊሃሽ ዞር ብለው፡፡ አሊሃሽ መዳፎቹን አሻሸና፡-

«ተግባራችንን በጥሩ ሁኔታ በማከናወን ላይ ነን፡፡ ማንኛውም ነገር
ከሞላ ጎደል ተሳክቶልናል፡፡ ከተማው ውስጥና ባካባቢው አደጋ
በመጣል ተግባር ለሚሰማሩት አባሎቻችን የሚረዱ ልዩ ልዩ
መሳሪያዎች ተገኝተው ታድለዋል፡፡ በተጠየቅን ጊዜም እንደ
አስፈላጊነቱ ለማቅረብ እንችላለን፡፡ ህዝቡን በምስጢር ለማነሳሳት
የምናረገውን የቅስቀሳ ተግባር በከፍተኛ ጥንቃቄና በዘዴ ተያይዘንዋል፡፡
እነዚህ ውስጥ በጣም የምናቸውንና ፍላጎቱ ያላቸውን አደጋ ለሚጥለው
ቡድን ልክናቸዋል፡፡ ገንዘብና ልዩ ልዩ ትጥቆች በማስባሰቡ ስራ
የምንፈልገውን ያህልም ባይሆን፤ አጀማመራችን ደህና ነው፡፡
እንደምታውቁት መሳሪያ፣ ጥትቅና ጠቃሚ ወሬ (መረጃ) ፣ ለማግኘት
ገንዘብ ያስፈልጋል፡፡ ገንዘብ መሰብሰብ ትጋትን ይጠይጠይቃል፤
አደገኛም ነው፡፡ ከፍተኛ ጥንቃቄንና ብልህነትን ይፈልጋል፡፡ በመረጃ
አሰባሳቡ በኩል በርካት ያሉና የሚያስደስቱ፣ የሚያስፈሩም ወሬዎች
ይደርሱናል፡፡ ከሚያስደስቱት ወሬዎች መሃል በሁለተኛው ቀን
ስብሰባችን ላይ እንደገለጽኩት በጠላት ጦር አበሎች መሃል ያለው
መቃቃር እየሰፋ በመሄድ ላይ ነው፡፡ ልዩ ልዩ ጎሳዎች በጦሩ ውስጥ
ያሉትን ያመራር ስፍራዎች ለመያዝ በሚያረጉት ትግል ከፍተኛ

ተቃርኖ ተፍጥርዋል።

"ሁሉም የራሱን ጎሳ በስልጣን ለማሳደግ ይጥራል። የጎሳው አባል ወደ ግንባር እንዳይሄድበት ይከላከላል። ግንባር ያለውም ጦር እየሸሸ ስለ አስቸገራቸው፣ መፍትሄ መስልዋቸው የጦሩ አዛዦች በየቀኑ ጠቢ ወታደሮችና መከላከያዎችን ይረሽናሉ። እስር ቤቶቻቸውም ተጣበዋል። ከፍተኛ መከላከያቸውም የግል ጥቅማቸውን ያሳድዳሉ። በደጋው አካባቢ የሚያስማሩዋቸውን ወታደሮች ወደ ዘረፋው እንዲያተኩሩ ያረጉዋቸዋል። ልዩ ልዩ አቃዎች፣ በተለይም ጫት እየዘረፉ ወደ ሞቃድሾ የሚልኩ አሉ። እነዚህ ከተማችን ውስጥም ለሕዝቡ የሚቀርበውን ጫት በተዘዋዋሪ የሚያስቸረቸሩት እነሱው ናቸው። አብዛኛዎቹ ከፍተኛ መከላከያዎች በዚህና ይህን በማሳሰሉ ወራዳ ተግባሮች ተሰማርተዋል።

"እንደ ከፍተኛ መከላከያቸው በወረራው ወቅት ከማረካቸው ሰላማዊ ሰዎች መካከል የመረጣትን የመሃል አገር ሴት፣ እንደሰማሁት ስምዋ ኢስቴር ይባላል፤ በሄደበት ሁሉ የወታደር ልብስ አልብሶ በድብቅ ይዝዋት ይቦራል፤ ወድዋታል። ከሁለት ቀናት በፊት ደሞ ሌላ ከፍተኛ መከላከያ ይህችን ሴት ሲያበልጋት ወዳጅዋ ስላየው በጥይት አቁስሎታል። ይህ ሁኔታ በበታች አባሎችና ባለቆች መካከል ያለውን ቅራኔም አባብሶታል።

"በሌላ በኩል በትናንትናው እለት ፊቅ መንገድ ላይ ይጉዋዝ በነበረ የጠላት ጦር ላይ ከባድ ጉዳት ደርሶበታል። ጉዳቱን ያደረሱት የአዲሱ ሚሊሺያ ጦር አባሎቻችን ናቸው። እነዚህ ሚሊሺያዎች ከወራት በፊት ወደ ኦጋዴን ጫፍ ዘለቆ የነበረው ጦር አካል ናቸው ይባላል። የጠላት ጦር ምቹ ቦታዎችን አስቀድሞ በመያዙና በመሳሪያም አይነትና

ብዛት፤ በሰውም ቁጥር ብልጫ ስለ ነበረው ጊዜያዊ የበላይነትን አግኝቶ ይህን ጦራችንን ወደ ሁዋሁዋላ እንደያፈፍን አርጎታል።

ከተማው ውስጥም እንደምታዩት ሕዝቡ ከጥላቻው የተነሳ ከጦሩ አባላት የሚሰጡትን ትእዛዞች አልፈጽምም በማለት ላይ ነው። ከላይ የገለጽኩዋቸውና ሌሎቹም ሁኔታዎች በጦሩ መካከል ያሉትን አለመግባባቶች ይበልጥ ለማክረር ከፍተኛ አስተዋጽኦ አላቸው። አስፈሪ ናቸው ያልኩዋቸውን ወሬዎች ሌሎቹ ጉዋደኞቹ የሚሉትን ከሰማን በሁዋላ ገልጸለሁ።» አለና አበቃ።

«እንተስ ምን ትላለህ?» አሉ ሃጂ ከከተማው ውጭ የሚካሄደውን የደፈጣ ውጊያ ወደ ሚመራው ሃሚድ ጣሂር ዞር ብለው

«እኛ አስፈላጊውን ሁሉ አጠናቀናል፤ የምንጠብቀው እደጋ መጣል ጀምሩ የሚለውን ትእዛዝ ብቻ ነው። » አለ ፈገግ ብሎ።

«ሃዬ (እሺ)፤ እንተስ ኡስማን?» አሉ ሀጂ በሪሁንን እያዩ። በሪሁን የያዛትን ብጣሽ ወረቀት መልክት አረገና፤

«እኛም ዝግጅታችንን ከሞላ ጎደል አጠናቀናል፤ የሚያስፈልጉን መሣሪያዎችም ደርሰውናል። የተላኩልን ሁለት ሰዎች ለከተማ ውስጥ እደጋ መጣልና የአፈና ተግባር ብቁ ሁነው ስለ አላገኘናቸው ወደ ሃሚድ ቡድን እንዲሄዱ አርገናል። በመሠረቱ ለኛ ሥራ ብዙ ሰው አያስፈልግም። ለጊዜው ሶስታችን እንበቃለን። የከተማ ውስጥ ሰውር እንቅስቃሴ ከሌላው ትንሽ ለየት ይላል። ጠላት ጉያ ሁኖ ጠላትን የማጥቃት ተልእኮ ስለሆነ፤ ከፍተኛ ጥንቃቄ ይጠይቃል...."»

ሃጂ ጫታቸውን ተጉመጥምጠው ዋጡና፤

«ወንድሞቼ ፤ ከየከፍሉ ኃላፊዎች የቀረበውን ሪፖርት አደመጥን። እንደኛ ያለውን ቡድን ማቁዋቁዋምና ተግባሩን

እንዲቀጥል ማረግ ቀላል ሥራ አደለም። እንዳላችሁት ከፍተኛ ጥንቃቄና በልህነትን ይጠይቃል። የሚተማመኑና ሕብረት ያላቸውን ቆራጥ ሰዎች ይፈልጋል። እስከዛሬ በነበረው የዝግጅት ጊዜ የታየው ፍለጎት፣ ታታሪነትና ፍቅር፣ ለተሰለፋችሁበት ከፍተኛ ግዳጅ፣ ዝግጁዎች መሆናችሁን ያመለክታል። ይህ መተማመንና በቂ ዝግጅት ካለ፣ ከተማው ውስጥም ሆነ በዙሪያው የሚደረገው አደጋ የመጣል ተግባር መጀመር ያለበት ይመስለኛል»አሉ።

የሰብሰበው ተካፋዮች ሁሉ የየበኩላቸውን ሃሳብ ከሰጡና ሰፊ ያለ ውይይት ከተደረገ በሁዋላ፡-

ሀ. እንደ አመቺነቱ እየታየ በከተማው ውስጥም ሆነ ባካባቢው አደጋ የመጣሉ ተግባር እንዲጀመር።

ለ. የሁሉም አደጋ ጣይ ቡድኖች እንቅስቃሴ የተቀናጀ እንዲሆን በበሪሁን መሪነት እንደካሄድ።

መ. አስጊ ሁኔታዎች ቢፈጠሩ ለመሸሸጊያነት የሚያገለግሉና በጥቂት ኃላፊዎች ብቻ የሚታወቁ ስፍራዎች ከተማው ውስጥ እንዲዘጋጅ።

ሰ. የርስ በርስ ግንኙነት ከአሁኑ ለየት ባለና በረቀቀ ዘዴ እንዲሆን፣ ለዚህም የሚረዱ ባሞያዎችና ታማኝ ሰዎች እንዲመደቡ የሚሉ ውሳኔዎችን አስተላለፉ።

በውይይቱ መጨረሻ በሪሁን ድምጹን ትንሽ ጎላ አርጉ፡-

«አባቶቼና ወንድሞቼ፣ እስከዛሬ እቅዶችን ስናወጣና ዝግጅት ስናረግ ቆይተናል። እንግዲህ ወደ ተግባር መሸጋገራችን ነው። ባንጅ ልብ፣ በተቀነባበረና ብልህነት ባልተለየው አስራር ከተንቀሳቀስን ጠብ ልንሰራ እንችላለን። ህብረት የድል መጨበጫ ዋነኛ መሳሪያ ስለሆነ፣

እንደ አንድ ሰው ሆነን እንነሳ። አስከ ሞት እንተማመንና ታሪክ ሰርተን እንለፍ።» አለ።

አሊሃሽ ቀጠል እርሱ «ቅድም ሪፖርቱን ሳቀርብ የደረሱኝን የሚያስፈሩ ዜናዎች በመጨረሻ አቀርባለሁ ማለቴን ታስታውላላችሁ» ብሎ መዳፎቹን እያሻሽ «ደስ የሚያሰኙ ወሬዎችን የመስማታችንን ያህል አስፈሪ ዜናዎችም ይደርሱናል። ጠላት የጸጥታ አስከባሪ ናቸው የሚላቸውን ጥቁር ለባሽ ወይም «ባለጥቁር መለዩ» ወታደሮችን ቁጥር ከአጥፍ በላይ ለመጨመር አቅድዋል። በዚህ ሳምንት ሁለት ከሚዮኖች ሙሉ ጥቁር ለባሽ ወታደሮች ወደ ከተማይቱ ገብተዋል። እቅዳቸው ከተማይቱ ውስጥ ከምን ጊዜውም የበለጠ ጥብቅ ቁጥጥርና አሰሳ ለማረግ ነው። ይህን የሚያረጉበትም ምክንያት፣ ሰሞኑን የወገን አይሮኝላኖች የጦር ሰፈሮቻቸውንና የስንቅ ክምችቶቻቸውን እየደጋገሙ ስለ መቆየቸው ተበሳጭተው ነው። (አይሮኝላኖቹ ቁልፍ የሆኑ ቦታዎችን ሊያጠቁ የሚችሉት በከተማይቱ ውስጥ መገናኛ ፊደሮች ያላቸው ጠቁማማዎችና አስተኩዋሾች ቢኖራቸው ነው። በዚህ ነገር የሚጠረጠሩ ሁሉ እየተያዙ እርምጃ እንዲወሰድባቸው ብለው ወስነዋል። በዚህ ወር ብቻ አስራ አምስት ሰዎች ከቤታቸው እየተወሰዱ ሳይመለሱ ቀርተዋል። ሰሞኑንም በጉዋደኛችን በሃጂ ኢብራሂም ላይ የተፈጸመው ድርጊት ይህ ነው። ነገሩ በቀስታ ወደኛም በማዝገም ላይ ነው» አለና ሃጂ ጎደኔን ትኩር ብሎ እያየ፡

«ዛሬ ጠዋት እንደነገርኩዎት እርስዎም እንዲያዙ ትእዛዝ ተሰጥዋል። በመፈለግ ላየ ነዎት፣ መሰወር አለብዎት» አለ።

ስፍራው ያሉት በድንጋጤ ተያዩ።

«እንዲህ ከሆነማ በፍጥነት መሰወር አልብዎ። በስውር ሆነው

በዚህ መሥራት ይችላሉ» አለ በሪሁን ሃጂን እየተመለከተ። ሁሉም የበሪሁንን ሃሳብ በመደገፍ፣ ሊታወቅ ወደ ማይችል ስፍራ እንደውም ከከተማው ውጭ ሄደው ይሸሸጉ አሉ።

ሃጂ ይህን ሲሰሙ በሰፊው ተነፈሱና፤

«አላህ እንኩዋን ከተዛተ ከተወረወረም ይሰውራል፤ አትሩጥ እንጋጥ ያለው እሱ ያውቃል» አሉ ፈገግ ብለው።

"ይሄ እንኩዋን ትክክል አይመስለኝም ሃጂ! አላህ ያውቃል እያሉ ማረግ የሚችሉትን ሳያደርጉ ቢቀሩና የተፈራው ነገር ቢደረስ፤ አላህን መውቀስና ማማረር ይመጣል። ይህ እንደሚሆንም እርግጠኛ ነኝ። ከገዢዎቻችን ጋር የጥቅም ተከፋዮች የነበሩት የሃይማኖት መሪዎቻችን (አላህ ያውቃል እሱኑ ጠብቁ) እያሉ እኛ ስናንጋጥጥ እነሱና የጥቅም ጉዋደኞቻቸው ያለውን ሁሉ ተሻምተው ለአገራችን እንኳን መቆሚያ አሳጡን። ተበደልን ስንል (አላህ ያረገው ነው) ይሉናል። ለአመጽ ስንነሳ (ይህ የአላህን ፍቃድ መቃወም ነው) ይሉናል። በዚህ ሁኔታ ስንታለል ኖረናል፤ ዛሬ ደሞ በዚያው አስተሳሰብ መኖር የለብንም። የምንችለውን ማድረግ እንጂ፣ ገደል ስር ቆሞ ናዳ ሲመጣ እጅን አጣምሮ አላህ ያውቃል እያሉ መጠበቅ ሞኝነት ነው። ሁሉንም ነገር አላህ እንዲያረግልን የምንጠብቅ ከሆነማ፣ ያቀድነው ሁሉ አያስፈልግም» ፈርጠም ያለ አነጋገሩ የፈጠረውን ስሜት ለማወቅ ሃጂንና ሌሎችንም እያየ።

ሃጂ ባንድ አጃቸው ሹል ጸማቸውን ወደ ታች እየላገና በሌላው መቁጠሪያቸውን እቆጠሩ ዝም አሉ።

«አስፈላጊውን ነገርና ስፍራ እኔ አዘጋጃለሁ። በቶሎ ወደ ሚዘጋጅልዎ ስፍራ ይሄዳሉ» አለ አሊሃሽ፤ ሃጂን እየተመለከተ።
አሰም እምቢም ሳይሉ ፊታቸውን ጠይለለ መለሱ።

ምዕራፍ አሥራ ሁለት

እነበሪሁን ካደሩበት የስብሰባ ስፍራ ሲመለሱ፣ የቤታቸው በር ገርበብ ብሎ አገኘት። ከፍተው ቢገቡ እስማኤል የለም። ጉዋዳም ማድቤትም አጡት። «ወዴት ሄዶ ይሆን?» እያሉ ወጣ ገባ ሲሉ፣ አስጊ አደጋ፣ በተለይም የኢትዮጵያ ጦር አይሮኝላኖች ሲመጡ የሚሰማው የማስጠንቀቂያ ድምጽ (ሳይረን) ጠላት ጦር ሰፈር ውስጥ ጮኸ። ይህ ድምጽ በሚሰማበት ጊዜ ሰው ሁሉ በየበሩ በቆፈረው ጉድጋድ ውስጥ በግባት ከአይሮኝላኖች የቦምብ አደጋ ራሱን መሸሸከግ አለበት። ማስጠንቀቂያው በቀን ቢያንስ አምስትና ስድስት ጊዜ ይጮሃል። አብዛኛውን ጊዜ አይሮኝላኖች አይመጡም። ቢመጡም የጦር ሰፈሮችን እንጂ ከተማውን አይደበድቡም። በመሆኑም ህዝቡ ማስጠንቀቂያውን ችላ ይለው ጀመር።

እነበሪሁንም በማስጠንቀቂያው አልተሸበሩም። በከተማዋ ዙሪያ ያለው ያየር መቀመጫ ተኩስ ግን ከወትሮው ለየት አለባቸው። ለሌላው ጊዜ ተኩሱ ላንድ አፍታ ዋይ ዋይ ይልና ዝም ይል ነበር። ያንለት ግን ጅብ እንደመጣባቸው ውሻዎች የጣር ጩኸቱን አምባረቀው።

ወዲያው ያን ሁሉ እሩምታ የዋጠና ከተማይቱን ከመሰረትዋ ያናጋ ወፍራም ድምጽ በተከታታይ ተሰማ። እነበሪሁን ሮጠው ወደ ውጭ

ወጡ። የአየር መቃወሚያው ጥይት ከተማይቱ ሰማይ ላይ እንደእሳቱ ጎመራ ይፈላል። ሁለት አይሮኖላኖች በጥይቱ ፍላጎት ውስጥ እየተሽከረከሩ ውልብ አሉና ጠፉ። ጠላት ጦር ሰፈር ውስጥ ጥቁር ጭስ ትጉልል፤ እያለ እየተሽከረከረና ጃንጥላ እየመሰለ ሽቅብ ወጣ።

ትንሽ ቆይቶ ተኩሱ ቀነሰ። የአደጋ ምልክቱ ሳይረን ግን ኡሉ በማለት ላይ ነው። ወታደሮችና ባለስልጣኖች መብራቶቻቸውን ባበሩ መኪናዎች እየተሩዋሩዋጡ፤

«ሰው ሁሉ እሳት ሊያጠፋ የሚችል ነገር እየያዘ፤ ወደ አደጋው ስፍራ ይሄድና እርዳታ ያርግ!!» ይሉ ጀመር። በሪሁንና አሰግድ የተደሰቱበትን አደጋ ሂደው ለማየት ፈለጉ። በሌላ ወገን የእስማኤል ከቤት መታጣት ክፉኛ አሳሰባቸው። የጠላት ወታደሮች እንዲህ ያለውን ግርግር ለዘረፉ ስለሚጠቀሙበት ቤቱን መጠበቅም አሰባቸው። ማረጋ የሚገባቸውን ሲያሰላስሉ፤ እስማኤልሮጠ መጣ።

«የት ሄደህ ነበር?» ሁለቱም ጠየቁት።

«እዚህ ቅርብ ነበርኩ፤ እናንተ ደህና ናች?» አለ ቶሎቶሎ እየተነፈሰ፤

«አደጋው ቦታ ብንሄድስ?» አለ አሰግድ መሮጥ እያቃጣው፤

«አያስፈፈልግም፤ አንሄድም፤ ኑ ወደ ቤት እንግባ» አለ እስማኤል ቀደም ብሎ። ቤት ገብተው በየስራቸው ላይ ተፍ ተፍ ይሉ ጀመር።

«ምን ውሳኔ ላይ ደረሳችሁ?» አለ እስማኤል በሪሁንን እያየ።

«አደጋ የመጣሉ ተግባር እንዲጀመር ወስነናል»

«ወካስ፤ (እንዲያ ነው)»

«የት ነበር የሄድከው?»

«የግመል ሥጋ ሳያልቅ ለመግዛት በጠዋት ቂራ ሄድኩና፤ አንድ

አስደንጋጭ ወሬ ሰማሁና ሁኔታውን ይበልጥ ሳጣራ ቆየሁ።»

«የምን ወሬ?»

«ባክህ ያን ሰውዬ ሊያስሩት ነው»

«የቱን?»

«ያን ደህና ወሬ ይሰጠን የነበረ የመረጃ ክፍል ሰራተኛ»

«የቱ ነው እሱ አላውቀውም» በርይሁን ትኩር ብሎ አየው፤

«አዎ፣ ከናንተ ጋር እንኩዋን አላስተዋወቅሁትም። ከአሊሃሽ ጋር ነበር ያገናኘሁትና የሚሠራው። ረዘም ወፈር ያለ ነው። መጀመሪያ እናንተን ይገፍቻሉ የመጣሁ እለት እዚህ አግኝተነው በሰዓት እላፊ አይያዝም ያልኩዋችሁ ሰውዬ»

«አወቅሁት ፤ ለምንድነው የሚያስሩት?»

«በድርጊቱ ደርሰውበት ይሆናሉ!»

«እንዲህ ከሆነማ አሊሃሽ ፤ እንተ፤ ሁላችንም በአደጋ ላይ ነን በለኛ!» አለ በሪሁን አፍጦ።

«ሰውዬው ስለኛ ፣ በተለይም ስለ ቡድናችን ጠለቅ ያለ ምስጢር አያውቅም። ምናልባት ምርመራ ከበዛበት አሊሃሽን ያጋልጠው ይሆናል። ይህንኑ ለአሊሃሽ ነግረነው በጋራ አንድ ዘዴ እንፈልጋለን» በሰፊው ተነፈሰ።

«ዝም ብሎ ከሚያዝ ለምን አይሸሽም?»

«ይህንኑ ጠይቄውነበር። እንዲያውም እኔ ሃላፊነቱን ወስጄ ልደብቅህ ብየው ነበር።»

«ታዲያስ?»

«እምቢ አለኝ»

«ተነስ እንሂድ» አለ በርይሁን ፈጠን ብሎ።

«የት?»

«እሰውዬው ዘንድ»

«ለምን?»

«ምን ቸገረህ ተነስ»

ውጪን ያጨለመው የጭስና ያቡዋራ ደመና ትንሽ ገፍዋል።

ለእርዳታ የወጡ ሰዎች ይሩዋሩዋጣሉ። አበዛኛዎቹ የመገደድ እንጂ፣ የፍላጎት ተግባራዊ ተሳትፎ አይታይባቸውም። የወታደር መኪናዎች ውሃና እርዳታ ሰጪ ሰዎችን ወደ አደጋው ስፍራ ያግዛሉ።

በሪሁንና እስማኤል ከቤታቸው ወጥተው ግርግርሩ መሐል ተቀላቀሉ። ወደ ሚሄዱበት እየሮጡ ስፍራ ሲቃረቡ፣ ወደ መንደር መንገድ ገቡ ገቡ። እስማኤል እየመራ፣ በሪሁን እየተከተለ ትንሽ ሄደው አንድ እተዘጋ ቤት አጠገብ ደረሱና ቆሙ።

«ብቻውን ነው?» አለ በሪሁን በሹክሹክታ

«አዎ» በሩን አንኩዋኩዋ፣ እስማኤል።

«ማነህ?» አለ አንድ ጐርናና ድምጽ ከውስጥ

«እኔ እስማኤል ነኝ»

በሩን የከፈተው ሰውዬ አንገቱን ብቻ ብቅ አርጎ ተመለከተና አይኖቹን በሪሁን ላይ እንደተከለ

«ምነው እስማኤል፣ ምን ፈለግህ?» አለ

«ልናነጋርርህ ፈልገን ነበር። እዚህ ከምንቆም ቤት ብንገባስ?»

ሰውዬው እነ እስማኤልን ካስገባ በሁዋላ በሩን ሊዘጋ መለስ ሲል፣ በሪሁን ቀልጠፍ ብሎ የቀኝ እጁን ክርን ውዬው አንገት ላይ በመጠምጠም ወደ ሁዋላ ዘርጥጦ ጣለው። ሰውዬው ግዙፍና ጠንካራ ስለነበር ከፋኛ ታገለው።

«እርዳኝ እንጂ፣ ቆመህ ታየኛለህ እንዴ?» አለ በራሁን
የሰውዬውን አንገት ቆልምሞ እንደያዘ እስማኤል ለይ አፍጦ።
እስማኤል እየተርበተበተ፣ ጣር ይዝዋቸው የበራሁንን ራት
ለመቡዋጠጥ የሚወራጩትን የሰውዬን እጆች ያዘለት።

በራሁን ባለ ሃይሉ የሰውየውን አንገት ቆልምሞ ቆየና ለቀቀው።
ተዝለፋል፤ በጀርባው ተዘረጋ። መሞቱን አረጋገጠው በሩን መለስ
አረጉና በመጡበት ሁኔታ ወደ ቤታቸው ተመለሱ።

ጦር ሰፈሩ ውስጥ የሚነደውን እሳት ለማጥፋት የከተማው ህዝብና
ጦሩ ውሃ በማፋሰስ፣ አሸዋ በመበተን... ያረገው መከራ ሁሉ ከንቱ
ሆነ። ምንም ሳይበግረው ሲነድ ዋለና አውቆ ጠፋ። ቀን ብቅ ሳይሉ
የዋሉት የእስማኤል ምግብ ቤት ደንበኞች ማምሻውን በብዛት መምጣት
ስለጀመሩ፣ እነበራሁን ሥራ በዛባቸው። እየዘገዩ የሚመጡትን
ደንበኞቻቸውን፤

«በዛሬው እለት በደረሰው አደጋ ምክንያት ለእርዳታ ሄደን
ስለነበር፣ በቂ ምግብ አላዘጋጀንም። ያዘጋጀነውም አለቀ፣ ይቅርታ
አርጉልን» እያሉ መለሱዋቸው።

ትንሽ ቆየት ብሎ ወዳጆችን እያሉ የሚያግባቡት የጠላት ጦር መቶ
አለቃ መሞቶ፤

«ባዛችሁ ያለውን ነገር ስጡኝ፣ በጣም ርቦኛል» እያለ ስለ
ለመናቸው፣ ጉዋዳ ገብተው ድስቱንም መጥበሻውንም እየጠራረጉ
ያገኙትን አቀረቡለት።

«በዛሬው አደጋ ብዙ ንብረት ተጎዳ እንዴ?» አለ በራሁን ለመቶ
አለቃው ሻይ እየተዳለት።

«አስራ ሰባት ከባድ መኪናዎች ነዳጅ እንደጫኑ ነደዱ» አለ

እያለመጠ።

«አሥራ ሰባት መኪናዎች!!» አሉ በሪሁንና እስማኤል የውሽታቸውን ደንግጠው።

«መቼ ይሄ ብቻ ፡ የስንቅ እጥረት ባለበት በአሁኑ ጊዜ ለቁጣባ እያሉ ያሸጉት አንድ መጋዘን ሙሉ ስንቅ አብሮ ከሰለላቸው። ጦራቸውን ምን ያበሉት ይሆን? »

«እንዴት መኪናዎቹን ግልጽ ቦታ ያቆሙዋቸዋል ባለስልጣኖቻችን?» አለ በሪሁን የዘነ በመምሰል።

«የኛ ከፍተኛ መኰንኖች ስህተቶቻቸውን በበታችቸው ጫንቃ ላይ መጫናቸው ነው የሚገርመው። ከሃያ የሚበልጡ የበታች (የመስመር) መኰንኖችን አስረዋል። »

«ወቀሳውም ሆነ ምስጋናው ለሁሉም ነው፤ . . . » እያለ በሪሁን ሲናገር ሙቶ አለቃው አቁዋረጠውና፤

«አደለም፤ እንደሱ አደለም። ወቀሳው፤ ቅጣቱ፤ ሞቱ፤ ችግሩ ለኛ፤ ምስጋናውና ሹመቱ ለነሱ ነው» አለ፤ መመገቡን አብቅቶ ለመሄድ እየቸኮለ፤

«አላህ ይስጣችሁ፤ በሉ ደህና እደሩ ፤ ምናልባትም አንገናኝ ይሆናል። አለቆቻችን ሲደናገጡ የሚይዙትን የሚጨበጡትን ነው የሚያጡት። የበታችቸውን በማሰርና በመግደል ሃላፊነታቸውን የተወጡ ይመስላቸዋል። እና እንደጉዋደኞቹ የመታሰር ወይም የመሞት እድል ይገጥመኝ ደርሰኝ ይሆናልና፤ ደህና ሁኑ። እድል ከጋረደችኝ እንገናኛለን» እያለ ሄደ ወጣ።

ሰዓት አላፊው ደርሶ፤ እነ አሰግድ በራቸውን ዘግተው ቤቱን ሲያጸዳዱ፤

«የትኛው አለቃቸው ነው እንዲህ የሚያስመርራቸው? ከሎኔል ሳህ ቤሪ የሚሉት ይሆን እንዴ?» አለ በሪሁን ሲሸጥ የዋለውን የምግብ ሂሳብ እየቆጠረ።

«እሱ አይደለም፤ እሱንማ ጦሩ በጣም ነው የሚወደው። ከሎኔል አደም ፋራህ የሚባለውን ነው። እሱ ነው የሚያሰቃያቸው። እዚህ ያለው ብርጌድ አዛዥና የከተማውም የበላይ አስተዳዳሪ እሱ ነው። ጦሩ የሚፈለገው እሱ እንዲነሳለትና (ደግ ነው) የሚባለው ከሎኔል ሳህ ቤሪ በቦታው እንዲተካለት ነው።» አለ እስማኤል የታጠቡ ሳህኖችን እያስተካከለ።

«ከሎኔል ሳህ ቤሪ መገደል አለበት።»

«ከሎኔል አደም ፋራህ ማለትህ ነው?»

«አይደለም፤ ደግነው የሚባለው ሳህ ቤሪ።»

«አደም ፋራህስ?» አለ እስማኤል ግራ ተጋብቶ።

«እሱ ይቀመጥ» አለ በሪሁን ፈገግ ብሎ።

«እንዴት ክፉውንና በጦሩ የተጠለውን ትተን፤ ደገንና በጦሩ የተወደደውን እንገለጥለን?»

«ለኛ ሁለቱም ጠላቶቻችን ናቸው። እርምጃ ስንወሰድ ግን ለአላማችን መሳካት የሚረዱንን ሁኔታዎች እየመረጥንና እየመረመርን መሆን አለበት። እየህ እስማኤል፤ ክፉው አዛዥ ከነከፋቱ ሲቆይና በሕዝቡና በጦሩ ላይ የሚፈጽመው ግፍ እየበዛ ሲሄድ፤ አንደኛ ህዝቡ ተመሮ ለነጻነቱ የሚያረገውን ትግል እንዲያፋጥን ይገፋፋዋል። ሁለተኛ የጦሩ ሞራል ይወድቃል፤ በአዛዦችና በወታደሮች መሀል የለው አለመግባባት ይከርራል። ይሄ ጠቃሚና የምንፈልገው ነገር ነው።»

«ታዲያ ደጉ አዛዥ ለምንድነው የሚገደለው?» አለ እስማኤል
«በአሳት ላይ ቤንዚን ለመጨመር» ሳቀ፤ አሰግድ።

" ልክ ነህ፤ በአሳት ላይ ቤንዚን ለመጨመር ነው። ጠፋ
የሚወደውን አዛዥ ሲያጣ ቁጣው ይጨምራል። (ሌሎች አዛዦች
አውቀው ነው ደጉን አዛዦችንን ያስገድሉት) ብሎ በአዛዦች ላይ
ያምጸል፤ ገባህ?» እስማኤልን ትኩር ብሎ አየው።

«ገባኝ» እስማኤል እራሱን እየነቀነቀ።

«ያን የመረጃ ሰራተኛ ዛሬ የገደላችሁት ለምንድነው?» አለ
አሰግድ በሪሁንንና እስማኤልን እያየ። እስማኤል ከትከሻው ነጠር
አለና፡-

«ወላሂ፤ እኔም እስከ አሁን ነገሩ ግልጽ አልሆነኝም። በርዴሁን
እንሂድ ሲለኝ አንድ ዘዴ ልናማክረው መሰለኝ እንጂ፤ እንደዚያ ያለ
ሁኔታ እንፈጽማለን የሚል ግምት አልነበረኝም»

«ለምን እንዳደረግነው አልገባህም?»

«አው»

«ይቅርታ አርግልኝ፤ የተግባባን መስሎኝ ነበር። በግልጽ ሳላስረዳህ
በመቅረቱ ጥፋተኛ ነኝ። ወደፊት አላረገውም። የሙዋቹን መገደል
አስፈላጊ ሆኖ ያገኘሁበት ምክንያት ይህ ነው። ሰውዬው በአንድ ነገር
በመጠርጠር ሊያዝ እንደሚፈለግ ተረድቶ ለጊዜውም ቢሆን
ተሸሸግዋል። ይህን ያረገው ቢያዝ፤ የተጠረጠረበትን ነገር ካለወጣ
እስከ ሞት የሚያደርስ ስቃይ እንደሚደርስበት ተረድቶ ነው። ግን
ለዘለቂታው ለመሰወር አይፈለገም። ታዲያ በፍቃዱ እጁን ከሰጠ፤
ወይም ከተያዘና ምርመራው ከቀጠለ፤ የሚያውቀውን ምስጢር
ማውጣቱ አይቀርም። ምናልባትም ከሚጠረጠርባቸው ነገሮች አንዱ

ከአሊሃሽ ጋር ያለው ግንኙነት ሲሆን ስለሚችል፣ ከስቃዩ የተነሣ አሊሃሽን ያስይዘው ይሆናል። የአሊሃሽ መያዝ ደሞ የሁላችንም መያዝና፣ የቡድናችን መጥፋት ነው። ይህ ሁሉ ከመድረሱ በፊት ነገሩን በአጭሩ መቅጨቱ አስፈላጊ ሆነ፤ ጊዜውና ስፍራውም አመቺ ነበር፤ ያ አጋጣሚ ሳያመልጠን ልንጠቀምበት ተገባ። ማንኛውንም ለእንቅስቃሴያችን እንቅፋት የሚሆን አደገኛ የግንኙነት ስንሰለት ቶሎ መበጠስ አለብን። ለዚህ ነው ያን እርምጃ የወሰድነው። አለ በሪሁን ፈገግ ብሎ።

«መልካም አርጋችሁዋል። እኔ እንኩዋን ምክንያቱን በትክክል ገምቻለው። እስማኤል እንደኔ እንዳልገባው ስለተረዳሁ ነው ነገሩን ያነሳሁት» አለ አሰግድ።

እስማኤል ፈገግ ብሎ እጁን ወደ በሪሁን ዘረጋና።

«ወገረናያ» (ገባኝ) ብሎ ጨበጠው።

የምሽት ስራቸውን ጨርሰው ሰሞኑን ከተማው ውስጥ ስለሚፈጽሙዋቸው አደጋዎችና ስለሚገደሉ ሰዎች ተነጋግረው፤ «መቼ? እንዴት?» በሚለው ሃሳብ ሲወያዩ፣ ራቅ አለ ስፍራ ከባድ የፈንጂ ድምጽ ተሰማና የእሩምታ ተኩስ ተከታተለ። ተኩሱ ቀዝቀዝ፣ ደመቅ ሲል ቆየቶ ወደ ከተማው መሃል እየቀረበ መጣ።

ከተማይቱ በሌላ ጦር የተወረረች መሰለ።

«ደሞ ምን ተፈጠረ?» አለ እስማኤል ጭንቅ እያለው።

«ቅድም መቶ አለቃው እንዳለው ጦሩ ዕርስ በርሱ መተላለቅ ጀምሮ ይሆን?» አለ በሪሁን። ሶስቱም መሳሪያዎቻቸውን በመያዝ መብራቱን አጥፍተው የሚመጣውን ነገር በተጠንቀቅ ይጠብቁ ጀመር።

ምዕራፍ አሥራ ሦስት

«ባለፈው ሌሊት ያን ሁሉ ተኩስ ስሰማ ጠዋት አንድም ሰው በህይወት የሚገኝ አልመሰለኝም ነበር፤ ለምን ነበር ተኩሱ?» አለ አሊሃሽ ወዳጁ ከሆነ የጠላት ጦር አምሳ አለቃ ጋር ጉዋዳ ውስጥ ለብቻቸው ጫት ሊቅሙ።

«የኢትዮጵያ ጦር የላከብን አደጋ ጣይ ቡድን ከተማዋን ሊያጋያት ነበር። እንደምንም ተሩዋሩጠን መለስነው»

«እንዴት ባክህ» አለ የውሸት ወደንገጥ ደንግጦ

«ልክ ከምሽቱ ሶስት ሰዓት ሲሆን መጥተው ወደ ፊት መውጫ መንገድ ላይ ባለው የጦር መሳሪያ ግምጃ ቤታችን ላይ አደጋ በመጣል አቃጠሉት፤ ያን ስንከላከል፤ በጎን አሳብረው ወደ ከተማይቱ መሃል ገቡ። እነሱን ለማስወጣት ነበር ተኩሱ»

አሊሃሽ ይህን ሲሰማ ድርጊቱ በከተማይቱ ዙሪያ አደጋ እንዲጥል በተመደበው ቡድናቸው የተፈጸመ መሆኑን ተረዳ። እቅዱን ቀደም ብሎ ያወቀው ቢሆንም፤ በጠላት ጦር በኩል የተፈጠረውን ሁኔታ ለማወቅ ፈለገና፤

«ታዲያ አስቀራችሁዋቸው አመለጡ?»

«አመለጡ ባክህ፤ ለከተማይቱና ለአካባቢዋ ጥበቃ ኃላፊ የነበረው ሻለቃና ወታደሮቹ ታስረዋል።»

«መሆን አለበት፤ መታሰር አለባቸው»

የአምሳ አለቃው የጦሩ የመረጃ ክፍል ሰራተኛ ሲሆን፤ አሊሃሽ

ወዳጅ በመምሰል ብዙ ጠቃሚ መረጃዎች ከሚያገኝባቸው ሰዎች አንዱ ነው።

«ሃይላችሁን እያጠናከራችሁ ጥበቅ ቁጥጥር አርጉ፤ እንዳታስጨርሱን»

«ሃይላችን ላልቶ አይደለም አደጋው የተፈፀመው። ከተማው ውስጥ የኢትዮጵያ ጦር በድል አድራጊነት እንዲመጣላቸው የሚጠበቁ አሉ። እነሱ ናቸው የሚያስጠቁን። መጀመሪያ እነሱን በመጠራረግ ከተማይቱን ማጽዳት አለብን»

«እንዲህ የሚያረጉ ካሉማ በእርግጥ ሊጠራረጉ ይገባል።»

«አሉ ፣ ብዙዎች አሉ። በትናንትናው እለት ትንሽ ቀንሰናል። ሰሞኑንም ይቀጥላል»

«በየግንባሩ ያለው ጦራችንስ እንዴት ነው?»

«ደህና ነው። እንዳንድ ፈሪዎች ወደ ፊት በመሄድ ፈንታ ወደ ሁዋላ እየተመለሱ ስለ አስቸገሩን በቀደም ሌሊት

ዋጋቸውን ሰጥተናቸዋል፤ እርምጃው የቀጥላል»

ከወራዎቹ ብዙዎቹ ለአሊሃሽ እንግዳ አልነበሩም። ቀደም ብሎ ከመደበኛ ወሬ አቀባዩ ሰምቶዋቸዋል። እውነተኛነታቸውን ለማረጋገጥ ስለፈለገ ነው ምንጩ ድረስ ሄዶ የሚቆፍረው። አምሳ አለቃው ሲጸራውን ሳብ በልቅ አረገና፡-

«አንድ ልክሰክስ ሠራተኞችን ራሱን ገደለ» አለ

«ማነው እሱ? ለምን?»

«የኛ ክፍል ባልደረባ ነበር፤ ተከታታይ። ከተማይቱ ውስጥ ካሉና ከአንዳንድ ከማይታመኑ ሰዎች ጋር እየተገናኘ ምስጢር የሚያባክን መሆኑ ተደረሰበት ሊያገዝ ሲል የመርዝ ክኒን ውጦ ራሱን ገደለ። ከሱ

የምንፈልገው ብዙ ነገር ነበር። ምን ያደርጋል ቀደመን።»

አሊሃሽ ሰውየው በነበርይሁን እንደተገደለ ቢያውቅም፣ በህይወት ቢያዝ ኑሮ ሊደርስ የሚችለውን አደጋ ገምቶ ዘገነነው። ብቻ ድንጋጤው የተቆርቆዋሪነት መሰለ። «የሚገናኛቸው ሰዎች እነማን እንደነበሩ ታወቀዋል?» ሊል አሰበና ከአፋ መለሰው።

«ቀደመን፣ ቀደመን» አለ አምሳ አለቃ በቁጭት ራሱን እየነቀነቀ «ከፍተኛ ሚስጢሮችን ይበልጥ ሳያባክንና ለአደጋ ሳይዳርገን መሞቱ ጥሩ ነው። ብቻ እንደነዚህ ባሉ ልክስክሶች አንጻር ቆራጥና ጀግኖች አባሎች ስለአሉን ደስ ይለኛል፣ እጽናናለሁ፣ አንደኩሎኔል ሳለህ ቤሪ የተወደዱና የተመሰገኑ አዛዦች አሉን» አለ አሊሃሽ የፈለገውን ምስጢር ለማግኘት ወደ ሚረዳው አቅጣጫ ነገሩን በመለወጥ።

«አዎ፣ ሳለህ ቤሪ በጣም ግሩም አዛዥ ነው። በቅርብ ቀን የዋና አዛዥነቱን ስፍራ ይጨበጣል። ትእዛዙ ከሞቃድሾ እስኪመጣ ነው የሚጠበቀው። በመንግሥቱ ስልጣን አካባቢ ያሉት የሱ ጎሳ ሰዎች ደካሞች ስለሆኑ ነው እስከ አሁንም የቆየው»

«በከተማው አለ እንዴ? ሰሞኑን አላየሁትም»

«ወደ ግንባር ሂዶ ነበር፣ ትናንት መጥትዋል። በቅርብ ቀን እንደ የመብረቆች ቡድን ከሞቃድሾ ስለሚመጣ በዚህ አካባቢ የሚደረገውን ቅድመ ዝግጅት እንዲያመዋላ ታዝዋል»

«በከተማ ውስጥ ያለው ሁኔታ እንደሰሞኑ ከቀጠለ የመብረቃ ቡድኑ የሚመጣ ይመስልሃል? ትርኢታቸውንስ የት ያሳያሉ ብለህ ነው?»

«ለነገሩማ የሰዓት እላፊውን ለሁለተኛ ጊዜ ከምሽቱ ሁለት ሰዓት

ወደ አራት፤ ወይም ስድስት ሰዓት ገፋ ልናረገው ነበር። የሚቀጥሉትን ሁለት ቀናት አይተን ሁኔታው ከተሻሻለ፤ ባይሆን እስከ አራት ሰዓት ገፋ እናረገዋለን። ይህ ከተቻለ የመብረቀኞቹ ቡድን ይመጣና ቢቻል ከተማው መሃል፤ ባለው የመውሊድ ሜዳ ለህዝቡ፤ በየጦር ሰፈሩ ደሞ ለጦሩ ያሳያል። ካልተቻለ ግን ያው ለመከራከሪያና ለሌሎች ባለስልጣኖች ብቻ አንድ አዳራሽ ውስጥ አቅርቦ ወደ መጣበት ይመለሳል »

«የመብረቃውን ትርኢት ለማየት ብንችል መቼም ደስ ይለናል»

«ይሞክራል፤ እንሞክራለን» አለ በባለስልጣን አነጋገር።

«ህዝቡ እስከዛሬ እንዳረገው ሁሉ በጉልበት ሥራ ይተባበራል።

ያው ዱርቦናችሁን (ነጋሪታችሁን) ስትጎስመሱ ወጥተን

እንሰራለን» አለ አሊሃሽ ሳቅ እያለ።

ዱርቦን (ነጋሪት) ከተማው መሃል ረጅም ማማ ላይ የተሰቀለ ታምቡር መሳይ ከበሮ ነው። ይህ ከበሮ ወይም ነጋሪት ከአርብ በቀር በየአለቱ ከሌሎቹ አስራ አንድ ሰዓት ላይ ይጎሰማል። ያኔ አቅሙ ለሥራ የደረሰ ማንኛውም ሰው ይወጣና በቀጣና ኃላፊዎች አማካይነት እየተሰለፈ ለልዩ ልዩ የጉልበት ስራዎች ይሰማራል። ድንጋይ ሲሸከም፤ መሬት ሲቆፍር፤ ቆሻሻ ሲጠርግና ሲያግዝ እስከ ጠዋቱ አንድ ሰዓት ድረስ ይቆያል። በተለይ ቀደም ብሎ ለሌላ ስራ አገለግሎት ተከምሮ የነበረውን ብሎኬት ጠላት የገበያ አዳራሽ እሰራበታለሁ ብሎ ወደ አስጀመረው ስፍራ ለማጉዋንዝ ሕዝቡ በከፈተኛ የጉልበት ሥራ ተጠምዶ ያረፍድ ነበር። ብሎኬቱ ካለበት፤ አዳራሹ እስከሚሰራበት ስፍራ ድረስ ህዝቡ ጎን ለጎን ይሰለፋል። ከቦታው ርቀትና ከሰው ብዛት የተነሳ አንዱ ጫፍ ቆሞ ሌላውን ለማየት አይቻልም። በዚህ ሁኔታ

ሰዉ ባለበት ቆሞ፣ ድንጋዩን በመቀባበል ብቻ እሚፈለግበት ስፍራ
ያደርስ ነበር። ያለበቁ ምክንያት ለሥራ ያልወጣ ሰው በገንዘብ ወይም
በአስራት ይቀጣል።

«አየህ ክቡር አሃምሳ አለቃ» አለ አሊሃሽ ሻዩን እየቀዳለት፤

«አየህ ፣ እውነተኛ ወዳጆቻችሁን ከአስመሳዮች በጥንቃቄ
ለይታችሁ ማወቅ አለባችሁ። እናንተን መስለው የተጠጉዋችሁ ብዙ
ተንኩለኞች አሉ»

«ካሉ መጋለጥና መመንጠራቸው እርግጥ ነው»

«እኔ እንኩዋን ይህን ያነሳሁት ለሃያሉ ጦራችንና በግልም ላንተ
ለወንድሜ በማሰብ ነው። ከዚህም ሌላ የማውቀውን ክፉ ነገር የማሳወቅ
ኃላፊነት አለብኝ። የማውቀውን መግለጥ የኔ ኃላፊነት፣ ተገቢውን
እርምጃ መውሰድ የናንተ የባለስልጣኖች ፋንታ ነው።»

«ምን የምታውቀው ነገር አለ?»

«ያን ሺህ መሐመድ አህመድን ምን ያህል ታውቀዋለህ?»

«ሼህ መሐመድ እንዳንተው ረዳታችንና ወዳጆችን መሆኑን ነው
የማውቀው» አይኖቹን በሰፊው ከፈተና አየው። አሊሃሽ እየላቀና
ራሱን እየነቀነቀ፤

«አይመስልኝም፣ በደንብ አታውቀውም። እኔን የምታውቀኝ በሱ
ደረጃ ከሆነ፣ ባልታወቅ ይሻለኛል። «ዘመዶቼን ጠይቃለሁ» እያለ
አስፈላጊውን መረጃ ሁሉ ከዚህ ወስዶ ለኢትዮጵያ ጦር እያቀበለ ነው
የሚመጣው። ትንሽ የካርታ ትምህርት ስለ አለው፣ የኛ ጦር
ያለበትንና የድርጅት ማከማቻ ስፍራዎችን ሁሉ እነሱ በሚሰጡት
ካርታ ላይ ምልክት እያረገላቸው አይደለም እንዴ በአይሮኝላን
የሚደበድቡን? ትላንት የተቃጠሉትን መኪናዎች ጠቁዋሚ ባይኖር

እንከዋን በሩቅ ያለ ጠላት፤ አኛስ እናውቃቸው ነበር። ታማኝ እየመለሰ
አውነተኛ ወዳጆቻችንን የጠላት ጠቁሞረዎች ናቸው እያለ
የሚያስፈልጅና በጠላት ብቻ ተከበን፤ ተቃዋሚዎች እንዲበዙብን
የሚያረግ ሰው ነው። ብዙ ነገር ስታውቁ እንዴት ይህን መረዳት
አቃታችሁ? » እጆቹን በብስጭት አወራጩ።

በጉንጨ፤ የሞላውን ጫት ማኘኩን አቁሞ በጥሞና ሲያደምጠው
ቆየና፡-

«ነው?» አለ አምሳ አለቃ።

«ልንመልሰው ለማንችለው አደጋ ተጋልጠን ሲቆጩን እንዳይኖር
ብዬ ነው» አለ አሊሃሽ ንግግሩን ጫን አርጎ።

የአምሳ አለቃው የያዘውን የጫት እንጨት እየሰነጣጠረ ትንሽ
ሲያስብ ቆየና፤

"በዛሬው ሌሊት ዋጋውን እንሰጠዋለን» አለ ለመሄድ እየተነሳ።

ሼህ መሐመድ አህመድ፤ የጠላት ጦር ታማኝ ወዳጅ ነው። ነጻነት
ፈላጊ የሆኑ ብዙ ሰዎችን እየጠቆመ አሳስርዋል፤ አስገድልዋል።
አሊሃሽ የሰውዬውን ድርጊት ሲከታተል ከቆየ በሁዋላ፤ የነሱም የቅርብ
ቀን ጠላት እንሚሆን ገመተ። በመሆኑም ሳይቀደማቸውና በቡድናቸው
አባላት ላይ አደጋ ሳያደርስ የሚጠፋበትን ወጥመድ በየአቅጣጫው
ማስቀመጡ አስፈላጊ መሆኑን ተረዳ። ለዚህ ነው ከሚያምነው ጦር
ጋር በማቃቃር እሾህን በእሾህ ለማውጣት የተነሳው።

አሥራ አራት

«ያ ሰውዬ መጣ!» አለ በሪሁን ትንፋሹ ቁርጥ ቁርጥ እያለ።

«የቁ?» አለ ኢስማኤል አይኖቹን አፍጠ።

«ያ ያንተ ሠራተኛ»

«ከለላ ይዞ ብቅ ወዲህ ሲመለከት አየሁት። እኔና አሰግድ እንከተለዋለን፤ አንተ እዚሁ ቆይ» ብሎ አሰግድን ትከሻው ላይ መታ አረገውና ተከታትለው ወጡ። እስማኤል ሊያናግራቸው ሲሞክር፤ በፍጥነት ዋናውን መንገድ አቁዋርጠው ራቁት። አፋን በግማሽ እንደከፈተ፤ በር ላይ ቆሞ ሲመለከታቸው መንደር ውስጥ እጥፍ አለፍ ተሰወሩ።

«ምን ሊያረጉት ነው የሚከተሉት?» እያለ ጉዋዳ ውስጥ ወዳለው አንግዳ ሄደ። ሰውዬው በዶፋን ጦር ውስጥ በሹፌርነት የሚያገለግል ወታደር ነው። ረሺድ መስጠፋ ይባላል። ከነ እስማኤል ጋር አየተገናኘ እንዲሰራ በአሊሃሽ በኩል ከተላከ አንሰቶ ጦሩ ውስጥ በድኑን የሚመለከቱ ብዙ ጠቃሚ ስራዎች አከናውንዋል።

«ብዙ መሥራት ይቻላል። ዋናው ነገር ሚስጢር መጠበቁ ነው። የጦሩ የስለላ ድርጅት በጣም ብዙ አባላት ስላሉት ምስጢር ለማግኘት ብዙ ጊዜ አይወስድበትም። ከዚህም ሌላ እንኩዋን አንድ ፍንጭ አግኝቶ «በይሆናል» ብቻ የፈለገውን እርምጃ መውሰድ መሆኑን መርሳት የለብንም» አለ ረሺድ ረጅም አፍንጫውን አያሻሽ ።

«ቀደም ብዬ እንደገለጥኩልህ የዛሬው ተልእኮህ ከበፊቱ ለየት ያለና ትንሽ ከበድ ያለ ይሆናል። ይሄውም ኩሎኔል ሳላህ ቤሪን መግደል ነው። ባጭር ጊዜ ውስጥ መፈፀም አለበት። ኩሎኔል በቅርቡ ከሞቃዲሾ ለሚመጣው የመብቀኞች ቡድን አንዳንድ ነገሮችን ለማዘጋጀት ከተማው ውስጥ ስለሚገኝ ለማንኛውም አደጋ የተጋለጠ ነው። ይህን እድል ወደ ፊት አናገኘው ይሆናል። ሲፋዋሩዋጥ ስለምታገኘው በሚቀጥሉት ሶስት ቀናት ግዳጅህን መፈጸም አለብህ። ማንኛውም ነገር ተጠንቶ ነው ትእዛዙ የተሰጠህ። አስቸጋር ነገር ያለ አይመስለኝም። ከአቅም በላይ የሆነ ነገር ካልተፈጠረ ትእዛዙ መፈፀም አለበት። ገባህ?»

«ገባኝ።»

«የወታደሮች የደንብ ልብስ ፈልግ ተብለህ ነበር»

«አዎ፣ ተብዬ ነበር።»

«ታዲያስ?»

«ነገሩን አንተ ቀድመህ አነሳኸው እንጂ የእኔም አመጣጥ ስለዚህ ልነግርህ ጭምር ነበር። ትጥቁ በቀላሉ የሚገኝ አልሆነም። ምክንያቱም ለዶፋን ጦር አባሎች የተሰጣቸው የደንብ ልብስ አንዳንድ ብቻ በመሆኑ፣ በግዢም ሆነ በሌላ ዘዴ ብሞክር ላገኝ አልቻልኩም። አንድ የዶፋን አባል መለወጫ የሌላትን አንድ ልብስ ቢሸጥና ነገሩ ቢደረስበት ቅጣቱ እስከሞት ሊሆን ይችላል። የሌሎቹን የጦር ክፍሎች የደንብ ልብስ ግን በመጠነ-ም ቢሆን አግኝቻለሁ።»

«ያገኘኸውን አምጣ፣ ሌላው በኛ በኩል ይፈለጋል። ሰሞኑን በአየር መቃወሚያ ክፍል አባላትና በናንተ መካከል የተደረገው የተኩስ ልውውጥ በጠሩ ዘንድ ምን ዓይነት ስሜት ፈጥርዋል?»

«ውጥረቱ አሁንም አልበረደም። ባለሥልጣኖች ከጦር ሰፈር ወደ ጦር ሰፈር በመሩዋሩዋጥ ላይ ናቸው። እኛም ነገሩ እንዳይበርድና፣ ግጭቱ እንዲከር በማነሳሳት ላይ ነን። እንደውም ትላንት እንደገና ተኩስ ሊጀምር ትንሽ ሲቀረው ነው ከሁለቱም ወገን ባለስልጣኖች መጥተው ያበረዱብን»

«አየር መቃወሚያዎች በጣም ፈርተዎችሁዋል» አለ ኢስማኤል እየሳቀ።

«ለምን አይፈሩንም ፣ ብዙ ሰዎች ናቸው ከ የተጎዱባቸው። ከኛ አራት ሰዎች ብቻ ናቸው የሞቱብን።»

«ባለስልጣኖቻችሁ መንስኤውን በደንብ ተረዱት?»

«መፍትሔ አላገኙለትም እንጂ ተረድተውታል። በጦርነት እሳት ውስጥ እየገባን የምንማገደው እኛ መሆናችንን፣ ጥሩ ጥሩ ቀለብ፣ ልብስና ደሞዝ የሚያገኙት ግን ሌሎች መሆናቸውን፣ በጦሩም ሆነ በባለ ስልጣኖች ዘንድ የተናቅን መሆናችንን አስረድተናል። ለተኩሱ ልውውጥና ለብዙ ሰዎች ህይወት መጥፋት ምክንያት የሆነው የሰርዲን ስንት ጉዳይ መሆኑንም አስረድተናል። ስንቁ ራሽን ባለቀብን ጊዜ የተትረፈረፈ ስንቅ ከነበረው የአየር መቃወሚያ ጦር ዘንድ በምጽዋት መልክ የመጣልን ነበር። ምጽዋቱን ከምስጋና ጋር ተቀብለን እየቆጠብን በመመገብ ላይ ሳለን፣ አየር መቃወሚያዎቹ መጥተው ራሽን ስላልቀብን የሰጠናችሁን ሰርዲን መልሱልን አሉን፣ እኛ ሌላ ስለሌለን አንሰጥም ብንላቸው፣ በግድ እንወስዳለን ብለው ተኩስ ከፈቱብን ብለን ገልጠናል»

«ምርመራው ገና በረጅሙ ሳይቀጥል አይቀርም» አለ ኢስማኤል።

«ይህ እንዳይሆን ነው የኛ ጥረት። ምርመራው መቆም አለበት።»

ያለዚያ ቀስቃሾች ናቸው የሚሉዋቸውን ሰዎቻችንን አንድ በአንድ እየሰቀሙ ነው የሚፈጁዋቸው። እስከ አሁንም ባልታወቀ ምክንያት ሁለት ሰዎች ከመካከላችን ጠፍተውብናል። ያለን አማራጭ ውጥረቱ ይበልጥ እንዲከር መገፋፋት፣ ካልተቻለም ባለበት ሁኔታ እንዲቆይ ማረጋገጥ ነው።»

«ጥሩ ነው፣ ብቻ ጠንቀቅ በል። በአፋኞች እጅ እንዳትወድቅ። በዙሪያህ ያሉትን ደጋፊዎቻችንንም አስጠንቅቃቸው። ሰሞኑን አንድ ጽሁፍ ይሰጥህና በሚስጢር ትበትናለህ። ከሁሉ በፊት ግን በኩሎኔሉ ላይ የተሰጠህን ግደጅ መፈጸም አለብህ።» አለና ብድግ ብሎ ለስንበት ጨበጠው።

ወታደሩን ሽኝቶ በር ላይ እንደቆመ፣ በሪሁን ቶሎ ቶሎ እየተራመደ መጣ።

«አሰግድስ?» አለ እስማኤል በር ይሁንን ሁዋላ እያየ።

«ይመጣል፣ የተከተለኝ ሰው መኖሩን ተመልከት» አለውና ወደ ውስጥ ገባ። ትንሽ ቆይቶ አሰግድ መጣ። አሱም እንደበሪሁን (

የተከተለኝ ሰው መኖሩን ተመልከት» ብሎት ገባ።

እስማኤል በር ላይ ቆሞ እንደታዘዘው አካባቢውን ሊቃኝ፣

«እንዴት ነው?» አለ በሪሁን ከውስጥ።

«ምንም የለም» መለሰ አለሃሽ፣

«የምሳ ሰዓት ደርሷል ፤ ደንበኞቻችን አሁን ይመጣሉ፣ ሊደርስ የሚችለውን ምግብ ቶሎ ቶሎ እናዘጋጃለን» አለ በሪሁን ሽርጡን እየታጠቀ።

«ምን አርጋችሁ መጣችሁ?» አለ እስማኤል፣ ምግብ ለማበሰል በሚዘጋጁበት ጊዜ በርሃሁንን እና አሰግድን እያየ ።

«በሁዋላ እንነጋገራለን፤ አሁን ወደ ስራው» አለ በሪሁን ተፍ ተፍ እያለ።

በሪሁን እንዳለው ቶሎ ቶሎ ብለውና ተረዳድተው ለምሳ የሚሆን ምግብ አደረሱ። ገበያው ደርቶ የበላው ሲወጣ፤ ያልበላው ሲገባ ቆየ። ዘግየት ብሎ አንድ አጠር፤ ፈርጦም ያለ ሰውዬ መጣ። ከዚያ ቀደም እነ እስማኤል ቤት ተመግቦ አያውቅም። ሽርጥ እገልድሞ ከላይ እጅ ጉርድ ሽሚዝ ለብስዋል። በልብሱና በሰውነቱ ንጽህና ሰውዬው ከከተማው ነዋሪዎች፤ በተለይም ከአዲስ መጦቹ አንዱ መሆኑን መገመት ይቻላል።

በሪሁን ሰውዬውን ሲያየው አንዳች ነገር ውርር አረገው። የታዘዘውን ምግብ ለማምጣት ማድቤት ገባና፤

«አሰግድ ያ ሰውዬኮ መጣ! »አለ።

« የቱ? » አይኖቹን አፈጠጠ።

« የአፋኞች ሙቶ አለቃ። ጠዋት የእስማኤል ስራተኛ

ካነጋገራቸው ሰዎች አንዱና፤ አጠር ያለው»

«የታል?»

«ምግብ ቤት ውስጥ ተቀምጥዋል፤ ልብሱን በመለወጥ ሽርጥ እገልድሞ ነው የመጣው። ምግቡን ይዘህለት ሂድና እየው»

አሰግድ እንደ ታዘዘው አርጎ ተመለሰና፤

«አየሁት ፤ እሱ ነው» አለ በሪሁንና እስማኤል ወደሚነጋገሩበት ጉዋዳ ገቡቱ።

«አንተ ወደ ሰውዬው ሂድና አጫውተው» አለ በሪሁን እስማኤልን ገፋ እያረገ።

«ሊሰልል፤ ወይም አንድ ነገር ሊያረግ ነው የመጣው» አለ አሰግድ

በጌፈሩን ነክሶ።

በሪሁን በሁለት እጆቹ ወገቡን ይዞ ፊት ለፊት እያየ፤

«ማታ ሊመጡብን አስበዋል ማለት ነው፤ ምን ይሻላል?» አለ

«እንበለው፤ እናስቀረው» አለ አሰግድ ቡጢውን ጨብጦ። በሪሁን

ሰውዬው ወደ ነበረበት ሄደና አካባቢውን ቃኘ። ምግብ ቤቱ ውስጥ ሌላ

ተመጋቢ የለም። እስማኤልና ሰውዬው ብቻ ያወራሉ። ቀልጠፍ ብሎ

ወደ ማድቤት ተመለሰና አጥንት የሚከሰክሱበትን መጥረቢያ በሽርጡ

ከልሎ ያዘና፤

«አሰግድ ተከተለኝ» አለው። ተከታትለው ሲወጡ አሰግድ ወደ ሁዋላ ቀረት አለ።

«መረቅ ልጩም ርልዎት?» አለ በርይሁን ወደ ሰውዬው እየተጠጋ። ሰውዬው ከእስማኤል ጋር የሚያረገውን ውይይት ለማቋቋም ስለአልፈለገ ያልሰማ መሰለ።

በሪሁን ተመቻቸና ባለ ሃይሉ ተንጠራርቶ መጥረቢያውን በዘቢያው በኩል ሰውዬው ማድራት ላይ አሳረፍው። ሰውዬው ብድግ አለ። አሰግድ ሮጦ ግብግቡ ውስጥ ሲገባ እስማኤል ወደ ዋናው በር ሄደ። በሰከንዶች በሚቆጠር ጊዜ ውስጥ እነ በሪሁን ሰውዬውን አዳክመው እየጎተቱት ማድ ቤት ገቡ።

ጥቃቱ ድንገት ባይሆንና ለሁለት ባይረባረቡበት ኑሮ፤ ሰውዬው በቀላሉ የሚበገር አልነበረም። እስማኤል በስጋት እየተሸማቀቀ ምግብ ፍለጋ የሚመጡትን ሁሉ በር ላይ ቆሞ፤

«ምግብ የለም፤ አልቅዋል » እያለ መለሳቸው።

«አፊሳውን ለጊዜው የት እንደብቀው?» አለ አሰግድ ወደ እስማኤል መጥቶ።

በሪሁን፣ አሰግድና እስማኤል ማንኛውንም ነገር ካከናወኑ በሁዋላ ምሳ ይመገቡ ጀመር።

«ሰውዬው (የጥቁር ለባሽ) ጦር አባል መሆኑን በምን አወቃችሁ?» አለ እስማኤል ሁሉን በመገረም እያየ።

«ከዚህ ቀደምም አይቺዋለሁ። ዛሬ ደሞ ያንተን አሸከር እየተከተልን ስናደባ በቀጥታ ሂደ ከአሁኑ መቀኝና ከአንድ ሌላ ሰው ጋር ተገናኘን። ሶስቱ አንድ ቤት ጥግ ቆመው ለራጅም ጊዜ አወሩ። ከላይ ይዘን እንመለከታቸው ነበር። አሁን የገደልነው ሰውዬ መቼ አለቃ እንደነበር በለበሰው የደንብ ልብስ ተረድቻለሁ። አሸከርህ ከነሱ ተለይቶ እየተገላመጠ ቁልቁል ወደ ቆረከለ (የከተማው የቆሻሻ መጣያ) አመራና አንድ ጎጆ ውስጥ ገባ። አንዲት ባልቴት ከጎጆይቱ ወጣ ገባ ስትል ቆየችና እቃ ብጤ ይዛ ወደ ከተማው መሃል አመራች። ቁልጠፍ ብለን ወደ ጎጆይቱ ብንገባ፣ አሸከርህ ጠመንጃ ሲፈታታ አገኘነው። ከተቀመጠበት ሳይነቃነቅ ሥራችንን ሰርተን መጣን» እያለ በርዩሁን ሲናገር፣

"ገደላችሁት?" አቁዋረጠው እስማኤል።

"አው፣ ያኔ ነው በደንብ ያየሁት። ከሱ ያገኘነው ሽጉጥ፣ ገመድና አውቶማቲክ ሴንጢ የጥርጣሬያችንን ትክክለኛነት ያረጋግጣል»

«ይህን በማረጋችን በላያችን ያንጀበበው የስጋት ደመና ለጊዜውም ቢሆን ተንዋል» አለ አሰግድ ቀበል አርጎ።

«ድንቅ ስራ ነው የሰራችሁት። ጉዋዳችን ያለውን ፊሳ ምን እናርገው? የመረጃ ክፍሉ ሠራተኞች የመቀቹን እዚህ መግባት አውቀው ከሆነ ጠብቀው ሲቀርባቸው መጥተው ቤታችሁን እንፈትሽ ማለታቸው አይቀርም» አለ እስማኤል ጭንቅ እያለው።

ምዕራፍፍ አሥራ አምስት

ጀንበር ጠልቃ ለአይን ያዝ አርግዋል። ከተማይቱን ሲያነፍራት የዋለውን ወበቅ ሊያባርር ተዘቀዝ ያለ ንፋስ ሽውሽው ይላል። ከሌላው ጊዜ በተሻለ ፀጥታ ሰፍንዋል። አንድ ባለሽራ የወታደር መኪና ዝግ ብላ መጣችና እነ ኢስማኤል በር ላይ ቆመች። ጂዋ ወደ ቤት ገብቶ ከነበሪሁን ጋር ስላምታ ከተለዋወጠ በኋላ፣ በቀጥታ ወደ ጉዋዳ አለፈ።

«ረሺድ» አለ ኢስማኤል ሰውዬውን እየተመለከተና እየተጣደፈ፣

«አሁን ያስጠራሁህ ለጥበቅ ጉዳይ ነው። የአንድ ጠላታችን ሬሳ እቤታችን ውስጥ አለ። ራቅ አለ ስፍራ ውስድና ጣልልን።

የምንደብቅበት ቦታ ልናገኝ አልቻልንም። ልንደብቀውም

አልፈለግንም። በሬሳው በኩል የምናስተላልፈው መልእክት አለን።

በዛሬው ሌሊት አሰሳ ይደረጋል ብለን ስለፈራን፣ ከዚያ በፊት ሬሳው ቦታ እንዲይዝልን እንፈልጋለን» አለ።

ረሺድ አይኖቹን በሰፊው ከፍቶ አፍንጫውን እያሻሸ፣

«ቀደም ብለህ የሰጠኸኝን ግዳጅ በዛሬው ምሽት ለመፈጸም

ተዘጋጅቼ ነበር። አሁን ደሞ ሌላ ግዳጅ ደረብክብኝ» አለ ቅር እያለው።

«ይሄኩ ረጅም ጊዜ የሚወስድ ግዳጅ አደለም። ሬሳውን ከወሰድክ በሁዋላ ያንኛውንም ግዳጅ ልትፈጽም ትችላለህ። ካልሆነም ያኛውን ለሌላ ቀን አስተላልፈው። ይሄ ጊዜ የሚሰጠው ችግር አደለም» አለ በሪሁን ወገኑን በሁለት እጆቹ ይዞ።

«መልካም፣ እንዴት ነው የምንጭነው?» አለ ወደ መኪናው

እየተመለከተ።

«መኪናህን በሁዋላው ወደ በሩ ጠጋ አርገህ አቁመው። ሌላ እኔ አስመስለን በጀንዳ እንጭነዋለን» አለ አሰግድ እየተጣደፈ።

«የትነው የምጥለው?»

«ወደ ጦር ሰፈራችሁ ጠጋ አርገህ ግመል ገበያ አካባቢ ትጥለዋለህ። በዚያ አካባቢ በምሽት ሰው አይበዛበትም። አካባቢውን የመረጥንበት ሌላ ምክንያት፣ ከፊላው ጋር እንዲያያዝ ያዘጋጀነው ጽሑፍ ስላለ፣ ቀን ብዙ አንባቢ ያገኛል ብለን ስለ ገመትን ነው»

«በሉ አዘጋጁ» አለ ረሺድ መኪናውን ሲያስተካክል እየወጣ።

እነበሪሁን ሌሎች እቃዎችን እያወጡ መኪናው አጠገብ ሲያስቀምጡና ሲያነሱ፣ አካባቢውን ሲቃኙ ቆዩና ፊላውን በጀንዳ አምጥተው በፍጥነት መኪናው ውስጥ ከሁዋላ አጋደሙት።

በርይሁን መኪናው ውስጥ ገባና ፊላው የተጠቀለለበትን ጀንዳ ገፍ ሰፋ ባለ ወረቀት ላይ ያዘጋጁትን ጽሁፍ ፊላው ጀርባ ላይ በሲባን አስር ወረዳ።

«የህዝብ ጠላቶች አንድ በአንድ ይለቀማሉ። አፋኞችና ገዳዮች ይመነጠራሉ። ያለ አግባብ የተገደሉትን የዶፋን ጦር አባላት ደም በአጥፍ እንበቀላን» ይላል ጽሁፉ። ይህ የተደረገበት ምክንያት በጦሩ መሃል ያለው አለመግባባት ይበልጥ እንዲከር ለማረጋገጥ ነው። ረሺድ ዋናው መንገድ እስኪገባ የመኪናውን መብራት ሳያበራ ሄደና ፍጥነቱን ጨምሮ ተሸከረ።

እነ አስማኢል ሰዓት እላፊው ከመድረሱ በፊት በራቸውን ዘግተውና መሳሪያዎቻቸውን ይዘው፣ ውጭ፣ ማድቤቱ ጀርባ አደፈጡ። ይህን ያረጉት ሌሊቱን አፋኞች ወይም አላሾች ይመጣሉ

በሚል ስጋት ነበር። ሰዓት እላፊው ትንሽ እንደቆየ፣ ከተማው መሃል የአውቶማቲክ ተኩስ ተሰማ። የወታደር መኪናዎች በከተማይቱ መንገድ ላይ ይሩዋራጡ ጀመር። ሌሊቱ እየገፋ ሲሄድ ሁሉም ነገር ፀጥ ብሎ፣ የነ እስማኤል ስጋትና ፍርሃትም መለስ አለ። የፈሩት አፈና ወይም አሰሳ የለም። አደሩበት እንዳሉ የምስራቅ አድማስ ቀልቶ ሰማየ የጋለ ብረት መሰለ። በየንጋቱ የሚያገሳው የዱርበን ድምጽ ግን አልተሰማም። መሳሪያዎቻቸውን ደበቁና ቤት ገቡ።

ረፋዱ ላይ የወታደር መኪናዎች ከተማይቱ ውስጥ እየተዘዋወሩ፣ «ማንኛውም ሰው አሁኑኑ ለስብሰባ ወደ መውሊድ ሜዳ እንዲወጣ!!» እያሉ ለፈፉ። ዋና ዋና መንገዶች በታጠቁ ወታደሮች ተሞሉ። ረፋዱ ላይ የከተማው ሕዝብ እንደ ታዘዘው በተወሰነለት ስፍራ ተሰበሰበ። ከላይ የጸሀይ፣ ከታች የአሸዋው ግለት ወበቁን አብሰውታል።

«ምን አርጉ ነው የሚሉን በዚህ መቀት?»

«ምን አውቅላቸዋለሁ፣ እነሱ ሲሸነፉና አንድ ነገር ሲደርስባቸው፣ ውጭ ተደብድቦ ንዴቱን በሚስቱ ላይ ለመወጣት ወደ ቤቱ እንደ ሚሮጥ ባል ወደኛው ነው የሚያፈጡት።»

«ትናንት ማታ የሆነውን ሰምተሃል?»

«አልሰማሁም፣ ምን ሆነ?»

«የአፋኙ ጦር አባል የሆነ አንድ የመቶ አለቃ ሞቶ ተገኘ። የጦሩ ምክትል አዛዥ ከሎኔል ሳላህ ቢሪም ተገደለ።»

«ምን ገደላቸው?»

«አፋኙን መቶ አለቃ የገደሉት የዶፋን ጦር አባላት ናቸው። የከሎኔል ገዳይ አልታወቀም»

«አይመክራችን? እንግዲህ ሲያምሱን ሊሰነብቱ ነው» እየተባባለ የተሰበሰው ሕዝብ በሹክሹክታ ያወራል።

በህዝቡ ዙሪያ ያሉት ወታደሮች መሳሪያዎቻቸውን በተጠንቀቅ ይዘዋል። ከሜዳው በስተምክራብ ሲል አንድ አነስተኛ ጠረጴዛና ሶስት መንበሮች የተደረጉበት መድረክ ይታያል። በመድረኩ ዙሪያ መትረየሶች የያዙ ጥቁር ለባሽ ወታደሮች የተቆጣ ነብር መስለው ቆመዋል።

የጦር መኰንኖች እየመጡ በመድረኩ ዙሪያ ቆሙ። ጥቂት እንደ ቆየ የጦሩ አዛዥ በመኰንኖች ታጀቦ ብቅ አል። እንደ ንብ መንጋ «እምም» ይል የነበረው የሕዝቡ ድምጽ ቀስበቀስ ቀነሰና ጸጥታ ሆነ። አዛዥ በተዘጋጀለት ስፍራ ተቀምጦ ከረዳቶቹ ጋር ሲነጋገር ቆየና ቆመ። በባትሪ ድንጋይ የሚሰራ የድምጽ ማጉያ በሌላ ሰው ተያዘለትና ረዘም ያለ ንግግር አረገ። የንግግሩ ይዘት አብዛኛው ሰው ከገመተው የራቀ አልነበረም።

«ጠላቶቻችን የግንባሩ ጦርነት አልሆነላቸው ሲል ጊዜ፣ ወታደሮቻቸውን አስርገው መሃላችን በመስገባት አደጋ መጣል ጀምረዋል። የሠራጊዎቹ ተልእኮ መሐላችን ካሉት ደጋፊዎቻቸው ጋር የተቀነባበረ ነው። ውስጣችን ሆነው ሚስጢራችንን ለጠላት የሚያቀብሉ፣ አደጋ ጣዮችን በስውር የሚቀበሉና የሚሸኑ ሰዎች አሉ። ... እነዚህን ከዋናዎቹ ጠላቶቻችን ለይተን አናያቸውም። እንደውም አደገኛ ጠላቶቻችን እነሱ ናቸው። ... እስከ ዛሬ እራሱ ከመሃሉ መንጥሮ ያወጣቸዋል በማለት ሕዝቡን አምነን ነገሩን ችላ ብለነው ነበር። እምነታችን ግን ከንቱ ሆንዋል። ሌላ ትርጉምም ተሰጥቶታል። እንደ ደካሞችና ምንም እንደማናውቅ ተቆጥረናል። ግን

አይደለም። እንዳልሆነም ከዛሬ ጀምረን እናሳያችሁዋለን። እያለ ሲናገር ያንገቱ ስሮች ተገታተሩ። ስለተፈጸሙት ድርጊቶች ግን ምንም አልጠቀሰም። ንግግሩን ሲጨርስ፣ በዙሪያው ከነበሩት መኰንኖች ጭብጨባ ሌላ ድምጽ አልተሰማም።

አለባበሱን ካስተካከለና ላቡን ከጠራረገ በሁዋላ መለስ ብሎ፣

«አምጡዋቸው እነዚያን ከሃዲዎች» አለ። በፊጥኝ የታሰሩ አስር ሰዎች በወታደሮች እየተገፉ ብቅ አሉ። አፎቻቸው በነጭ ጨርቅ ተሸብበዋል። እነበሪሁን የሰዎቹን ማንነት ለማረጋገጥ ሰውን እየገፉና እየተሸለከለኩ ወደፊት ተጠጉ።

«ረጅሙ ሰውዬ ሼህ መሐመድ አህመድ ነው» አለ እስማኤል አፉን በመዳፉ ከልሎ በሹክሹክታ

«ሼህ መሐመድ የቱ?» አለ በሪሁን አይኖቹን ሰዎቹ ላይ እንደተከሰ።

«ሼህ መሃመድን አጣኸው?» ገላመጠው።

ሰዎቹን ለማየት ሕዝቡ የፈጠረው ትርምስ ገብ እንዳለ፣ አዛዥ ወደታሰሩት ሰዎች እያመለከተ፡-

«እነዚህ ጉዳዮችን ያሉ እባቦች ናቸው። እነሱንና እነሱን የመሳሰሉትን ጠላቶቻችንን ከመካከላችን ካለስወገድን የሰላም እንቅልፍ ልንተኛ አንችልም።» አለና ወደ ወታደሮቹ ቦርብሎ በጁ አንድ ምልክት አሳያቸው።

ወዲያው ጥቁር ሰባሾቹ ወታደሮች ሰዎችን እየገፉ አቅራቢያው ወዳለ አሮጌ ቤት ግድግዳ አስጠጉዋቸውና በጉልበቶቻቸው

እንዲንበረከኩ አረጉዋቸው። ስፍራው የነበረው ሰው የሚደረገውን ላለማየት አየኖቹን ጨፍኖ «ላኢላሃኢለላ!» እያለ ያውካካ ጀመር።

«ጠመንጃ ቀምተን. . .» አለ አሰግድ በሁካታው መሃል ድምፁን ዝቅ አርጎ።

«አይሆንም ህዝቡን ታስጨርሰዋለህ። እነ አብርሃም ደቦጭ የፈጸሙት ጀብድ ያስከተለውን እልቂት ለመገመት ባለመቻላቸው ነው አዲስ አበባ በደም የታጠበችው» አለ በርይሁን ቆጣ ብሎ።

«ተረረረረም!!» የጥይት እሩም ታ ተሰማ። የተንበረከኩት ሰዎች ድፍት እያሉ ግንባሮቻቸውን አሸዋው ላይ ተከሉ።

ምዕራፍ አሥራ ስድስት

የነበረሁን ስብሰባ እንደ ተለመደው አሊሃሽ ቤት ውስጥ በመካሄድ ላይ ነው። ተሰብሳቢዎቹ ቀደም ብለው ቦታቸውን ይዘዋል። የዚያን አለቱ ስብሰባ በወሳኝ ጊዜና በአስቸጋሪ ወቅት የሚደረግ ስለ ነበር፤ ከሌሎቹ ስብሰባዎች ሁሉ ለየት ይላል። ስብሰሳው ላይ ለመገኘት የመጡት ሰዎች ቁጥር ግን አነስ ያለ ነበር።

በሪሁንና አሰግድ እስማኤልን ቤት ትተውት ነው የመጡት። ከተማው ዙሪያ ያለው አደጋ ጣይ ቡድን መሪ ሐሚድ ጣሂር አለ። የሚጠበቁት ሃጂ ጎዳኔ ብቻ ነበሩ። ከተገመተው በላይ ስላመሹ አሊሃሽ ሊጠራቸው ሄደና ብቻውን ተመለሰ። እንደገባም ያለ አንዳች ንግግር አቀርቅሮ ቁጭ አለ።

«ምን ሆነሃል አሊሃሽ? ሃጂ ደህና አይደሉም እንዴ?» አለ ሐሚድ ጣሂር።

«ስንገግራቸውና ስናስጠንቅቃቸው ችላ እያሉ ተገደሉ!» አለ ሲቃ እያነቀው።

«መቼ?» አሉ ሁሉም ባንድነት።

«ከግማሽ ሰዓት በፊት፤ አልያዝም እያሉ ሲታገሉ ገደሉና ፊሳቸውን ይዘውት ሄዱ አሉ» አለ እነዳቀረቀረ።

ቤቱ በከባድ ዝምታ ተዋጠ። ሁሉም አቀረቀሩ።

«የሆነው ሆንዋል፤ አሁን ውይይታችንን እንቀጥል። እኛንም

የሚጠብቀን እድል አሳቸው የገጠማቸውን የመሰለ ሊሆን ይችላል።
ባለፈ ነገር መቆጫቱ ፋይዳ የለውም፤ ቁም ነገሩ የሆነውን ላለመድገም
መጠንቀቅ ነው።» አለ በርድሁን ምክር በሚመስል አነጋገር።

ሁሉም ሃሳባቸውን ስበሰቡና በበሪሁን መሪነት ውይይቱ ቀጠለ።
ስብስባው የድንጋጤና የሰጋት ደመና አንጃበበበት። በተለመደው
መሠረት መጀመሪያ አሊሃሽ ሪፖርቱን አሰማ።

የየቡድኑ መሪዎች ስለ ስራቸው አፈጻጸም በየተራ ሪፖርት
አቀረቡ።»

«ጥቆማ ብቻ እንደተጨባጭ ማስረጃ በሚያገለግልበት በአሁኑ
ጊዜ ብዙ መሥራት ይቻላል። ተጣጥሮ የባለስልጣን ወዳጅ መሆን
ነው። የባለስልጣን ወዳጅ ባለሥልጣን ነው። ይታመናል። ቢዋሽ
እንኩዋን ደፍሮ (ውሽታም) የሚለው የለም። የወደደውን መልአክ፤
የጠላውን መልአክ ሰይጣን ነው ብሎ ሊጠቅምም ሆነ ሊጎዳ
ይችላል» አለ አሊሃሽ ትንሽ ፈገግ ብሎ።

"የጠላት ጦር ምንም ቢረሽኑትና ቢያስገድዱት ወደ ፊት
ለመግፋት አልቻለም። እንደውም የያዘውን ስፍራ እየለቀቀ ወደ ሁዋላ
በማፈግፈግ ላይ መሆኑ ይወራል። የወገን ጦርም ሚሊሽያውን
ጨምሮ፤ በዘመናዊ ትጥቅ በመደራጃት ላይ ሰለሆነ በቅርብ ቀን
ማጥቃት ይጀምራል የሚል የፍርሃት ሹክሹክታ በጠላት ጦር ሰፈር
ይሰማል።

"የጠላት ጦር ባለሥልጣናትንና አደገኛ ጠላቶቻችንን በመግደል፤
በመካከላቸው ጠላትነት እንዲፈጠር በማረጋገጥ በየጦር ሰፈራቸው አደጋ
በመጣል... እስከ ዛሬ ብዙ ሰርተናል። ከዛሬ ጀምሮ የተወሰንን ሰዎች
በተለይም እኔና አሰግድ ከእይታ መሰወር (ሀብፅ መግባት) አሰብን።

ለአሁኑ ሁኔታ ያለን አማራጭ ይህ ነው። አሊሃሽና እስማኤል አሰገዳጅ ሁኔታ እስከመጣ ድረስ አሁን ባሉበት ሁኔታ ይቀጥሉ። የኛ ህቡዕ መግባት እንቅስቃሴያችንን ለማፋጠን ይረዳናል። ለወደፊቱ እርስ በርሳችን የምንገናኝበትን አዲስ ስልትም መቀየስ አለብን... » አሰ በርይሁን ቡድኑ የሚጠብቀውን ግዙፍ ሃላፊነት በሚያስገነዝብ አነጋገር።

እኩለሌሊት ሆኖ የቡድኑ ስብሰባ ሊያበቃ ሊቃረብ፣ ራቅ ካለ ቦታ ተኩስ ተጀመረና እየቀረበ መጣ። የመኪናዎች እሩጫና ትርምስ በዛ። ትንሽ እንደቆዩ ቡድኑ ያለበት ቤት በር ተንኩዋኩዋ። ሁሉም ወደዚያ አፈጠጡ። በሪሁን ወደ አሰግድ ዞር አለና፤

«ቦንቡን ይዘሃል?» አለው።

«አልያዝኩም ሽጉጥ አለ» አለ ጎኑን እየዳበሰ። በሩ አሁንም በሃይል ተመታ። ሃሚድ ጣሂር ከሽርጡ ውስጥ ሁለት ቦምቦች አውጥቶ አንዱን ለበሪሁን ሰጠውና ወደ አሊሃሽ ዞር ብሎ፤

"በጉዋር በር ወጥተን ውጭ እንቆይ። ዋናውን ቤት አልፈው ከመጡ አስፈላጊውን እናረጋለን» አለ። የቤቱ ዙሪያው አጥር ነው፤ ባጥሩ ቢሾልኩ ወይም ቢዘሉ ሌላ አጥር ውስጥ ነው የሚገቡት።

«በሩን ሰብረው መግቦታቸው አይቀርም። ልክፈትላቸው። እንደ ምንም ብዬ በዘዴ መልሳቸዋለሁ እናንተ ገዝም ብላችሁ ተቀመጡ» አለ አሊሃሽ ወደ በሩ እየሄደ።

«ቆይ! ሁላችንም አንድ ላይ እንሂድና አንተ በሩን ስትከፍት ድንገት አደጋ ጥለን ለማምለጥ እንሞክራለን። ካልተቻለም አብረናቸው እናልቃለን» አለ አሰግድ የአሊሃሽን ክንድ ይዞ። «ግድ የላችሁም መብራቱን አጥፉና ተቀመጡ» አለ አሊሃሽ አለባበሱን እያስተካከል።

ቤት ውስጥ የቀሩት ሁሉ መብራቱን አጥፍተው ወደጉዋሮ በመውጣት ከለላ እየያዙ ቆመ።

«ሞተሃል እንዴ ይህን ያህል ስንጣራና በር ስንደበድብ?» አለ አንድ ጉርናና ድምጽ ከውጭ።

«ከባድ እንቅልፍ ይዞኝ ነበር»

«አሃሃሃሃ! ምነው ፈራህ እንዴ? አይዘለም!» አለ ጎርናናው ድምጽ ወደ ውስጥ እየገባ። የባትሪ ብርሃን ጭለማው ቤት ውስጥ ብልጭ ድርግም ሲል ይታያል።

«እንዳንተ ያለ ወዳጅ እያለኝ ለምን ፈራለሁ?» አለ አሊሃሽ ድምጹን ከፍ አርጎ እየሳቀ። አሳሳቁ ለተደበቁት ጉዋደኞቹ «አይዝዋችሁ፣ ለላም ነው» የሚል መልእክት ነበር። አሊሃሽና ባለ ጎርናናው ድምጽ ሰውዬ ጉዋዳ ገብተው በሹክሹክታ ሲነጋገሩ ቆዩና፡-

«ያለችኝ አንዲት ፓኬት ሲገራ ብቻ ናት። ጫት አልገዛኩም!» አለ አሊሃሽ ድምጹን ከፍ አርጎ።

«ግድ የለም!» አለ ሰውዬው እየወጣ። እነበሪሁን ይህን ሲለሙ እፎይ አሉና ወደቤት ተመለሱ።

«የመረጃ ክፍሉ አምሳ አለቃ ነው፣ ውጭ ትቶዋቸው ገባ እንጂ ብዙ ወታደሮች አስከትልዋል። ይህን (አስቀምጥልኝ) ብሎ ሰጠኝ። ሲዘርፉ ነው መሰለኝ ያመሹት» አለ አሊሃሽ በሽርጥ የተጠቀለለ ነገር እያሳያቸው።

«ፍታው አስተ!» አለ ሃሚድ ጣሂር ሽርጡን እያየ። ለማያዊ ቀለም የሚበዛው ዝጉርጉር ሽርጥ አልፎ አልፎ የደም ነጠብጣብ ይታይበታል። ሲፈታ በርከት ያለ ገንዘብና ልዩ ልዩ ጌጣጌጦች ብቅ አሉ። ሁሉም በመደነቅ አፎቻቸውን በመዳፎቻቸው ከደኑ። አሰግድ

ብድግ አለና ከብዙ ጌጦች መካል አንዱን የወርቅ ቀለበት አንስቶ አየ።
አይኖቹ ባንዴ እንባ አቀረፉ። ከንፈሩን ነከሶ ዞር አለና ለበሪሁን
አሳየው። በሪሁን ቀለበቱን ተቀበለና መዳፋላይ ያነጥሪው ጀመር።
ትንፋሹ ቁርጥ ቁርጥ አለ።

«ምንድን ነው እሱ?» አለ ሃሚድ ጣሂር ቀለበቱ ላይ አፍጦ።

«ኢስማኤልን ገለውታል» አለ አሰግድ በተሰባበረ ድምጽ።

«ቀለበቱም ሽርጡም የሱነው» አለ በሪሁን ቀለበቱን ወደ ደረቱ

ይዞ።

ምዕራፍ አሥራ ሰባት

የደገሃቡር ሰማይ በስስ ጭጋግ ተሸፍንዋል። ንፋሱ አሸዋ እየዘገነ ከፊቱ በሚያገኘው ነገር ላይ ይበትነዋል። ጠንከር ብሎ ሲመጣ ደግሞ ዛፎቹን እያስጎነበሰና ዘና ብሎ የሚያገኘውን ነገር ሁሉ እየነጠቀ ይጋልባል። አንዳንድ ጊዜ ደግሞ ሁሉም ነገር ጸጥ ይልና ሙቀቱ ከሲኦል የሚርከፈከፍ ረመጥ ይመስል መድረሻ ያሳጠል። ከተማይቱን የሚያስጨንቃት ይህ ብቻ አልነበረም። ጦርነቱ ያስከተለባት ሰቆቃ እየባሰ መጥትዋል። ሞት ነግሶ በየእለቱ በእፍኙ ሙሉ እየዋጠ፣ ለሚቀጥለው እለት ምሱ ሌሎችን የሚያዘጋጅበት ወቅት ነው። አብዛኛዎቹ መኖሪያ ቤቶችና ሱቆች ተዘግተው እንዳደሩ እንደተዘጉ ይውላሉ። የታጠቁ የጠላት ወታደሮች አላፊ አግዳሚውን በግልምጫ ያሽቆጠቁጡታል።

አንድ ከገጠር የመጣ ሰውዬ ሁለት ፍየሎች እየነዳ መሸጫ ወደ ተከለለው የገበያ ስፍራ ያመራል። አንድ ቢዮሌ (ውሃ እየቀዳ የሚሸጥ ልጅ) በርሜሉን በቀስታ ያንከባልላል። ፍየሎቹን ይነዳ የነበረው ሰውዬ ቢዮሌውን እንዳየ አቅጣጫውን ወደሱ አቀና። ፍየሎቹ ግን የሚንከባለለውን በርሜል ሲያዩ በርግገው ግራና ቀኝ ሸሹ። ሰውዬው ፍየሎቹን ለመመለስ እንደመሮጥ አለና ቢዮሌው በርሜል ስር በብጣሽ ጨርቅ የተቁዋጠረ ነገር ጣል አርጎ አለፈ። ቢዮሌ ቁዋጠሮውን በፍጥነት አነሳና በርሜሉን እየገፋ መንገዱን ቀጠለ።

ምዕራፍ አሥራ ስምንት

የነ እስማኤልን አንገት የቀላ ካራ ለነሱም የተዘጋጀ ለመሆኑ እርግጠኞች የሆነት በሪሁንና አሰግድ የመሰወሪያ ስፍራቸውን ከለወጡ ቀናት አልፈዋል። ለጊዜው ምቹ መሸሸጊያ የመሰላቸው የአሊሃሽ ቤት ነበር። እዚያ ሆነው ሰሞኑን ለሚጥሉዋቸው አደጋዎች እቅድ ሲያወጡና የቅስቀሳ ጽሁፎችን ሲያዘጋጁ ቆዩ።

«በከተማው ዙሪያ ካለው አደጋ ጣይ ቡድኖችን የደረሰኝ ሪፖርት በጣም ያበረታታል፤ ዛሬ ሌሊት ከተመይቱ ውስጥ አደጋ እንጥላለን ብለዋል» አለ አሊሃሽ በጣሽ ወረቀት አያነበበ፡-

«... በእቅዳችን መሠረት እንቅስቃሴያችን በሶስቱም መንገዶች ላይ አትኩረዋል። በጅጅጋ መንገድ ሁለት አደጋዎች፤ በአዋሬ መንገድ አንድ አደጋ ጥለን ደህና ውጤት አግኝተናል። በርከት ያለ የጠላት አሳሽ ጦር ሁለት ጊዜ መጥቶብን ተቁዋቁመን መልሰነዋል። መሣሪያዎችና ስንቅም ማርከናል» ይላሉ" አለ አሊሃሽ ወረቀቱን እያጣጠፈ።

«ደብዳቤው እንዴት ደረሰህ?» አለ አሰግድ እየተገረመ።

«በአዲሱ የግንኙነት መስመራችን፤ ቢዮሌው አባላችን ትጉህ ሠራተኛ ነው»

«የአካባቢያችን ሁኔታ እንዴት ነው?» አለ በሪሁን የውይይቱን አቅጣጫ ለወጥ አርጎ።

«ደህና ነው፤ አምሳ አለቃው ገንዘቡንና ጌጦቹን ለመውሰድ

ሰሞኑን መጥቶ ነበር። እሱ እንደሚለው በየግንባሩ ያለው ሁኔታ አስጊ ሆኖብናል። የኢትዮጵያ ጦር በአየር ኃይሉ እየተረዳ የማይበገር ሆንዋል። በቅሬ ግንባር ብዙ ሰውና ታንኮች አወደሙበን። በጀልዴሳና በፊዲስ ግንባሮችም ጦሮችን ከባድ ጥቃት ደርሶበታል። በመሆኑም ጦራችን ወደሁዋላ እየሸሸ አስቸገረን። ለዚህ ሁሉ ተጠያቂዎቹ ባለስልጣኖቻችን ናቸው። የነሱ አመራር ጉድለት ነው ይህን ሁሉ ያደረሰው ባይ ነው። ከግንባር ያፈገፈጉ ሁለት ከፍተኛ መኰንኖችና ጦራቸው ፊት በጥይት መደብደባቸውንም ነገረኝ። ሰሞኑን ይህን የሚመለከትና ጦሩን የሚያቃቅር ጽሁፍ ከአንድ የጦር ክፍል መበተኑንም ገልጾልኛል...»

«ወረቀታችን ሰርተዋል፣ ማለት ነው» አለ በሪሁን፣ ሶስቱም ፈገግ አሉ። አሊሃሽ ፊት ላይ የነበረው ፈገግታ ግን ብዙ አልቆየ። አቀርቅሮ በሰፊው ተነፈሰና።

«አንድ ያልነገርኩዎችሁ ነገር አለ። ረዳቴ፣ ነጋዴው አብዱ ኑር፣ ዛሬ ከማለዳው ጀምሮ ተሰውሮዋል። የት እንደደረሰ አይታወቅም። ደጋግሜ ፈለግሁት፣ አላገኘሁትም» አለ።

«ቀን በቀን ማፈን ጀመሩ እንዴት?» አለ አሰግድ።

«በፈቃደኝነትም ሊሄድ እንደሚችል መጠርጠር አለብን» አለ በሪሁን ቅንድቦቹን ሰቅለ።

«እንዲህ ከሆነማ ሌላ አደገኛ ሁኔታ ተፈጠር ማለት ነው። ግን በፍቃደኝነት ከነሱ ጋር የሚቀላቀል ይመስልሃል?» አለ አሰግድ አሊሃሽን እያያየ።

«አይመስለኝም። ለረጅም ጊዜ እንተዋወቃለን። በዚህ በጽን ውስጥ ከተገናኘን ጀምሮም ብዙ ሚስጢራዊ ስራዎችን አብረን ሰርተናል።

እንደውም አዲሱ የግንኙነት መስመራችን በሱ በኩል ነበር። አሁን ያነበብኩላችሁንም ደብዳቤ ትናንት ማታ ያመጣልኝ እሱ ነው። ኤጌ፣ ምናልባት ሃሳቡን ለውጦ እንደሆነ አላውቅም። እንዲህ ባለ ቀውጦ ጊዜ እንከዋን ጉዋደኛን፤ ራሱንም ማመን ያስቸግራል » አለና ራሱን አከከ።

«እሱ ከታፈነ፣ ወይም አውቆ ከጠፋ ግንኙነቱ ተቁዋረጠ ማለት ነዋ» አለ አሰግድ።

« አንተ ስለ ግንኙነቱ ታወራለህ፤ የድርጅታችንም ህልውና በከፍተኛ አደጋ ላይ ይወድቃል። ለማንኛውም፣ ሁኔታው እስኪለይ አንተ ቦር ብትል አይከፋም» አለ በሪሁን አሊ ሃሽን እያየ። «ውነትህን ነው። ለዛሬ ተሸሽጌ ሁኔታውን እመለከታለሁ። ሁኔታውንና የናንተን ተልእኮ ውጤት አይቼ ፣ አብዲኑርም ማምሻውን ካልመጣ በነገው እሱት ከተማውን ለቀን በአካባቢው ካለው ሌላ ቡድኖችን ጋር መቀላቀል አስብኝ» አለ አሊ ሃሽን።

መሸትሸት ብሎ ለአይን ያዝ ሲያረግ ሶስቱም ተራ በተራ ከቤት እየወጡ ራቅ ብለው በየአቅጣጫው መሸሻ ካለው አንድ ጨለማ ውስጥ ተከለሱ። ቦታው ያንድ ደጋፊያቸው ጉዋሮ ነበር። ጨለም ስም ብሎ ለፃት እላፊው ሲቃረብ

«እንግዲህ አንተ እዚህ ቆይ። ሰላም ከሆነና እዚህ ካለህ ይህን ጨርቅ አጥሩ ላይ ታንጠለጥለዋለህ፤ መለኦክቱ (ሰላም) ነው ማለት ነው። ጨርቁ ከሌለ ግን መጥፎ ሁኔታ አጋጥሞህ ቦታ እንደ ለወጥህ እንረዳለን። እኛ ሌሊቱን ካልመጣን፣ ሲነጋጋ የምትገኝበትን ቦታ ለዚህ ቤት ባቤት ነግረህ ትሂዳለህ። እስከረፈፋዱ አለህበት ድረስ ካልመጣን፣ በአመቸህ አቅጣጫ አምልጥ » አለ በሪሁን አሊ ሃሽን እያየ፤ አሱና

አስግድ ሌላቱን አደጋ ወደ ሚጥሉበባቸው ለመሄድ ሲነሱ። ቀደም
በለው ያስመጡትን የጠላት ወታደር የደንብ ልብስ ለበሱ፤
መሳሪያዎቻቸውን ያዙ፤ እና ጥቂት ካዳመጡ በሁዋላ ሮጥ ብለው
ዋናው መንገድ ላይ ወጡ። ከርምጃቸው ኮራና ዝግ እያሉ ለምሽቱ
ጥበቃ የተሰማሩ መደበኛ ወታደሮች በመምሰል አካባቢውን ይቃኙ
ጀመር።

ምዕራፍ አሥራ ዘጠኝ

መንገዱ ጭር ብሏል። ቤቶች በሙሉ ተዘግተዋል። ለትንፋሽ እንኩዋን ጠፍቶ የዋለው ንፋስ እንደልቡ ይበርቃል። አልፎ አልፎ የወታደር መኪናዎች በከፍተኛ ፍጥነት ያልፋሉ። እነበሪሁን ዳሩን እየያዙ በዋናው መንገድ ይዘዋወሩ ጀመር። ባጠገባቸው በሚያልፉ መኪናዎች ውስጥ ያሉ የጠላት ወታደሮች እጆቻቸውን እያወዛወዙ «ነበድ(ሰላም)» ይሉዋቸዋል፤ እነሱም አጸፋውን ይመልሳሉ። እንዳንዴም ከሌሎች ለጥበቃ ከተመደቡ እግረኛ ወታደሮች ጋር ሲገናኙ እንደተለመደው እጆቻቸውን በማወዛወዝ "ነበድ" ይልዋቸዋል። በዚህ ሁኔታ ሲዘዋወሩ ቆዩና ዋናውን መንገድ ትተው መንደር ውስጥ እጥፍ በማለት ከለላ ያዙና አረፍ አሉ።

«ትንሽ ቆይተን በቀጥታ ወደ ጦር ካምፑ እናዘግማለን። ወደዚያ የሚሄድ ተሽከርካሪ ካገኘንም እንዲወስድን እንለምናለን። ይሄ እንዲያውም ያለ አንዳች ጥርጣሬ ወደ ካምፑ ለመግባት ይረዳናል » አለ በሪሁን በሸክሽክታ።

«ውሰዱን ስንላቸው የጥበቃ ስራችሁን ትታችሁ የት ነው የምትሄዱት ቢሉንስ?»

«አንተ ታመህ ትወድቃለሃ፤ ወደ ክሊኒክ ነውኮ የምንሄደው» አለ በሪሁን ሳቁን አፍኖ።

(«ይሄ አይኖችን እያየ አደጋ ውስጥ የመግባት ድርጊት ነው»)

«እስካሁን አደጋ ውስጥ መኖርህን አታውቀውም? በሞት

የተከበበችው ሕይወታችን ሞትን ባትገድለውም አቁሰላው ማለፍ አለባት ።

«እሽሽሽ፣ የሰው ድምጽ ይሰማኛል» አለ አሰግድ ጆሮውን ወደ አንድ አቅጣጫ ዘንበል አርጎ። አልፎ አልፎ ሽው ከሚለው ንፋስ በቀር ሌላ ድምጽ የለም። ዘግይታ የወጣችው ጨረቃ በጥቁር ደመና ተከባ ያዘነች ወየዘሮ መስላለች።

«ድው፣ ድው፣ ድው» የሰው እርምጃ። ሁለቱም መሳሪያዎቻቸውን በተጠንቀቅ ይዘው ጠበቁ። ጽምጽ ጸጥ አለ። ከፋቅ ይሰማ የነበረውም የሞተር ድምጽ ጠፋ... ጨረቃም ጥቁር ደመና ተከናነበችና ጭለማ ባስፈራ ግርማው ነገለ።

«ድው፣ ሽክሽክ፣ ድው ድው፣ ሽክሽክ» የሰው እርምጃ። የጠመንጃዎቻቸውን አፈመብች አስቀድመው እያደቡ ድምጹን ወደ ሰሙበት አቅጣጫ ሲያዘግሙ፣

«ጭለማውን ተገን አርገን ጥግ ጥጉን እንሂድ» የሚል የሹክሹክታ ንግግር ሰሙና ቆሙ። ተናጋሪዎቹን ሊያዩዋቸው አልቻሉም። ጨረቃይቱ አጭልጋ ታይ ይመስል ከአንድ ወገን ጠርዝዋን ብቅ አረገች። አሉበት ቁጢጥ በለው በደብዛዛው ብርሃን ሲመለከቱ፣ የሁለቱ ሰዎች ቅርጽ ታያቸው። አንደኛው የወታደር ልብስ ለብሰዋል፣ ሌላው ሽርጥ አገልጽሞ ከላይ ረዘም ያለ ፎጣ መሳይ የአንገት ልብስ አጣፍቷል። ባሉበት ሆነው ጎንበስ ቀና እያሉ ወደ ዋናው መንገድ ሲመለከቱ ቆዩና፣ ጦር የተወረወረባቸው ይመስል አጎንብሰው ወደ ሁዋላ ሸሹ።

«ጀግ!፣ ጀግ!፣ (ቁም!፣ ቁም!)» አሉ አሰግድና በሪሁን። ሰዎቹ ወደ ተለያዩ አቅጣጫዎች ሮጡ። በሪሁን ወታደሩን፣ አሰግድ ሌላውን

ተከተሉዋቸው። አሰግድ ተከሰ። ሰውዬው ትንሽ ተራመደና ወደቀ።
ሮሞ ሲደርበት ከጣር ጋር እየታገለ አንድ ነገር ወደ አፉ ሊያስገባ
ሊታገል አየው። ቀልጣፍ ብሎ የሰውየውን ጉሮሮ ረገጠና በአፉ
የያዘውን ወረቀት ነጠቀው። ግማሹ አፉ ውስጥ ቀረ።

«ለምን ተከሰክ? በል እሱን ተወውና እንሂድ!» አለ በሪሁን
የአሰግድን ክንድ ይዞ። በመንደሮች መሐል እየተሸለከለከ ሮጠው፤
ትንፋሾቸው ቁርጥ ቁርጥ እያለ አንድ ሰዋራ በታ ቆም እንዳለ፤ ራቅ
አለ ስፍራ ተከሰ ተሰማ። እሩም ታና ፈንጂ የተቀላቀለበት ተከሰ፤
ትንሽ ቆየና ጸጥ አለ። መኪናዎችና ወታደሮች ውር ውር ይሉ ጀመር።

እነ በሪሁንም በአጋጣሚው በመጠቀም ከወታደሮቹ ጋር ቀልቀል
ብለው ተከሰ ወደ ተሰማበት ስፍራ ሮጡ። የውሃ ልማት ካምፕ
እየተባለ ይጠራ በነበረበት አካባቢ ብዙ ወታደሮች ተከማችተዋል።
መኪናዎች ቁስለኞችንና ራሳዎች እየጫኑ ወደ ህክምና ጣቢያዎች
ይከንፋሉ። አልፎ አልፎ ወታደሮች ሰብሰቡ ብለው በመቆም፤ ምንም
አንዳልተፈጸመ ሁሉ በግደሌሽነት ያወራሉ።

«ጅብ ካለፈ የውሻዎች መጮህ ፋይዳ የለውም» አለ ከወታደሮቹ
አንዱ እየሳቀ። ሌሎቹም በሳቅ አጀቡት። እነበሪሁን በወታደሮቹ ሁኔታ
እየተገረመ በትርምሱ ውስጥ አልፈው ወደ መሃል ገቡ። በርከት ያሉ
መከላከያዎች አንዱን ወታደር ከበው በጥያቄ ያዋክቡታል። ወታደሩ
በድንጋጤ ይንቀጠቀጣል።

«አሁን እኮ ነው! ሳናስበው ድንገት ነው የመጡብን! ወይኔ፤
ወይኔ፤ በላውንቸርና በመትረየስ ፈጅን። በዚህ በኩል ነው እስረኞቹን
የወሰዱዋቸው...» ይላል በአመልካች ጣቱ እያመለከተ።

«ስንት ሰዎች ናችሁ የተረፋችሁት? ሌሎቹ የታሉ?» አለ

አንደኛው ኩሉኔል በቁጣ እየሞኘ።

«ሁላችንም እልቀናለ! የተረፈ ሰው የሰም ጌታዬ!» አለ እጆቹን እያርገበገበ።

ማኩንኖቹ ወታደሩ ከድንጋጤው እንዳልነቃ ተገንዝበው፣ በጥብቅ እንዲታሰር ትእዛዝ ሰጡና፡-

«ወንበዴዎቹን የሚከታተሉ ወታደሮች ሄዱ?» አለ አንደኛው ከሁዋለው ወደ ነበሩት የበታች መኩንኖች ቦርብሎ።

«በመዘጋጀት ላይ ናቸው። መኪናዎች እስኪመጡልን ነው የምንጠብቀው» አለ መኩንኑ በወታደር አቁዋቁዋም እግሮቹን ሰብስቦ።

«ለምን በእግራችሁ አትሄዱም?»

«ወንበዴዎቹ ስለ ራቁ አንደርስባቸውም ብለን ነው»

«ያሉትን ወታደሮች ይዘህ ወንበዴዎቹን ተከታተል! እኔም እመጣለሁ» አለ ወደሌላ መኩንን ቦርብሎ። በወታደራዊ ተጠንቀቅ ወደ ቆመው መኩንን ቦር አለና ደሞ፡-

«ቆይ! ዋጋህን ታገኛለህ፣ ጥንቃቄ ባለማረግህ ይህ ሁኔታ ደረሰ፣ ደግሞ አፋጣኝ እርምጃ መውሰድ ሲገባህ እዚህ ትልከሰከሳለህ ። ወንበዴዎቹ የማምለጫ ጊዜ እንዲያገኙ አውቀህ የምታረገው እንደሆነ ይገባኛል! ውርደት ውስጥ እንደከተትከን ስጋህን ቆራርጬ ነው ለአሞራ የምሰጠው፣ እስሩት!» አለና ጮኸ። በቅራቢያው ከነበሩት ወታደሮች አንዱ ቀልጣፍ አለና መኩንኑ ታጥቆት የነበረውን ሽጉጥ ከሰገባው አውጥቶ ያዘ። ሌላው መለየውን ተቀበለውና ይዘውት ሄዱ።

እነ በሪሁን ግርግሩ ውስጥ ተመሳስለው ሁኔታዎችን ሲመለከቱ፣ አንድ ጂን መኪና ስትበር ማጣችና ከፍተኛው መኩንን አጠገብ ቆመች

፡፡ ነጂዋ ዘሎ በመውረድ ወታደራዊ ሰላምታ ክሰጠ በሁዋላ፤ መኩንኑን ያነጋግረው ጀመር፡፡

«የመረጃ ክፍሉ አምሳ አለቃ ነው» አለ በሪሁን በሹክሹክታ፤

«አገኘህ! በዚህ ግርግር እሱንም ሆነ አዛዢን ልንላቸው እንችላለን» አለ አሰማድ እየተቁነጠነጠ፡፡

«አይሆንም፤ አምሳ አለቃውን ለብቻው ካገኘው...» እያለ በሪሁን ሲናገር፤ በተሰበሰቡት ወታደሮች አካባቢ አንድ ጥይት ተታኩሰና እንደገና ትርምስ ተፈጠረ፡፡

«ይህ አጋጣሚ ሊያመልጠን አይገባም!» አለ አሰማድ ተኩሱ ወደ ተሰማበት ቦታ በንዴት የሚራመዱትን ከፍተኛ መኩንንና የመረጃ ክፍሉን አምሳ አለቃ እየተመለከተ፡፡

«መልካም እንግዲያው ጠንቀቅ በል መከራችን እንዳይከሸፍ»

«በቦምብ ይሻላል፡፡ ሁለታችንም ባንድ ላይ፤ ተዘጋጅ አሁን!!»

ከፍተኛ ብልጭታና የጆሮ ክበሮ የሚበሳ ድምጽ ተፈጠረ፡፡ አካባቢው በጥቁር ጭስ ተጋረደ፡፡ ማን ወዴት እንደሚተኩስ በማይታወቅበት ሁኔታ ተኩስ ተጀመረ፡፡ እነበሪሁንም በቅልጥፍና እየተዘዋወሩ የጠመንጃ ጥይቶቻቸውን በስፍራው ባሉት ሁሉ ላይ ካርከፈኩ በሁዋላ ከመሀል ወጡ፡፡ ከወታደሮቹ የተረፉት ሲሸሹ የቆሰሉትና የሞቱት ሜዳው ላይ ተነጠፉ፡፡

«በፍጥነት ከዚህ ካልራቅን ጥቁር ለባሾችና አየር መቃወሚያዎች መጥተው ይፈጁናል» አለ በፍርሀት ከሚተራመሱት ወታደሮች አንዱ ለጉዋደኛው፡፡

«እንሂድ! እንሂድ! ባንተ መኪና ወደ ካምፓችን እንሂድ» አለ ሌላው የጉዋደኛውን ክንድ ይዞ እየሮጠ፡፡ ወታደሮቹ ባለሽራ መኪናቸው

ውስጥ ገብተው ሞተር ሲያንቀሳቅሱ፤ ሌሎች ወታደሮች እየዘለሉ መክናይቱ ላይ ይወጡ ጀመር።

«እንሂድ፤ እኛም መኪናይቱ ላይ አንውጣ» አለ በሪሁን ወደ መኪናይቱ እየሮጠ። እንደምንም ተንጠላጥለው ወጡ።

«ያ ጉረኛ ያየር መቃወሚያ ጦር አዛዥ አረፈው አይደል?» አለ አንዱ ወታደር በመክነፍ ላይ ከነበረችው መኪና ላይ እንዳይወድቅ ዙሪያው ያሉትን ወታደሮች ይዞ።

«ሞትዋል ብለህ ነው? እሱኮ ሞት የጠላው ነው። ከዚህ ቀደም ሶስት ጊዜ ቆስሎ ሞትዋል እየተባለ ተርፍዋል» አለ ሌላው ድምጹን ከፍ አርጎ።

«ብጥስጥሱ ነው የወጣው፤ አጠበገሱ ነበርኩ እኔምኩ እግሬ ላይ በመጠኑ ቀምሻለሁ። ያሳዘነችን ያፎ ምስኪን አምሳ አለቃ ነች» አለ የመጀመሪያው ወታደር እንደ ማቃሰት እያለ።

«የመረጃ ክፍልዋ አምሳ አለቃ! የጦሩ ዋና አዛዥ እስከ አይደለችም እነዴ? ምኑ ላይ ነው ምስኪንነትዋ? ስንቱን ከፍተኛ መኰንን ስታንቀጠቅጠው አላየህም? ደግሞስ... ብቻ ምን ያረጋል፤ እኛ አንናገርም፤ አላህ ፍርዱን ሰጠ!» አለ ከዳር ያለው ሌላ ወታደር።

አሰግድና በሪሁን «እንኩዋን ደስ አለህ» የሚል ምልክት ተጎነታተሉ። መኪናይቱ ወደ ሌላው ጦር ሰፈር እሚወስደው መንገድ መታጠፊያ ላይ ስትደርስ ቆመች።

«እስቲ እዚህ እንኩዋን ወረድ በሉ፤ በዚህ ሁኔታ ጭኚ ካዩኝ አለቆፔ እኔንም ይረሽኑኛል!» አለ ሹፌሩ ድምጹን ከፍ አርጎ። በርከት ያሉ ወታደሮች ዱብ ብዱብ እያሉ ሲወርዱ፤ እነ በሪሁንም ቀልቀል አሉና ወረዱ።

ጨረቃ ደመናውን ገላልጣ ብቅ በማለት መሉ ብርሃን ለግሳለች።
ንፋሱ የተፈጠረውን ሽብር የፈራ ይመስል ጸጥ ብልዋል። የደገሐቡር
ሀዝብ ቤቱን ዘግቶና መብራቱን አጥፍቶ በየቤቱ ይጨነቃል፤ በስቃይ
ከምትተራመስው ከተማ ጋር ያቃስታል።

እነበሪሁን በመጠብት ሁኔታ እየተሹሰከለከ አሊሃሽን ወደ
ተወበት ስፍራ አመሩ። ቦታው ሲደርሱ አጥሩን ተመለከቱ።
በምልክትነት እንዲሰቀል የተስማሙበት ጨርቅ አለ።

«ሰላም ነው፤ ይሄኔ እንቅልፋን ይለጥጣል...» እያለ በሪሁን
ሲናገር፤

«ቆይ!» አለ አሰግድ አሊሃሽ ወደ ነበረበት አቅጣጫ አፍጦ።
ወዲያው ለበርይሁን ምልክት አሳየውና ግራና ቀኝ ፈንጠር እያሉ
በመንርከክ ጠመንጃዎቻቸውን ደገኑ። አንድ ደቂቃ፤ ሁለት፤ አምስት፤
አስር ደቂቃዎች አለፉ፤ ምንም የለም።

በሪሁን ከነበረበት ብድግ ብሎ አሰግድ ጎን ቁጢጥ አለና፤ «ምን
አይተህ ነው?» አለ በሹክሹክታ።

«አንድ ነገር ውልብ ያለ መሰለኝ»

«እርግጠኛ ነህ?»

«አው»

«እንግዲያው እንዲህ እናርግ። ወደ ሁዋላ እንመለስና በጀርባ ዞረን
እንምጣ»

«የምታየውን ነገር በትክክል ሳትለይ እንዳትተኩስ»

እንደተባባሉት እያረጉ፤ አሊሃሽ እነበረበት ሄደው ቢፈልጉት
የለም። እንደገና ወደ አጥሩ ቀርበው ተመለከቱ። የመኖሩ ምልክት
የሆነው ጨርቅ አለ። ግራ በተጋባ ሁኔታ እየተያዩ ሲያስቡ፤

ከጭለማው ውስጥ በሽክሽክታ «ኡስማን ፣ ቤሩን» የሚል ድምጽ ተሰማና፤ አሊሀሽ ብቅ አለ።

«ለምን ታስደነግጠናለህ?» አለ አሰግድ ቆጣ ብሎ።

«ቀደም ብሎ ሁለት ወታደሮች መጥተው፣ እናንተ መስላችሁን ተዘናንቺ ስጡብቅ ሊያዩኝ ነበር፤ አላህ ሰወረኝ። አጥሩ ጥግ በደረቴ ተኛሁ። መግቢያው ላይ ሆነው አካባቢውን በባትሪ ብርሀን ከቃኙ በሁዋላ ተመለሱ። ታዲያ አሁንም እናንተን በሩቁ ሳያችሁ፣ የቀድሞው ሁኔታ እንዳይደገም ብዬ ነው የተደበቅሁት»

ሶስቱም እልፍ ብለው ቁጭ እንዳሉ፤

«ወታደሮች መጥተው ነበሩ» አለ በሪሁን ጠመንጃውን ታፋው ላይ አጋድሞ።

«አላህ ነው ያወጣኝ፤ ወላጌ ዛሬ ጉድ ሆኜ ነበር። እንዴት ነው ተሳካላችሁ? እነ ሃሚድ ጣሂርስ ቀናቸው? ተኩሱን ሰማሁ። ወታደሮችና ተሽከርካሪዎችም ይሩዋሩዋጡ ነበር»

«እኛም ለእርዳታ ተሩዋሩጠን ነበር» አለ አሰግድ ፈገግ ብሎ።

«ጦር ሰፈሩ ድረስ ሄዳችሁ?»

«አዎ ሄደን ነበር። ውጤቱ በጣም አስደሳች ሆንዋል» አለ በሪሁን ከራሱ ብሎ።

«ጦር ሰፈሩ ላይ ነው አደጋ የጣሉት እነ ሃሚድ?»

«አደለም ትልቁ ወህኒ ቤት ውስጥ የነበሩትን እስረኞች በሙሉ ነጻ አወጡዋቸው» አለ አሰግድ።

«በደህና አመለጡ?»

«አው»

«አላህም ዲሊላሂ፤ ወዳጄ የአምሳ አለቃ ሞተ? ወይኔ ወዳጄ» አለ

አሊሃሽ እየቀለደ።

«አትንኩብኝ ብለህ ነበር» አለ አሰግድ።

«አዎ ብዬ ነበር። አሁንም እናንተ ስላላችሁ እንጂ፣ የእሱ መገደያ አሁን አልነበረም። መቆየቱ ይጠቅመን ነበር»

«ቁርጥምጥም አርጎ ነበር የሚበላን። ባንተ ሃሳብ መሰረት ለጥቂት ጊዜ ተወት ልናረገው አስበን ነበር። የረዳትህ የአበዲነር በትናንትናው አለት መሰወር ስጋታችንን ከፍ አረገውና የአምሳ አለቃ መገደል የማይታለፍ ጉዳይ ሆነ። አየህ አሊ፣ አብዲነር በውድም ሆነ በግድ እጃቸው ቢገባ ምስጢር እንዲያወጣ እንደሚያስገድዱት የታወቀ ነው። በዚህ ሁኔታ ብንጋለጥ መጀመሪያ የሚበላን ይሄው ወዳጅህ ነበር። ለዚህ ነው ፈጣን እርምጃ ለመውሰድ የተገደድነው» አለ በሪሁን።

«ገባኝ፣ ካምኝ ውስጥ ገብታችሁ ነው ገደላችሁት?» አለ አሊሃሽ ለወሬው ጉዋግቶ። ያረጉትን ሁሉ እየዘረዘሩ ሲነግሩት አፉን በግማሽ ከፍቶ ሲያዳምጣቸው ቆየና፡-

«ሰለነዚያ መጀመሪያ አገኘናቸው ስላላችሁዋቸው ወታደሮች፣ በተለይም ወረቀት ከአፉ ነጠቅነው ስላላችሁት ሰውዬ፣ አንደ ነገር ጠረጠርኩ» አለ አሊሃሽ በጣም ቅር እያለው።

እነበሪሁን ባለፈው ሌሊት የተፈጸመውን ሁኔታ በመገምገም በአሊሃሽ ላይ ይደርሳል ብለው የፈሩት ነገር ሊደርስ እንደማይችል ገመቱ። የጦሩ ጠቅላላ እንቅስቃሴ ያተኮረው፣ ሌሊቱን በተፈጠረው አደጋ ላይ ሆነ። እንዲያ ባይሆን ኑሮ የፈሩት ነገር ምናለባት ይደርስ ነበር። ያ ባለመሆኑ ደስ አላቸው። በተለይም ጥቁር ለባሾችን እየመራ ለአሰሳ የሚሰማራው የጦሩ የመረጃ ክፍል አምሳ አለቃ በመሞቱ ለጊዜውም ቢሆን ስጋታቸው መለስ አለ። ቢሆንም ካደሩበት ከመንቀሳቀሳቸው በፊት ሊነጋጋ ሲል ቤታቸው ሰው ልከው ባለፈው ሌሊት ምንም የተፈጠረ ነገር አለመኖሩን አረጋገጡ።

በሪሁንና አሰግድ ሌሊቱን ያደሩበትን የደንብ ልብስ ለውጦው የዘወትር ልብሳቸውን ለበሱ። ጠመንጃዎቻቸውንም ፈታትተው በጨርቅ በመጠቅለል አቅራቢያው አለ ደጋፊያቸው ቤት ተዉና ወደ መኖሪያቸው አመሩ።

«የኔ ጥርጣሬ ትክክል መሆን አለበት» አለ አሊሃሽ ሶስቱም ቤት ደርሰው ሻይ ሲጠጡ።

«ምን ነበር ጥርጣሬህ?»

«ትላንትም የገደላችሁትና ወረቀት የቀማችሁት ሰውዬ እንዲያው...»

«ትላንትም ስለዚህ ነገር አንድ ነገር ተሰማኝ ብለህ ነበር፤ ወረቀቱም ይሄውልህ። ልናነበው ብንሞክር አልገባችሁ አለን» አለ

አሰግድ የያዘውን ብጣሽ ወረቀት ወደ አሊሃሽ እየዘረጋ።

«አንድ መጣን አብዲኑር ቤት ሰው ልኪ ነበር፤ እስከአሁን አልመጣም። ቤተሰቦቼም በመጨነቅ ላይ ናቸው» አሉ። በቀደምለት «አንድ የማመጣው የጽሑፍ መረጃ አለ፤ በጣም ጠቃሚ ነው ብሎኝ ነበር እ. . .» እያለ ወረቀቱን ከአሰግድ ተቀበለ። ግማሹ የተቀደደለት ይህ ወረቀት የአንድ አካባቢ ንድፍ ነው። ዙሪያው በቀስት እየተመለከተ በሰማሌኛ መግለጫ ተሰጥቶበታል።

አሊሃሽ ዝም ብሎ ወረቀቱን ሲያነብ ቆይቶ፤ ለአሰግድ መለሰለትና በሰፊው ተነፈሰ፡ቀይዳማ ፊቱ በአንዴ ጠቆረ።

እነ በሪሁን በሁኔታው ግራ ተጋብተው አኒዳች ነገር ይናገራል ብለው ሲጠብቁት፤ በራቸው ተንኩዋኩዋ። እነ በሪሁን ሶንቦቻቸውን ጨብጠው ወደበሩ አፈጠጡ። አሊሃሽ ብድግ ብሎ እያመነታ በሩን ከፈተ። አንዲት ቤት ልጅ አሊሃሽን እያየች «ሰው ይፈልግዎታል» ብላ ተመለሰች። በሩን ከውጭ ዘጋና ተክተላት። እነበርይሁን ትንሽ ጠበቁና በነበሩበት እንዳሉ፤ ሀሳባቸውን በያዙት ወረቀት ላይ አረጉ።

«የጦር ሰፈር ንድፍ ይመስላል። ወረቀቱን የያዘው ሰውዬ ለምንስሊውጠው ፈለገ?» አለ በሪሁን ከአሰግድ የተቀበለውን ወረቀት እየተመለከተ።

«የጦሩ የመረጃ ሰራተኛ ይኖናላ»

አሊሃሽ ተመልሶ በሩን ከውስጥ ዘጋና፤

«ልክ ነው እሱን ነው የገደላችሁት» አለ።

«ማንን?» ትኩር ብለው አዩት።

«አብዲኑርን!»

«በምን አወክ?» አለ አሰግድ ፈጠን ብሎ።

«ከሱ ቤት የመጣ ሰው ነው አሁን ያስጠራኝ። እጌላው መንገድ ዳር ተገኘ፤ የአንድ ወታደር እጌላም በአቅራቢያው ነበር ብሎ ነገረኝ» በሪሁንና አሰግድ ተያዩና ወረቀቱን እንደገና እየተቀባበሉ ተመለከቱት

«ያሳዝናል፤ ምንም እንኩዋን መረጃው በጣም ጠቃሚ ቢሆን፤ እንዲህ ያለ አደጋ ሊደርስ እንደሚችል መገመት ነበረበት። በኛም ባይሆን በጠላት እጅ ሊወድቅ ይችል ነበር» አለ በሪሁን።

«የጦር ሰፈሩን አቀማመጥ የሚያስረዳ ንድፍ ነበር እንዴ?» አለ አሰግድ ወረቀቱን ፈትለፈት ይዞ።

«ለነገሩማ የሚጠቁ የጦር ሰፈሮችን ለማጥናት ባቀድነው መሠረት የመጣ መረጃ ነበር» አለ አሊሃሽ ራሱን እየነቀነቀ።

«ጠላቶቻችን የአብዲኑርንና የወታደሩን አመዋመዋት እንመርምር ይሉ ይሆን እንዴ?» አለ አሰግድ።

«እንዲያ ማሰባቸውማ አይቀርም። ግን ቤት የሚቃጠልበት ሰው የምትሸሽ አይጥ ቢያይ ሊገድላት አይጮጥም» እንደሚባለው፤ ካሉባቸው ከፍተኛ ውጥረቶች አንጻር፤ ለዚህ ነገር ትኩረት በሚሰጡበት ሁኔታ ላይ አይደሉም። ቢሆንም በዚህ ነገር ምክንያት የሚወስዱትን እርመጃ መከታተል አለብን። ከዚህ የሚበልጠው ነገር የተበጠሰው የግንኙነት ሰንሰለት የሚቀጠልበትን ዘዴ መፈለጉ ነው። አብዲኑር ከሞተ ከነሃሚድ ጋር ያለን ግንኙነት ተቁዋረጠ ማለት ነው» አለ በሪሁን። አሊሃሽ ቀበለ አረገና፡-

«እርግጥ ነገሩ አሳሳቢ ነው። አደጋ ጣዩ ቡድኖችን በምን ሁኔታ ላይ እንዳለ ለማወቅ አልቻልንም። ያቀድነው የሬድዮ ግንኙነት ስራውን ቢጀምር ይህ ሁሉ ችግር ይቃለል ነበር» ብሎ ትንሽ እንደ ማሰብ አለና፤

«የፊደላው ግንኙነት እስኪጀመር፤ እኔ ያገኘሁትና ይሻላል ብዬ
 የመረጥኩት በዴ የግንኙነቱን መስመር በሃሊማ መሳ በኩል
 መዘርጋቱን ነው። ሴት የደቱ በጣም ጠንካራ ናት። ወደ ቡድኖችን
 ከተጠጋች ጀምሮ በጣም ጠቃሚ ረድታናለች። የሚሰጣትን ግዳጅ
 የለማመንታት ተቀብላ ባጥጋቢ ሁኔታ ትፈጽማለች። ምስጢር
 ጠባቂነትዋና ለቡድኑ ያላት ታማኝነት ጠንካራ ነው። እስከ ዛሬ
 ካገኘናቸው ጠቃሚ መረጃዎች ብዙዎቹ በስዋ በኩል የመጡ ናቸው።
 ባላት የተፈጥሮ ብልህነትና እኔ በምሰጣት መመሪያ ተጠቅማ የጠላት
 ጦር መከላከያን በዘዴ እያጠመደች በልቦቻቸውና በሚስጢር
 ካገኘዎቻቸው እየገባች የምትወጣ ናት። ባልዋ አቡበክር ሮመዳን
 ጠላት መጀመሪያ ከተማችንን በወረረበት እሳት ከጦራችን ጎን
 ተሰልፈው በቆራጥነት ሲከላከሉ ከወደቁት ጀግኖች አንዱ ነው። መልክ
 ቀናና ልጅ እግር ስለ ሆነች በርከት ካሉ የጠላት መከላከያ ጋር
 ትገናኛለች። ይህን እንኩዋን እስከ ፈልጋው ሳይሆን፤ ከላይ
 እንደገለጽኩት ከኔ የተሰጣት መመሪያ ነው። በስዋ በኩል እጅግ ጠቃሚ
 ስራዎች ተሰርተዋል። ወደ ፊትም ብዙ የምንሰራባት ሴት ናት። ከዛሬ
 ጀምሮ ግንኙነቱ በስዋ በኩል እንዲቀጥል ማረግ አለብኝ።
 ይመስላችሁም?» አለ።

«በዚህ ሥራ የሚሻለውን ከኛ ይልቅ አንተ ነህ የምታውቀው።
 ያመንክበትን አርግ። ነገር ግን ከሴት መረጃ ሰራተኞች አንዳንዶቹ
 መረጃ ሊያመጡ ይሄዱና በፍቅር ተጠምደው የያዙትን ሚስጢር
 እያራገፉ የሚመለሱ ወይም በዚያው የሚቀሩ እንዳሉ አለመዘጋት
 ነው» እያለ በሪሁን ሲናገር አሊሃሽ አቁዋረጠውና፡-

«ይገባኛል። ይህን ሁሉ አስቤበታለሁ፤ ግድ የለም። እንደውም

ጠንቃቸን የሆነውን የዘመቻ መኮንን ሻለቃ አብዱላሂን ለማጥመድ ብቸኛዋ መንገድ እስከ ናት...። በሉ ከውጭ ቆልፌባችሁ ሄዳለሁ፤ ዝም ብላችሁ ተቀመጡ» አለና ወጣ።

«የአብዱኑር አመዋመዋት እስከ አሁን ይገርመኛል፤ ምን አይነት አጋጣሚ ነው ባክህ?» አለ አሰግድ በሹክሹክታ።

«ይሄ እንደዚህ ባለ የትንንቅ ወቅት ሊያጋጥሙ ከሚችሉ ነገሮች አንዱ ነው። ምንም ለማረጋገጥ አንችልም ነበር። አንተ ግን ለምን ገደልከው?»

«አንተስ ወታደሩን ለምን ገደልከው? እሱም እኩ ከአብዱኑር ጋር ከሄደ ደጋፊያችን ነበር።»

«ልይዘው ሞክሬ ነበር፤ ጠልፌ ጣልኩት፤ እተኛበት ሆኖ ሶምብ ሊወረውርብኝ ሲመቻች በሳንጃ ቀደምኩት፤ ... ሌላ አማራጭ አልነበረም»

«እኔ ደሞ ያኔ ይህ ሁሉ አልታየኝም፤ ሰውዬው፤ ማለት አብዱኑር፤ በዚያ ቁመቱ ሲምዘገዝግ ልደርስበት አልቻልኩም። ከሚያመልጠኝ ብዬ ነው የመታሁት። ብደርስበትም አንተ የገደልከው ወታደር ያረገውን ማረገ ስለማይቀር መሞቱ መሞት ነበር»

«እስቲ የቅድመን ወረቀት አምጣው። ለሰሞኑ ስራችን የሚጠቅሙን አንዳንድ ነገሮች እናገኝበት ይሆናል» አለ በሪሁን። አሰግድ ወረቀቱን አውጥቶ ወለሉ ላይ ሲዘረጋው፤ ከአሊሃሽ በተረዱት መሰረት የንድፉን መስመሮች እየተከተሉ፤

«በዚህ በኩል ዘበኛ አለ፤ ነዳጅ አለ፤ ይሄ የመሳሪያ ግምጃ ቤት ነው...» እያሉ የጠለትን የጦር ሰፈር የማጥቂያ ስልቶች ይወያዩ ጀመር።

«እንዲህ ያለውን የጦር ካምፕ ለማጥቃት በርከት ያለ የሰው ጎይልና መሳሪያ ያስፈልጋል። እኛ ደግሞ ሁለት ነን። ሰሞኑን አሊሃሽ ሰዎች ይጨመርላችሁ ቢል እምቢ አልክ፤ እንዴት አድርገን ነው።» አያለ አሰግድ ሲናገር አቁዋረጠውና።

«ከተማ ውስጥ አደጋ ለመጣል፣ በተለይም እንደ ደገሃቡር ባለች ጠባብ ከተማ፣ ብዙ ሰው አያስፈልግም። ቆራጦችና የሰለጠኑ ጥቂት ሰዎች ይበቃሉ። የጦር ሰፈሮችን በመሳሰሉ ቦታዎች አደጋ ለመጣል ወይም ለመውረር ግን፣ እንዳልከው በተለያዩ ተልክኮዎች የሚካፈሉ ብዙ ሰዎች ያስፈልጋሉ። የአሁኑ ጥናታችን ብቻችንን ለምንፈጽመው ተግባር ሳይሆን፣ በከተማይቱ ዙሪያ ያለው የደፈጣ ተዋጊ ቡድኖችን ለሚሰራውም ነው።» አለ እየሳቀ።

«ጠላት በከፍተኛ ሁኔታ በተደናገጠበት በአሁኑ ጊዜ እየተከታተሉ መምታት ያስፈልጋል» አለ አሰግድ በጣውን ጨብጦና ጥርሶቹን ገጥሞ።

«መደናገጥ ብቻ ሳይሆን ተርበት-በትዋል። ከፍተኛ ጉደት ነው የደረሰበት። በቀደም በሬደዮ እንደሰማነው የወገን ጦር ከየጦረ ግንባሩ ጠለትን በማባረር ላይ ነው። በቅርብ ጊዜ ውስጥ እዚህ ይደርስ ይሆናል» አለ

ለጥቂት ጊዜ ዝም ተባባሉ። ከተዘጋገባቸው ጎጆ ወጥተው በሃሳብ ፈረሶች በየአቅጣጫው ጋለቡ።

በሪሁን ልጆቹና ሚሰቱ ፊቱ ድቅን አሉበት... በተስፋ ስመመን ተጓዘ... የወገን ጦር ወደ ውስጥ የዘለቀውን የጠላት ጦር ድል እያረገ ሲመጣ፣ እሱም ተቀላቅሎ ጠላትን ሲነዳ፣ ...በድል ወደቤቱ ሲመለስ፣ ስምሉም ጥልፍ የሃገር ልብስዋን ለብሳ ፣ ዘመን ጸጉርዋን በጀርባዋ

ቁልቁል ለቃ፣ ቀድሞ እንደምታረገው...ልጆቹ ክበው

ሲንጠላጠሉበት...ታየው።

«በሀይወት ባገኛቸው አይደል" ብሎ በረጅሙ ተነፈሰና ዞር ዞሮ፤
"አሰግድ!" አለ።

«አ-አ- ወይ ም-ምነው?»

«የት ሂድክ? ወደ ሂሩት?»

አሰግድ አቀረቀረና ዝም አለ።

«አይዘህ ሁሉም ሩቅ አደለም፣ ሀይወት ካለ፣ ተስፋ አለ አሰግድ።
ተስፋ ባይኖር ሀይወት አታገባለህም። ተስፋችን እውን እንደሚሆን
የሀና እምነት አለኝ፤ ይታየኛል፤ ያንተና የሂሩት ሠርግ። እንደ ከዋክብት
ደምቃችሁ... ሽቶ እንደ ውሀ ሲረጭ...አዎ ይታየኛል። ሂሩት የሙሽራ
ልብስዎን ለብሳ፤ ሻማ በያዙና አንድ ዓይነት ጌጠኛ ልብሶች በለበሱ
ትንንሽ ልጆች ታጅባ፤ ነጭ የእጅ ሹራብ (ጉዋንት) ያረገ እጅዋን ከአጅህ
አቆላልፋ፤ በሌላው አበባ አቅፋ ብቅ ስትል ይታያል...። የሰርጉ ስርአት
አብቅቶ፤ ከሂሩት ጋረ ወደ ጫጉላ ቤታችሁ ስትሄዱ... አይታይህም?»
አለ ጎንበስ ብሎ አይኖቹን እያየ።

በርይሁን የሚለው ሁሉ ያኔ የሆነ ፣ ሂሩትም ጎኑ ያለች፤
እየመሰለው አሰግድ ፊቱ በደስታ ፊክቶ ሰውነቱ ሞቆ፤ ይበልጥ
አላበው።

«አይ በርይሁን፤ ይሆናል ብለህ ነው?» አለ ላቡን እየጠረገ።
ወዲያው የበሩ ቁለፍ ክውጭ ተንኩዋኩዋ። ሁለቱም ሄዱበት
የምኞትና፤ የተስፋ ዓለም፤ ወደእውኑ አለም፤ ወደ ተጨባጩ አለም
ተመለሱና እጆቻቸውን ወደ ቦምቦቻቸው ልከው ወደ በሩ አፈጠጡ።

«አ፣ የቤቱ ውስጥ ጭራሽ የእኩን ምድጃ ሆኖ የለም እንዴ?» እያለ

አሊሃሽ ገባ። ምላ ከበሉ ባሁዋላ አሊሃሽ ስለ ሄደበት ጉዳይ እየበረበረ ገለጸላቸው፤

«በዬሌውን በርሜል ሲገፋ አገኘሁትና ቀጠናችን ጽህፈት ቤት ትፈፈጋለህ ብዬ አመጣሁት። በሌላ አርእስት ብዙ ከተወያየን በሁዋላ ጉዳዩን ገለጽኩለት። መጀመሪያ አንገራግሮ ነበር። ያለውን ሁኔታ በዝርዝር ሲሰረዳው ነገሩ ገባው። (ቀደም ብዬም የቡድናችን አባል እንደሆንክ ገምት ነበር) አለኝ። ከሱ ጋር ከተግባባን በሁዋላ ሃሊማን አስጠርቼ አገናኘሁዋቸው ። ነገሩ ተስተካክልዋል። ሃሊማ የሴቶች አስተባባሪ እየተባለች ወደ ቀጠና ጽህፈት ቤታችን ስለምትመላለስ ግንኙነቱ ያለ ጥርጥር ቀና ይሆናል» አለ አሊሃሽ።

«በዬሌው ከዚህ ቀደም የደረሰው መልእክት አልነበረም?» አለ አሰግድ።

«ጠይቁው ነበር፤ (የደረሰኝ ነገር የለም፤ ምናልባት ከሰዓት በሁዋላ ይመጣ የሆናል ብዬ ጠብቃለሁ) ብሎ ነገረኝ»

«ሌላስ?» አለ አሰግድ ላቡን እየጠረገ።

«የዶፋን ጦር የሬድዮ መልእክት ሰራተኛ የሆነውን አባላችንን አግኝቼው ነበር። ከዚህ ቀደም እንደ ተነገረኝ ነው በአካባቢው ካለው አደጋ ጣይ ቡድናችን ጋር የሬድዮ ግንኙነታችንን በዛሬው ሌሊት እንሞክራለን ብሎኛል። ለነሃሚድ ጣሂር ተልኮ የነበረው ሬድዮ ትንሽ ጉድለት ስለነበረው ነው እስከዛሬረ የቆየው። በሁዋላ የላክነው የሬድዮ ሰራተኛ፤ ሁሉን አስተካክሎ ከኛ ነው ጥሪ የሚጠብቀው። ለሁለት መልእክት አስተላላፊዎችና ተቀባዮች ልዩ ልዩ የሚሰጠር ከድ (መገናኛ) አስጠንቶ መድቦልናል። አንደኛው ወደነሃሚድ ሄድዋል። ሁለተኛው በቀደም አነጋግሮኝ ነው የተመለሰው። ዛሬ ሌሊት እዚህ

አድሮ የሬድዮ ግንኙነቱን ይጀምራል።

«ይሄ ከተሙዋላማ ተገላገልን ማለት ነው።» አለ በሪሁን ፈገግ ብለው፤

«ይሙዋላል፤ ዛሬ የመጨረሻ ሙከራ ነው። ሰውየው የነገረኝ ሌላ ዜና በትናንትናው ሌሊት ወህኒ ቤቱ ላይ አደጋ የጣለው ቡድኖችን ተልእኮው የተሳካ ቢሆንም ችግር ገጥሞት ነበር የሚል ነው።» አለ በሰፊው ተንፋሶ።

«ምንድነው ችግሩ?» አለ በሪሁን አሊሃሽን እያየ።

«ያስለቀቁዋቸውን እስረኞች ይዘው በሚሄዱበት ጊዜ የጠላጥ ጦር ተከትልዋቸው ነበር። ከሁዋላ ደርሶ ተኩስ ከፈተባቸውና ከሁለቱም ወገንን ሰዎች ሞቱ። በተለይ እስረኞች። ጦርነቱ ሲፋፋም የኛ ሰዎች ሁለት እስረኞችን ይዘው አመለጡ። ከነዚህ አንዱ ተማርኮ የነበረ የኢትዮጵያ ሚሊሽያ ጦር አባል ነው። ከናንተ ጋር ለመስራት ዛሬ ይመጣል፤ ተበያለሁ። የጠላት ጦር እጅግ ተበላጭትዋል፤ በጠምራ ጦር ነው የምንወጋው። አንዱ ጫፍ ፊተለፊት፤ ሌላው ደሞ ከጉያችን ቀስፈው ይዘውናል። ፋታ አሳጥተውናል ይላሉ። ጥሩ ዜና ነገርከን፤ ሚሊሽያው ወገኖችን ይበልጥ ያጠናክረናል።» አለ በርድሁን ፈገግ ብለው።

«ከእስር ቤት ሲያመልጡ የተያዙትን አራት የወገን ጦር አባላት በህዝብ ፊት ነው ለመቀጣጫ የሚረሹንዋቸው።» አለ አሰግድ እንደማዘን ብለው።

«አይረሽንዋቸውም! የሚጠይቀውን ዋጋ ከፍለን...» አለ በሪሁን ጥርሱን ነክሶ። አሰግድና አሊሃሽ በጥያቄ ተያዩ።

ምዕራፍ ሃያ አንድ

በማግስቱ ረፋዱ ላይ በሪሁንና አሰግድ አንድ ቦታ ለመሄድ

ሲዘገጁ አሊሃሽ መጣና፡-

«ከሃሚድ ዘንድ መልእክት ደረሰኝ፤ ሚሊሺያውም መጣ» እያለ ሲናገር፤ አንድ ረዘም ጠቆር ያለ ሰውዬ ተከትሎት ገባ። አሊሃሽ ወደ ሰውዬው እየተመለከተ «ይሄ» ብሎ በያዘው ወረቀት ላይ የተጻፈውን ስም ለማንበብ እየተቸገረ «አ. . . አ. . . እኔ» ሲል፤ ሰውዬው ጣልቃ ገባና፤

«አኔቦ ላጸፊ ኢባላለው» አለ በተሰባበረ አማርኛ።

«አው፤ እሱ ነው ትናንት የነገርኩዋችሁ ሚሊሺያ፤ ሃሚድ ነው የላከው» አለ ፈገግ እያለና አኔቦን አያየ።

«አንኩዋን ለዚህ በቃህ። እኔ በሪሁን፤ ይሄ አሰግድ፤ እሱ አብሮህ የመጣው ደሞ አሊሃሽ እንባላለን። ወደፊት ከኛ ጋር ትሰራለህ፤ ከፈለክ ነው። አይዞህ አትፍራ፤ ምንም ጥርጥር አይግባህ...» እያለ በሪሁን ሲናገር አኔቦ ሶስቱንም እያቀፈ ሳማቸው።

«ሱማሌኛ ትችላለህ?» አለ በሪሁን አኔቦን አያየ። ራሱን ነቅንቆ አለመቻሉን ገለጠ።

«አንግዲያው አሊሃሽ መናገር ትንሽ ያዳግተዋል እንጂ፤ አማርኛ ይሰማል። ማንኛውንም ነገር እሱ ያስረዳሃል። እኛ የምንፈጽመው ተልዕኮ ስለ አለን አሁን እንሄደለን» አለ።

«እኔካ አማርኛ ብዙ አልቲነጋጊሩም፤ ቢቻ ሳማል» አለ አኔቦ ሳቅ ብለው።

«ግድ የለም፤ የጋራ አላማና ፍላጎት ያገናኛችሁ ስለሆናችሁ ትግባባላችሁ» አለ አሰግድ ፈገግ ብለው።

እነበርይሁን ወደ ግዳጃቸው ከሄዱ በሁዋላ፤ አሊሃሽ ከነበረበት ተነስቶ አኔቦ ጎን ተቀመጠና፡-

«ሃዬ፤ እንዴትኖ አንቱ እዚመጣ ? አስቲ ነገር» አለ።

መጀመሪያ አኔቦ አሊሃሽን በጣም ጠረጠረው። ያኔ በአካባቢው ከነበሩት የሱማሌ ብሄረሰብ አባላት መካከል በኢትዮጵያዊነታቸው የሚያምኑ፤ ይልቁንም ወራሪውን ጠላት ተቃውመው የትጥቅ ትግል እስከማረግ የሚደርሱ ይኖራሉ ብሎ ማመኑ ቸገረው። ይህን የተረዳው አሊሃሽ ብዙ ነገር አጫወተው። ስለነ በሪሁን፤ ስለ ቡድናቸውና ቀደም ብሎ ስለፈጸሙዋቸው ነገሮች አስረዳው፡-

«ሲማ አኔቦ ቢዙ ሰዎች ሶማል ሁሉ ከዳቲኛ ናቸው፤ አገራቸው ሽጣል፤ ቶቢያዊነታቸው አያምኒም» ቲላል። ሲታት ኖ። ሶማል ሁሉ ኢንደዚ አዳሉም። ወላሂ አደሉም። ቢቻ ሶማል ዊስጥ ተጊድኖ፤ ተዊድኖ፤ ጠላት ጋራ ኢኛን ወጋ አላ፤ ከዳቲኛ አላ። ጠላት ጋራ ጤቂም ተሳስራ አላ። ሃይማኖቱና ጎሳ ፊቂር ተሳስራ አላ። ኢንደዚ ደም ሶማል ቢቻ አዳላም። ሌላ ቢዙ ሰዎች፤ በረሴብ? አላ። ደም ጡሩ ቶባዊ ሶማል አለ። ዱሮ ጠላት ጋር ጦሪናት ኖሞታ ሶማሎች ቡዙኖ። ጃጃማች አመር ሰመተር፤ ኢቶባው ሶማሎች ኖ። ዛሬ ደም ሶማሎች አላ፤ ኢቶባው ሶማሎች። ጠላት ሚዋጋ ሶማሎች። ጀግኖች ሶማሎች አላ። ወላሂ አላ። ውነተኛ ነጣናት ቢቻ ኒፊልጋል። ጠላት ብሮቦጋንዳ በቦቦ አላል፤ ኢኛ አቃል። ኢንዳጋና ባራ መሆን ኢኛ አይፈሉም።

ኢኛ መይም ሆኖ፣ ዘላን ሆኖ፣ ዳንቆሮ አዳላም፤ ሞኝ አደሉም... »

አለው። ምሳና ሻይ አቅርቦ አያሳሳቀና እየቀለደም ዘና እንዲል አረገው።

ግንባሩ ላይ ችፍ ያለውን ላብ በቀኝ አመልካች ጣቱ ጥርግ አረገና፣

«ኢኔ መጣ ክፋ ኪፍላጋር ኮሎ ኮንታ አውራጃ ነው። ቶጫ ሚባል

ቦታ ነው ተወልዴ። ገባሬኖ አባቱካ ገባሬኖ። ዱሮ ጀሚሮ ጨሰኛ ነበራ።

አቦት ማጣ ጊዜ ደስ አላ። መሬት ኢኛ ሆኖ፣ ነጣ ወጣ በሆላ ጠላቶች

በዙ ጊዜ አገር ከለከላሎ፣ አቦት ጠበቃሎ ቢሊፔ ሰኔ ዋር ኢዚ ዘመታ።

ኅዴ ዘመታ ጊዜ፣ ጠላቱ ቢዙ ተታኮሰን። ቢዙ ቀን። ቢዙ ጠላት

ወታደር ሞታ። ታንኩና መኪና ተቃጠላ። ያ ቃጠላ ጊዜ ሌላ መጣል።

ያ ሞታ ጊዜ ሌላ መጣል። አቦ!!... » ብሎ የተሳተፈባቸውን ጦርነቶች

አያሰበ ራሱን ነቀነቀና።

«ጦሪና ሂዝብ ወደ ሆላ ፈጋፈጋ ጊዜ፣ ኢኛ ቴኒሽ ሚሊሾች ጠላት

ተከበባ። ጠላት ቢዙ ገደላና፣ ኢኛ ቢዙ ሞታና ሲሚንት ሶ ቢቻ መለጣ።

አገር አናቁም፣ መንገድ አናቁም፣ በረሃ ውስጥ ከርተታ ጊዜ፣ መንገድ

ላይ ቢዙ ጠላት ጦር ገኛ። ተደበቃና፣ ተኮላና አለፋ። ቢዙ ወር ሆላ ኢቪ

ደረላ። ሶስት ሚሊሾች ጥይትካ፣ ራሃቢካ፣ ውሃ ጢሚካ ሞታ። ኢኛ

አሚስቱ አንዱ ቀን በቢዙ ጠላት ከበባ፣ በቦንቢካ፣ በጥይቱካ ቢዙ ሰው

ገደለ፣ መኪኖች ቃጠላ በሆላ ሶስት ሚሊሻ ሞታ። አኔካ ጎደኛ ጢት

አላቃ ማረካ። ጎደኛ ጴጥሮስ ሻካ ነበራ።

"አንዲ ቃን ማታ ኢሲር ቤት ቀመጣ ጊዜ ኢኛ ሰው መጣና ጠላት

ወታደሮች ገደላና ኢስረኞቹ ሁሉ ነጣ ወጣ። ማንጋድ ዳሞ ጠላት

አንደገና ከበባና ጎደኛ ጴጥሮስ ቆሳላ ዳሞ ተማረካ። አቦ፣ አቦ፣ አይ፣...»

ከንፈሩን ነክሶ በግሩ መሬቱን ይታመትም ጀመር። በአይኖቹ እንባ

ግጥም አለ።

«አይዞ፣ አቲነደድ፣ መጣ ጊዳጅ ፈጠማ፣ ኢንደቻልክ ጀግኒናት
ፈጠማ፣ ጠላት ቲኒሽ አሸነፋ፣ አሁን ቂርብ ጊዜ ኢኛ ናሽኒፋል፣ ጣላት
ናባሪራል። አይዞ አቲናዲድ። ተማረካ ጎዳኛም ነጣ ወጣል ዘዴ
ፈለጋል። አሁን ኢና ባሩን መጣ ጊዜ ጡሩ ወሬ ሰማል።» አለ አሊሃሽ
ከተቀመጠበት ብድግ ብሎ የአኒቦን ትከሻ መታ መታ እያረገ።

ምዕራፍ ሃያ ሁለት

በሪሁንና አሰግድ አሊሃሽንና አኒቦን ቤት ትተው ሌሊቱን ወደ
ሚፈጽሙት ግዳጅ ከተሰማሩ ቆይተዋል። የዘወትር ልብሳቸውን
እንደለበሱ ከተማውን መሃል ለመሃል እያቁረጡ ጊዮርጊስ
ቤተክርስቲያን አጠገብ ሲደርሱ፤

«አይ ጊዮርጊስ በሌላ ስፍራ ያሉ ታቦታት በዛሬው እለት ከየ
መቅደሶቻቸው ወጥተው በየጥምቀት ባህሮቻቸው ሕዝብ ክርስቲያኑን
ሲያስጨፍሩት ያድራሉ። አንተ ግን ንብ የተጸየፈው ቀፎ መስለሃል»
አለ በሪሁን አንጋጦ ቤተክርስቲያኑን እየተመለከተ።

«ለካ ዛሬ ጥምቀት ነው!» አለ አሰግድ

«ጥምቀት አደለም፣ ከተራ ነው»

«ምን አርጉ ብለው ነው አሁን የጠላት ወታደሮች የመታንን
መቃብር እንዲህ የሚያፈራርሱት?» አለ አሰግድ ቤተክርስቲያኑ ዙሪያ
ያሉት መቃብሮች ተነዳድለው፣ ቆርቆሮዎችና እንጨቶቻቸው
ተነቃቅለው፣ በላያቸው ላይ የተተከሉት መስቀሎች ተሰባብበረው ስለ
አየ እያዘነ።

«ውሻ የአንበሳን እፊሳውንም ቢሆን አይቶ መጮሁ አየቀርም» አለ
በሪሁን እየሳቀ። ቤተክርስቲያኑ የመድሃኒት ማከመቻና አንዳንድ
ከፍተኛ ባለስልጣኖች በጦርነቱ ሲቆስሉ ለጊዜው ማሳሪፊያ ሆነዋል።
ይህ የተደረገበት ምክንያት የኢትዮጵያ የጦር አይሮኝላኖች ቢመጡም
የአምልኮ ቦታዎችን እንደማይመቱ ስለታወቀ ነው።

ከተማይቱ ውስጥና ባካባቢው በተፈጠረው ውጥረት ምክንያት የሰዓት እሳፊው ወደ ቀኑ አስራ ሁለት ሰዓት ተመልስዋል። ህዝቡ በጊዜ ወደ ቤቱ ለመግባት ይጣደፋል። የጠላት ወታደሮች ከተማይቱ ውስጥ የተበተኑትን ቁስለኛ ወታደሮቻቸውን በዱላ እየነዱ ወደ ማደሪያቸው ይወስድዋቸዋል።

የሚድኸው፣ የሚያነክሰው፣ ፊቱ በሙሉ በፋሻ ተሸፍኖ በመሪ የሚሄደው፣ ሁሉ አለቃውን፣ እግዚአብሔርን፣ ራሱን (እሱነቱን)፣ እየተሳደበና እየተራገመ በሁዋላው ካለው ዱላ ለመሸስ ብቅ ጥልቅ ይላል። መትረየሶች በተጠመዱባቸው መኪናዎች ላይ የተቀመጡ ወታደሮች አካባቢውን እየገረመሙ ያልፋሉ።

እነ በሪሁን ግዳጃቸው ስፍራ እንደደረሱ፣ ቦታው ላይ ይጠብቃቸው የነበረ ሰው በሚሰጣቸው ምልክት መሠረት በቅደም ተከተል አንድ አነስተኛ ቤት ውስጥ ገቡ። ቤትዋ እንደ አብዛኛዎቹ የአካባቢው ቤቶች ግድግዳዋ ጨፈቃ ፣ ጣሪዋ አሸዋ ነው። አንድ ሰው ከሁዋላቸው ገባና «ወደ ውስጥ ግቡ» እያለ ቀደማቸው።

ጉዋዳ ገብተው አረፍ እንዳሉ ሻይ ቀረበላቸው። ትንሽ እንደቆዩ አስተናጋጃቸው ብድግ አለና።

«እኔ መሄዴ ነው፣ አብሮዎችሁ የሚቆይ ሰው አሁን ይመጣል» ብልዋቸው ወጣ።

ቤቱ ጉዋዳ ውስጥ ሆኖ እንደገና ወደ ውስጥ የሚያስገባ ሌላ በር ይታያል። በፋ ባሮጌ ጨርቅ ተጋርድዋል። በሪሁንና አሰግድ ሻያቸውን ፉት እያሉ መጋረጃውን በንቃት ሲመለከቱ፣ የሴት ድምጽ ሰሙ፣ ወዲያው መጋረጃው ተገለጠና አንድ መልከምልካም ሴት የበራ ፋኖስ ይዛ ብቅ አለች።

«አሰላም አሌይኩም፣ ነበድ?» እያለች ፋኖሱን አጠገባቸው አኑራ፣
ዋናውን በር ከውስጥ ዘጋችና፤

«ሃሊማ እባላለሁ። አላያችሁኝም እንጂ፣ ተከትያችሁ ነው
የመጣሁት» እያለች ተቀመጠች። ነጫጭ ጥርሶችዋ ለውበትዋ
ድምቀት ሰጥውታል። ራስዋ ላይ ሽብ ካረገችው ሽጉርጉር ሻሽ ስር
የሚታየው ሱጫ ጸጉርዋ ከረጅም አንገትዋ ጋር አይን ይስባል።
የሽፋላቸው ጠርገ በኩል የተዳሰሰው አይኖችዋ ከጥርሶችዋ ጋር
ይስቃሉ። ትኩር ብለው ሲመለከቱ የልብ ሚስጢር የሚያነቡ
የመስላሉ።

«እራት ላምጣላችሁ» ብላ ብድግ ስትል፤

«ግድ የለም፣ በልተናል» አለ በሪሁን በእጁ ጭምር እየተከላከለ።

«ለናንተ የተዘጋጀውን እራት ማን ሊበላላችሁ ነው» አለችና
ድርያዋን (ረሽጮ ቀሚስ) ከፊት ወደላይ ስብስብ አርጋ በመያዝ ወደ
ጉዋዳ ገባች። አሰግድ በሪሁንን አየውና

«በርግጥ ለልዩ ሥራ የተቀመጠች ናት»

«ሽቶዋ ስሜት ይከራከራል» አለ አሰግድ ሳቅ እያለ።

«በአሁኑ ጊዜ በሽቶ የሚከራከር ስሜት የለንም»

ሃሊማ ያዘጋጀችውን እራት አቀረበች። ከስጋ ጋር የተሰራውን
ፋዝ፣ ወተት፣ ዳቦ... እያመጣች ደረደረችና አጠገባቸው ተቀመጠች።

በሪሁንና አሰግድ ምንም እንኩዋን ካስከፈው ርሃብ ከተለያዩ ወራት
ቢቆጠሩም፣ በጥንቃቄ የተዘጋጀ ጣፋጭ ምግብ ሲመገቡ
የመጀመሪያቸው ነበር። ፋዙንም፣ ስጋውንም፣ ወደ ፊታቸው እየገፋች
ወተቱንም እየቀዳችላቸው ደሀና አርግው ተመገቡ።

ምግቡ አብቅቶ እቃውን አነሳስታ ስትሄድ፤

«ሁለመናዋ የተሻርጎረጎረ ነገር» አለ አሰግድ።

«በአሁኑ ጊዜ ውበትን የሚያደንቅ አይን የለንም» አለ በሪሁን ወደሌላ እያየ። አሰግድ በጉዋደኛው ሁኔታ እየተገረመ ዝም አለ።

«አሁን ወደ ግዳጃችሁ ቦታ ወስዳችሁዋለሁ» አለች ሃሊማ ሰአትዋን እየተመለከተች።

«ስለሁኔታው በአጭሩ ብትገልጫልን...» አለ በሪሁን ባይኖቹ እየመረመካት። ድርያዋን ትንሽ ወደ ላይ ሰብሰብ አርጋ ፊታቸው ቁጢጥ አለችና ድምጽዋን ዝቅ አርጋ፤

«አሊሃሽ አልነገራችሁም እንዴ?» አለች።

«ነግሮናል፣ ይበልጥ ካንቺ ለማወቅ ነው» አለ በሪሁን ፈገግ ብሎ።

«አሁን የመከራንኖቹ መምጫ ሰዓት ነው። እናንተ እኔ ጉዋዳ ውስጥ ትደበቃላችሁ። መከራንኖቹ የሚመጡት በየተራ ስለሆነ፣ የምትፈልጉትን መከራንን እኔ ሳጫውተው ልትይዙት ትችላላችሁ» አለች ጣቶችዋን፣ አይኖችዋን፣ ከከንፈሮችዋን... እያንቀሳቀሰች።

«እኛ ለጊዜው የምንፈልገው የዘመቻ መከራንን ሻለቃ አብዱላሂን ነው። እሱ ከመጣ በሚገባ አጫውተሽ አዝናኚው» አለ በሪሁን ፈገግ ብሎ።

«ይመጣል፣ ለማዘናናቱ ግዴለም። ብቻ ጥይት አንዳትተኩሱ። ካቅም በላይ የሆነ ችግር ካላጋጠመ ማለቴ ነው። ብቻቸውን ነው ባለስልጣኖቹ የሚመጡት። የራሳቸውን ወታደሮች አያምኑዋቸውም» ብላ ፈገግ አለችና፤ «ከያዛችሁት በሁዋላ እንዴት ነው የምታረጉት?» አለች።

«አልተነገረሽም እንዴ?» አለ በሪሁን ፊቱን ቅጭም አርጎ።

«ተነግሮኛል፣ እናንተም በትክክል ተረድታችሁ እንደሆን

ለማወቅ ነው። እሺ እንሂድ» ብላ ቀደም አለች። ፋኖሱን ይዛ ክፊት አየመራች፤ እነሱ አየተከተሉ በባለመጋረጃው በር ወደ ውስጥ ገቡ። እንደገና ሌላ ክፍል አቁዋርጠው ጉዋሮ በር ላይ ሲደርሱ፡-

«ያ የምታዩት የኔ ቤት መስከራ ነው። በዚያ ዘላችሁ ትገባላችሁ» አለች ወደ መስከራ እያመለከተች። በባለ መስከራ ቤትና እነሱ ባሉበት ቤት መሐል ዙሪያው በቤቶች የተከበበ አነስተኛ ክፍት ቦታ አለ።

«አንቺስ?» አለ አሰግድ ሃሊማን አያየ።

«እኔም በዚያው ነው የምገባው» ብለች አለችና ፋኖሱን አጥፍታ ሶስቱም ወደ መስከራ ተጠጉ።

«እኔ ልቅደም» አለች ሃሊማ ፋኖሱን ለአሰግድ እየሰጠች። አሰግድ በአንደኛው እጁ ፋኖሱን ይዞ በሌላው ሊደግፋት እጁን ዘረጋ።

«ግድ የለም አያስቸግረኝም» አለችና ቀሚስቱን ሰብሶብ አርጋ በመስከራ ሾልካ ገባች። በራሁንና አሰግድ ተከተልዋት።

ፋኖሱን ለኩሳ መኝታ ክፍልዋ አስቀመጠችው። እነ በራሁን ያሉበት ጉዋዳና መኝታ ቤትዋን የሚለየው ሳሳ ያለ ሻርንጉርንር መጋረጃ ስለሆነ የፋኖሱ ውጋጋን እስካሉበት ይገባል።

«አናንተ እዚሁ ትቀመጣላችሁ። አሰግድ ነገር ከተፈጠረ በነዚህ ጀንዶች መሃል መሸሸግ ወይም በገባችሁበት ዘላችሁ መውጣት ትችላላችሁ። ለምናልባቱ አንጂ ማንም ወዲህ አይገባም»

«ተቀመጡ ቀዝቃዛ ወተት ላምጣላችሁ» ብላ ከጉዋዳ ስትወጣ፡

«ውሃ ይሻለናል» አለ አሰግድ ላቡን እየጠረገ። ወዲያው ቤቱ ፊትለፊት በር ላይ የመኪና ድምጽ ተሰማ። ያመጣችውን ውሃ በጥድፈያ እየሰጠቻቸው፤

«አንደኛው መከራንን መጣ መሰለኝ። እንግዲህ ድምጽ የለም» ብላ

አንድ አጭር አውቆማቲክ ጠመነጃና ጥቅል ገመድ ሰጥታቸው ሄደች።

በሩ በጣም ዝቅ ባለ ድምጽ ተንኮዋኩዋ፤ ተከፈተ።

«ሳብድ» አለ አንድ ጎርናና ድምጽ። በሩ ተዘጋ። ለአጭር ጊዜ ፀጥታ ሆነ። በሪሁን በቀስታ ወደ መጋረጃው ተጠግቶ ይመለከት ጀመር። የደንብ ልብሱን የለበሰ ረጅም ሰውዬ መለየውን እንደያዘ የሃሊማን ወገብ እቅፍ አርጎ ያያታል። እስከ እጆቿን ትከሻዎቹ ላይ ጣል አድጋ እንደሰው ታየዋለች። በቀስታ ተቀራረቡና ከንፈሮቻቸው ገጠሙ። ብዙም ሳይቆዩ፤ ሃሊማ በመርፌ የተወጋች ይመስል፤ ወደ ሁዋላዋ ዘለለችና፤ ፊትዋን ወደሌላ ምልሳ ቆመች።

«ምነው የኔ ወርቅ?» እያለ ትከሻዋን ያዝ ቢያረጋት እጁን ገፍታ አልፍ አለችና ቆመች። ሰውዬው ትንሽ እንደማሰብ አለና

«የሰው ስሜት መግደል ልማድሽ ነው» አለ ቆጣ ብሎ።

«ለስሜትህ ማብረጃ ነው የምትፈልገኝ፤ አውቃለሁ፤ ለሌላው ማሌሎች አሉልህ!» አለች በውሽት እያለቀሰች።

«ምንድነው የምታወራው? ሌሎቹ ደሞ ምንድንናቸው?»

«እቁባተችህና ሚስቶችህ ናቸዋ!። ያልሰማሁ መሰለህ? ሰሞኑን ከሞቃዲሽ ከሚመጣው የሙዚቃ ጉዋድ ጋር ሁለቱ ሚስቶችህ እንዲመጡልህ መልእክት ማስተላለፍህን፤ አብረሃቸው ስትደንስ ልትከርም» ዐይኖቿን የጠራረገች።

«አሃሃሃ፤ ሃሃሃሃ፤ በቃ ይሄንኑ ስታስቢ ነው የሚትኖራው?»። ያልሸው ሁሉ ሃሰት ነው። ወላሂ ቢላሂ ሃሊማ፤ ሃሰት ነው። ይሄን የነገረሽ ጠላታችን መሆን አለበት። ያልሸውን አላረኩም። እርግጥ ሴቶቻቸው እንዲመጡላቸው መልእክት ያስተላለፉ መኰንኖች አሉ። እኔ ግን አላረግሁም። ስንት ጊዜ ልንገርሽ ሃሊማ። ሕይወቴ ከጥይት

ብትተርፍ ያንቺ ናት። ምስክራም አላህ ነው።»

«የመብረቃ ጉዋዱ መቼ ነው የሚመጣው?» አለች እደ ህጻን ራስዋን ደረቱ ላይ አስደግፋ።

«ባለፈው ሳምንት ነበር እዚህ ይገባል የተባለው ።» አለ ጉንጭዋን አየዳሰሰ።

«ታዲያስ?»

«በሰሞኑ ውጥረት ምክንያት ኘሮግራሙ ሳይሰረዝ አይቀርም።»

«በጣም ያሳዝናል።»

«እሱን ተይው፣ ይልቅ ምን የሚቸግርሽ ነገር አለ?»

«ሐኪሜት አስመጣልሻላሁ ያልከው ወርቅ የታለ?»

«ሰሞኑን እዚህ ይደርሳል። ሌላም ስሙን አሁን የማልነግርሽ ዕቃ ይመጣልሻል፣ ቸኩላለሁ...» አያለ ወደ መኝታዋ ሳባት።

«ልትሄድ?»

በአዎንታ ራሱን ነቀነቀ።

«ውይ ያመኛልኮ፣ አልነገርኩህም?» ብላ የኩቱን ቁልፎች አያስተጋክለች «ነገ ይሻላል» አለች። የቁጣ እሳት የሚረጨው ዐይኖቹን አፈጠጠባት።

«አይሆንም አሁን ነው የምፈልገው።»

«እንግዲህ ችክ ትላለህ ፣ ስነግርህ ስማ!» ብላ ቆጣ ስትልበት ጊዜ ፈገግ አለና በመለዩው ጉንጭዋን መታ አርግዋት ወጣ።

«ሄደ?» አለ አሰግድ በሪሁን ቆሞ ከሚመለከትበት ተመልሶ ጎኑ ሲጠመጥ።

«አዎ ሄደ» አለ በሪሁን ባየው ሁኔታ እየተደነቀ። ሃሊማ በሩን ከውስጥ ዘግታ ወደ ነበ ሪሁን ገባችና፣

«አንዱን ሸገሁት፣ አወቃችሁት? ኩሎኔል ሳሊም ይባላል።
የጦሩ የስንቅና ትጥቅ ክፍል ሃላፊ ነው። እሱን የምትፈልጉት
አልመሰለኝም» አለች ፈገግ ብላ።

«ሰጊዜው አንፈልገውም። ችሎታሽን እናደንቃለን። ለቡድኖችን
የምታረጋውን የስንቅና የገንዘብ እርዳታ ሁሉ አሊሃሽ ነግሮናል » አለ
አሰግድ ፈገግ ብሎ።

ሻይ ቀድታላቸው እየጠጡ ትንሽ እንዳወሩ በሩ እንደገና
ተንኩዋካ።

«የአሁኑ የምትፈልጉት ሻለቃ ሳይሆን አይቀርም። ምልክት
እስክሰጣችሁ እንዳትመጡ» አለችና አፍዋን እየጠራረገች ወጣች።

በሩ ተከፈተ፤ ተዘጋ።

« ምነው የኔ ጌታ? ያለወትሮህ አመሸህ » አለች ሃሊማ
የሰውየውን እጅ ይዛ ወደ መኝታዋ እያመራች።

«ይሄ ነው ሻለቃው?» አለ አሰግድ ሁለቱም ወደ መጋረጃው
ተጠግተው ሲመለከቱ።

«አዎ ዝምበል» አለው።

«ዛሬ ደሞ ጥቁርቁር ብለሃል» አለች ሃሊማ ጉንጨን እየዳሰሰች።

«ወደ ጫካ ሄጄ ነበር» አለ ሻለቃው አልጋው ላይ ቁጭ እያለ።

«ለምን?»

«ሰሞኑን በመሀኒ ቤቱ ላይ አደጋ የጣሉት ወንበዴዎችና
ወታደሮቻችን የተታኮሱበትን ቦታ ለማየት።»

«እነዚያ ማን ነበር ስማቸው? (የጣምራ ጦር) የሚባሉት ናቸው?»

«ስማቸውን ደሞ ማን ነገረሽ?»

«ውይ - ህዝቡ በሙሉ አደለም እንዴ የሚያወራው?»

«እውነትም ጦር ፣ ውጋት!» አለና በሰፊው ተነፈሰ።

«በቃ አስረኞቹን እንደያዙ አመለጡ?»

«ሌሊቱን የተከተላቸው ጦራችን ደርሶባቸው ነበር። ግን ምን

ያረጋል፣ መንገድ አድፍጠው ኖሮ ሰዎችና ተሽከርካሪዎች ጎድብን»

«በጣም ጎዱዋችሁ?»

«ምን ይሄ እንኩቶ ጦር በሄደበት እሳት እንደገባ ቅቤ ይቀልጣል።

ወታደሮች ትእዛዝ አያከብሩ፣ የሚሰጣቸውን የጦር ስልት አይከተሉ፤

ውሃ ሊጠጣ እንደሚሄድ የግመል መንጋ እርስ በርስ ሲጋፉ አንድ

ፋይዳ ሳይሰራ እንዲሁ ያልቃል፣ ጦሩ» በስጭት አለ።

«ወንበዴዎቹ የታባታቸው ይደርሳሉ ብለህነው? ጦራችን

ተጠናክሮ ቢነሳባቸው መድረሻ ነው የሚያሳጣቸው»

«አይመስለኝም፣ ተቃራኒው ነው በመሆን ላይ ያለው»

«እንኩዋን እንተ ተረፈክልኝ፣ የወደፊቱን አላህ ያውቃል»

ትንሽ እንዲያ እንደሆነ፣ ከእቅፉ ወጥታ ቶሎ ቶሎ ትተነፍስ

ጀመር። ጉንጮችዋ ቀልተው ከንፈሮችዋ አበጡ። ሻሽዋ ተፈቶ ሉጫ

ፀጉርዋ በጀርባዋ ወረደ።

ሻለቃው ሽጉጡን ወንበር ላይ አስቀምጦ ትጥቁን ሲፈታታ፣

«ምነው? ፣ ትቸኩላለህ እንዴ?» አለች ጸጉርዋን እየጎነጎነች።

«አዎ መኪናዬን እሩቅ ነው ትቻት የመጣሁት» አንሶላውን ገልጣ

መኝታውን አሳየችው። ልብሱን አወላልቆ መኝታው ውስጥ

ሲገባ፣ ሀሊማ የተስማሙበትን የድምጽ ምልክት ለነበርይሁን

አሰማቻቸውና ሽጉጡን አንስታ ወደ ሻለቃው ደገነች።

«እንካ ልብስህን ልበስና ተነስ!» አለ አሰግድ የሻለቃውን ሱሪ

እየወረወረለት። ሻለቃው እየተንቀጠቀተ እንደምንም ሱሪውን አጥልቆ

አልጋው ጠርዝ ላይ ቁጭ አለ።

«ከሁኑን ስጠው!» አለ በሪሁን ጠመንጃውን ወደ ሻላቃው አንዳንጣጠረ።

«ተንበርክክና እጆችህን ወደ ሁዋላ አርግ» አለ አሰግድ ሊያስረው ገመዱን እያዘጋጀ። በሪሁንንና አሰግድ ሰውዬውን የፊጥኝ ካሰሩትና አይኖቹን ከጨርቅ ሽብ ካደረጉ በሁዋላ፣ በገቡበት መስኩት አሾልከው ከሃሊማ ቤት አወጡት።

ምዕራፍ ፶ ያ ሦስት

ከፍተኛው የጠላት ጦር ሰፈር እንደተለመደው ግርግርና ትርምስ
ይታይበታል። ከሁወላቸው ረጃጅም የፊደሉ መገናኛ ሽቦዎች የሰኩ
የአዘገዦች ጅኝ መኪናዎች እየመጡ ጦሩ ምክትል አዛዥ ቢሮ አጠገብ
ይቆማሉ። ከየመኪናዎቹ የሚወርዱት ከፍተኛ መኰንኖች እየተጣደፉ
ወደ ምክትል አዛዥ ቢሮ ይገባሉ።

የጦሩ ምክትል አዛዥ ቢሮው ውስጥ ተቀምጦ የእንጉቱ ስሮች
አስኪወጣጠሩ እየጮኹ በፊደሉ ስልክ ይነጋገራል። ትእዛዝ ይቀበላል።
ትእዛዝ ይሰጣል። ቢሮው ውስጥ የሚገቡት መኰንኖች ከአለቆቻቸው
አጸፋውን ባያገኙም ወታደራዊ ሰላምታ እየሰጡ ይቀመጣሉ።

ምክትል አዛዥ በስልክ ሲነጋገር ቆየና ባለሃይሉ ጮሆ፡

«እኔ ተናግራያለሁ። ከዚህ ሌላ ምንም ሳረግልህ አልችልም!

ያለህን ጦር ይዘህ ባለህበት ተከላከል። ወደ ሁዋላ ብትመለስ
የሚጠበቅህ ያው ሞት ነው!!» አለና የስልኩን መነጋገሪያ ወረወረው።
ከዚያ በክርኖቹ ጠረጴዛ ላይ ተሞርኩዞ ክፍሉ ውስጥ የሉትን በዝምታ
ቆኛቸው። መኰንኖቹ በወታደራዊ ስነ ስርዓት ጸጥ ብለው በመቀመጥ
አዛዦቻቸው የሚለውን ለመስማት ዝግጁ መሆናቸውን አሳዩት።
ከተቀደደ ፖስታ ጋር የተያያዙ ሁለት ገጽ ወረቀቶች ከጠረጴዛው ላይ
እያነሳ በምጸት ፈገግ አለና፡

«እኛ ጠመንጃችንን ደግነን ማዶ ማዶውን ስናይ ጠላቶቻችን
ውስጣችን ገብተው እጆቻችንን ሊይዙን ነው» ብሎ ተሰብሳቢዎቹን

ያቸው። በንግግሩ ግራ በወጋባት ተያዩ።

"አንድ ጦር በተሰማራበት ግዳጅ ላይ ለሚያገኘው ድልም ሆነ ለሚደርስበት ውድቀት መሪ መከራከሪያ ከፍተኛውን ሚና ይጫወታሉ።" ቀጠለ ምክትል አዛዥ፣ "ጥሩ አመራር፣ የተመዋላ ትጥቅና የውጊያ ሞራል ያለው ጦር በጠላቱ ላይ የበላይነትን ያገኛል። ጥሩ መሪ የሌለው ጦር ግን አውራ እንደሌለው ንብ የሚሄድበትን አያውቅም። የኛም ጦር ዛሬ ከድል ተገትቶ ከየጦሩ ግንባር ወደ ሁዋላ እንዲያፈገፍግ ካስገደዱት ምክንያቶች አንዱ፣ ብቃት ያላቸው መሪዎች ማጣቱ ነው። እንዳንድ ልፍሰፍሰ መከራከሪያ ጦራቸውን እየጣሉ መፈርጠጣቸው ሲገርመን፣ እዚሁ ከፍተኛ አመራር ላይ ያሉትም ውድቀታችንን ያፋጥኑታል። ይህ ዛሬ ማለዳ ከጠለቶቻችን የደረሰን ደብዳቤ ነው፣ አነበዋለሁ አዳምጦ ፤ እብራተኛ ወራሪዎች፣ እንደምናች። እየዘፈናችሁ እንደገባችሁ እያለቀሳችሁ መውጫችሁ ደርስዋል። ይህን እናንተም ሳትረዱት አልቀራችሁም። የደብዳቤያችን ዋና አላማ እንኩዋን ይህን ለማስገንዘብ አልነበረም። እግረመገዳችንን እንጥቀሰው ብለን ዕንጂ። በከተማይቱና በአካባቢዋ የምናረገውን እንቅስቃሴ ለመግታት የምታሳዩት መፍጨርጨር ምንም አልረዳችሁም። የምንታገላችሁ እናንተ እንደገመታችሁት ከሌላ ስፍራ ስርገን የገባን ሳንሆን እዚሁ የነበርንና ያለን ነን። ከአካባቢው ነዋሪዎች ጥቂቶቹን በሃሰተኛ ኘሮፓ ጋንደችሁ በማወናበድና በጠመንጃ በማስገደድ ጊዜያዊ ድል አግኝታችሁ ነበር። ዛሬ ግን ሕዝቡ ሃቁን ተረድቶት ለነጻነቱ ተነስተዋል። ይዋጋችሁዋል። ከፊታችሁ የወገን ጦር፣ ከሁዋላ እኛ አለን። በእብራት የያዛችሁት መሬት መቀበሪያችሁ እንጂ መኖሪያችሁ አይሆንም!...

"አሁን ልንነግራችሁ የምንፈልገው ምናልባት በግልጽ ስላለዎታችሁት ምርኮኛ ነው። መኰንን በእጃችን ከገባበት ጊዜ ጀምሮ በታላቅ ክብር ይዘነዋል። ይህን እራሱ ይገልጽለችሁ ይሆናል። እናንተ ግን የማረካችሁዋቸውን አባሎቻችንን እንደምታስቃዩዋቸው እናውቃለን። ቢሆንም የሚሰቃዩት ለትክክለኛ አላማ ስለሆነ የሚከፍሉት ክብር መስዋእትነት ነው። ፍቃደኞች ከሆናችሁ እነዚህን አባሎቻችንን ልቀቁልንና ሻላታችሁን እንልቀቅላችሁ። አይሆንም ካላችሁ ግን፤ በሻለታችሁ ላይ ብቻ ሳይሆን በያንዳንደችሁ ላይ እርምጃ የምንወስድ መሆናችንን በቅድሚያ እንገልጻለን... » አለና ቀና አለ።

መኰንኖቹ አፎቻቸውን በከፊል ከፍተውና አይኖቻቸውን አፍጠው፤ ሲያዳምጡ ከቆዩ በሁዋላ የደረቁ ከንፈሮቻቸውን በምላሳቸው አረጣጠቡና በሰፊው ተነፈሱ። በደረሰው ነገር መደንገጥ ብቻ ሳይሆን እነሱም የሚጠብቃቸውን እድል ሲገነዘቡት ፍርሃት ከባድ እጁን ጫነባቸው።

«ይሄ ደሞ የተማረከው የዘመቻ መኰንኖችን የጸፍው ነው" አለ ምክትል አዛዥ ንግግሩን ጫን በማረግ። ቀደም ብሎ ካነበበው ደብዳቤ ጀርባ ያለውን ወረቀት ከፍ አርጎ ለመኰንኖቹ አሳየና አነበበ፤ «እኔ ሻለቃ ያሊን አባስ በደህና ሁኔታ ላይ እገኛለሁ። እናንተ ከተባበራችሁዋቸውና የያዛችሁዋቸውን ምርኮኞች ከለቀቃችሁላቸው፤ እኔን በደህና እንደሚያሰናብቱኝ የያዙኝ ሰዎች ቃል ገብቼዋልኛል። በምርኮኞቹ ላይም ሆነ፤ እኔን ለማስመለስ ሌላ እርምጃ ለመውሰድ ብትሞክሩ የከፋ ሁኔታ እንደሚመጣ ላረጋግጥላችሁ ወዳለሁ..." አለና ወረቀቱን ወደ ጎን ገፋ አርጎ፤

«ተዲያስ ምን ትላላችሁ?» አለር። በስተግራ የተቀመጠው ሸቡቶ

መኰንን ከመቀመጫው ተመቻቸና፡-

«የደረሰው ሁኔታ መቼም እጅግ አሳፊ ነው። አሁን ለምን ይህ ደረሰ? ማነው ጥፋተኛው? ብለን የምንነጋገርበት ጊዜ አይደለም። ወደ ባለ ውርደት እንዳንገባ ሁኔታው የተሻለ መልክ የሚይዝበትን አፋጣኝ ዘዴ መሻት ነው ያለብን » አለ።

«ከመድረሱ በፊት መከለከሉ እንጂ፣ ከተዘፈቀበት በሁዋላ የውርደትን እድፍ ለማጠብ መሩዋሩዋጡ ጀግና አያሰኝም» አለ ምክትል አዛዥ ቆጣ ብሎ።

«ዘዴ የሌለው ጀግንነት ጅብደኛነት ነው። አየህ ጌታዬ ይህ ሁኔታ ከመድረሱ በፊት ለመከለከል ብንችል መልክም ነበር። ሞክረናል፣ አልሆነም። ችግሩ ወደ ባለ ሁኔታ ሳይሸጋገር ባለበት እንዲቆም ለማረጋገጥ ብንችል ዘዴ የታከለበት ጀግንነት ስለሚሆን፣ እንደ ውርደት አይቆጠርም» አለ ሸቦቶው መኰንን ለስለስ ባለ አነጋገር።

«ምንድነው ወደ ባለ ሁኔታ ከመሸጋገሩ በፊት የምትለው?» አለ አዛዥ እጆቹን እያወራጨ።

«ይህ ሁኔታ በኛም ላይ እንዲደርስ አያስፈልገንም። ቢቻል አስጊውን ሁኔታ ማስወገድ፣ ካልተቻለ ደሞ ባለበት አንዲቆይ ማረጋገጥ። ምቹ ሁኔታ አግኝተን እስክናጠፋው ማለቴ ነው። በአጭሩ በጥያቄያችው መሠረት ምርኮኞቻቸውን ለቀን ሻለቃችንን ብናስመልስ ነገሩ በአጭሩ ይቀራል። አስዚያ. . .» እያለ ሸቦቶው መኰንን ሲናገር ምክትል አዛዥ አቁዋረጠውና፡-

«አስዚያ ምን?» ብሎ አፈጠጠበት። ሸቦቶው መኰንን ትንሽ ፈርጠም አለና፡-

«አስዚያማ ሻለቃችንን አሳልፈው ለዋናው የጠላት ጦር

ይሰጡታል። ይህ ከሆነ ደሞ ከፍተኛ ሚስጢራችን ባከነ ማለት ነው።
ነገሩም ሁላችንን በኃላፊነት ያስጠይቀናል» አለ።

«እና የአንድን አደጋ ጣይ ወንበዴ ቡድን ህልውና ተቀብለን፤
ከዋናው ጦር ጋር ያላረግነውን ድርድር በማረግ ምርኮኞች እንለዋወጥ
ነው የምትለው?» አለ ቆሞ ጦርጴዛውን በብእሩ እየደበደበ።

መሃል የተቀመጠው መፍራም ከሎኔል ጉረርውን ሞረደና፡-

«የጸፉት ደብዳቤ መንፈስ እንደዚህ የሚል አይመስለኝም።

ምርኮኞቻችንን ልቀቁልን እኛም ሻለቃችሁን እንለቅላችሁዋለን ነው
ያሉት። እኛ የምንለቅላቸው ምርኮኞች ሲሄዱላቸው ሻለቃችንን
ይለቁልናል ማለት ነው። ድርድርና ውይይት አልጠየቁም» አለ።

ምክትል አዛዥ ጎን የተቀመጠ ቀጭን ሻለቃ ፈገግ አለና፡-

«ስለ ምርኮኞች መለዋወጥ የምታረጉት ውይይት ከንቱ
መስለኝ። ቀደም ብሎ በተሰጠው ትእዛዝ መሠረት አራቱን ምርኮኞችና
ሌሎች እሥራኞች በትላንትናው ሌሊት ረሽነናቸዋል» አለ።

«መቼነው ይሄ ትእዛዝ የተሰጠው?» አለ ምክትል አዛዥ
ሻለቃውን እያየ።

«ትናንትና ማታ» አለ ሻለቃው በግዴለሽነት አነጋገር።

«ቃላቸውን ተቀብላችሁዋቸዋል?» አለ ምክትል አዛዥ
ጠረጴዛውን በብእሩ እየቆረቆረ።

«ሞክረን ነበር»

«ታዲያስ?»

«ምንም አንናገርም አሉ፤ ሚስጢራቸውን ልናስወጣቸው
አልቻልንም»

ውይይቱ በዚህ ሁኔታ ቀጥሎ ብዙ ከተባለ በሁዋላ ምክትል

አዛዢቱ ቆመና፤

«ታዲያ ስለ ሻለቃችን ምን እናርግ ነው የምትሉት? የልክስክስና የወራዳ ሰው ፍጻሜ ይህ ነው» አለ።

«ይልቅስ ጊዜ ሳናባክን አንድ ፈፋጣኝ እርምጃ እንውሰድ። አፋኙ ቡድን ሻለቃችንን በከተማው ውስጥ አንድ ቦታ ደብቆ ለኛ ሰላከው ጥያቄ መልስ በመጠበቅ ላይ ነው። ያለንን አጭር ጊዜ ተጠቅመን ሻለቃችንን ቢቻል ከነ ሕይወቱ፤ ያለዚያም እሬሳውን ማስመለስ አለብን» አለ ቀጭኑ ሻለቃ ጠንከር ባለ አነጋገር።

«እንዴት? የት? መቼ?» አለ ሸቡቶው ሹም ደረቅ ፈገግታ አያሳየ።

«በአቅራቢያው ካለው ጦራችን ረዳት የሚሆን አንድ ሻለቃ ጦር እናስመጣ። በተጨማሪም በከተማይቱና በዙሪያው የተበታተነውን ጦራችንን አንድ ቦታ እንሰበስባለን። ከዚያ ከአንድ አቅጣጫ በመጀመር ከተማይቱን በደንብ እናስሳታለን። መጀመሪያ የምናረገው ግን፤ የሻለቃው ወዳጅ ነች የምትባውን ሴት ቤትና አካባቢውን በተጠናከረ ሃይል በሚገባ መፈተሽ ነው። ይህ ሳይዘገይ ዛሬ መከናወን ያለበት ተግባር ይመስለኛል» አለ ቀጭኑ ሻለቃ።

«ይህ ነው የተሻለው መንገድ፤ አሁኑኑ ትእዛዝ ሰጣለሁ። ምስጢሩ በሚገባ ይጠበቅ። ሁላችሁም አሰሳውን በማስተባበር ተግባር ስለ ምትረዱን እዚሁ ትቆያላችሁ» አለ ምክትል አዛዢ የሬዲዮ ስልኩን መነጋገሪያ እያነሳ።

ምዕራፍ ፶ ያ አራት

አብዛኛዎቹ የደገህቡር ከተማይቱ ቤቶች ዝግ ናቸው። አልፎ አልፎ በየመንገዱ ላይ ይሚታዩ፣ የበሽተኛ ልብስ የለበሱ የጦር ሜዳ ቁስለኞች ብቻ ናቸው። በየጦር ሠፈሮቹ ያለው ትርምስና ግርግር ከወትሮው ለየት ይላል። ሁለት የወታደር ጂኝ መኪናዎች በከፍተኛ ፍጥነት እየበረሩ ከተማይቱን አቁዋርጠው ሄዱና በዚያው ፍጥነት ተመልሰው ወደ ዋናው የጦር ሠፈር አመሩ። ብዙም ሳይቆይ፣ ወታደሮች የጫኑ ካሚሮኖችና ብረት ለበስ ተሽከርካሪዎች ከጅጅጋ አቅጣጫ ወደ ከተማይቱ ገቡ።

የመኪናዎቹን ድምጽ የሰሙ አንዳንድ የከተማይቱ ነዋሪዎች ራሳቸውን በመስኮት ብቅ እያረጉ አካባቢውን በስጋት ይቃኛሉ። አንዳንዶቹ ደሞ ከጥቂት ጊዜ በኋላ የሚመጣውን አደጋ በመገመት ገርብብ ያሉ መስኮቶቻቸውንና በሮቻቸውን ጠበቅ እያደረጉ ዘጉ።

መትረየስ የተጠመደባት ጂኝ ሁለት ካሚሮኖች ሙሉ ወታደሮች አስከትላ መጣችና መሃል ከተማ ስትደርስ፣ ወደቀኝ እጥፍ ብላ ቆመች። ካሚሮኖቹ ላይ የነበሩት ወታደሮች እየወረዱ ተሰለፉ። ከጂኝዋ የወረደው የመቶ አለቃ ወደ ወታደሮቹ ጠጋ ብሎ ትንሽ አነጋገራቸውና በአመልካች ጣቱ ወደ አንደ መንደር ውስጥ እያመለከተ ትእዛዝ ሰጣቸው። ወታደሮቹ በሁለት ረድፎች ተሰልፍውና ጠመንጃዎቻቸውን በተጠንቀቅ ይዘው ሄዱና ሃሊማ ቤት አጠገብ ሲደርሱ ቆሙ። አንደኛው ረድፍ በአንድ የአምጣ አለቃ እየተመራ

ከቤቱ ጀርባ ዞረ። የተቀሩት ወታደሮች ደሞ ከፊት ለፊት የግማሽ ቀለበት ቅርጽ ሰርተውና ፊታቸውን ወደ ቤቱ ዙረው በተጠንቀቅ ቆሙ። የመቶ አለቃው የነበረባት ጂን የመትረየስዋን አፈሙዝ በሩ ላይ አነጣጥራ ሃሊማ ቤት ፊት ለፊት ቆመች። የመቶ አለቃው እየተዘዋወረ ወታደሮቹን የተሻለ ነው ብሎ በገመተበት አቅጣጫ እንዲቆሙ አረገ። የሃሊማ ቤት ብቻ ግይሆን፣ የሰፈሩ ቤቶች በሙሉ ተዘግተዋል።

ትንሽ ቆይቶ መትረየስ የተጠመደባቸው ሁለት ተጨማሪ መኪናዎች መጡ። ካላንደኛው መኪና ውስጥ የወጣው ሻምበል ወደ መቶ አለቃው ተጠጋና፡-

«እህስ እንዴት ነው?» አለው።

«ቤቱን ከበነዋል፤ ከውስጥም ሆነ ከውጭ እስከ አሁን ምንም እንቅስቃሴ የለም» አለ የመቶ አለቃው ወደ ሃሊማ ቤት በር አየተመለከተ።

«ቤቱ ከውስጥ አይደለም እንዴ የተዘጋው?»

«አዎ፤ በሩም ሆነ መስኮቱ ከውስጥ ነው የተዘጉት»

«ከጀርባ በደንብ አስከብበኸል?»

«አዎ፤ ብቻ በዚያ በኩል መትረየስ የለንም»

«እነዚህ ሁለቱም ጂፖች በጀርባ ይዙሩ» አለ ሻምበሉ ራቅ ብለው ወደ ቆሙት መኪናዎች እያመለከተ። ከዚያ ሻምበሉና የመቶ አለቃው ቀስ እያሉ ወደ ሃሊማ መስኮት ተጠጉ። መቶ አለቃው ደረቱን ከግድግዳው አዛምዶ አንድ እጁን ዘረጋና መስኮቱን አንኩዋኩዋ። ከውስጥ ምንም መልስ የለም። ደገመና አንኩወኩዋ። መልስ የለም። በሃይል ደበደበው። ድምጽ የለም።

«አውቀው ነው ያደፈጡት» አለ ሻምበሉ በሹክሹክታ።

«ታዲያ ምን ይሻላል?»

«በረት ለበስ መኪና ወይም ታንክ አስመጥተን በሩን እንገነጥለዋለን» አለ ሻምበሉ አጎንበሶ ወደ ነበረበት እየተመለሰ። በሩ ፊትለፊት ሲደርስ፣ ቆም አለና አይኑን ጨፍኖ በቀዳዳ ወደ ውስጥ ተመለከተና፤ መቶ አለቃውን ሣብ አርጎ በቀዳዳው ወደ ውስጥ እንዲመለከት ጠቆመው። እሱም አንደ አለቃው ተመለከተና፤ ቀና ብሎ አይኖቹን እያሻሸ በጥያቄ አየው።

«ምንድ ነው የምትሰሩት?፤ ድብብቆሽ ነው እንዴ የምትጫወቱት?» አለ አንድ ጎርናና ድምጽ ከሁዋላቸው። ደንግጠው ዞር አሉ። አንድ ወፍራም ኮሎኔል ወገቡን በሁለት እጆቹ ይዞና አግሮቹን አንፈራጦ ቆምዋል። ሄደው ሰላምታ ሰጡት።

«ከመጣችሁ ቆይታችሁዋል፤ እስከአሁን ምን ትሰራላችሁ? ትንኝ እንደሚፈልግ የወባ ማጥፊያ ሰራተኛ በየጥጉ የምታጎነብሱት ለምንድነው!» አለ በቁጣ።

«ቤቱ ከውስጥ ተዘግቶዋል። በሩንም ሆነ መስኮቱን ብናንኩዋክዋ መልስ አጣን። በቀዳዳ ብንመለከት» አለና ዞር ብሎ የመቶ አለቃውን አየው።

«አ - ም በቀዳዳ ብንመለከት ሻለቃችን ወንበር ላይ ቁጭ ብሎ አየነው» አለ የመቶ አለቃው የደነገጠ ሀጻን መስለ።

ኮሎኔሉ አይኖቹን አፍጦና ጥርሶቹን ገጥሞ ሊያንቃቸው እየቃጣ፤

«ታዲያ ምን ትጠብቃላችሁ!» አለ።

«መስዋእትነቱን በማሳነስ የምናጠቃበትን ዘዴ በመመምረጥ ላይ ነን። ከበናቸዋል፤ የት እንዳይደርሱ ነው?» x1 መቶ አለቃው።

«መከበባቸውን ሲያውቁ ሻለቃውን ቢገድሉትስ?» አለ ኮሎኔል በርክክ ብሎ።

«ተቻሉህ? በምንወስደው እርምጃ ምክንያት ተከራካሪ ነው የሚገሉት። ሊገሉት ከፈለጉ እሱን ለማዳን የሚኖረን እድል በጣም ትንሽ ነው። በእጃቸው እነጂ በእጃችን አይደለም።» አለ ሻምበሉ እጆቹን ደረቱ ላይ አያጣመረ።

ኮሎኔሉ መለስ ብሎ ራቅ ብላ ወደ ቆችው መኪናው ሄደና፤ የፊድሮ መነጋገሪያውን ካነሣ፤ በኋላ ያሰበውን በመተው መልሶ ዘጋው። እንደገና ተመልሶ በፍጥነት እየተራመደ፤

«ቤቱ ውስጥ ተቀምጥዋል አላችሁኝ?» አለ

«አዎ ሊያዩት ይችላሉ» አለ ሻምበሉ ወደ ሃሊማ በር የሚያመራውን ኮሎኔል እየተከተለ።

ኮሎኔሉ በጠባብዋ የበር ቀዳዳ ወደ ቤቱ ውስጥ ሲመለከት ቆየና ቀና አለ። እርምጃው እንዳይሰማ በጫማው ጫፍ እየተራመደ ወደ ነበረበት ተመለሰና፤

«አየሁት፤ እራሱ ነው። የደንብ ልብሱን እንደለበሰ ነው ቁጭ ያለው። ምን ቢያስቡ ይሆን ይህን ያረጉት?» አለ አይኖቹን ፊተለፊት በገዝ አርጎ።

«እሱን አይተን በመቻኮል ወደ ቤቱ ለመግባት ስንሞክር አደጋ ሊጥሉብን አስበው ነው» አለ የመቶ አለቃው ፈጠን ብሎ።

«ካገኙ ይውሰዱት በማለት ጥለውት ሄደው እንደሆነስ?» አለ ኮሎኔሉ እያሰላሰለ።

«ቤቱክ ከውስጥ ነው የተዘጋው። እነሱ ቤቱ ውስጥ ባይኖሩ፤ ሻለቃው ዝም ብሎ አይቀመጥም» አለ ሻምበሉ ግራ በተጋባ አካሁዋን።

ከሎኔሉ ቶሎ ቶሎ እየተራመደ ወደ መኪናው ሄደና ሁኔታውን
ለበላዮቹ በስልክ ገለጠ። ተጨማሪ ጦርና ብረት ለበስ ተሽከሪካሪዎች
እየተንጋጉ መጡና፤ አካባቢው በወታደር ተጥለቀለቀ። አዛዦቹ ራቅ
ብለው፤ ወታደሮቻቸው ወደ ቤቱ የሚገቡበትን ዘዴ ይወያዩ ጀመር።
ያስጨነቃቸው ሻለቃቸውን ከነ ህይወቱ የማግኘቱ ነገር ብቻ
አልነበረም። ለረጅም ጊዜ የጎን ውጋት የሆኑባቸውን የጣምራ ጦር
ቡድን አባላት፤ ምናልባትም የቡድኑን መሪዎች እናገኛቸው ይሆናል
ብለው ስለአመኑ፤ ቢቻል ከነ ህይወታቸው ካልሆነ ገድለው ሁሉንም
ለማስቀረት ስለገዋጉም ነበር።

ዝግጅቱና እቅዱ ሁሉ አበቃና በስፍራው የነበረው ጦር
የጠመንጃውን አፈመዝ ወደ ሃሊማ ቤት ደግኖ በደረቱ መሬት ያዘ።
ሁለት ብረት ለበስ ተሽከሪካሪዎች ቀስ እያሉ ወደ ቤቱ ተጠጉ።
አንደኛው ወደ መስኮቱ ተጠግቶ መትረየሱን ወደ ውስጥ አነጣጠረ።
ሌላው በበሩ አቅጣጫ ቆመ።

የድምጽ ማገያ የያዘ አንድ የመቶ አለቃ መስኮቱ አጠገብ ከቆመው
ብረት ለበስ መኪና ውስጥ ብቅ በሎ፤

«እዚህህ ቤት ውስጥ ያለችሁ ሰዎች ልታመልጡ በማትችሉበት
ሁኔታ ተከባችሁዋልና እጆቻችሁን በሰላም ስጡ። እጁን በሰላም
የሚሰጥ ሁሉ ምህረት ያገኛል» አለና ጠበቀ። ምንም መልስ የለም።

«አንድ ሰው ወጥቶ ያናግረኝ» መልስ የለም። የመቶ አለቃው
መኪናው እንዳልሰራ ተረድቶ መኪናው ውስጥ ቁጭ ሲል፤ ከሁዋላው
አንድ የሽጉጥ ተኩስ ተሰማ። የተኩስ ማስጀመሪያ ምልክት ነበር።
መስኮቱ አጠገብ የቆመው ብረት ለበስ መኪና የመትረየስ ተኩሱን
በመስኮቱ ወደ ውስጥ ያፈላው ጀመር። በበሩ ፊት ለፊት የቆመው

በረት ለበስ መኪና ወደ ፊት ተንቀሳቀሰ። ጠመንጃዎቻቸውን የደገጉ ወታደሮች ግራና ቀኝ በአንድ ተራ ተሰልፈው መኪናውን ተከተሉ። መኪናው በሩን በአፍንጫው ገጨው። በሩ ከነመቃኑና ከነጉበኑ ተደርምሶ ወደ ውስጥ ወደቀ። ከመኪናው ግራና ቀኝ የተሰለፉት ወታደሮች ጥይት አእያርከፈከፉ ቤቱ ውስጥ ገቡ።

ሁለት ወታደሮች በቀጥታ እየሮጡ ሄዱና ወንበር ላይ የተቀመጠውን ሻለቃ ግራና ቀኝ ይዘው ወደ ውጭ አወጡት። ውጭ ሆነው የሚጠበቁት አለቆች እየተሸቀዳደሙ ተቀበሉዋቸው። ከሻለቃው ጆርግ አንድ ነገር መኖሩን ያረጋገጡት እየጎተቱ ከተኩሱ አካባቢ ትንሽ እልፍ ካሉ በሁዋላ ነው።

«ሻለቃውን ገድለው ከወንበር ጋር አስረውታል!» አለ ሁኔታውን ከሁሉ ቀድሞ የተረዳ አንድ ወታደር።

ተኩሱ ምንም እጻፋ ሲያጣ ቆመ። የቤቱ ውስጥና የአካባቢው በሚገባ ታሰሰ። ከውስጥም ሆነ በዙሪያው ህይወት ያለው ወይም የሞተ ፍጡር አለተገኘም። የሃሊማ ቤት መስኮትና በሩ ተበርግደው ሲታይ፣ በወታደሮቹ መታለል በአንድ አይነት እያየ የሚስቅባቸው ይመስል ነበር።

«ደረት ኪሱ ውስጥ ወረቀት ይታያል!» አለ ወፍራሙ ኮሎኔል ወንበር አዝሎ የተኛውን እሬሃ እየተመለከተ። አንድ ወታደር ወረቀቱን ከሬሃው ኪስ አውጥቶ ሶኮሌኒሲ ሰጠው።

«የአባሎቻችንን ደም ገና በእጥፍ እንቀበላለን...» ይላል ጽሁፉ።

ስፍራው የነበሩት መኮንኖት ሰብሰቡ ብለው ጥቂት ከተመካከሩ በሁዋላ፣ ቀደም ብሎ በወጣው እቅድ መሰረት ከዚያን ሰዓትና፣ ስፍራ ጀምሮ አሰሣው እንዲካሄድ ትእዛዝ ሰጡ።

ምዕራፍ ፶ ያ አምስት

በጊዜ የጀመረው አሰሳ ደገሃቡርን ያተራምሳታል፤ የተዘጉ ቤቶች በሰደፍና በርግጫ ይበረገዳሉ፤ እቃዎች ወደ ውጭ ይወረወራሉ፤ ተጠረጣሪ ሰዎች ህሊናቸውን እስኪስቱ እየተደበደቡ በመኪና ይጫናሉ። ህፃናት ይንጫጫሉ፤ እናቶች ዋይ ይላሉ፤ አባቶች ያቃስታሉ...።

እነ በሪሁን ይህን ተረድተው፤ አሰሳው አሉበት ከመድረሱ በፊት ከአካባቢው ለመራቅ ከተደበቁበት ወጡ።

«እኔ እዚሁ ሆኜ የሚመጣውን ጠብቃሁ፤ እናንተ ለስራ የተሰማሩ ወታደሮች በመምሰል በተቻለ ፍጥነት ወደ አቡዋሬ መንገድ ተጠጉ። ሲመሽ በአካባቢው ያለው ቡድናችን መጥቶ ይቀበላችዋል። በደህና መድረሳችሁን ለማወቅና፤ እኔም ደህና መሆኔን ለመግለጥ ነገ የሬድዮ ጥሪ አረግላችሁዋለሁ» አለ አሊሃሽ ሲሸኛቸው።

«የዲዮ መገናኛውን በተለመደው ቦታ ደብቀው። አንተም ጠንቀቅ በል፤ በርህን ክፈትና ጠብቃቸው» አለ በሪሁን ትጥረቁን አያስተካክለ።

«ግድ የለህም፤ ሁሉም ቦታ ቦታውን ይዝዋል። አሰሳው ሳይቃረብ ሂዱ»

በሪሁን፤ አሰግድ፤ አኔቦና ሃሊማ የወታደር ልብሶቻቸውን ለብሰውና ጠመንጃዎቻቸውን አንግተው ወደ ዋናው ጎዳና ወጡ። በርህን ሀሊማን ለመጀመሪያ ጊዜ በወታደራዊ ትጥቅ ስላያት ፈገግ አለ። መሳሪያ አያያዝና ተኩስ በትንሹ ብትማርም፤ የወታደር ልብስ

ስትሉበስ የመጀመሪያዋ ነው። መንገዱ ጭር ብልዋል፤ እልፍ ያሉት ሰፈሮች በአሳሹ ጦር ይተራመሳሉ። ጭር ባለው መንገድ ላይ መሳሪያዎቻቸውን የደገኑ ወታደሮች አለፍ አለፍ ብለው ቆመዋል።

እነበሪሁን በተን ሰብሰብ እያሉና አካባቢውን የሚቃኙ ወታደሮች እየመሰሉ ወደ አሰቡበት አቅጣጫ አመሩ። ምሽቱ ለአይን ያዝ አርግዋል፤ ከነበሩበት ራቅ እንዳሉ፤ ተከልሎ የቆመ አንድ ብረት ለበስ ተሽከርካሪ ሃይለኛ መብራቱን አበራባቸው። የመደንገጥ ምልክት ሳያሳዩ፤ ጉዞዋቸውን ቀጠሉ።

«ጆግሶ!፤ ጆግሶ፤ (ቁም፤ ቁም!)» አለ አንድ ድምጽ መኪናው ውስጥ፤

«አሳሾች ነን!» አለ በሪሁን ድምጹን ከፍ አርጎ

«በያላችሁበት ቁሙ! እንዳትነቃነቁ!»። እነ በሪሁን እንደታዘዙት እንደቆሙ፤ ከግራና ከቀኝ ወታደሮች ሲከቡዋቸው አዩ። በሪሁን «አጽ» ብሎ መሬት ሲወድቅ፤ ሌሎቹም እንደሱ አረጉ። በዙሪያቸው ጥይት ይፈላ ጀመር። እነሱም አጸፋ እየሰጡ ሲንከባለሉ፤ መኪናው መትረየሱን እየተኮሰ ተጠጋቸው። አሰግድና አኔቦ በምቦቻቸውን ጨብጠው እንደ እባብ በደረታቸው እየተሳቡ ወደ መኪናው ሄዱ። በሪሁን «ተመለሱ!፤ ተመለሱ!» እያለ ሲጮህ፤ የቦምብ ፍንዳታ ተሰማና፤ መኪናው እንደ ደመራ ይነድ ጀመር። ወታደሮቹ አሰግድና አኔቦ ላይ ጥይታቸውን አዘነቡባቸው። በርይሁንና ሃሊማ፤ የተኮሰ ኢላማቸውን በነ አሰግድ ዙሪያ በማረግ የሚቀርቡዋቸውን ወታደሮች እየተከላከሉ ወደዚያው ሮጡ። ከነ ሰግድ ጋር ተቀላቅለው ትንሽ እንደተታኮሱ፤ ሃሊማ ድምጽዋን ከፍ አርጋ፤

«አሰግድ ተመታ!» አለች። ተኮሱ ይበልጥ ተፋፋመ፤ የጠላት

ወታደሮች አሰግድን ለመማረክ ይሸቀዳደሙ ጀመር። እነ በርይሁን መሳሪያዎቻቸው እስኪገሉ ቢተኩሱም ሊያስጥሉት አልቻሉም።

ከፊታቸው ያለውን መሬት የሚያርሰው ጥይት እንኩዋን ወደ ፊት ሊያራምዳቸው ፣ አይኖቻቸውንም አላስገልጥ አለ። የሚከባቸው ጦር ብዛትም እየጨመረ መጣ። ይህን የተመለከተው አኔቦ ከደረቱ ቀና አለና እያከታተለ ሁለት ቦምቦች ጣለ። አካባቢው በአሸወዋ አቡዋራ ሲጋረድና የጠላት ወታደሮች የተኩስ ሲዘበራረቅ፡-

«በስተግራ በኩል ወደ ሁዋላ!» አለ በሪሁን የሃሊማን ትከሻ ይዞ አየጎተተ፣ ከባዶ ጠመንጃዋ ጋር ትታገል ነበር። ከተኩሱ መሀል ወጥተው ትንሽ ከሮጡ ቡዋላ አንድ ሰዋራ ስፍራ ቆሙ።

«ወለዱት አይደል አሰግድን?! ወይ ወንድሜ!፣ ወይ አሰግድ! አይ ሰው፣ ለህይወቴ ሳሳሁና ትቼህ መጣሁ...» አለ በሪሁን ትንፋሹ ቁርጥ ቁርጥ አያለና እንባ እየተናነቀው። ሀሊማ እንባዋን በሸሚዝዋ አጅጌ እየጠረገች ቁጭ አለች። አተነፋፈሳቸው እስኪስተካከል በዝምታ ተለጉመው ሶስቱም አረፍ አሉ።

"ማዛን ሚን ሰራል? ጠላቱ በቀላ ኢሱ ዳም በቀላል ናው ጡሩ..."አለ አኔቦ በዝምታው መሃል። በርይሁን ትኩር ብሎ አየውና ብድግ አለ። ለበርባራውን መሬት አየመረጡ ቶሎቶሎ በመራመድ ላይ አያሉ።

«ሰዎቹ እርስ በርሳቸው ተላለቁ» አለች ሃሊማ ከሁዋላ ወደ ሚሰማው ተኩስ ጆሮዋን አቅንታ። እነሱ ከተኩሱ መሃል ቢወጡም ዙሪያ ቀለበት የሰራው የጠላት ጦር እነሱ በማያውቁት ምክንያት እርስ በርሱ በመተጋተግ ላይ ነበር። ከአንድ ሰዓት ጉዞ በሁዋላ ጥቂት ለማረፍ አንድ ቁጥቋጦ ስር ቁጭ አሉ። ደካማው የጨረቃ ብርሀን በጭለማ ተሸነፈና ቅርብ ያለ ነገርን እንኩን ለማየት የማይቻል ሆነ።

«ይቀበላችሁዋል የተባለው ቡድን የታል?፤ ይህን ያህል ርቀን ስንጉዋዝ ልናገኘው ይገባ ነበር» አለ በሪሁን በሰፊው ተንፍሶ።

«ገና ወደ አካባቢው አልመጣ ይሆናል ፤ ወይም ራቅ ብሎ ይሆናል የሚጠብቁን፤ ምናልባትም ሌላ ሁኔታ አጋጥሞት ቀርቶ ይሆናል» አለች ሃሊማ በድካም የዛሉ እግሮችዋን እጥፍ ዘርጋ እያረገች።

«እንደሱ ከሆነማ፤ ከደፈጣ ተዋጊ ጦራችን ጋር ለመገናኘት የምናረገው ጥረት እጅግ አድካሚ ይሆናል»

«ግድ የለም፤ እናገኛቸዋለን» አለች ሃሊማ።

«አንቺ ጎበዝ ወታደር ኖ ፤ ኢንግዚ ኢኔ አላወቃም ፤ በጣም ገረማ ኖ» አለ አኔቦ ሃሊማን እያየ። ያለው ስለ አልገባት ወደ በሪሁን ዞር አለች። የተናገረውን ተረጎመላት።

«በችግርና በጭንቅ ጊዜ ቀድሞ የሌለ ብርታትና ሃይል ይምጣል፤ እኔ እራሴም ገርሞኛል። ጠላት ከተማችንን ሊይዛት በተቃረበ ሰሞን ባለቤቴ ሌሊት መሳሪያውን ሲፈታና ሲገጥም እመለከት ነበር። በመጨረሻው እለት ህዝቡና ጦሩ የጠላትን ወረራ ሲከላከል፤ ባለቤቴ ከጎኔ እስከ ወደቀ ድረስ አብፊው ነበርኩ። የሱን መሞት ሳይ ራሴን መቆጣጠር አቅቶኝ እኔም ወደቅሁ።»

በርይሁን ባለግድ መማረክ ምክንያት እጅግ ሰላዘነ ማውራት አልፈለገም። እነ አኔቦ ዝም ቢሉት፤ ስቅስቅ ብሎ ቢያለቅስ፤ ብቻውን ቢሆን... ነበር ምርጫው፤ እየዩ ሲዳላ ነው እንደሚባለው ሆነበት እንጂ።

እንዲህ ባለው አስቸጋሪ ሁኔታና ጊዜ ውስጥ ሆነው ምን ማረግ እንደሚገባቸው በሚያስላስሉበት ጊዜ ነው፤ ከሁዋላቸው የሰዎች እርምጃ የሰሙት። ብድግ ብለው ቢመለከቱ ተከበዋል፤ ምንም የማረግ

አድል ሰያገኙ ሰዎቹ ተረባረቡና ያዙዋቸው። የያዙዋቸው ሰዎች አጃቻቸውን እየጠመዘዙ የፍጥኝ አሰሩዋቸው፤ አይኖቻቸውንም በጨርቅ ሽብ አረጉዋቸው።

«እንግዲህ ያለ ምንም መንፈራገጥ ወደ ምንወስዳችሁ ስፍራ መሄድ ነው» አለ ከአሳሪዎቹ አንዱ። እንደ አይነስውር እየተመሩ ወደ ማያውቁት አቅጣጫ ተጉዋዘ።

«ወይኔ በሪሁን! ለዚህ ነው ከጉዋደኛዬ ተለይቼ ከሞት የሸሸሁት? አብሬው በወደቅሁ» አለ በሃሳቡ፤ በደሊላ ተንኮል አይኖቹን እንደጣው ለምሳን ለአንድ አፍታ እንዳች ተአምራዊ ሃይል እየተመኘ።

ትንሽ ከተጉዋዘ በሁዋላ ማራኪዎቻቸው አቆሙዋቸው፤

«አይኖቸውን ግለጥላቸው!» አለ አንድ ድምጽ በትእዛዝ።

የታሰረው ጨርቅ ተፈታ። የደበዘበ የባትሪ ብርሃን ይታል።

«ኡስማን! (በሪሁን) ፣ በጣም ይገርማል! ፣ አናንተ ናችሁ እንዴ? እጃቻቸውን ፍቱላቸው» አለ የገጠር አደጋ ጣይ ቡድን መሪ፤ ሃሚድ ጣዚር ዝቅ ባለ ድምጽ።

"አባሎቻችን ናቸው» አለ በሪሁን፤ ሃሚድ እነ አኔቦን አይቶ ግራ መጋባቱን በመገንዘብ።

«ከተወሰነው ሰዓት በጣም ዘገያችሁ። አለባበሳችሁ ደሞ እንዲህ እንደሚሆን አልተነገረንም። የጠላት ወታደር ነው የምትመስሉት። ሰዎቻችን ጠንቃቆች ባይሆኑ ኑሮ ትሞቱ ነበር።» አለ ሃሚድ አረማመዱን እያፈጠነ።

የሃሚድ አለባበስ እንደ ነበሪሁን አልነበረም። ቁምጣ ታጥቆ ከታች የወታደር ጫማ አርግዋል። ከላይ የለበሰው፤ እጅጉርድና አንገተ ክፍት አሮጌ ሹራብ ነው። ጥይት ሙሉ ጀበርናውን(ዝናሩን) ወገቡ ላይ ሸብ

እርሳና በርከት ያሉ ሰዎች ጀበርናው ላይ አንጠልጥሎ ካደገ ጺመው ጋር ሲታይ ያስፈራል።

የተከታዮች አለባበስ ግን፣ የተዘበራረቀ ነው። በባዶ እግራቸው ያሉ፣ ጫማ ያረጉ፣ ሱሪ የለበሱ፣ ሽርጥ ያገለጸሙ... ናቸው። ከጠላት የተማረኩ ጠመንጃዎች ይዘዋል።

"ከተማው ውስጥ የነበረው አሰሳ ከምንጊዜውም የከፋ ነበር። ሌላ የማምለጫ ዘዴ ስናጣ ጊዜ የወታደር ልብስ ለብሰንና ተመሳስለን ለመሹለክ ነበር ሃሳባችን፣ ምን ያረጋል?" አለ በሪሁን የአሰግድ በጠላት እጅ መግባት እያሳዘነው።

"ታዲያ፣ ጠላት አጋጠማችሁ?"

«አው አጋጠመንና... ተኩስ አልሰማችሁም?"

"ላንድ አፍታ ሞቅ ብሎ የበረደ ተኩስ ሰምተናል፣ እናንተ ነበራችሁ እንዴ? እንኩዋን አላህ አተረፋችሁ! ከዚያ ያላነሰ ነገር ከኛም ይደርስባችሁ ነበር፣ የጠላት ወታደር እንደመሰላችሁን ብንተኩስባችሁ ኑሮ..."

እንዲህ ዲአየወሩ ተመለሱና ከተማው ዳር አለ ደጋፊቸው ጎጆ ገብተው አረፍ አሉ። ባለቤቱ ቤት ያፈራውን ሊያረግላቸው ይጣደፍ ጀመር።

«አንቺ ደሞ ከየት መጣሽ? ምን ታረጊያለሽ?» አለ ሃሚድ ሀሊማን እያየ። የብረት ባርኔጣዋን ስታወልቅ ነው የወቃት።

«አንተ የምታረገውን አረጋለሁ» ፈገግ አለች።

"አሊሃሽና ዩኑስ(ሰግድ) ደህና ናቸው?" አለ ሃሚድ በርይሁንን እያየ።

«አሊሃሽ ደህና ነው» አለ በሰፊው ተንፍሶ።

«የኑስስ?»

«ሞተ»

«መቼ እባክህ ፣ ከናንተ ጋር እንደሚመጣ ነበር የተነገረኝ»

«አ-ዎ ፣ ከኛ ጋር ጉዞ ጀምሮ ነበር። መንገድ ላይ የጠላት ጦር ከበበንና ገደለው» ከንፈሩን በቁጭት ነክሰ።

«ዛሬ?»

«አ-ዎ፣ ማምሻውን»

በሪሁንና ሃሊማ ያጋጠማቸውን ሁኔታና የአሰግድን አመዋመዋት አስረዱት።

«በጣም ያሳዝናል፣ ግን መሞቱን በምን አረጋገጣችሁ? ቆስሎም ሊተርፍ ይችላልኮ» አለ ሃሚድ።

«አሄሄ? ፣ ያ ሁሉ ጥይት ዘንቦበት የሚተርፍ አይመስለኝም" አለ በሪሁን አይኖቹን ቡዝዝ አርጎ።

«እናንተ እንዴት ተረፋችሁ? ከጥይት መሃል አይደለም የወጣችሁት?»

«ባክህ ቆስሎም ቢማርኩት ይገሉታል...» አለች ሃሊማ፣ እዝን ብላ።

«ምን ይደረገግ?» አለ ሃሚድ አቀርቅሮ። ለጥቂት ጊዜ ሁሉም ዝም አለ።

«የወገን ጦር ወዲህ በመገስገስ ላይ ነው ይባላል» አለ ሃሚድ ካቀረቀረበት ቀና ብሎ።

«አዎ፣ ጠላት አቅም አጥትዋል። በየቀኑ ከየግንባሩ የሚመጣው ቁስለኛ ብዙ ነው። ከግንበር ሸሻችሁ እየተባሉ ብዙ መካንኖችና ወታደሮች በየጊዜው ይረሸናሉ። የወገን የጦር አይሮኝላኖች ፋታ

ነስተዋቸዋል። ከሁኔታው እንደ ተረደሁት፣ የጠላት ጦር የመፈርጠጥ ዝግጅት በማረግ ላይ ነው።» አለ በሪሁን

«የማጥቂያ ጊዜያችን ከእንግዲህ ነው ። በየአሸዋው ቀልጠው ይቀሩዋታል እንጂ አያመልጡንም» አለች ሀሊማ ታፋዋን በጥፊ እየመታች።

ከዚያም በሚቀጥለው ቀን ስለ ሚፈጽሙት ስራ ከተወያዩና ጥቂት እረፍት ካረጉ በሁዋላ፣ ሌሊቱን ተጉዘው ወደ ጅጅጋ በሚወስደው መንገድ ላይ ካደፈጠው ቡድናቸው ጋር ተቀላቀሉ። ረፋዱ ላይ የሬድዮ መልዕክት ሰራተኛው ከአሊሃሽ የተላለፈ መልእክት የያዘች አንዲት ወረቀት አምጥቶ ለሃሚድ ሰጠው። በሪሁን ፣ ሃሊማና አኔቦ መልእክቱን ለማወቅ በመጉዋጉዋት ወደ ሃሚድ ጠጋ አሉ። ሃሚድ ንበቡን ሳይጨርስ ቀና ብሎ እነ በሪሁንን በፈገግታ አስያቸውና፡-

«ይኑስ አልሞተም» አለ።

«እ? እ? ምን አልክ?» አሉ ሃሊማና በሪሁን ባንድ ላይ።

«አልሞተም፣ «ቆስሎ ተማርከዋል» ነው የሚለው አሊሃሽ» አለ ሃሚድ በእጁ የያዘውን ወረቀት እንደ ማራገብ እያለ። አኔቦ በበሪሁንና በሃሊማ ሁኔታ ግራ ተጋባ። የሚያስደስት ወይም የሚያስደነግጥ ነገር እንደ ሰሙ ተረድቶ ነገሩ እንዲገልጡለት በአይኖቹ ይማጠናቸው ጀመር። በሪሁን ሁኔታውን ሲነግረው። ራሱን ነቀነቀና፤

«ሚኒም ሊያናት ኤሌም፣ ኢንደ ሞታ ቆጠራል። ኢናሱ ከነፍስ ያዛ ሆና ኢንኩዋን ገዲላል» አለ።

«ግድ የለም እንኳን በህይወት መኖሩ ተረጋገጠ። ከእንግዲህ አይገሉትም!» አለ በሪሁን እጆቹን ጨብጦ።

«...ያከተማው አስሳ ብዙ ሰዎችን ካሰቃየና እስር ቤት ካጎረ

በሁዋላ አብቅትዋል። እኔና ሌሎቹ አጋሮቻችን እስከ አሁን ደህና ነን።
በነገው እሳት ከፍተኛ ኮንቮይ ከቀብሪደሃር ይመጣልና አስቡበት ይላል
መልእክቱ» አለ ሃሚድ የአሊሃሽን ደብዳቤ የመጨረሻ መስመር
እያነበበ።

ጥቂት ከተመካከሩ በሁዋላ፣ አሊሃሽ የአሰግድን ሁኔታ
አየተከታተለ በየጊዜው እንዲገልጥላቸው መልእክት አስተላለፉ።
በሚቀጥለው ቀን ከፍተኛ ኮንቮይ ይመጣል ስለተባለ፣ ቀደም ብለው
ያወጡትን እቅድ ለጊዜው በመተው፣ በኮንቮይ ላይ አደጋ ወደ መጣሉ
አሳብ አዘነበለ። በዚህ መሰረት አደጋ ጣዩ ቡድን በሁለት ተከፈለና፣
አንዱ በሃሚድ፣ ሁለተኛው ደሞ በበሪሁን እንዲመራ ተወሰነ።

ሃሚድ ጣሂር የራሱን ቡድን ይዞ ሌሊቱን በመገስገስ ቀብሪደሃር
መንገድ ላይ አድፍጦ አደጋ እንዲጥል፣ በሪሁን ደሞ ቡድኑን ወደ
ከተማው አስጠግቶ፣ የአሰግድን ታእንዲከታተልናከአሊሃሽ
በሚደርሰው መረጃ መሰረት አስፈላጊ ነው ብሎ ያመነበትን እርምጃ
እንዲወስድ ተወሰነ።

ምዕራፍ ሃያ ስድስት

አሰግድ ቆስሎ በጠላት ጦር በተማረክ ጊዜ የቆሰለው ትከሻው ላይ ነበር። ማራኪዎች ጉዳቱ ከባድ ስለ አልመሰላቸው መጠነኛ ህክምና ርገውለት ዋናው ጦር ሰፈር ውስጥ ወደ ሚገኘው እስር ቤት ተወሰደ። ከሱ የሚፈልጉት ጠቃሚ መረጃ ስላለ ነው እንዲህ የደከሙለት። ትከሻው ላይ ያለው ቁስል ከአንገቱ ጀምሮ በፋሻ ተጠቅሎለት፤ ብረት ለበስ መኪና ውስጥ ሆኖና ሁለት ካሚሮኖች ሙሉ ወታደሮች አጀበውት ነው እስር ቤት የደረሰው።

ሁለት እጆቹ በካቴና እንደ ታሰሩ አንዲት ጠባብ እስር ቤት ውስጥ አስገብተው ዘገቡት። ክፍልዋ ስትዘጋ ፍጹም ጭለማ ዋጠው። ቆሞ አይኖቹን ጭፍን ክፍት ሲያረግ ቆየ። ዐይኖቹ ጭለማውን ሲለምዱለት አንዳንድ ነገሮች ድብዝዝ ብለው ይታዩት ጀመር። ዞር ሲል እግሮቹን ከርትም አድርጎ የተቀመጠ አንድ ሰውዬ አየ። የሰውዬው እጆች እንደሰው በካቴና ታስረዋል። ትከሻው ላይ ያሉት የማእረግ ማረጊያ ጥብጣቦች የተቆረጡበት ሙሉ የወታደር ልብስ ለብስዋል።

«ቁጭ በል፤ የሞት ጉዋደኛዬ እንኩዋን ደህና መጣህ» አለ ሰውዬው አንጋጦ እያየው። አሰግድ እልፍ ብሎ ተቀመጠና ሰውዬውን ትኩር ብሎ አየው።

«ከየት ነህ አንተ ደሞ?» አለ ሰውዬው አገጩን ጉልበቱ ላይ

አስደግፎ።

«ከዚህ»

«የትነው የቆሰልከው?»

«እዚህ»

ሰውዬው ትንሽ ቆጣ ብሎ፤

«ወንድሜ እኔ አደለሁም ሞት የፈረድኩብህ። ምናልባት እንደኔው የሞት መንገደኛ ከሆንክ ላጫውትህ ብዬ ነው። ሰዓቱ ደርሶ ሞት እስኪረከበን ከአሁኑ ለምን እንጨነቃለን ? በፈገግታ እንጠብቀው ብዬ ነው...» አለና ህይወት ሌለበት ፈገግታ እያሳየው።

አሰግድ ሊያናግረው እንዳልፈለገ ሲረዳ፤ ጣራውን ይመለከት ጀመር። አሰግድ ሲያየው ቆየና፤

«አ - እርስዎ ከየት ነው የመጡት?» አለ።

«አ? እኔን ነው? አዎ እኔ እዚህ ነበርኩ »

«ለምን ታሰሩ?»

«ያዘዝከው ኮንቮይ አደጋ ደርሶበታል፤ አውቀህ ነው ያን ያረከው ተብዬ »

«የምን አደጋ?»

«ሰሞኑን ጥይትና ስንቅ የጫኑ ብዙ ተሽከርካሪዎች ከቀብሪደሐር ሲመጡ መንገድ ላይ አደጋ ደረሰባቸው። ካደጋ ጣዮቹ ጋር ተሻርከህ ነው ይህ እንዲሆን ያረግከው አሉኝ»

« በዚህ ጉዳይ ነው የታሠሩት?»

«አ-ዎ በዚህ ጉዳይ ነው። አንብሣ ጠቦት በነጠቀ ቁጥር የሚቀጣው እረኛ ነው። አለቆቻችን ባጠፉና በተሣሣቱ ቁጥር፤ ወይም የጠላት ጦር አይሉ ባጠቃን ቁጥር፤ የምንቀጣው እኛ ነን። የስህተታቸው እድፍ በኛ

ደም ይታጠብ ይመስል፤ በቀላቸውን በእኛ ላይ ተወጥተው በእጥፊዎቹ ላይ አስፈላጊውን እርምጃ ወስደናል ፤ በማለት ለበላላቸው ሪፖርት ያቀርባሉ። በኛ ጦርና ህብረተሰብ ውስጥ ያለው አሠራር ይህን ይመስላል። ፍርዱንና በቀሉን ስታሪክ መተው ነው።» እለና ከንፈሮቹን ገጥሞ ጥርሱን አኘከ።

«እርስዎ በሀሰተኞች ተኝኮል ከጠፉ በሁዋላ በታሪክ (አይ. አክሊ. ሃቀኛ ነበር በግፍ ነው የጠፋው ፤ ቢባልልዎ ምን ይጠቅምዎታል?)»

«እውነትህን ነው ከግለሰብ ጥቅም አንጻር ሲታይ ፋይዳ የለውም። ለዚህም ነው በሚሊያን የሚቆጠሩ ሰዎች ህሊናቸውንና ወኔያቸውን ለጊዜያዊ ጥቅም ሸጠው ሻከሩ ንፋስ በነፈሱ ቁጥር አቅጣጫቸውን የሚለዋውጡት። ጠንክር ያለ ክንድ ሲጨበጣቸው ቀደም ብለው ያመነብትን ፋይዳ ለመከድ አያመነቱም። እንዲህ ያሉ ሰዎች እውነትን ሸጠው ጊዜያዊ ጥቅም ያገኙ ይሆናል፤ ዋይታቸው ግን እሩቅ አይደለም። ይጋለጣሉ፤ በታሪክም በታሪክም በክፉ ስራቸው ሲታወሱ ይኖራሉ»

«ታሪክ ጸሀፊዎችም ቢሆኑ በራሣቸው አመለካከትና በጥቀማቸው አንጻር ነው የሚጽፉት። ማለቴ፤ እነሱ በደለኞች የሚሉዋቸውና አንደ ወንጀለኞች የሚቆጥሩዋቸው ሰዎች ሃቀኞች ፤ እነሱ እውነተኛች የሚሉዋቸው ፤ ግፈኞችና የግል ጥቅማቸውን አሳዳጆች ሊሆኑ ይችላሉ»

«አይ አንተ ልጅ፤ ታሪክ ጸሀፊዎች እኮ እራሣቸው ታሪክ ሰሪዎች አይደሉም። ታሪክ ሰሪው ሰራተኛው ህዝቡ ነው። እውነተኛ ታሪክን የማንም ብእር ቀብሮ ሊያስቀረው አይችልም። እውነትን ማንም አያጠፋት። ታሪክ ሰሪው ህዝብ ወቅቱን ጠቅብቆ እውነቱን ያወጣዋል። አዛዛዛ »

በዚህ ሁኔታ ሲወያዩ ሰውዬው እንዳለው ማይታወቃቸው ብዙ

ለዓታት አለፉ፤ ምሽቱም እየገፋ ሄደ። አሰግድና ሰውዬው
ውይይታቸውን አቁዋርጠው በየራሳቸው አሳብ ሲንሳፈሩ፣ ከውጭ
የሰዎች እርምጃ ሰሙ። የአሰግድ ልብ በአፋ ሊወጣ የደረሰ መሰለ።
አተነፋፈሉ ፈጠነ። ከውጭ በሩ አካባቢ ሹክሹክታ ተሰማና ዝምታ
ሆነ። ከአሰግድ ጋር ያለው ሰውዬ ድምጹን ከፍ አድርጎ፡-

«ግቡና የምታረጉትን አርጉ እንጂ! ምን ታንሾክሽካላችሁ? እኛ
ማንፈራ እናንተ ፈራችሁ እንዴ?!» አለ። በሩ ተከፈተ። አንድ ሰውዬ
በሩ ላይ ቆሞ የያዘውን የባትሪ ብርሃን ወደ ውስጥ አበራና «ሀበሽ ካሌ!
(አበሻ ና!)» አለ ድምጹን ዝቅ አርጎ።

አሰግድ እንደ ነጠረ ኩዋስ ብድግ አለና ወደ ተጠራበት ሄደ።
ሃይለኛው የባትሪ ብርሃን ዐይኖቹን እንደልቡ አላስገልጥ አለው።
ምንም ሳይሆን ዐይኖቹ በጨርቅ ታስረው፣ ግራና ቀኝ ክንዶቹ ተይዘው
ተወሰደ። ከጥቂት እርምጃዎች በሁዋላ በር ተከፈተና አንድ ቤት ውስጥ
ገቡቱ እንዲቆም ተደረገ።

«ግለጠው!» አለ አንድ ሰላላ ድምጽ። የአሰግድን አይኖች
የሸፈናቸው ጨርቅ ተፈታ።

«ጠጋ በል ወዲህ!» አለ ያው ድምጽ። ከሁዋላው የቆሙት
ወታደሮች እየገፉ ወደ ፊት አስጠጉት። ዐይኖቹን ጭፍን ክፍት
ሲያረጋቸው ቆየና ከፊት ለፊቱ ጠረጴዛውን ተደግፎ የቆመ አንድ
ከንፈረ ለምጣም ሻምባል አየ። ከሻምበሉ ግራና ቀኝ እልፍ ብለው ዳለቻ
ቱታዎች የለበሱ ሁለት ሰዎች ቆመዋል። በስተግራ ያለው
የኤልክትሪክና የቃጫ ገመድ፣ በስተቀኝ ያለው ደም አኮርባጅና ኩዋስ
የሚመስል ትንሽ ነገር ይዘዋል።

ሻምበሉ ለምጣም ከንፈሩን እየነካከሰና ጠረጴዛውን በቡጢ

እየመታ:-

«አውነተኛውን ነገር ግለጥልን ብንልህ እምቢ አልክ አይደል? እስከ አሁን ቁስለኛ ነህ ብለን አገነንልህል:: ከእንግዲህ ስጋህን ነው የምንዘለዝለው» አለና ጮኸ::

አስግድ ፈገግ ብሎ ሻምበሉን ፊት ለፊት እያየ:-

«በየጊዜው የነገርኩዋችሁ ሁሉ ትክክለኛ ነው:: ከዚያ የተለየ ነገር የለኝም! ስጋዬን የመዘልዘል ፍላጎት ካላችሁ ግን ቀጥሉ» አለ::

«ጦራችሁ ወደኛ አስርጎ ያስገባችሁ ሰዎች በትክክል ስንት ትሆናላችሁ?» አለ ከሻምበሉ በስተቀኝ የቆመው ሰውዬ በያዘው አኮርባጅ የገዛ ታፋውን መታ መታ እያረገ::

«አስርጋችሁ የምትልኩት እናንተ ናችሁ እንጂ የኛ ጦር አይደለም:: በመስፋፋት ምኞች ሰክራችሁ፣ ሌላውንም አስከራችሁ የሰው መሬት ለመያዝ፣ የሌላውን ነጻነትና ህልውና ለመድፈር የምትሰርጉትና የምታሰርጉት እናንተ ናችሁ:: እኛ መሬታችንን ላለማስወሰድ የምንዋጋ ተከላካዮች እንጂ ሰራጊዎች አይደለንም»

ሻምበሉ ፈገግ አለና፤

«ለዚህ ነው እኛም በመደበኛ ጦር ምርኮኛነት የምንንከባከብህ:: ትክክለኛውን ነገር ብትገልጥልን ደሞ ከዚህ የተሻለ ክብካቤ ወደ ሚደረግልህ ቦታ ትዛወራለህ» አለ እያሾፈ::

«ነገርኩህ፣ እኛ ወደዚህ በመገስገስ ላይ የለው ነጻ አውጪ ጦራችን አካል ነን:: በመቶ የሚቆጠሩ ነጻነትና አገር ወዳድ የአካባቢው ነዋሪዎች ጎናችን አስልፈናል:: የተግባራችንን ምንነት በካባቢያችሁ በምናረገው እንቅስቃሴ የተረዳችሁት ስለሆነ፣ ልገልጽላችሁ እልፈልግም:: አልገባችሁ እንደሆን ወደ ፊት ይበልጥ ትረዱታላችሁ:: ትክክለኛው

ሁኔታ ይህ ነው።»

ሸምበሉ በአሰግድ ንግግር ስለተናደደ በጥፊ መታው፣ ሲንገዳገድ በስተቀኝ የቆመው ሰውዬ በአኮርባጅ ጀርባው ላይ ደገመው።

«ወሰዱት! ይሄ ሁሉ ለአንድ ወንበዴ የማይገባ ክብር ነው!» አለ ሸምበሉ ጮሆ። አሰግድን ያጀቡት ወታደሮች እየገፋፉት ወስደው ከፍሉ ውስጥ ወረወሩት። በሩ ከውጭ ተቆልሮበት ጥቂት እንደቆየ ቀና አለና አዳመጠ። ክፈሉ ውስጥ ድምጽ የለም።

«ሌላ ክፍል ውስጥ ነው እንዴ ያስገቡኝ?» አለ ለራሱ። ቁጭ አለና ጥቁሩ ጥለማ ላይ አፍጦ።

«አንቺ ሰውዬ፣ ተኝ እንዴ?» አለ ቀደም ብሎ ክፍሉ ውስጥ አብሮት የነበረውን ሰውዬ በመፈለግ። መልስ አጣ። በመቀመጫው አየተንፏቀቀ በእግሮቹ አካባቢውን ዳሰሰና ጠባብዋ ክፍል ውስጥ ከሱ ሌላ ህይወት ያለው ፍጡር እንደሌለ አረጋገጠ።

ቀደም ብሎ ከሱ ጋር የነበረው ሰውዬ ይወስድ፣ ወይም እሱ ሌላ ክፍል ውስጥ ይግባ መለየት አቃተው። ያም ሆነ ይህ ከጥቂት ደቂቃዎች በሁዋላ አንዳች ነገር እንደሚደርስበት እርግጠኛ ሆንዋል።

ከውጭ የመኪናዎች እንቅስቃሴ ይሰማል። በጣም ራቅ ብሎ ደግሞ አንዳንድ ጊዜ እንደ ጅራፍ የሚንጣጣ፣ አንዳንዴ ደግሞ እንደሚቆላ ማሽላ የሚንጣጣ የጥይት ድምጽ ይሰማዋል።

በደንበ ሣይድን በፋሻ ብቻ የተጠቀለለው ቁስሉ እየቆጠቆጠውና ወበቁ እየቀቀለው፣ ከውጭ የሰዎች እርምጃ በሰማ ቁጥር ካሁን አሁን አውጥተው ገደሉኝ እያለ ሲጨነቅ አደረ።

በማግስቱ ሌላ ክፍል ወሰዱት። ክፍሉ ሰፋ ያለ ቢሆንም በአስረኞች ብዛት ተጨናንቅዋል። የላቡ፣ የሸንቱ፣ የቁስሉ... ሽታ ክፍሉን የመከራ

ዋሻ አስመስሎታል። ያመጡት ዘቦች እንደ ምንም ገፋፍተው ካስገቡት በሁዋላ በሩን ከውጭ ቆለፉት። የተዘጋውን በር ከውስጥ ተደግፎ እንደቆመ እስረኞቹን አያቸው። አብዛኛናዎቹ ፋሻ የጠመጠሙ፣ ልብሶቻቸው ደም የደረቀበቸው፣ ፊቶቻቸውና አይኖቻቸው ያበጡባቸው፣ የመረቀዙ እግሮቻቸውን እግድግዳ ላይ ሰቅለው የሚያቃስቱ...ናቸው።

«ና- እንደምን ተጋፋና እዚህ ቁጭ በል!» አለ አንድ ጺማም እስረኛ አሰግድን እያየ። ሌሎቹ እስረኞች እልፍ እያሉ ቦታ ለቀቁለት።

«ከየት ነህ አንተ ደሞ?» አለ ጺማሙ እስረኛ በካቴና በታሰሩ እጆቹ ጺሙን እየቁዋል።

«ከዚህ ነው» አለ በአፉ የሞላውን ምራቅ የሚተፋበት ቦታ እየፈለገ።

«ከየት? ከቀበሪደሃር ነህ?» አለ ግራ አይኖቹ በእብጠት የተዘገቡት ሌላ እስረኛ።

«አደለም፣ ከሌላ ቦታ ነው፣ እናንተ ከዚያ ናችሁ?» አለ አሰግድ በዙሪያው ያሉትን እያየ።

«እዚህ ካለነው ግማሽ የምንሆነው ከዚያ ነን» አለ ጺማሙ እስረኛ በሰፊው ተንፍሶ።

«ምን አረጋችሁ ብለው ነው ያሰሩዎችሁ?»

«ለምን ህይወታችሁ ተረፈ ብለው» አለ አይነ አባጣው እስረኛ ጥርሶቹን ገጥሞ።

«ወይኔ ደሃዋ እናቴ፣ ልጆቹ፣ ሚስቴ» ይላል ሌላ እስረኛ።

«ለነሱ ሰፊ መሬት ፍለጋ መጥተህ ነው፣ የእሣት እራት የሆንከው...» አለ ሌላው።

ቀኑን በዚህ ሁኔታ አሳልፈው፤ ጸሀይ ጠልቃ ችለማ በጥቁር ብርድ ልብሱ አካባቢውን ሲያሰብስብ፤ እስረኛው ሁሉ በጭንቀት ያቃስት ጀመር። እያንዳንዱ ሰው የራሱን ልብ ምት የሚያዳምጥ መሰለ። በዚህ ጸጥታ መሃል አንድ መኪና መጥቶ እስር ቤቱ ፊት ለፊት ቆመና ሞተሩን አጠፋ።

አሰግድ ጎን የተቀመጠ አንድ እስረኛ መታት ባለ ድምጽ፤

«ሊወስዱን መጡ?» አለ

«የት ነው የሚወስዱን?» አለ አሰግድ እሱም ድምፁን ዝቅ አርጎ።

አፉን ደም ደም አለው፤ መላ ሰውነቱ ጋለ። በጀርባው የሚወርደው ትኩስ ላብ የበረዶ ውሀ ሆነበት።

«ሊገድሱን ነው፤ ትናንትም በዚህ ሰዓት መጥተው ነው ብዙ ሰዎች የወሰዱት» ከውጭ ሰዎች በችኮላ ሲራመዱ፤ በትእዛዝና በጭቅጭቅ ሲነታረኩ ይሰማ ጀመር። ሞት ከውጭ ጉድጉድ ሲሰልፍ፤ ካራውን ሲሰል፤ እስረኞች ከውስጥ ሲያቃስቱ ሰዓታት አለፉ።

እኩለ ሌሊት ሲቃረብ የእስር ቤቱ በር ተክፈተ። ሁለት የእጅ ባትሪዎች ሃይለኛ ብርሃናቸውን ወደ ውስጥ ሰደዱ። ሁለት እስረኞች ስማቸው ሲጠራ ብድግ እያሉ ወጡ። ሶስተኛው በድነጋጤ መንቀሳቀስም፤ መናገርም ስለ አቃተው ወታደሮች ጎትተው አወጡት። በአራተኛነት አሰግድ ተጠራ። ብድግ ብሎ በሩ ላይ ሲደርስ ሁለት ሰዎች ተቀበሉና አይኖቹን በጨርቅ አሰሩዋቸው። አምስተኛ እስረኛ ተጠራና አነስተኛ ካሚዮን ላይ ጫኑዋቸው። ካሚዮኑ ላይ ከወጡት እስረኞች አንዳንዶቹ፤ «አሸሃዱ አላህ፤ አሸሃዱ አላህ...» እያሉ ሲያቃስቱ፤ አንገት አንገታቸውን በካራቴ ስለተመቱ ጸጥ አሉ። መኪናይቱ ተንቀሳቅሳ በመካከለኛ ፍጥነት በረረች። ጥቂት

ከተጉዋዘች በሁዋላ ምቹውን መንገድ ትታ ወጣ ገባ ወደ ሆነው
ገባችና፤ እንደ መቆምም እንደ መሄድም እያሉች ስታመነታ፤
ከአካባቢው የእሩምታ ተኩስ ተሰማ። አሰግድ ፈጠን አለና መኪናይቱ
ወለል ላይ በደረቱ ተኛ። መኪናይቱ ቆመች። የእስረኞቹ አጃቢ
ወታደሮች እየዘለሉ ወረዱ። ተኩሱ እየበዛና እየቀረበ መጣ። ወታደሮቹ
አድፍጦ ከቆያቸው ያልታወቀ ሃይል ጋር ለሩብ ሰአት ያህል ሲታኮሱ
ቆይተው ካሚዩኒቱንና እስረኞቹን እየተው ሸሹ።

በተኩሱ መሀል ያልታወቁ ሰዎች መኪናይቱ ላይ እየወጡ
እስረኞቹን አወረዱዋቸው፤ እሰግድን ከተሸከሙት ሁለት ሰዎች አንዱ
፡-

«አይዞህ አሰግድ ፣ እኛ ነን» አለው፤ የበሪሁን ድምጽ ነበር።

ምዕራፍ ሃያ ሰባት

አሰግድ ከሞት መንጋጋ ተነጥቆ እነ በሪሁን እጅ ከገባ በሁዋላ ለጥቂት ቀናት በድብቅ ሲታከም ቆይቶ አገገመ። አደጋ ጣይ ቡድኑ በየጊዜው ከጠላት የሚሰነዘርበትን ጥቃት ሲቆዋዋቁዋምና ሲያጠቃ ቆየ። በነዚህ ጊዜያት በርከት ያሉ ድሎች የመቀዳጃቱን ያህል፣ ከባድ መስዋእትነቶችንም ከፍልዋል። በርከት ያሉ አባሎቹ ህይወታቸውን አጥተዋል። በገጠር ይካሄድ የነበረውን የደፈጣ ውጊያ የሚመራው ሃሚድ ጣሂር ቀብሪደሃር መንገድ ላይ ቡድኑ አደጋ በጣለበት እለት በፅኑ ቆስሎ ከሁለት ቀን በሁዋላ ሞተ።

ቢሆንም የጠላት ጦር ባካባቢው የነበረውን የበላይነት እያጣ በመሄዱ፣ አደጋ ጣይ ቡድኑ ያለ ሃይሉን አሰባስቦ በአዲስ ስልት የማጥቃት ተግባሩን ለመጀመር ተዘጋጀ። ደገሃቡር ከተማና ባካባቢዋ ያሉት የጠላት ወታደሮች የተሰፋ መቁረጥና የመሸነፍ ስሜት ይታይባቸዋል። በመወናበድና በመታለል ጠላት ጎን ተሰልፈው ከነበሩት የአካባቢው ቤሄረሰብ አባላት አብዛኛዎቹ ሃቁን እየተረዱ የጠመንጃዎቻቸውን አፈመዝ ወደጦሩ ማዞር ጀመሩ። ከጭፍጨፋውና ከአፈናው የተረፉት የከተማይቱ ነዋሪዎች በድል አድራጊነት ወደነሱ የሚገሰግሰውን የወገን ጦር ዜና እየተከታተሉ እይኖቻቸውንና ልባቸውን ከፍተው ይጠብቁታል።

አሊሃሽ ከተማው ውስጥ ሆኖ ለቡድኑ ለመስራት ከማይችልበት ደረጃ ላይ በመድረሱ፤ አብረውት ከሚሰሩት ሰዎች ጥቂቶቹን በማስከተል ከነበረሁን ጋር ተቀላቀለ። የቡድኑም ተዋጊ ሃይል መከፋፈሉ ቀርቶ ባንድ ላይ እንዲጠቃለልና የሚሸሸውን የጠላት ጦር በከተማው ውስጥና በቀብረደሃር መንገድ ላይ እያደፈጠ እንዲያጠቃ ተወስነ።

በአዲሱ መዋቅር መሠረት በሪሁን የቡድኑ አስተባባሪና መሪ ሆኖ እንደገና ተመረጠ። በተጨማሪም ከከተማ ውጭ የሚካሄደውን የደፈጣ ውጊያ እሱና አሰግድ እንዲመሩ፤ አሊሃሽና አኔቦ ደሞ አስር ራሳቸን ሆነው፤ ከተማው ውስጥ እየገባ አደጋ የሚጥለውን ቡድን እንደመሩ ተወስነና እንቅስቃሴው ቀጠለ።

«በዛሬው ሌሊት የሚሸሸ የጠላት ጦር ስለአለ፤ ከፍተኛ ስራ ይጠብቀናል። አሊሃሽና አኔቦ ሰዎቻችሁን ይዛችሁ ጭለማን ተገን በማረግ ከተማው ውስጥ ትገቡና፤ የጠላት ጦር ለመንቀሳቀስ ዝግጅት በሚያረግበት ጊዜ ባመቻችሁ መንገድ አደጋ ትጥላላችሁ። እኛ ደሞ መንገድ ላይ ጠብቀን ከናንተ የሚተርፈውን ጦር እናጠቃዋልን» እለ በሪሁን ሰዎቹን ሰብስቦ። አሰግድ ቀጠል አረገና፤

«ጠላት ይዞ ከሚሸሸው ንብረት አባዛኛው ከአካባቢው የተዘረፈ ስለሆነ፤ ካስጣልን በሁዋላ ባግባቡ እንዲጠበቅ እናርግ» አለ።

ከዚያም በአሊሃሽ ቀዳሚነት አኔቦ፤ ሃሊማ፤ ቢዬሌው አብደላና ሌሎች እየተከታተሉ ወደምሽቱ ግዳጃቸው አመሩ።

ቀደም ብላ የወጣችሁ ግማሽ ጨረቃ በከዋክብት ታጅባ ለማያዊውን ለማይ አስውባዋለች። ቁጥቋጦዎችን እያሰገደ የሚጋልበው ንፋስ አካባቢውን ያመስቃቅለዋል።

በሪህን የሚመራው ቡድን ምቹ የማጥቂያ ስፍራ ይዞ፤
የሚመጣለትን ሲሳይ ወይም ሞት ነቅቶ ይጠባበቃል። እኩለ
ሌሊት ሲቃረብ ራቅ ካለ ስፍራ የመብረት ብልጭታ ታየ። ተከታትለው
የሚጉዋዙ ተሽከርካሪዎች መብራት ነበር። አጎንብሶ እየሮጠ አሰግድ
ወደ ነበረበት ሄደና ፤

«የጠላት ኮንቮይ መጥቶዋል፤ መሱ በመሱ በደፈጣ ክልላችን
እንደገባና የፈንጂ ድምጽ እንደተሰማ አንተ ከዚህ ሳትነቃነቅ
መትረየስህን መተኮስ ነው። ምናልባት ጨበጣ የምንሰነዝር ከሆነ
ምልክት አሳይህለሁ፤ ያኔ ተኩስህን ታቆማለህ» አለው።

«ኮንቮይ በሌሊት አይነቀሳቀስም እያልኩ ስከራከርህ ረታኸኝ» አለ
አሰግድ እየሳቀ።

«የምትሸሽ ነፍስ፤ ጊዜና አቅጣጫ አትመርጥም» ብሎ ትከሻውን
መታመታ አረገውና ተመሳሳይ መመሪያ ለመስጠት ወደ ሌሎቹ ሄደ።

አሰግድ የመትረየሱን ሰደፍ እትከሻው ላይ ደገነና ገመምተኛ
ለውነቱን እያመቻቸ፤ አንድ እጁን መትረየሱ ላይ ጣል አድርጎ፤
በሌላው እጁ አመልካች ጣት የመትረየሱን ምላጭ ይዞ፤ ፊት ለፊት
ባለው ገሳጣ መንገድ ላይ አነጣጠረ።

የመኪናዎች ድምጽ የንፋሱን ፋጪት እየጣሰ ከሩቅ እንደሚተም
የንብ መንጋ «እምምም» ይላል። እየቀረቡ የሚመጡት መኪናዎች
መብራት የጨረቃይቱን ብርሃን እያሸነፉ መጣ። የመጀመሪያው መኪና
አደጋ መጣው ክልል ውስጥ ገባ፤ ሁለተኛው ለጠቀ። ሌሎቹም
እየተጣደፉ ተከታተሉ። መኪናዎቹ የሚያነሱት አቡዋራ
ከመብራታቸው ጋር የአሸዋ ደመና ሠራ።

ብዙም ሳይቆይ መንገዱ ላይ የተቀበረው ፈንጂ በመኪና ተረጠና

ፈነዳ። ታላቅ ብልጭታ፣ የእሳት ነበልባል፣ ጥቁር ደመና...።
የመኪናውና የሰው አካል ፍንጣሪ ከላይ ዘነበ...። በሁዋለኞቹ
መኪናዎች ላይ ነበሩት ወታደሮች እየዘለሉ ሲወርዱ፣ ያደፈጠው ጦር
የእሩምታ ተኩስ ያዘንበባቸው ጀመር። ከነህይወቱ መሬት
የሚረገጠው ወታደር በጣም ጥቂት ነበር።

አደጋ ጣዩ ቡድን ከሞት የተረፈውን የጠላት ጦር እያባረረ
ሲመታ፣ ከሁዋላ ብዙ የጠላት ተሽከርካሪዎች እየመጡ ይቆሙ
ጀመር። በዚህ ጊዜ በሪሁን በድምጹም ፣ በእጁም « ወደሁዋላ
አፈግፍጉ» እያለ ለቡድኑ ትእዛዝ ሰጠ። ይህን ያረገው፣ ከሁዋላ
ከመጡት ተሽከርካሪዎች ላይ የሚወርዱት የጠላት ወታደሮች ብዙ
ሰለሆነና ከራሱም ጦር ብዙ ሰዎች ስለ ወደቱበት ነው። ከሁዋላ
የደረሰው የጠላት ጦር የደረሰውን አደጋ በሩቅ አይቶና ተዘጋጅቶ ነበር።

በሪሁን የተረፉ አባላቱን ይዞ በአቁዋራጭ እየገሰሰ ከነ አሊሃሽ ጋር
እተቃጠሩበት ስፍራ ደረሰ። ከተማው ውስጥ አደጋ እነዲጥል
የተሰማራው የአሊሃሽ ቡድን ቀድሞ ጠበቃቸው። አባላቱ
ተዳክመዋል። አኔቦ ሃሊማና ቢዬሌው አብደላ ጎን ለጎን ተቀምጠው
ይተክዛሉ።

«ውጤት እንዴት ነው? ፣ የታለ አሊሃሽ?» አለ በሪሁን ወደ አኔቦ
ጠጋ ብሎ። ቢዬሌው አብደላ ቀና ብሎ በሪሁንን አየና ስቅስቅ ብሎ
ያለቅስ ጀመር። ሃሊማ የበሪሁንን እንገት አቅፋ።

«ሞተ፣ አሊሃሽ ሞተ!» አሰች።

«የት ነው የሞተው?» አለ አሰግድ አይኖቹን ወደ አኔቦ አፍጦ።

«ከተማ ዊስጥ ተኩሳ ጊዜ በምቢ መታ። ኢኛ ጠላቱ ላይ ዲንጋት
ደራሳና አደጋ ጠላ፣ ጠላት ሸሻ፣ እኛ አባራራ፣ ኢንዱጋት ሌላ ጠላት

ማጣና ብዙ ተኮሳና ቢዙ ሰው ገደላ ሆላ አሊአሺና ሁለት ሳው እኛ ጋ ሞተ »

«ብዙ የጠላት ጦር ከቦን መውጫ አጥተን ነበር፤ በአኔቦ ብርታትና ትግል ነው ሌሎቻችን የተረፍ ነው። ያን በሽሽት ላይ የነበረ ጦር ምናልባት እናንተም አግኝታችሁት ይሆናል» አላች ሃሊማ አይኖችዋን እየጠረገች።

«አዎ ፣ እኛ ገጥመነው የነበረ ጦር ነው። እጅግ ብዙ ነው፤ እኛም ገድለንና አቃጥለን ልንጨርሰው ስለአልቻልን ትተነው መጣን። ሲነጋጋ ወደ ሌላ ግዳጅ እንሰማራ ይሆናል፤ ትንሽ አረፍ ብላችሁ እህል ቀማምሱ» አለ በሪሁን የሃሊማን ትከሻ መታ መታ እያረገ።

በሪሁን ጉዋደኞቹ ሃዘን እንዳይከብዳቸውና ተስፋ እንደይቆርጡ ከስተር፣ ፈገግ ይበል እንጂ፣ ውስጡ እጅግ አዝንዋል። አሊሃሽን የመሰለ ብልህ፣ ቆራጥና ታማኝ ጉዋደኛ ማጣት፣ ሃሚድን ከመሰለ ጀግና፣ ደፋርና ሃገር ወዳድ መለየት ቀላል ጉዳት አይደለም። በጭንቅ ጊዜ ታማኝ ጉዋደኛ፣ ለአንድ አላማ አብሮ የቆመ ጉዋደኛ ሲሞት እጅግ ያሳዘናል፤ ያስደነግጣልም። የተስፋ መቁረጥ ስሜትም ያመጣል። በርይሁን እነዚህን ስሜቶች ውስጡ ቀበራቸው፣ ዋጣቸው። እነዚህ ስሜቶች ለቆራጥ አላማ መስናክሎች መሆናቸውን አውቆ በሌሎቹ ጉዋደኞቹ ዘንድ እንዳይኖሩ ተከላከለ። የደፈጣ ተዋጊው ቡድን በጦርነቱ ብዙ አባሎቹን አጥትዋል። ሃሚድ ጣሂርንና አሊሃሽን የመሰሉ መሪዎች በዚያ ወቅት ማጣቱ ግን ከሁሉም በላይ ጎዳው። የመሪነቱ ሃላፊነት ተጠቃሎ በሱ፣ በአሰግድና በአኔቦ ጫንቃ ላይ ወደቀ።

ከሰዓታት አረፍት በሁዋላ፣ ሲነጋጋ የተረፈው የደፈጣ ተዋጊ ጦር

ተሰባስበ። ከቆሰሉት ውስጥ ሊዋጋ የሚችለው ከተመረጠና፤ የተጉዋደለውም ትጥቅ በመጠኑ ከተመዋላ በሁዋላ በሪሁን ብድግ ብሎ፤

«ወንድሞቼ፤ ከአብሪተኛው ወራሪ ጦር ጋር በስውርና በግልጽ ስንዋጋ እዚህ ደርሰናል። በዚህ ከባድና አስቸጋሪ ትንንቅ ወቅት በጠላት ላይ ያደረስነው ጉዳት በቀላሉ የሚገመት አይደለም። ነፃ አውጪው ጦራችን ከግንባር ጠላትን ሲያርበደብድ፤ እኛ ደሞ ለጠላት የጉያ ውጋት ሆነን ፋታ ስንነሳው ቆይተናል። በዚህ የትግል ወቅት በርከት ያሉ ወንድሞቻችን መስዋዕት ሆነዋል። የነሱ መስዋዕትነት ለትክክለኛ አላማ ስለሆነ የሚያከራ ሞት ነው። የወደቁት ሃገርንና አብዮትን ሲከላከሉ ስለሆነ፤ በታሪክ ይኖራሉ። የነሱን አርማ አንስተን ከዚህ ቀደም ስናረግ እንደቆየነው፤ የውርደት ማቅ ለብሶ የሚሸሸውን የጠላት ጦር እየተከታተልን መምታት አለብን። ነፃ አውጪው ጦራችን ሰሞኑን፤ እዚህ ይደርሳል ብለን ስለ ምንጠብቅ፤ ከሱ ጋር ሆነን ጠላትን እንደ ግመል መንጋ እንነዳዋለን። እስከዚያ የጠላትን ሽሽት ለማዘግየት የተቻለንን ሁሉ እናረጋለን» እያለ ሲናገር ለዙሪያ ጥበቃ ዘብ ከቆሙት ሰዎች አንዱ እየሮጠ መጣ።

«ምነው?» አለ በሪሁን ዞር ብሎ።

«በዙ ተሽከርክሪዎች በመምጣት ላይ ናቸው፤ አቡዋራ ይታየኛል»

ቡድኑ በፍጥነት ሁለት ላይ ተከፍሎ፤ አንዱን ቡድን አኔቦ እየመራ በሌላ አቅዋራጭ እንዲቀድም ሲደረግ፤ በሪሁንና አሰግድ ደሞ ሌላውን ቡድን ይዘው በጉዞ ላይ ወዳለው የጠላት ጦር ገለገሉ።

ጸሃይ ወደ መሬት የቀረበች ይመስል፤ ገና በማለዳ መቀብ፤ መድረሻ

ያሳጣል። ሌሊቱን ሲቦርቅ ያደረው ንፋስ ጸጥ ብሎ ፍጡር ሁሉ የሚተነፍሰው አየር ፍለጋ ይቃትታል። በሪሁን የሚመራው አደጋ ጣይ ቡድን በመለስተኛ ሩጫ ገስገሰና ባለፈው ሌሊት እንዳረገው፤ የሚሸሸውን ጦር ለመምታት ተዘጋጀ።

ከሁዋላ የሚከተለውን ሞት የሚሸሸው የጠላት ጦር፤

በካሚዮኖች፤ በብረት ለበስ ተሽከርካሪዎችና ታንኮች ተጭኖ መጣ። አደጋ ጣይ ቡድን፤ የጠላት ጦር በተጠበቀበት ክልል ሲገባለት ተኩስ ከፈተ። እሳት የሚተፋ ላውንቸሮች እየበረሩ ካሚዮኖቹን እንደሳር ጉጆ አጋዮቸው፤ ብረት ለበስ ተሽከርካሪዎች እንደ ጡዋፍ ነደዱ፤ ታንኮች የሃዲዳቸው ስንሰለት እየበጠሰ ተገትረው ይጋዮ ጀመር። ከዚያ ተርፎ ወደ ፊት የሚሸሸውን እነ አኔቦ ያስቀሩታል። የጠላት ጦር፤ ያለ ሃይሉን በማሰባሰብ የሞት ሽረቱን ይከላከል ጀመር። አንድ ጊዜ አደጋ ጣይ ቡድን ሲያጠቃና ሲገፋ፤ በሌላ ጊዜ ደሞ የጠላት ጦር ሲገፋና ሲያጠቃ ቆዩ።

አኔቦ ወደ በሪሁን ሰው ልኮ፤

«ሃይላችንን በአንድ አጠናክረን በናጠቃና በንክለክል ይሻላል፤ የጠላት ሃይል እያየለ መጥትዋል» አለ።

በዚሁ መሰረት ሁለቱ ቡድኖች ተቀላቅለው፤ የጠላትን ጦር ያዋክቡት ጀመር። የጠላት ጦር አይሎ አውራ ጎዳናውን ሲቆጣጠር፤ ከአደጋ የተረፉ ወታደሮቹንና ጥቂት ተሽከርካሪዎችን ያሳልፋል። አደጋ ጣይ ቡድን ሲያይልበት ደሞ፤ ወደ መከላከሉ ይመለሳል።

በሪሁን ጥቂት ሰዎች ይዞ በጎን በማሳበር ወደ ፊት በመጠጋት አላራምድ ብሎ ያስቸገራቸውን የጠላት ላውንቸር ተኩዋሽ ከገደለ በሁዋላ፤ ቁጥቁዋጦውን እየጣሰና መትረየሱን እያንተከተከ

ወደሚገባቸው ታንክ ሲሮጥ፤ እንዳች ብልጭታ በራቦትና ወደቀ።
ከላይ የሚዘንበው አፈር ግማሽ ሰውነቱን ቀበረው፤ በዙሪያው
የሚያየው ነገር ሁሉ በራሱ የሚሮጥ መሰው። ግራና ቀኝ ክንዱን ተይዞ
ሲገትቱት፤ የተከረከረ ይመስል ይሰቅ ነበር።

ምዕራፍ ሃያ ስምንት

«አሰግድ ፣ አሰግድ» አለ በሪሁን ድክመው ባለ ድምጽ። በጉደኖቹ ሸክም ከጦርነቱ አካባቢ ራቅ ወዳለ ስፍራ ከተወሰደ አንድ ሰአት በሁዋላ ገና ድምጹን ማሰመቱ ነው። እነ ሰግድ አንደበቱ ለአንድ ሰአት ያህል አንደበቱ በሞት ተለጉሞ የነበረ ዋደኛቸው ለመጀመሪያ ጊዜ ድምጹን በማሰማቱ፣ ተያዩና ፈገግ አሉ። አሱብድ ካንገቱ ቀና አረገው።

«እኔን ከሞት ለማትረፍ አትድክሙ፣ ኔ ነገር አብቅትዋል። ሂዱ፣ በድል አድራጊነት ከሚመጣው ሰራዊታችን ጋር ሆናችሁ የመጨረሻው የጠላት ወታደር ከድንበራችን እስኪወጣ ድረስ ለማባረር ተዘጋጁ። እኔ ለዚህ አልታደልኩም...» አለና ትንፋሽ ስለአጠረው ዝም አለ። አሰግድ ከንፈሩን ነከለ፣ እንባው እንደዝናብ ወረደ።

በሪሁን በሣምባው ሙሉ አየር ሣበና፣

«አሰግድ... ምናልባት፣ ምናልባት እህ...! ለምለምንና ልጆቼን በሕይወት ካገኘሃቸው አደራ በምትችለው ሁሉ ተንከባከባቸው። እህ... በአለም ካሉ አሣዛኝ ፍጡራን ሁሉ አንጀቴን የሚበሉት፣ የምትወደውን ባል ያጣች ሴትና፣ አባት የሌለቸው ልጆች ናቸው። እህ... ከማንኛውሰው ይልቅ አጽናኝና ረዳት ይፈልጋሉ። አይዘዋችሁ በላቸው።... እህ በሪሁን የሞተው እናንተ በነጻነት ጃንጥላ ስር ሆናችሁ እኩልነትና ሰላም የሰፈነበት ሕይወት እንድትኖሩ ነው በላቸው። በሪሁን የሞተው የጭቁኖች መድሀን የሆነውን አብዮት

ከቅልበሣ ሲያድን፣ አገሩን ከወራሪዎች ሲከሰከል ነው። እናንተም ለብሄራዊ አንድነታችንና ለጭቁኖች አሸናፊነት ታገሉ ብልዋል ባላቸው።

"በተለይ ለሰላም ስም እነዲህ በላት፣ ባሌ ሞትዋል ብለሽ አትዘኚ፣ የጀግና ሚስት በመሆንሽ ኩሪ እንጂ። የጀግና ሚስት እንደሆንሽ ሁሉ የጀግኖች እናት እንድትሆኚ ልጆችሽን በስርዓት አሳድረያቸው። የኢትዮጵያ ሰፊ ሕዝብ ለችግር አጋልጦ እንደ ማይተዋችሁ እርግጠኛ ነኝ በላት። እህ . . . ለልጆቼም ንገራቸው። በየጊዜው ንገራቸው። . . . አባታችን ሞተ ብላችሁ አትዘኑ። የጀግና ልጆች በመሆናችሁ ኩራት ይሰማችሁ። ለናት ሐገራችሁና ለአብዮታችሁ ጠቃሚ ዜጎች ሁኑ... ብልዋል እያልክ ንገራቸው። ሰው ጥቃትን አሜን ብሎ ከኖረ፣ ነጻነቱን ይሸጣል ባላቸው... » አለና ዝም አለ። የሐሊማ እንባ እንደጎርፍ ይመርዳል፣ አኔቦ አይኖቹን ቡዝዝ አርጎ ይተክሃል።

ለስለስ ያለ ንፋስ ሽው ማለት ጀምርዋል። ሐሩሩ እንደ ወትሮው እያስጨንቅም። የደገሐቡር ነዋሪዎች በመሸሽ ላይ ያለው የጠላት ጦር በተስፋ መቁረጥ የሚያደርስባቸውን ገዛድ ጭፍጨፋ በመፍራት ቤቶቹቸውን እየዘጉ ከተሰወሩበት አልወጡም። በርግጥም የተወረረች ሆናለች፣ ከተማይቱ። ጠላት ጥልዋት የሸሸ፣ የወገን ጦር ያልገባበት ባዶ ከተማ። እነ አሰግድ የጠላት ጦር ከከባቢው ጥርግርግ ብሎ መፈርጠጡን ካረጋገጡ በኋላ በሪሁንን ወደ ከተማው ዳር አስጠግተው በሚችሉት ሁሉ የሕክምና እርዳታ ሲያረጉለት በመጣር ላይ ናቸው። የበሪሁን ቁስል ግን እንኩዋን በነሱ፣ በከፍተኛ ህክምናም የሚድን አይመስልም። ደከመባቸው፣ መናገር አቃተው።

በሁለተኛው ቀን፣ በርይሁን እተኛበት በረንዳ ላይ ሰበሰብ ብለው

ማረግ ስለሚገባቸው ነገር ሲመካከሩ፣ ሐሊማ ድንገት ብድግ አለች። ሁሉም ወደስዋ አፈጠጡ። አፍዋን በከፊል ከፍታ አሩቅ ስትመለከት ቆየችና፤ እጆችዋን እያረገበገበች እልልታዋን አቀለጠችው። አሰግድ፣ በዬሌው አብደላና አኔቦ ብድግ ብለው የሐሊማ አይኖች ወደ አፈጠጡበት አቅጣጫ ተመለከቱ። የኢትዮጵያ ሰንደቅ አላማና ቀይ ባንዲራ ከግራና ከቀኝ የምታውለበልብ ብረት ለበስ ተሽከርክሪ መሐል መንገዱን ይዞ ወደነሱ ትሽከረከራለች። ታንኮች በተሰባጠረ ሰልፍ አጅበዋታል። አግረች ወታደሮች የብረት ቆቦቻቸውን ደፍተውና ጠመንጃዎቻቸውን ደግነው ታንኮቹ በሚያነሱት የአብዋራ ጭጋሚ ውስጥ ያሰመስማሉ። ጦሩ እየቀረበ ሲመጣ፣ የሐሊማ እልልታም ይላ ጀመር። አሰግድና አኔቦ ግራ እጆቻቸውን ጨብጠው ወደ ላይ በማንሣት «አሸንፈናል! ድል አርገናል!» የሚል ምልክት ያሣያሉ።

ብረት ለበስዋ መኪና ፍጥነትዋን እየቀነሰች መጣችና እነሱ ከነበሩበት አሥር አርምጂ ያህል ሲቀራት ቆመች። ከፊት የተቀመጠ አንድ ሰው እጁን በድግ አፍገም እያወዛወዘ በሩቅ ሰላምታ ሰጣቸው። ሐሊማ «እልልል» እያለች ወደሰውየው ፎጠች አኔቦና አብደላ ተከተሉዋት። ሰውዬው ከመኪናይቱ ወርዶ የብረት ቆቡን ያዘና ቆመ። ሃሊማ እንደሮጠች ሄዳ አንገቱ ላይ ተጠመጠመች፤ አኔቦ በተጠንቀቅ ቆሞ ወታደራዊ ሰላምታ ሰጠው።

በሪሁን ድንገት ዐይኖቹን ከፍቶ ካንገቱ ቀና ለማለት እየሞከረ ሲያቅተው ሰግድ አየ። በርከክ ብሎ፡-

«ሰራዊታችን መጣ!» አለ በሹክሸክታ።
 «አህ፣ ቀቀና አርገኝ ልየው... » ቀስ ብሎ ቀና አረገው።
 «አ-አል-አልሞትኩም... ሰንደቅ አላማዬን አየሁ... አ-የሁ-አ-የ-

ሁ» አለና ዝም አለ።

ከመኪናዎች የወረዱት አዛዦችና ወታዮች ከነ ሐሊማ ጋር ከተነጋገሩ በኋላ ወደነ አሰግድ መጡ። አኔቦ ረዘም ላለው የጦር አዛዥ ስለ ማንነታቸው ነገረው። አሰግድ ብድግ ብሎ ተገቢውን ወታደራዊ ሰላምታ ሰጣቸው።

«ሃጋ!፣ ሃጋ (ይሄ ነው ይሄው)» አለች ሐሊማ በሪሁን ወደ ተኛበት እያመለከተች። በሪሁን በጀርባው እንደተኛ ፕሮሶፔ ፈልቀቅ ብለውና፣ አይኖቹ ገርቡብ ብለው በህልም አለም የሚሰቅ ይመስላል።

አዛዦቹ መኮንን በርከክ ብሎ፣ የበርይሁንን የእጅና የአንገት ደም ስሮች ጨባበጣቸው፣ ዐይኖቹንም እየገለጠ አያቸውና በብርድ ልበስ ሽፈን አርግዋቸው ተነሳና፣ ከበታች መኮንኖቹ አንዱን ጠርቶ፣

«እዚሁ እንዲቀበር አርግ» ብሎ ትእዛዝ ሰጠ። ሐሊማ ጩኸትዋን በመዳፍዋ አፈነችው። እንባዋ ግን እንደ ጐርፍ ወረደ።

«አንተም ቆስለሃል እንዴ?» አለ አዛዦቹ ወደ አሰግድ ዞር ብሎ፣ ከአንገቱ ስር ብቅ ያለውን ነጭ ፋሻ እያየ።

«አዎ » አለ በእንባ ጭጋግ የተጋረዱ ዐይኖቹን በሪሁን እሬሃ ላይ እንደተከለ።

«ይሄ ወደ ሐረር ይወሰድና ይታከም!» አለ አዛዦቹ የአሰግድን ትከሻ መታ መታ እያረገ ። ወደ አኔቦ ዞር አለና ደሞ፣

« አንተ ወደ እናት ክፍልህ እስከትላክ እዚህ ከሚቆየው ጦር ጋር ትሆናለህ። አነቺ ደሞ የኔ እህት" አለ ሀሊማን እያየ፣ "አንቺ ደሞ፣ ከጦራችን ጋር ወግነው ላገራቸው ነጻነት ዋጋ ከከፈሉ ሰዎች ጋር ተገቢውን ነገር መንግስት ያረግልሻል..." እያለ ሲናገር ሰግድ ጣልቃ ገባና፣

«እኔ ከናንተ ጋር ወደፊት ሄዳለሁ» አለ ጥርሱን ነክሶ ከሣግ ጋር እየታገለ።

«የሕክምና እርዳታና እረፍት ስለሚሰፈልግህ ወደጋላ ተመልሰህ መታከም አለብህ» አለ መኮንኑ በትእዛዝ አነጋገር።

አሰግድ ከኢተየጵያ ሰራዊት ጋር ወደ ፊት ለመሄድ ያረገው ልመና ስላልተሳካለት በሪሁንን ቀብሮ ወደ ሐረር ሄደ።

ሐረር የሚገኘው የፖሊስ ሆስፒታል እንደ ሌሎቹ ሆስፒታሎች በጦር ሜዳ ቁስለኞች ብዛት ተጨንቅዋል። መደበኛ ክፍሎች፣ በረንዳዎችና መተለለፊያዎች ሁሉ ሞልተው ቦታ አልበቃ ስለአለ፣ ድንኩዎችና ተተክለዋል።

ሆስፒታል ተኝቶ ምርመራ ተደረገለትና ትክክል ውስጥ ጥይት ስለአለ፣ ቀዶ ጥገና እንደ ሚደረግለት ተነገረው። ሆስፒታል በገባ በማግስቱ የበሽተኛ ቢጃማውን ለብሶ፣ ግቢው ውስጥ ሲዘዋወር አረፈደ። ከሱ ቀደም ብለው እሆስፒታሉ ውስጥ ከነበሩት ቁስለኞች መካከልም ሆነ ከሆስፒታሉ ሰራተኞች የሚያውቀው አንድም ሰው አልነበረም።

ከምሣ በሁዋላ ድንኩዎችና ወደ አጠገብ ሰብሰብ ብለው ወደ ተቀመጡ ቁስለኞች ጠጋ ብሎ ቁጭ አለ። ብዙዎቹ አጋዴን ውስጥ በተደረገው ጦርነት ተካፍለው የቆሰሉ ስለሆኑ፣ ወሬያቸው ስለጦርነቱ ነበር።

አሰግድ፣ ሰዎቹ አጋዴን የነበረው የፖሊስ ፈጥኖ ደራሽ ሃይል አባላት የነበሩ መሆናቸውን ከውይይታቸው ስለተረዳ፣ ቀደም ብለው የጀመሩት ሞቅ ያለ ውይይደት ጋብ ሲል ጉሮሮውን ሣለና፡-

«ጉዋዶች ከናንተ ውስጥ በሪሁንን የሚያውቀው ሰው አለ?»

አለ።

«በሪሁን፣ በሪሁን?» አለ ግራ እግሩ ከታፋው ጀምሮ በደረቀ ኖራ (ጄሶ) የተጠገነ ቁስለኛ።

«በሪሁን በጋሻው። ቀደም ሲል ደገቡር፣ በሁዋላ ደም ቀብሪደሃር የነበረው ፈጥኖ ደራሽ ፖሊስ አባል» አለ ቁስለሃቹን በየተራ እያየ።

«አ በሪሁን ሼኮሽ የነበረው? የመቼህን እሱ እዚያ ከነበሩት አባሎች ጋር ተደምስዋል» አለ ምርኩዝ የተደገፈ አንድ በሽተኛ።

«ቤተሰቡን፣ ሚስቱን ፣ ለምለምን ታውቃለህ?» አለ በጉግት እያየው።

«እኔ እንኩዋን በቅርብ አላውቀውም። የኔም የበሪሁንም ጉዋደኛ የሆነ ሰው ነው ስለ ሁኔታው ያጫወተኝ»

«ምን አለህ? ደህና ናቸው? የትናቸው አለህ?» አለ ሰውዬውን በሁለት አጆቹ ይዞ።

«የዛሬ ሰዓት ወራት ገደማ ቀብሪደሐር ከተማ በጠላት ስትያዝ፣ ከህዝቡ ጋር በመሸሽ ከብዙ ስቃይና መከራ በሁዋላ ሐረር ገቡ። ትንሹ ልጅዋ ረሃብና ውሀ ጥሙን ስለአልቻለው መንገድ ላይ ሞተባት ብሎ ነገረኝ»

«ለምለም እዚህ ሐረር ነው ያለቸው አለህ?»

«አይደለችም ወዲያውኑ ዘመዶችዋ ዘንድ አደስ አበባ ላክናት። በባልዋና በልጅዋ ሞት በጣም አዝናለች፣ ሰውም አትሆን ብሎ ነገረኝ»

ሌሎቹ ቁስለኞች በውይይቱ መሀል እየገቡ፣ በበርይሁን ቤተሰብና በብዙ ሺህ ሰዎች ላይ የደረሰውን ችግር እያነሱ ሲወያዩ ቆዩ።

«በጊዜ አካባቢውን ልቀቂና ሂጂ እያልን ስንለምናት እምቢ ብላ በበረሃ ተንከራተች። በሪሁን እንደኔ ተርፎ በህይወት ብታየው ኖሮ

ምንኛ ደስ ባላት? ምናለበት እንደ ሂሩትዬ እድለኛ ብትሆን? ሂሩት የኔን በህይወት መኖር ስምታ ስትደሰት፤ ለምለም ደሞ እንደስዋ እድለኛ ባለመሆንዋ ስታለቅስ ማየት እጅግ ያሣዝናል። ሂሩትዬስ የኔን በህይወት መኖር ዜና ስትሰማ እንዴት ትሆን ይሆን? መቼም ድንገተኛ ደስታ እንደ እብድ ነው የሚያረጋት። ከነቃል ኪዳናችን ብትኖር አይደል፤ ማን ያውቃል? ሞተ ተብሎ ሲነገራት፤ እንደ ማንኛውም የሙት ቀለበት ቀለበቴን ቶሎ አውልቃ ሌላ ተክታበት እንደሆነስ?...ብቻ በህወት ትኑር » እያለ ሲያሰላስል ቆየ።

ከዚያም ከበሽተኞቹ በመለየት ወረቀትና ፖስታ አስገዝቶ ለሂሩት ደብዳቤ ይጽፍ ጀመር፤

«ሂሩትዬ እንደምን አለሽልኝ። ይህ ደብዳቤ ሲደርስሽ ምን ተሰማሽ? ድንጋጤ? ደስታ? ወይስ ሃዘን?። አዎ እነዚህ ሁሉ ይፍራረቁብሽ ይሆናሉ። ህይወት የብዙ ድርጊቶች መፈራረቂያ ናት። ሂሩትዬ ምናልባት ከዚህ ቀደም አሰግድ ሞትዋል ብለሽ እርምሽን አውጥተሽ ይሆናል። በእርግጥም ከሞት ጋር ሰንበኜ ነው የመጣሁት። ሲታገለኝ ስታገለው፤ ሲጥለኝ ስጥለው፤ እዚህ ደርሻለሁ። (እንዴት) የሚለውን ወደ ፊት ስንገናኝ በሰፊው አወራልሻለሁ። ለዚህ በመብቃቴ ደስ ይበልሽ። አሁን ያለሁት ሐረር ከተማ በሚገኘው ፖሊስ ሆስፒታል ውስጥ ነው። ትክሻዬ ላይ ትንሽ ቆስዬ ስለነበርና ጥይተዋም ስጋዬ ውስጥ ቀርታ ስለነበር እናወጣልሃለን ተኛ ብለውኝ ነው ሆስፒታል የገባሁት። እኔ እኩዋን አንድ ጊዜ አንቺንና ለምለምን ላያችሁ ጉዋጉቼ ነበር።

"አሁንም ቢሆን ቁስሉ በጣም ቀላል ለስለሆነ ቀዶ ጥገናው ከተደረገልኝ በሁዋላ ሮጥ ብዬ አያችሁዋለሁ። ካልሆነ ግን ወደ ጦር

ግንባር መመለሴ ነው። እየሽ ሂሩትዬ አንቺ እራስሽ አዘውትረሽ
አንደምትናገሪው ያለ ሃገርና ያለ ነጻነት ፍቅርም ሆነ ትዳር ሊኖር
አይችልም። ቀዳሚው ነገር አገርን ከወራሪ፣ አበዮትን ከቅልበሣ
በማዳኑ ነው። ብቻ ይህ ደብዳቤ እንደ ደረሰሽ ባስቸከይ ጻፌልኝ።
ምንም ቢሆን መጣለሁ ብለሽ እንዳትሞክራ። ያለሽበት የመሀል አገር
ትግል ቀላል እንዳልሆነ አውቃለሁ።

በስልክ ላገኝሽ የምችልበትን አድረሻ ብትገልጭልኝ
ደውልልሻለሁ። አንቺም ከቻልሽ ሐረር ፖሊስ ሆስፒታል ደውይልኝ።

"ሂሩትዬ እስከ አሁን («አኔ») እያልኩ ስጽፍልሽ አንድ ነገር
ሣይሰማሽ አልቀረም። «በሪሁንስ ምን ሆነ?» ብለሽ ትጠይቂ ይሆናል።
በሪሁን ሞትዋል። እናንተ እንደተረዳችሁት ከዛሬ ሰባት ወራት በፊት
አደለም የሞተው። ብዙ ጀብድ ሰርቶ፣ ለጠላቶቼ የጎን ውጋት ሆኖ ፣
በወረሩት ሀገር ተደላድለው እንዳይኖሩ ፣ የሰላም እንቅልፍ እንደይተኙ
አርጎ ነው። እንኩዋን የወገን፣ የጠላትም ታሪክ የማይረሳው ጀገንነት
ፈጽሞ ወድቅዋል። ከሁለት ቀናት በፊት ደገሐቡር የተቀበረ።
የበርይሁን ሞት የኛ ህይወት ነው፣ ለነጻነት ና ለአብዮታችን ህልውና
የተከፈለ መስዋእት። አቃለሁ ሂሩትዬ፣ ለምለም በምትወደው ባልዋ
መሞት በጣም ታዝናለች። በተለይ እርግጠኛ ሞቱን ስትሰማ።
አንዳንቺ እድለኛ ሆና የምትወደውን ባልዋን፣ የልጆቿን አባት
ብታገኝው እንዴት ደስ ባላት? ምን ያረጋል የህይወት እድልዎኛ ናት።
ብቻ አጽናኛት፣ ባለን አቅም ሁሉ ልንረዳት ይገባል።

በዚህ ደብዳቤዬ ብዙ ልጽፍልሽ አልቻልኩም፣ ደብዳቤሽን ወይም
የስልክ ጥሪሽን በጉጉት ጠባብቃለሁ።... ያንቺው አሰግድ አለሙ»

ምዕራፍ ሠላሳ

አሰግድ ከቀዶ ጥገናው በሁዋላ ተሸሎት አልጋው ላይ ጋደም ብልዋል። የሆስፒታል ጉዋደኞቹ አጠገቡ ተቀምጠው ያጫውቱታል።

«ቀና በልና አጫውተን ይህ፤ ቀዶ ህክምና ሆነችና ነው የምትተኛላት? እሾህ የወጣልህ ያህል ቁጠራት። እኛ ቁራ እንደገባ ፍሪዳ ተተልትለን እንዳንተ አልተዳከምንም። ቀናበል" አለ ሰለሞን የተባለ ቁስለኛ የአሰግድን ጀርባ መታ መታ እያረገ። አሰግድ ጋደም ያለው፣ በሽታው ጸንቶበት ሣይሆን፣ ከአስር ቀን በፊት ለሂሩት ለጻፈላት ደብዳቤ መልስ ባለማግኘቱ፣ የይሆን ይሆናል ግምቶጭ እየደረደረ ያሰለሰል ስለነበር ነው። ጉዋደኞቹ ሊያጫውቱት መጥተው ዝም ማለቱ ተገቢ አለመሆኑን በመረዳት ቁጭ አለና፡-

«ይቅርታ፣ ትንሽ ደክሞኝ ነው። ፈይሣ ድኖ ወጣ አላችሁ?» አለ አይኖቹን እያሻሸ። ያንለት ከሆስፒታል የወጣውን ቁስለኛ ጉዋደኛውን አስታውሶ።

«አው ወጣ፣ ከህክምና መሰናበቱ ሣይሆን፣ ወደማገገሚያ ነው የተዛወረው» አለ ሌላው ቁስለኛ።

«በዙ ቆይትዋል እንዴ ሆስፒታል ውስጥ?»

«አ-ዎ፣ መጀመሪያ የአጋዴን ፖለስ ቢያዎች መጠቃት ሲጀምሩ ነው ሰገግ ላይ የቆሳለው። ቀደም ብሎ እንደውም ከወገቡ በታች አይንቀሳቀስም ነበር። አሁን ግን በምርኩዝ እየተረዳ ይራመዳል»

«እንደ ሌሎቹ የጠረፍ ጠባቂ ጦር አባሎች የመጀመሪያው

የጦርነት ገፈት ቀማሽ ነዋ። በኦጋዴን የድንበር ጣቢያዎች ባነስተኛ መጠንና ትጥቅ ተበታትነው፤ እስከ አፍንጨው ቃጥቆ ከመጣ ኃይል ጋር ሲተናነቁ የወደቁ ጀግኖች ምንጊዜም ከህሊናዬ አይጠፉም።

በኢሚ፣ በደናን፣ በፌርፌር፣ በኤልቆረን፣ በበቆርቆርዮን፣ በሰረረወይን፣ በዱዱብ፣ በምሥራቅ ጋሻም በገላዲን፣ በአዋሬ፣ በኢነጎሃ፣ በደበጎሪያሌ፣ በድሁን፣ በተፈሪ በር፣ በቶጎ ው ጫሌ፣ በሻላቦ፣ በሺኮሽና በሌሎቹም ካቢያዎች የነበሩ የፈጥኖ ደረሽ ፖሊስ አባላት፣ ጎዴ የነበረው ሰጋው የሚሊሺያ ጦራችንና ሌሎችም፣ የፈጸሙት ጀግንነት የሚረሣ አይደለም» አለ አሰግድ ኦጋዴን ውስጥ የነበረው የጦርነት ሁኔታ ለአንድ አፍታ በሃሳቡ ብልጭ ብሎበት።

«የጠቀስካቸው ጣቢያዎች ሁሉ ሰሞኑን በወገን ጦር በመያዝ ላይ ናቸው። ጀግኖች አባቶቻችን በደምና አጽማቸው ያጸኑት ድንበር ተከብርዋል...» እያለ ኪዳኔ ሲናገር፤

«አሰግድ አለሙ፤ አሰግድ አለሙ፤» የሚል ድምጽ ተሰማ። እንደኛው ቁስለኛ ብድግ ብሎ፣ «እዚህ ነው ያለው፤» እያለ ከድንኩዋን ወጣና፣ ፖስታ ይዞ፤

«አሰግድ፣ እጮኛህ ጻፈችልህ! እንኩዋን ደስ አለህ! ምን ታረግልኛለህ?...» እያለ ተመለሰ። አሰግድ ቆሞ አይኖቹን ፖስታው ላይ አፈጠጠ።

«ምን ታረግልኛለህ?» አለ ፖስታውን ወደ ሁዋላው እየሸሸገ።

«የፈለግከውን፣ የፈለግከውን አረግልህለሁ» አለ አሰግድ ሁለት እጆቹን በልመና አካሁዋን ዘርግቶ። የልቡ ምት ፈጠነ፣ አላበው።

ፖስታውን ተቀብሎ ወደደረቱ አስጠጋና፤

"ለብቻዬ ላንብበው፣ ባካችሁ ከዚህ ሂዱልኝ..." አለ አጠገቡ

ያሉትን በዐይኖቹ እየተለማመጡ። እጆቹ ተንቀጠቀጡ። የፖስታውን ጠርዝ ተከትሎ በትክክል ለመቅደድ የወሰደበት ጊዜ አመት መሰለው። ሂሩት ከፖስታው ውስጥ ብቅ የምትልለት ይመስል ጓጓ።

«ውድ ወንድሜ አሰግድ አለሁ...» ብሎ ነው ደብዳቤው የሚጀምረው። የልቡ ምት እንደገና ፈጠነ። ፖስታውን ገልበጥ አርጎ የላኪውን ስም ተመለከተ፤ ከ"ለምለም ጋሻው" ይላል። ዐይኖቹ ላይ ሽረሪት ያደራባቸው ይመስል አጥርቶ ማየት አቃተው፤ ትንፍሹ አጠረ፤ ወረቀት የያዘበት መዳፋ ላብ ያመነጭ ጀመር።

«እንዴት ከሂሩት ቀድሞ ለምለም ጻፈችልኝ? ሂሩት ለምን አልጻፈችልኝም?» የሚሉትና ሌሎችም ጥያቄዎች እራሱ ውስጥ ተንጫጨበት። ምራቁን እየዋጠና ለመረጋገት እየሞከረ ደብዳቤውን እንደገና ገለጠው፤

«ውድ ወንድሜ አሰግድ አለሁ። ከሁሉ አስቀድሜ እንኩዋን ከዚያ ሁሉ መላት ተረፍክ እልህለሁ። የቀበሌያችን ፖስተኛ ለሂሩት የጻፍክውን ደብዳቤ አምጥቶ (ለእህትሽ የተጻፈ ነው) ብሎ ሰጠኝ። ገልበጥ አርጌ የላኪውን አድራሻ ስመለከት ደነገጥኩ። ነገሩ ህልም ይሁን እውን መለየቱ አቅቶኝ ነበር። ደብዳቤውን እስከ መጨረሻው ካነበብኩ በሁዋላ ተገረምኩ። ደስታና ሃዘን ተፈራረቁብኝ። ከሰባት ወራት በፊት የሞተ ዘመድ ከመቃብር አለም ሲመለስ ያስደነግጣል? ያስደስታል? አንተው ፍረድ።

"በደብዳቤህ እንዳልከው (ተፈጥሮ አድልዎኛ ናት) የህይወት ባህርም ሁሉን እኩል አያንሳፍፍም። የገሚሱን ጀልባ ማእበል ሲያሰጥመው፤ ገሚሱን ሲንጠው፤ ሌላውን ደሞ ጸጥ ብሎ ያንሳፍፈዋል። የዛሬ ሰባት ወር ገደማ፤ እናንተ የነበራችሁበት የሼኮቭ

ጣቢያ እንደተደመሰሰ፤ ከሌሎቹ አባሎች ጋር ሞተዋል ብለን እርማችንን አውጥተን ነበር። አሁን በደብዳቤህ እንደገለጽከው ደሞ ታሪኩ ሌላ ሆነ። ምንም እንኩዋን ተፈጥሮ አድልታብኝ ባሌን ለማግኘት እድለኛ ባልሆንም ፣ በሪሁን፣ የኔ በሪሁን፣ የኔ ጀግና፣ የበለጠ ጀብዱ ሰርቶ መሞቱን ስለማ ደስታው ሀዘኔን ቀንሶታል። የተፈጥሮ አዳኝ ነው፣ ማንም በምንም ምክንያት ይሞታል። የኔ በርይሁን የሞተው ግን የነጻነት ዋጋ ሆኖ ነው።

"ትንሹን ልጃችንን ታጠቅን የኦጋዴን በረሃ በላብኝ። ሃዘን አባሮኝ ስመጣ ሀዘን ድንኩዋን ውስጥ ገባሁ። አጽናኝ ሰሻ፣ ሃዘን ከሰበራቸው ሰዎች ጋር ተቀላቀልኩ። ከላይ ልጅ የሞተባት እናትና ከታች አባቱን ያጣ ልጅ ይዞና የራስንም ባል በሞት ተነጥቶ ለመጽናናት ምን ያህል አዳጋች መሆኑን አስብ። አጽናኝስ ቢሆን ችግሩ የደረሰበትን ሰው ውስጣዊ ቁስል መቸ ይፈውሰዋል?። ለመጽናናት የሚቻለው በራስ ብርታት መሆኑን ተማርኩ። ቻልኩት። ተጽናናሁ። ዋናው መጽናኛዬ ጀግናው ባሌ እንደለው (ድላችን) ነው።

"ልጃችን፣ አለም በሪሁን፣ ከሌሎች የጀግኖች ልጆች ጋር ለትምህርት ወደ ውጭ አገር ሊላክ ታጠቅ ጦር ሰፈር ገብቶዋል። በማንኛውም ነገሩ አባቱን እንደሚመስል ከአወጣጡ ያስታውቃል።

"አሰግድዬ ተፈጥሮ አድልዎኛ የሆነችው በኔ ላይ ብቻ አይደለም። ሂሩት በሀይወት ኖራ ይህን ደብዳቤህን ለማየት ብትታደል ኖሮ አጋጣሚው ምንኛ በሰመረ፣ግን አልሆነም። በቀበሌያችን ውስጥ በነበራት አብዩታዊ ተሳትፎ ምክንያት በጸረ አብዩተኞች ጥይት ወድቃ እኔ እዚህ ከመድረሴ አንድ ቀን ቀደም ብላ ተቀበረች። እና፣ እኔ ባሌን ለማግኘት እንዳልቻልኩ ሁሉ፣ አንተም አበባዋን ሂሩትን

አጥተሃታል። በአብዮቱና በአንተ ውስጥ አብባ ፍሬዋን ሣትስጥ
ከስማለች። ተጽናና። የማጽናናትህ እንደሌሎቹ ሆኜ ሣይሆን፤ ባሌን፤
ልጄን፤ እሁቴን አጥቼ እንዳንተው እየተሰማኝ ነው። ተጽናና
መፅናኛችን <ድላችን> ነው..." ይላል ደብዳቤው።

የአሰግድ እንባ ፊቱ በተዘረጋው ደብዳቤ ላይ ዱብ ዱብ አለ።
አይኖቹንና አፍንጫውን እየጠራገገ ደብዳቤውን ወደ ደረቱ ይዞ
በዝምታ አነባ፡

«ተጽናና ! መጽናኛችን ድላችን ነው!» የሚለው የለምለም
ማጽናኛ በጆሮው አስተጋባ።

በጠላት ጥይት የቆሰለ ጊደኛው “ግደለኝ፡- ጨርሰኝ...”
እያለ የሚያስቸግረው ሰው፡- ዙሪያው በጠላት ተከሶ ማምለጫ
መንገድ ያጣ ወታደር ምን ያደርጋል?

በጠላት መድፍ እተደበደበች ከተማ ውስጥ የነበሩት ቤተሰቦች
በህይወት መኖራቸውን፡- ካሉም የደረሱበትን የማያውቅ ሰው
ምን ያደርጋል?

በብዙ ኪሎ ሜትሮች እርቀት ላይ ካለው የወገን ጦር ጋር ለመገናኘት
ሳይችል ቀርቶ፡- ውሃ ጥመና ርህቡ እያሰቃየውና በጠላት እየታደነ
በረሀ ለበረሀ የሚንከራተት ወታደርስ?

ዋጋ ብር 41.00

አታሚ አፍሮ ማተሚያ ድርጅት ስልክ 0114-197446/47